

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

AD ILLVSTREM ET GE-
NEROSVM VIRVM FRANCI-
SCVM BOVRSOLIVM, EQVITEM AVRA-

TVM, VICECOMITEM ET BARONEM DE BEAVREPOS,

Dominum de Boursoles, Berbieres, Roffignac, Da-
uignac, & Cassaide:

Janus Jacobus Boissardus.

V M superioribus annis proximè elapsis tres Tomi Ro-
manarum inscriptionum cælo, & opera Theodori de
Bry publicati essent, laudabili applausu omnium eo-
rum, qui studio antiquitatum delectantur, superest hæc
quarta, & vltima pars, Heroꝝ generosæ, quam tuo no-
mini consecratam Theodorus & Israel de Bry, filii & he-
redes defuncti, pari solertia, & artificio excusam præbent, eodem affe-
ctu, & desiderio studentes publicæ vtilitati prodesse, quo illorum Pa-
rens. Volumen hoc si eadem fronte, & benevolentia excipias, qua soli-
tus es hætenus officiosam erga te meam voluntatem probare, habebo
quod mihi ex animo gratuler, tibi que gratias agam, qui tam beneuolè,
tam comiter meum studium amplectaris, patiarisq; me eum scopum at-
tingere, quem tot vigiliis, & laboribus mihi proposueram placere, &
gratū esse Optimatibus, & Nobilibus summo loco natis, eximiaq; eru-
ditione præditis, magnæ laudi ducendum est. Non enim tantum apud
Gallos propter generis nobilitatem, studiumq; militia commendaris,
(nam & hæc dotēs, & virtutes multis aliis communes sunt) sed hinc per-
fectioni accedit aliud peculiare, & quasi proprium, nempe non vulga-
ris rei literariæ cognitio, ac venustissimæ Poëscos exercitium, quod ra-
rum est inter Gallos nobiles, quibus præcipua delectatio est arma tra-
ctare, Martiaq; inter prælia versari Libros, & Musarum occupationes to-
gatis, vt loquuntur, & ociosis hominibus relinquunt, qui vel sacris præ-
fecti, vel ad instituendam iuventutem in bonis liberalibusq; disciplinis
ordinati sunt. Tu autem, vt præcipuum viri generosi munus circa bel-
lica exercitia constitui debere iudicas, existimas tamen ea neutiquam

);(2 impe-

E P I S T O L A

impediri, aut torpescere bonarum scientiarum cognitione, quam & lubenter colis, singulariꝫ beneuolentia in aliis prosequeris. Hinc fit vt tantę animi generosi dotes tibi fauorem literatorum omnium, gloriamque primam tibi apud peregrinos conciliauerint. Pulchrum est, & laudabile à bonis diligi, & eorum præconio cohonestari. Bellica sanè virtus, vt est excellens, & admiranda, infeliciꝫ hoc sæculo (quo violentia, ambitio, raptus, & auaritia inexplabilis Principum animis imperant) planè utilis, & necessaria: Vis aduersariorum, irruptionesꝫ tyrannorum non nisi militari virtute arceri, & repelli possent. Ea tamen radios sui splendoris ad posteritatem producere non posset, nisi memoria, & laude viuentium: quæ facile inuidia minuitur, vel malitia labefactatur, cum plerique mortaliū non facile ferant laudes alienas, existimantes tantum sibi detrahi, quantum aliis tribuitur, licet optimè meritis de Republica. Huic malo nulla alia ratione medetur gloria, quàm dum generosorum virorum magnanimiti conatus consilia prudentia, & egregiè gesta literarum monumentis commissā memoriā æternā, & posterorum laudabilem recordationem adquirunt: quæ tanquam subinde renata lectione repetita, & oculis hominum frequenter proposita, laudes nouas quotidie merentur, adquirunt, & obtinent, maiores plerunque post obitum, quàm in vita. Nam id esse videmus naturale, & vitium hoc insitum mentibus mortaliū, vt virtutem præsentem oderrint, absentem quærant inuidi. Qui igitur literarum munus & laudabile beneficium contemnunt & reiiciunt, malè sibi consultum volunt, nescii sine literis rerum omnium excellentium memoriā obliuione tegi, & tenebris obscuritatis æternæ sepeliri. Sed, vt ait Tullius:

Præstantes viri nunquam tanta conati essent, quæ ad posteritatis memoriā pertinerent, ni animo vidissent, posteritatem ad se pertinere posse. Sed nescio quo modo animus erigens se posteritatem semper ita prospicit, quasi cum exceßerit è vita, tum denique victurus sit. Et alibi: Quis tantos labores diurnos nocturnosꝫ, domi militiaꝫ, susciperet, si iisdem finibus gloriam suam quibus vitam esset terminaturus? Nullam virtus aliam mercedem laborum periculorumꝫ, desiderat, præter hanc laudis & gloria. Quæ quidem detracta, quid est quod in hoc tam exiguo vitæ curriculo, & tam breui tantis nos laboribus exerceamus? Insidet quadam in optimo quoque virtus, quæ noctes & dies animum gloria stimulis concitat, & admonet non cum vitæ tempore esse dimittendam commemorationem nominis nostri, sed cum omni honestate æquandam. Hæc Cicero.

Cum autem hæc commemoratio non nisi literarum & scriptorum beneficio adquiratur, nonne eos admodum insanire, & iudicio carere dicere.

D E D I C A T O R I A.

dicemus, qui literas tanquam inutiles contemnunt, & earum cognitionem reiiciunt? sine quib. cum vita terminatur omnis memoria viriliter gestorum. Quod si ad bene agendū alacriter accingimur, vt de Patria, parentib. & amicis optimè mereamur, nemo tam stupidus erit aut vecors, qui audeat p̄fiteri se id gerere vtilitatis suæ, aut lucri alicuius sordidi causa, vt solent mercenarii. Finis magnanimitatis aliorumq; consiliorum erit, vt laudem aliquam apud nostros & peregrinos adsequamur, nō momentaneam, aut mœnibus nostræ vrbis circumscriptam, sed longè lateq; apud viuentes & posteros continuatam, dicamurq; publicum commodum priuatæ vtilitati, imò nostræ saluti, si ita res exigat, p̄posuisse. Hinc Curtii, Horatii, Decii, Bruti, Regulus, aliiq; plurimi mortem vltro subiuerunt, nihil aliud expectantes, quàm fortiter gestorū memoriam sempiternam. Virtutis honos præmium: & fama virtutis stimulus: Vir bonus gloriam virtutis præmium, haud prædam poscit: Honos alit artes; Fomes virtutis gloria. Ad hoc argumentum infinite sententiæ libris antiquorum insertæ referri possunt. Hinc videmus in ciuitatibus probe ordinatis publicè statuas locatas esse viris magnis, & de Republica bene meritis. Hinc tot inscriptiones & elogia æthereis tabulis, aris, cippis, columnis, arcubus, & marmoribus exquisitis incisa, templis, foris, theatris, & circis exposita, quæ laudes & encomia viro-^{rum} fortium & sapientum continerent. Hinc Principes magni, ob prudentiam, & publica com-
moda viriliter & sapienter procurata, ad Deos relati sunt, illisq; consensu omnium populorum honores publici decreti sunt, trophæa erecta, signa locis celebrioribus posita, & quicquid ad sempiterni nominis memoriam facere videretur procuratum est. Quæ omnia nisi ad posterorum notitiam peruenire posse visa essent, frustra per virtutem tantos labores sustinuissent. Propterea hic liber, sicut & tres priores, institutus est, vt ex inscriptionibus & elogiis, quæ in iis continentur, cognoscat Lector, amplum claræ virtuti præmium tribui, quando fama sempiterna conatus egregios comitatur, & perpetua commendatione sequitur, quod solis scriptis, & literarum monumentis paratur. Laudem itaq; non mediocrem adsequeris, Heros generose, qui bello rerumq; cognitioni idoneus, ad vtrumque paratum te præbeas: horasq; dici selectas exercitus militiæ sedulo impendas, & alternatim lectioni historiarū animum adplices, ex qua prudentiam summam & sapientiam adquiris, animumque laboribus bellicis defatigatum iucundissima voluptate Philosophiæ recrees, & refocilles, vt paulo post alacrior ad priora munia reuertaris. Nam, vt ait Cicero pro Muræna: *Rei militaris virtus præstat ceteris virtutibus: Omnia nostra studia, & hac forensis laus, & industria latent in tutela, & præsidio bellica virtutis: & simulatq; increbuit*
): (3 suspi-

EPIST. DEDICAT.

*supplicio tumultus, artes illico nostra conticescunt. Omnia denique
 quae sunt in Imperio, in statu civitatis ab eis defendi, & firmari pu-
 tantur, qui militari virtute antecellunt. Dux bellicus in propagan-
 dis finibus, docti & sapientes in regendis exercitantur: Non igitur tan-
 tum tollit virtutem militarem, ut ab ea bonarum literarum cognitio-
 nem excludat. Ideo primo officiorum dicit: *Parva sunt arma foris, ni-
 si est consilium domi.* Et, *Non minorem utilitatem adferunt, qui
 rogati publicè praesunt, quam qui bellum gerunt. Itaque eorum con-
 silio saepe, aut suscepta, aut confecta bella sunt. Quare expetenda ma-
 gis est decernendi ratio, quam decertandi fortitudo. Temere enim
 in acie versari, & manu cum hoste configere immane quiddam est,
 & belluarum simile.* Et 2. de Oratore. In rebus magnis, memoriaque di-
 gnis consilia primum, deinde acta, postea euentus spectantur. Quare
 consultò & sapienter faciunt, qui studium utrumq; coniungunt, quod
 semper facere solitus es: Et cum non possis assiduus esse lectioni, amas,
 foves, & peculiari favore prosequeris literatos; eorumque studia, quan-
 tum potes, adiutas, & promoues. Et quia satis animaduerti te non me-
 diocriter delectatum fuisse antiquarum inscriptionum Romanarum
 inspectione; quas olim ex marmoribus tanta diligentia, labore, & sum-
 ptu collegi, præter duos priores tomos illustri viro Hermanno Baroni
 à Goër dicatos, tertium superiore anno publicatum, & hunc quartum
 tibi sacratum esse volui: quò tibi deuotum meum officium aliquo insi-
 gni testimonio probarem; & ut aliqua in parte benevolentiam tuam
 promererer, cuius me participem fore tam comiter, tam benignè haec-
 nus promissisti. Deus optimus maximus te perpetuò conseruet, tuosque
 conatus cum omni felicitate ad exitum faustum prosperumque perdu-
 cat. Vale.*

AD

AD LECTOREM.

Ioann. Theodorus & Ioann. Israel de Bry fratres.

QUAMDIU in hac vita fuit pia memoria Parens noster Theodorus, hunc sibi scopum semper proposuit, ut de literatis optime mereretur. Quapropter omni diligentia & solertia perquisivit undique omnia, quae possent Reipublica literaria vilia esse, ac simul incunda, nullus parcens sumptibus, nullos subterfugiens labores, quo possit bonorum studii, & expectationi satisfacere. Cuius rei luculentissima reddunt testimonia tam praecelara opera, quae suis praeis subiecit, ac per totam Europam summa cum laude publicavit. At inter alia quae edidit spectatum & lectum dignissima, bonorum omnium iudicio reponi debent inscriptionum Romanarum libri, quae Ioan. Iacobi Boissardi Vesuntini opera & sedulitate collectae sunt, additis etiam signis & marmorum delineatione tam exquisita, ut absentes etiam integras formas, & lapidum similitudinem expressam videre possint. Ingeniosum hoc opus ad Parentum nostrum transmissum est ab auctore, ut typis aeneis excuderetur. Quam re, Lector candido, iudicare potes, quantae in tam magno & laudabilis opere faciendae fuerint impensae, quanta vigilia, & labores subiundi. Sed DE I gratiato: um hoc negotium ad optatum finem perductum est. Duo namque tomoprimum, à nostro parente perfecti, duobus libris veteris nouaeque Romanae Topographiae ab eodem Boissardo conscriptae adiunctae sunt. Post Parentis nostri obitum, nos ut nominis fidei, & studiorum communium heredes, tertium Volumen inno suo iure calamimus, & luci publica dedimus. Restat at hoc quartum & ultimum, quod expressum publicamus, sperantes eodem applausu & benivolentia exceptum iri, quae priora probata sunt. Vtique haec pars ultima illustrior, & commendatior in theatrum veniret, quia ex maiori parte tractat sepulchrorum inscriptiones, & Epitaphia, existimauimus non inutile fore, si ad finem huius Voluminis subiiceremus tractatum eruditissimum de sepulchris, olim conscriptum à doctissimo viro Lilio Gregorio Gyrardo Ferrariense, qui plurimum facere videtur ad dilucidationem eorum, quae hoc libro continentur. Id debet igitur, Lector candido, probabique institutum nostrum, quod circa hoc maxime incumbit, ut tibi satisfacere possimus, & doctus omnibus placere. Vale felicissime.

LILIVS

LILIVS GREGORIVS GYRAL-
DVS IOANNI FRANCISCO PICO
MIRANDVLÆ PRINCIPI,

S. P. D.

EX quo tu, Pice optime, ex urbana tempestate naufragum
et omni ex parte quassatum, rerumque omnium inopem,
in hoc florentissimo tuo oppido Mirandula, quasi in por-
tum collegisti, ubi, ut alter Alcinous iactatum Vlysses, me ultra
merita fouisti, saepiusque inter loquendum à me petuisti an quicquam
inter naufragii tabulas reliqui superfuisset: quod si non publice et
passim omnibus exponi, priuatim saltem et seorsum, ab amicis pra-
sertim intimis conspici posset: et inter alia me rogasti de sepulchro-
rum, et sepeliendi ratione, quod tu scilicet iam supergressus septena-
rii et nouenarii anni ancipitem climactera sepulchrum tibi medi-
teris. Quare cum inuolucrum nescio quo fato mecum enatasset, il-
lud his diebus, quibus tu apud Clementem VII. Pontificem maxi-
mum, et Carolum V. Augustum Casarem Bononia abfuiisti, tan-
quam mango interpolui. Non quidem ut illud venale haberem,
sed ea tantum ratione, ut aliquam tibi, si non gratiam referrem,
(qui enim id possum) at saltem illius significationem pra me ferrem.
Vale. Ex arce tua Mirandulana, Mens. April. M. D. XXXIII.
cuius anni mense Octobri infelix Princeps et vita et oppido à fra-
tris filio per nocturnas insidias priuatus est, et ego miser omni for-
tuna exutus vix vnus euasi.

LILII

LILII GREGORII GYRALDI
FERRARIENSIS,

DE SEPVLCHRIS ET VA-
RIO SEPELIENDI RITV LIBER
SINGVLARIS, AD CAROLVM
Miltzienn Germanum.

EXORDIVM.

VNT plerique, CAROLE, qui nullis sumptibus, nullis quantumuis immodicis expensis parcunt, vt vel ædes sibi magnificas, vel illustria monumenta construant, non illa quidem perpetuo duratura, vt quæ omni tum fortunæ, tum temporis iniuriæ sint exposita, qui tamen haud immerito nonnullam alicuius temporis gloriam consequuntur, ex iis enim eorum quædam animi magnitudo conspicitur. Tu vero cum didiceris, nulla esse monumenta perenniora iis, quæ animo & ingenio pariuntur, omni ope & studio niteris, vt tibi tale compares monumentum, quod duret æternum. Nam cum sis nobilissimâ familiâ editus, in qua complures tum literarum omnis generis, tum armorum studiis excellentes florere, non solum in ista vestra tota, vt est latissima, GERMANIA cogniti, sed ob eorum domi forisque egregia facinora, per omnem fere Europam celebrari: quibus ne tu degeneresse viderere, in ITALIAM commigraisti, luculenta tibi optimarum artium, virtutumq; omnium monumenta paraturus, atq; in primis sanctissimis tum Pontificiis, tum ciuilibus legib. strenue operam impendis, quarum auspicio vides iustissime cuncta regi, cædes tolli, ius & æquum coli, mores custodiri, ciuitates denique & resp. florere. Sed interea & humaniorum studiorum non aspernaris elegantiam, nec minus etiam amplecti videris eius facultatis professores, quos & tua liberalitate munificentiaque demereris, amantissimosque tui efficis, vt qui illius sententiam optime teneas, nullum præclarius nec perennius esse monumentum asserentis, quam bonarum literarum. Nam per DEVM immortalem quid

A

SIMAN-

SIMANDIO, quid MERIDI, quid ARTEMISIÆ, quid aliis demum pene innumerabilibus ingentes moles verius, quam sepulchra struxisse profuisset, quarum nunc vix nomina restant, nisi literariis monumentis potius, quam cæmentitiis & marmoreis structa fuissent? nec dum earum in præsentia alia manet imago, nisi quam fidelissimo literarum stylo scriptorum bonorum manus formauere. Errat, CAROLE, errat profecto, quicumq; vel BRYAXIN, vel PHIDIAM, vel POLYCLETVM, vel LISIPPVM aliumue quemuis ex eiusmodi celebratis artificibus aliquid ex marmore, alioque quouis metallo seu materia effinxisse putat, quod elegantius perfectiusue fuerit, quam quæ vel ab HERODOTO, vel à DIODORO, vel PLINIO, aliisque scriptoribus expressa sunt. Quare, recte, ut opinor, ille qui interrogatus, quo vellet artifice potius, quouue metallo effingi, malle se, ait, excellentis scriptoris laudibus describi, quam villo, quantumuis pretioso metallo ab optimo quoquo artifice effingi: illius enim scripta quam mundus ipse, tam diu duratura. Sed quorsum, fortasse rogas, hæc tam alte repetita? non aliam certe ob causam, nisi ut, quod vulgo dicitur, te sponte currentem impellerem, & ad bonas artes capeffendas animarem, simulq; ut aliqua ex parte tuis in me meritis hoc libello, sub nomine tuo edito, gratiam referrem. Nam si quo minus alia re possum, hoc saltem efficiam, ut ne erga te penitus ingratus fuisse videar, tuæque vel beneuolentiæ, vel liberalitati minus respondere.

PROPOSITIO.

Nunc de LIBELLO pauca quædam præfabor, quem de vasis sepulchralib. varioq; Gentium sepeliendi ritu inscripsimus. Nam cum de vasis ingens opus multis digestum voluminibus in manu habeam, in quo vasa ipsa, quantum in me est, suis reddo officiis, in hoc de sepulchralibus egi. Vase enim, ut primo eius operis volumine definiui, est quicquid quippiam intra se continet, vel quod ad eum usum comparatum est. Vnde sicut Sacris, Medicinæ, Coquinæ, aliisque rebus propria & peculiaris vel communia vasa adscripta ostendimus, ita huic iure de sepulchralibus vasis nomen indidimus. Verum quoniam sepulturæ variæ sunt species, varii quoque sepeliendi mores, quapropter in hoc scripturo mihi de sepulchris, visum est paulo altius rem repetere, deque vario sepeliendi ritu, multipliciq; instituto tibi, & si per te alii forte legerint, non ut puto, ingrata nec inutilia colligere, quæ ut aliud nihil faciant, nos certe mortis memores efficient, mortales esse docebunt, nihilq; in hac mortalitate diu duraturum. Ea vero nunc demum ratione hoc quicquid est libelli

DE SEPULCHRIS LIBER.

belli exscriptum ad te misimus, ut si editione, an potius sepultura dignus tibi visus fuerit, meritam fortiatur conditionem.

PLUTO.

PLUTONEM, quem tum DITEM, tum SUMANVM Latini, Sabini SORANVM vocauere, sepulcrorum, funerum & exequiarum inuentorem antiqui crediderunt, cum harum rerum nulla, ut ferunt, apud gentes antea in usu fuisset, atque hac ipsa causa vulgo creditum fuit, ut inferis DEVS & vita functis imperaret.

LIBITINA.

Libitinam quoque, Romanos DEAM sepulcrorum praesidem coluisse accepimus, in cuius templo, quae ad sepulturas necessaria essent, venderentur, eandemque cum PROSERPINA, seu potius VENERE DEAM esse arbitrati sunt. Cuius non absimilis fuit, quam Epitymbiam VENEREM Delphici vocauere. Sed & VBIDINAM eandem fere cum Libitina Graeci quidam fecere. A Libitina certe Libitinarii apud Latinos dicti, qui à Graecis *ταφολήται* & *ταφολογοί* dicuntur, ut est apud Vlpianum de Institoria. Dicuntur & Vespillones.

Templorum origo.

Fuit vero usque adeo antiquis sepulchrorum cura, ut non aliunde Templorum & sacrarum aedium originem deductam, diligentissimi scriptores tradant, Eusebius & Lactantius. Qua de re & Clemens Alexandreus, in adhortatione quapiam ad Graecos, si ita recte *ταφολήται* interpretamur, sic scriptum reliquit; Superstitio, inquit, templa condere persuasit: quae enim prius hominum sepulchra fuerunt magnificentius condita, templorum appellatione vocata sunt. Nam apud Larissaeam ciuitatem, in arce in templo Palladis, ACRISSI sepulcrum fuit, quod nunc sacrarii loco celebratur. In arce quoque Atheniensi, ut est ab Antiocho in nono Historiarum scriptum, CECROPII sepulcrum fuit. In templo vero Palladis, quam Poliada Graeci appellant, iacet ERICHTHONIVS. ISMARVS autem Eumolpi atque Dariæ filius in Eleusine, vna cum Celei natabus sepultus, & reliqua quae multa Clemens colligit, & ab eo Eusebius, quae in Latinis codicibus non habentur.

Simulacrorum origo.

Sed ut templa, ita & simulacra atque idola à sepulturis originem traxisse, sunt qui videri velint, quos inter DIOPHANTES LACEDÆMONIVS, qui ANTIQVITATVM LIBROS XIV. scripsit. ISYROPHANEM ait ÆGYPTIVM, hominem locupletissimum filio superstitem eius desiderio simulacrum domi constituisse, ad quod familiares confugerent, cum domini iracundiam furoremue euitare vellent, quomodo familiares à Domino veniam consecuti, simulacrum ipsum floribus & coronis ornare soliti erant, & odorama, aliaq; eiusmodi adolere, quæ sunt postea ad sepulchra translata.

Causa sepultura.

Si quis tamen in vniuersum sepeliendi causam indagare voluerit, multum erit ei maxime elaborandum, (alia enim aliis gentibus causa extitisse videri potest) ut ex iis, quæ infra narrabimus, facile perspicipoterit. Si tamen accuratius res ipsa perpendatur, duplicem in primis eam esse videbimus, ut scilicet posteris sibi quoque moriendum esse admonentur, & simul omnibus illuc tendentibus recte ac sancte viuendum esse. Quibus rebus ad bene beateque viuendum naturæ quodammodo iure impellimur. Vnde & eadem, ut opinor, ratione, DIVVS PLATO suæ Philosophiæ scopum finemque in mortis consideratione esse statuit. ANNEVS tamen SENECA non defunctorum, sed viuorum causa sepulturam inuentam esse voluit, ut scilicet hominum cadauera visu & odore foedo à viuentium medio amouerentur: id quod ego factum crediderim, posteaquam iam coctus hominum Vrbes ac Ciuitates constituere coepisset. Sed utcunq; his altius forte repetitis omissis iam sepulcrorum varias formas, variasq; figuras & lineamenta breuibus circumscribam, quæ tum à me conspectis monumentis & sepulcris, tum ex probatissimis autoribus collegi.

Forma & inscriptio constituunt sepulchrum.

Nam cum in primis sepulcrum omne duabus rebus constet, forma & inscriptione, antiqui maxime studuerunt, ut ad commensum & symmetriam vtrunq; constituerent, ut videlicet monumentum inscriptioni, inscriptio monumento, quadam congruente ratione responderet. Sed de horum altero nos architectorum præcepta instituent, de altero Antiquitatum exempla nos instruent, & quæ tot extant Eulogia & collecta & edita vulgo.

Epita.

Epitaphiorum Lex.

Tituli enim qui Epitaphia dicuntur, Autore Platone, quatuor Versiculorum numerum excedere non debent, ut transiens Viator facile perlegat; Verum hoc ab eo dictum quidem præclare, sed suæ secundum instituta ciuitatis. Nam aliter factitatum non solum à Græcis sui, sed & à Latinis nostris barbarisque videmus. Inoleuit etiam plerisque antiquorum usus, ut soluta frequentius oratione, quam versu Epitaphia sepulchris inscriptiones adhiberent, & quod Elego plerumque carmine fierent, ^{ἱερώδης} à Græcis sæpe vocata reperies. Epitaphia vero ipsi legimus Græcis literis, Latinis, Hetruscis, Ægyptiis, Hebræis & Barbaris cæteris.

Forma sepulcrorum.

Sepulcri igitur formam alii, & quidem quorum corpora non cremebantur, non maiorem apud antiquos, quam ut corpus caperet, faciebant, quod & à plerisque hoc quoque tempore fieri videmus. Antiqui vero id in vasis interdum stantis forma, interdum columellæ, nonnunquam arculæ vel plutei specie conficiebant: nonnulli in tabellæ scriptoriæ planitiem effingebant, alii amplius quiddam & maius adornabant, ubi & titulos, & rerum gestarum monumenta insculpebant: quidam in scrinii marmorei, nonnulli in lectuli speciem sepulcra struxere; quidam & gradus his addidere, alii sacella proxime erexere. Fuerunt & qui columnas ingentes, aut pyramides, vel obeliscos, procerosue colossos erigerent. Verum in columnarum genere illæ præcipue celebratæ, quæ ad pedes plus minus centum ductæ sunt, quæ circum vndiq; signis asperæ & rerum Historiis circumuestitæ, intra autem gradus habent ad cochleam, quib. ad summum earum usq; ascendi potest, quales adhuc Romæ cernuntur. Fuerunt & qui criptas subterraneas, quas Græci Hypogæa, Latini conditoria nuncupant, sepulchris disponerent, cuiusmodi me vidisse tum aliubi, tum Romæ, tum Baïis succurrit. Sunt & eiusmodi quædam Christianorum Hypogæa prope Templâ, ut Veronæ, & adhuc toto fere in Latio conspiciuntur bustuaria familiarum & domesticorum, tellure suffossa, distinctis paruo per parietes interuallo bustulis, quibus crematorum reliquiæ condebantur. Stantq; breues titulis, Pistoribus, Coquis, Tonsoribus, Aliptis, & cæteris eiusmodi ex familia. Sed & effigies tum gypso ac polline marmoreo ac calce fictas, tum marmore sculptas, tum diuerso metalli genere formatas, in solatium & memoriam antiqui exprimere consueverunt, quarum mentio frequens apud celebratos autores, Marcum Tullium,

6 LILII GREGORII GYRALDI
lium, Plinium, Lactantium, Statium, Martialem, item Historicos,
quam consuetudinem & nostra demum hac tempestate ab aliquibus
nouari iam plane vidimus.

Materia Sepulchrorum.

Nunc ex qua materia sepulchra confici solebant, res ipsa, & locus, vt ostendam, exposcere videtur. Nam veluti varia fuit & diuersa sepeliendi ratio apud nationes, & vario subinde tempore, ita varia quoque fuit & diuersa, ex qua monumenta conficerentur, materia. De sepulchris igitur nos ita statuimus, vt alia animata dicamus, alia inanimata. Animata rursus in ea quæ ratione pollent, & quæ rationis expertia sunt, partimur.

Sepulchra animata rationalia.

Nam aliis homines ipsi sepulchra fuere, vt eorum, penes quos mos fuit, vt mortuos vorare, & humana carne vesci, vnde & illis vocabula Anthrophagi, & Anthropophaphi: vel eorum qui potu defunctorum cineres hauriunt.

Sepulchra animata irrationalia.

Aliis sepulchra fuere animantia bruta & rationis expertia, vt qui suorum cadauera canibus vel vulturibus, cæterisq; feris exponerent.

Sepulchra animata.

Aliis item Elementa ipsa sunt sepulchra, vt eorum qui terra conduntur, qui aqua submerguntur, qui igne cremantur, qui per aera suspensi arboribus vel patibulis suffiguntur. Ac de his quidem omnibus est à nobis copiosius agendum, cum de singulis Nationibus instituta trademus. Ex omni præterea metallo sepulchra & loculos factos partim legimus, partim ipsi vidimus, ex auro videlicet, argento, ære, orichalco, ferro, plumbo, stanno, electro, magnete, plurimum vero ex marmore, coq; diuersi generis. Item ex coctilibus fictilibusq; vasis, tegulis, plinthis, ex argilla, cretaue, sed & ex ligno, ligneisq; arculis, vitreis etiamnum vasculis & cristallinis, aliisq; eius operis.

De Iure Sepulchrorum.

His ita de sepulchrorum forma & materia à nobis breuiter expositis, illud iure subdemus, sepulchrorum iura semper sacra habita non modo Græcis ipsis, & Romanis, sed & Iudæis & Barbaris quoq; Nationibus.
Nam

Nam ut alias nunc mittam, vide quanto studio & diligentia apud Mo-
sen Abrahamus ille vir sanctissimus vxori sibiq; ac posteris suis sepul-
chrum pararit. Scythæ quoque qui immaniores cæteris habentur, cum
Darius Hystaspis eos bello lacefferet, eisq; à Persis obiiceretur, quod
prælium detrectarent, inter alia quæ responderunt: sunt, dixere, pater-
na nostra sepulchra, quæ cum inueneritis, agite, tentate illa labefactare,
tum certe intelligetis, simus vobiscum nos pro paternis sepulchris pu-
gnaturi, nec ne. Interea nisi nos ratio traxerit, prælium non consere-
mus. Ex quibus facile cognoscere possumus, quo cultu ac reuerentia a-
pud barbaros Scythas essent sepulchra, si nulla alia ratione ad prælium
trahi poterat. Sed quod paterni sepulchri summa esset religio, præter id
quod de Scythis diximus Thamyridis quoque fabula astringit, quæ & in
proverbium usque cessit in eos, qui furore & insania corripiuntur, qui
in patrios cineres mixerunt: cuius & noster Horatius in Poetica memi-
nit. Scribit Marcus Cicero, quod sepulchrorum sanctitas in ipso solo est,
quod nulla vi moueri, neque deleri potest, atque ut cætera extinguun-
tur, sic sepulchra sanctiora fiunt vetustate. Terra, inquit PLINIVS, nos à
reliqua natura abdicatos, tum maxime ut mater operit, nullo magis sa-
cramento, quam quo nos quoque sacros facit. Scribit & PLUTARCHVS
IN NVMA, sacros vocari vita functos, quorum videlicet sacra sint sepul-
chra. Nostra quoq; Christianorū lege sua sepulchris inest religio, & id-
circo etiam violatoribus sua proposita sunt supplicia. Vetus eiusmodi
extat Romanorum lex: Vbi corpus hominis demortui condas sacer e-
sto: nostri vero id Pontificis auctoritati subesse voluerunt. Illud quo-
que Romanorum legibus cauebatur, ne quis vestibulum aditumue ad
sepulchrum vsu caperet, neue bustum violaret. Perstat & Græca senten-
tiola, quæ & in proverbium cessit: ne moue nō mouenda, hoc est, *μὴ κινῆς*.
μὴ κινῆς. Extant & hac de re tum Imperatorum ac Pontificum nostrorum
leges, tum diuinitus à Marco Tullio tradita instituta. Quin etiam &
τυμβευχοί (sic enim sepulchrorū effossores ac violatores Iurisperiti Græca
voce nuncupant) seueris pœnis plectuntur. Scribit Vlpianus, sepulchri
violati actionem infamiam irrogare. At vero Paulus reos sepulchrorum
violatorum, si corpora ipsa extraxerint, vel ossa eruerint, humilioris qui-
dem fortunæ summo affici supplicio, honestiores in Insulam deporta-
ri aut relegari, aut in metallum damnari vult. Hanc tamē sepulchrorum
religionem contra hostes haud valere, CAIVS IC. arbitratus est, cum ita
prodat: Sepulchra inquit hostium religiosa nobis nō sunt, ideoque lapi-
des inde sublatis in quemlibet vsū cōuertere possumus, nec sepulchri
violati competit actio. Porro & sepulchra venditare apud antiquos pro-
bro & ignominia fuit, adeo ut nomen apud Hebræos immutatum eis
qui fecissent, ut EPHRONI contigit, qui ea causa Ephran appellatus
est, si-

est, signante (inquit HIERONYMVS) scriptura, non eum fuisse consummatæ, perfectæq; virtutis, qui potuerit memorias vendere mortuorum. Subdit idem: sciant igitur qui sepulchra venditant, & non coguntur, vt accipiant precium, sed à nolentibus quoque extorquent, immutari nomen suum, & perire quiddam de merito eorum, cum etiam ille reprehendatur occulte, qui inuitus acceperit. Hæc ille. Ne hoc loco omitendum, quod etiam si fundus, in quo sepulchra sunt, venditione alienetur, ad ea venditori ius adeundi superesse, quod his ferme verbis POMPONIVS asserit: Dominis inquit fundorum, in quibus sepulchra fecerint, etiam post venditos fundos adeundorum sepulchrorum ius esse. Sed cum sepulchrorum iura sacra semper habita ostenderimus, nunc illud pariter non ignorandum, antiquissimi fuisse instituti, vt intra urbem & domi quoque defunctorum cadauera conderentur.

Sepulchra domestica, Lares & Penates.

Vnde remansit LARIVM & PENATIVM religio, qui ea de causa domi à gentibus colerentur. Verum ea mox consuetudo, vt scæda ac tetra, antiquata, & in totum sublata, adeo vt etiam XII. TABULARVM, Legibus veritum sit, id quod & Senatusconsulto Duillio Consule approbatum est, ex qua re in vsu loquendi verba illa venere, educere & efferre. VESTALES tamen & IMPERATORES ROMANI huic legi & SC. subiici noluerunt. PLVTARCHVS VALERIIS & FABRITIIS concessum ait, vt in foro sepelirentur, eorum tamen posteri, tametsi id sibi liceret, supposita tantum face in foro, cadauer efferebant. Eius præterea qui triumphasset, vbi extra crematus esset, ossa & cineres in urbem deferri & componi decretis permissum fuisse PYRRHON LYPARÆVS tradit. M. CICERO eadem pene quæ PLVTARCHVS scribit in lib. de legibus. APPIANVS VERO SOPHISTES & nobilis HISTORICVS, inter causas quas enumerat, cur patritii agrarias leges contemnerent, & hanc affert, quod indignarentur, impiumque ducerent, suorum parentum monumenta in aliena iura transire, atque id pietatis & religionis causa. PLATO etiam in illis suis legibus agros, & in primis steriles sepulturis destinavit. Sed quod extra urbem antiqui mortuos sepelierint, præter ea quæ attulimus, & quod adhuc monumenta pene innumerabilia huiusmodi conspiciamus, inscriptiones quoque sepulchrorum & Epitaphia id manifeste comprobant. Ita fere omnia, quæ hæcenus conspexi latina, has vel his similes notas habent, IN AGR. P. quæ quot agri pedes sepulchrum occuparet significabant. Et apud Vlpianum Iureconsultum id obseruatum, D. Adrianum pœnam aureorum XL. statuisse in eos, qui in ciuitate sepulchrum fecissent, quos fisco inferri voluit; eandem quoque pœnam in magistratus statuit, qui id passi forent, quin & locum

locum publicari mandauit, indeque cadauer transferri. Sepeliebant autem Romani secus maxime militares & publicas vias, inter quas in primis flaminia & Latina celebrantur, vt apud Athenienses Ceramicum, apud Corinthios Sinopœi Diogenis sepulchrum, apud Siracusas Archemedis.

Sepulchra in Agris.

Et hæc in agris quidem, vt mittam plurima, quæ apud autôres & leguntur, & adhuc secus ipsas vias cernuntur. Quibus verode causis extra ciuitates cadauera sepelirentur, inter alias potissimum has afferri video, vt scilicet libera vrbs tetra cadauerum odore, minus pestilenti aere afficeretur, & vt illac transeuntes viatores ad laudes accenderentur, mouerenturq; ad præclara facinora obeunda, necne, si ita accideret, paterentur hostes in suorum maiorum monumenta grassari, & perinde alacriori etiam animo à mœnibus vrbs propellerent, Addit his Cicero, ne rogi fortassis aliquando igne vrbs conflagraret aut incenderetur.

Sepulchra Christianorum, contra Instituta Maiorum.

Nunc Christiani nostri (proh maiorum nostrorum sancta instituta deperdita) non intra urbem modo defunctorum corpora condunt, verum & si DEO placet, in Templis, ipsisq; delubris, & sacellis, in quibus Diuorum cineres & reliquæ tantum seruari & venerari maiorum nostrorum religio fuit, nefariorum & scelestissimorum hominum, vtinam vt non & impiorum scdissima cadauera condunt, quod fieri præter maiorum leges & instituta, cum Pico sæpius & Manardo, & nunc tecum, CAROLE, vehementissime doleo. Ad huius enim rei ministerium, quæ Græco vocabulo à dormitione & quiete dicuntur *κοιμητήρια* à maioribus nostris constituta fuerunt. Quomodo etiam Lacedæmonii, qui ex Lycurgi lege suos in urbē secus Deorum templa mortuos sepelire consueuerunt: Saitæ tamen Ægyptii suos tantum Reges, quos vt Deos venerabantur, intra templorum septa condere soliti fuerunt, id quod & ab aliis factitatum autôres prodiderunt, & nos non nihil infra.

Lais Scortum.

Legi & apud Athenæum, nobile illud scortum Laidem in Veneris templo apud Peneum fluuium sepultum fuisse. Sed hac de re satis.

Sepulchrorum cura indies aucta.

Non alienum à proposito opere me facturum reor, si tibi hoc loco

B

repe-

repetam, qua sit ratione factum, ut ex tam parvis initiis tam magna sumpsit incrementa sepeliendi mortalium cura. Nam ut primum domi, ut retro diximus, sine ulla pompa defunctorum corpora conderentur, idque postea per leges esset abrogatum, ne tetro scilicet cadauerum nidore viuentes infestarentur, ad tantam demum magnificentiae pompam, ne luxum dicam, deuentum est. Sed enim cum id maxime curandum esset, quod & Plato scribit, hominem ita habendum, ut neque mortuus neque uiuus hominum coetui & societati esset incommodo, coeperunt ergo in agris primum loca in quibus fierent sepulturae excogitare, in ibique ad sepulturae indicium lapidem seu regulam, nonnunquam & celsipitem, tumulumque erigere, aliquando cippum & testas glebasque aggerere, interdum arborem ferere, quod & Diuo Platoni in legibus placuit, & nunc aliquando Turcis, ne videlicet ferae, animaliaue bruta, sepulorum ossa effoderent. At vero redeuntes posterius ad agros, vere iam florente, charissimorum iacentium cum reminiscerentur pro tempore floribus & sertis, caeterisque eiusmodi reliquiis, suorum memoriam celebrabant, ex qua re annua & tot mortuorum sacra adinuenta, de quibus ita cecinit ingeniosissimus Poeta Naso:

*Tegula porrectis satis est velata coronis.
Et sparsa fruges paruaque mica salis.
Inque mero mollita Ceres, violaque soluta,
Hac habeat media testa reperta via.
Nec maiora veto, sed & his placabilis umbra est.
Adde preces positae & pia verba focis.*

DE III. VII. IX. XXX. XL. DIEBUS.

Sed cum nonnulli essent, qui suorum vel propinquorum, vel amicorum minus desiderium ferre possent, tertium, septimum, nonum, & quidam tricesimum & quadragesimum, non sine quadam numerorum religione, dies defunctorum manibus & memoriae statuerunt, quorum dierum non modo apud gentes mentio & summa obseruationis cura, sed & in praesens à nostris ii magna diligentia custodiuntur. Hinc ab antiquis Graecis sacra illa Necysia, Ennata, Enagismata, Cterismata, Tar-chymata. Hinc Triacas & Triacontades dies legimus institutas. Hinc à Latinis iusta, exequiae, inferiae, parentationes, nouendialia, denicalia, februa, feralia, & caetera huiusmodi, quae omnia tum lacte & vino, tum sertis & floribus, tum reliquis aliis rebus, quae, ut ait Ouidius, ab antiquis celebrabantur.

Epula

Epulae funebres.

Afferebantur & interdum epulae dapesque ad sepulturam, vbi quoque antiqui epulabantur. Vnde sunt apud Autores ferales coenae, *SILICERNIA*, & funerum ferula, quem morem vix dum Christiana lex compescuit. Extant certe Diui Ambrosii & aliorum post eum, contra hanc consuetudinem Orationes & decreta, in cuius quidem vicem (adeo difficillime potuit aboleri) in quibusdam adhuc regionibus in parentationibus perseverat, vt domi amici & cognati conuocentur, peractisque ad sepulchrum iustis & funeralibus, domi conuiuia, & quidem lautissima agitant, in quibus & demortui laudes & viuentium solatia à Sacerdote, vel pro eo ab alio post epulas funebri oratione referuntur.

Ludi funebres.

Sed praeter antiquorum conuiuia etiam ludi funebres in funeribus, & quidem magnificentissimos excogitarunt, quos celebri apparatu non modo actitasse Romanos legimus, sed iis longe prius Graecos, vt vel Homero in Patrocli funere teste, ceterisque Poetis didicimus. Processit vero & in tantum exercuit apud gentes immodica sepulchrorum cura, vt aliquae nationes etiam mortuorum monumenta in pensius studiosiusque curarent, quam viuorum domicilia, eos imprimis falli existimantes, qui breuioris & momentaneae vitae aedificia magnifica construerent, sepulchra vero in quibus aeternum vel certe diutissime quiescendum sit, negligerent. Atque inter hos maxime fuere Aegyptii, quorum moles immanes (sic enim verius quam sepulchra dixerim) à scriptoribus celebrantur.

Leges de Sumptu Funerum.

Rectius autem ac sapientius illi mihi fecisse videntur, qui in sepulchrorum sumptibus & eorum luxu, ne immodica erogaretur pecunia, modum per leges posuerunt. Pittacus quidam, vnus, vt plerisque visum est, è septem Graeciae sapientibus, apud suos lege cauit, ne in construendo tumulo, quam tres columellas plus expenderent. Cum antiquiores etiam quidam gleba tantum contenti & cespite corpora obtegerent: ibi enim fortunatum dispendium fieri non debet, quo incommutabili naturae lege omnes peruenire compellimur, & propterea à quibusdam legibus interdictum accepimus, ne maiore opere ac impensa monumentum conderent, quam quod triduo decem homines conficere possent. Plato quidem decentissima monumenta parentibus: temperatissima tamen fieri praecipit. Idem alio loco Philosophus de sepulchrorum institutione plura praecipit, & Platonem secutus M. Tullius, quae

B tibi

tibi breuitatis causa prætereo. Sed quoniam omnibus per te scribendo prodesse cupimus, hac causa nec illa omittam, quæ ad vocabulorum & vocum proprietates hac in re pertinere videbuntur, ut qui in variis auctoribus legendis occupantur, plane intelligant quid quisque senserit.

Cadaver quid?

Cadaver igitur proprie defuncti corpus à cadendo dicitur, quod Græci *νεκρὸν* vocauerunt, tamen si latine quidam mortuale, interdum morticinium verterunt, ut Hieronymus & sacre scripture Interpretes. Transferitur tamen & ad inania quæ sunt, ut Urbium, Ædium & statuarum cadauera appellentur, id quod & Græci quoque, ut cum de Corinthiis fractis signis *νεκροποιεῖν* dixerunt.

Sepulti, Humati.

Sepultos quoque modo conditos: Humatos vero humo iniecta contactos dici accipimus, quem morem ius pontificale confirmabat. Nam priusquam gleba iniiceretur, locus ubi corpus crematum esset nihil religionis habebat: iniecta vero ubi tumulo gleba fuisset, & humatum & gleba vocabatur: at tum demum multa religiosa iura complectebatur. Hanc rem & Virgilium in VI. attigisse sunt qui affirmant, cum ait de Palinuro: Aut tu mihi terram iniice. Item Horatium in eo: Quamquam festinas non est mora longa, licebit Iniecto ter puluere curras. Sed & sepultos dicimus, & tumulatos, & conditos, & funeratos legimus.

Siticines.

Item sitos, unde siticines vocabulum deflexum existimatur, de quo hæc fere Gellius & Marcellus ex Collectaneis Atrei Capitonis: Siticines, inquiunt, appellatos legimus, qui apud sitos, hoc est, vita functos canere solebant. Amplius addit Gellius, Siticines proprium habuisse tubæ genus, quo canerent, à ceterorum tibicinum proprietate differens, quos Sicinistas (ait) vulgus dicit. Qui rectius locuti sunt sicinnistas, litera n gemina dixerunt.

Sicinnum.

Sicinnum enim genus veteris saltationis fuit, quæ & Sicinnis dicitur, de qua in Dialogis nostris de Poetis commodius ex Polluce, Athanæo, Suida, Ammonio, aliisque meminimus.

Funus.

Nec illud ignores velim, funus proprie dici cadaver iam ardens vel incensum.

Exequia

Exequia.

Exequiæ dum portatur.

Reliquia.

Reliquiæ iam crematum & bustum.

Conditum.

Conditum vero iam sepultum.

De vasis Sepulchrorum.

Sed iam vasa ipsa, hoc est, sepulchrorum nomina, quibus frequentet autores vsi sunt, & cuius causa libellum concinnauius, adscribemus.

Sepulchrum cum Synonymis.

Sepulchrum igitur à sepeliendo dictum, vt inuolucrum ab inuolucendo, verum vsu aspirationem sumpsit; vnde & SEPULCHRETVM Catullus formauit pro loco, vbi multa sepulchra sunt, sicuti à Græcis Polyantrion dicitur, quod nos Christiani Cœmeterion vocamus. De Polyandrio D. Hieronymus apud nos, & alii quidam eius ordinis Scriptores. Dicimus & tumulum à terra in cumulum erecta: Et sarcophagum, à saxi carnem exedentis genere. Tumba quoque nonnunquam vocatur sepulchrum. Vnde & Tymbion & Hemitymbion pro parua sepultura. Cicero tamen Tymbon bustum interpretatur; Vnde & maleficæ mulieres, quæ in sepulchris versantur, tymbades nuncupatæ. Pro sepulchro etiam interdum arca, vrna, & cippus capitur. Item monumentum, quod & Græci *μνημεῖον* vocatur & olla & solium, præcipue Plinio, Curtio & Suetonio. Vsi sunt & veteres puticulo pro vetusto sepulturæ genere. Petronius Arbiter alii que nonnulli Conditorium sepulchri genus faciunt, id scilicet quod Græci Hypogæum, quod subterraneum esset, vocauerunt. Condituium videtur à Seneca quadam Epistola dici. Mausolæum præterea, ab eo quod in Caria fuit Mausoli regis ab Artemisia regina conditum, sæpe vocatum legimus. Nostri et Christiani conchyliæ quandoque appellauerunt. Item Ciboria, de quibus ex Græcis & Latinis alio loco plura. Sunt item quæ Græci *νεκρὰ*, quæ ideo sic vocata, in Theocritum Grammatici tradunt, quod mortuis iniiciatur terra, quæ Græcis *νεκρὰ* dicitur. Alii *νεκρὰ* nuncupant, quæ nostri suggrundaria, infantium sepulchra, eorum videlicet, qui quadragesimum diem nedum explessent, Rutilius Geminus, & Placides authores. Sunt qui suggrundia & suggrundaria vocent, quorum M. Varro meminit, sed non pro sepulchri specie. Coragium Fulgentius pro virginali sepulchro vel funere interpretatus est, cuius rei causa à quibusdam accusatur, parum animaduertentibus hoc sine afflatu scribi, illud choragium cum afflatu. Meminit & Festus Pompeius.

peius. Sunt & illa apud Iureconsultos epulchrorum genera, quæ gentilia & familiaria dicuntur, hoc est, quæ toti familiæ & genti compartata sunt. Sunt item hereditaria quæ hæredes sequuntur. Lectuli vero & Lecti (sic enim utroque modo vocati sunt) quibus cadauera ad sepulchrum feruntur, tum feretrum etiam, tum capulus, tum sandapila, tum demum & loculus.

Nomina eorum, qui funera curant.

Videtur & locus exposcere, ut eorum quoque qui funera curant nomina breuiter annotemus. Sunt vero in primis LIBITINARI, ut supra meminimus, sic à Libitina DE A nuncupati, qui Græce dicuntur, teste Vlpiano, *ταφροτάωντες*, & interdum *ταφῆς*, & *ταφροφῶσι*. Sunt & pollinctores, sic vocati, quod pollincere apud veteres funus curare significaret, quo verbo usus est Plautus. Sunt & Vespillones, ea ratione dicti, quod vesperi in primis sepelirentur vita functi. Sunt & sandapilarii à sandapila feretro nuncupati. Erant & designatores, de quibus alibi facta mentio. Sed enim nec hoc est prætereundum, euerriatorem vocari eum, teste Festo Pompeio, qui accepta hæreditate, iure iusta facere defuncto debet, qui si non fecerit, seu quid in ea re turbauerit, suo capite luat, id nomen ductum à verrendo. Nam exuerræ sunt purgatio quædam domus, ex qua mortuus ad sepulturam ferendus, quæ fit per euerriatorem, certo genere scoparum adhibito, ab extra verrendo dictum.

Qui Sepultura Honore priuantur.

His ita expositis iam varios sepeliendi ritus & mores afferam, si tamen illud te prius admonuero, eos quondam publico hominum consensu sepulturæ honore carere, qui sibi manus inieciissent, quique, ut est Pythagoræ sententia, iniussu Imperatoris ex statione & præsidio decessissent, hoc est, qui se interemissent. Dignissimum enim esse ait Egesippus, eos qui DEI patris imperium non expectarent, priuari quodam quasi matris gremio terræ sepulchro. Alii tamen his dextram à cætero corpore abscindebant, ea ratione ne membrum quod vesano quodam furore in corpus sauietat suam, cum eo pariter sepeliretur. Eadem à Iosepho traduntur. Hoc idem supplicium in parricidas, & matricidas sacrilegos antiqui irrogabant, uti idem Egesippus & Iosephus sunt testes, quos tamen parricidas Romani in culeum, cum simia, gallo, & vipera insutos in mare vel flumen proiicere solebant: & merito, ut indigni qui aliquo vitali fruerentur elemento, qui eos, à quibus vitam acceperant, ingratiissimi violassent, perdidissent. Sed ipsos iam sepeliendi ritus prosequamur.

VARI

DE SEPVLCHRIS LIBER.
V A R I I S E P E L I E N -
D I R I T V S.

I.

Romanorum sepeliendi Consuetudo.

ROMANO populo, vt cæterarum gentium principe exor-
dium sumamus. Tamenſi apud eos non vna, nec ſemper ea-
dem fuerit conſuetudo, nec ab omnibus obſeruata, quod vel
ex his quæ ſcribit Plin facile cognoſcas, ipſum inquit crema-
re apud Romanos non fuit veteris inſtituti, terra condebantur, atque
poſtquam longinquis bellis obrutos erui cognouerunt, tum inſtitu-
tum. Et tamen multiuarie priſcos ſeruauere ritus. Sic in Cornelia domo
nemo ante Syllam Dictatorem traditur eſſe crematus, idq; eum voluiſ-
ſe, veritum talionem, eruto ſcilicet C. Marii cadauere. Sed & Numæ
Pompilii corpus in arca lapidea conditum legimus, quod multa poſt ſæ-
cula à Cn. Terentio in Ianiculo effoſſum ſcriptores monumentis prodi-
dere. Qua de re ex diuerſis autoribus multa Plinius & Plutarchus, vt La-
ctantium & cæteros mittam. Manſit vero apud Romanos cremandi
conſuetudo, vt à noſtris quibuſdam obſeruatum eſt, vſque ad Antoni-
norum Imperatorum tempora, quibus à plerisque deſitum eſt corpora
cremare, & ruruſus terræ condere cœptum eſt. Romani igitur vbi ani-
mam ægrotus exhalare cœpiſſet, qui proximiores erant, ſi domi morie-
bantur, ſpiritum ore excipiebant, morientisq; oculos claudebant, quos
oculos ſcribit Plinius ruruſus in rogo patefacere Quiritum magno ritu
ſacrum fuiſſe: ita more condito, vt neq; ab homine ſupremum eos ſpe-
ctari fas ſit, & cœlo non oſtendi nefas. Lege tamen Mania cauebatur, vt
autor eſt Varro & Marcellus, ne filii parentibus luci claro oculos fugilla-
rent. Minus enim licebat vt filii parentum oculos in obitu fugillarent.
Quo loco Nonius fugillare pro occludere exponit. Scribit Plutarchus
eos vulgò infelices vocari, quorum oculos propter abſentiam non po-
tuerunt parentes obtegere. Poſtquam ergo moriens exhalauerat ani-
mam cadauer, ii quos Libitinarios & Pollinctores diximus, lauabant,
vngabantq; & ſi cremandum foret, pyra lignis aliisq; rebus ſtruebatur,
pro hominis conditione: non enim eadem omnibus, nobili, ignobili,
patricio & plebeio. Deſuncti corpus albis veſtibus induebatur, vt ſcri-
bit Plutarchus, tum in pyra, veſtes, vnguenta, aromata, & id genus cæ-
tera diſponebantur, inde funerationem, quam appellabant, faciebant,
id eſt funeris pompa ducebatur. Filii operto capite parentes ſequebãtur,
vt autor eſt Plutarchus. Idem hoc tempore cuſtoditur à neceſſariis & fa-
miliaribus in Italia, varie tamen. Filix verò nudis & paſſis crinibus ſe-
que-

quebantur, cuius rei causas inquit idem ille Plutarchus, inter quas commemorat quod illa lugētibus accommodata sunt, quæ minus sunt vſitata. Nam cum mos eſſet, vt magis mulieres operto capite in publicum prodirent, & viri aperto, contraria in luſtu factitari ſolere ant. Apud Græcos ſi quid aduerſi accidiffet, mulieres totoniſſe, viros comas aluiſſe, conſueuiſſe. Alias inſuper cauſas attulit, quas breuitatis cauſa miſſas facio.

Mulierum Nenia.

Fuit verò antiquis mulieribus eiulandi mos, & comas genasq; lacrandi, id quod & hodie quo tibi hæc ſcribimus, in Sabinis & toto fere Latio, & ſupra Latium perſeuerat, quod tamen Romanis mulierib; duodecim tabularum legibus fuerat interdictum. Verba Legis hæc ſunt: Mulieres genas ne radunto, Mulier faciem ne carpito, Mulieres leſſum funeris ergo ne habento. Eſt autem Leſſum, vt Lælius & M. Cicerò interpretantur, lugubris eiulatio, quam rem S. Ælius & Lucius Attilius, alioqui doctiſſimi, hæud ſane perceperunt. Sed miſſis his difficultatibus cœptum ſequamur inſtitutum.

Digitus Mortuo intisus.

Cum digitus defuncto incidebatur, ad quem ſeruatum iuſta fierent, reliquo corpore combuſto (quod factum, teſte Pomperio Feſto, membrum abſcidi mortuo dicebatur) mox cadauer curatum ad pyram ſandapilarii & Veſpillones efferebant, quo in loco is qui neceſſitudine defuncto maiore iunctus erat, auerſus rogo facem ardentem inferabat, vt & conſuetudo illa manſit, vt i faces & funalia funus antecedant & ſubſequantur. Antiquiores nobiles nunquam fere ſoli comburebantur, apud exteras nationes dico, id quod ex Poetis in primis colligimus, Vergilio, Statio, & aliis. Sed & Homerus in Patrocli funere, famulos, equos, canesq; crematos cecinit. Apud Barbaros verò etiam vxores & ſeruos, vt retrò planius oftendemus. Illud obſeruatum quoque, vt maioris ætatis homines ad tubam efferrentur, quod & ad hanc diem ciues Romani cuſtodiunt, minoris vero natu ad tibias. Fuit enim opinio, vt ſcribit Macrobius, mortuos ad ſepulturam cum cantu proſequi, quoniam animæ ipſæ poſt corporis vincula, ad originem dulcedinis Muſicæ, id eſt, ad cœlum ipſum redire, creditum eſt antiquis. Sunt qui ideo factum putent, quod anima ipſa à plæriſq; harmonia exiſtimata eſt, quod in primis credidit Herophilus, & eum ſecuti. Mox vbi vſtulatum corpus fuiſſet, buſtum dicebatur, cineresq; & oſſa cado colligebantur, amicis & cognatis circumſtantibus, tum defunctus funebri laudatione à propinquo laudabatur, quod cum ex aliis ſcriptoribus, tum ex Suetonio præcipue

cipue & Cornelio Tacito didicimus. Perfectis his præfica nouissimum verbum illud alta voce pronunciabat, *ILICET*, quod est, quasi ire licet. Tum Cineres & Ossa sepulchro inferebantur, ante quod aram fieri solitam Maurus honoratus scribit, postquam verò omnia cōpleta fuerant, extremum vale alta voce pronunciabatur, hoc pacto, Vale, Vale, Vale, nos te ordine quo natura permiserit sequemur. Sed meo quidem iudicio melius nullus, nec elegantius omnia fere quæ diximus executus est, quam suo carmine Virgilius in sexto *Æneidos*, cum de Miseni funere ita cecinit:

*Nec minus interea Misenum in littore Teucris
Flebant, & Cineri ingrato suprema ferebant,
Principio pinguem tadis, & robore secto
Ingentem struxere pyram, cui frondibus atris
Intexunt latera, & ferales ante Cupressos
Constituunt, decorantq; super fulgentibus armis.
Pars calidos latices & athena undantia flammis
Expediunt, corpusq; lauant frigentis, & unguunt.
Fit gemitus, tum membra thoro defleta reponunt:
Purpureasq; super vestes velamina nota
Coniiciunt: pars ingenti subiere pheretrum,
Triste ministerium, & subiectam more parentum,
Auersi tenuere facem, congesta cremantur
Thurea dona, dapes, fuso crateris oliuo.
Postquam collapsi cineres & flamma quieuit,
Reliquias vino & bibulam lauere fauillam.
Ossaq; lecta cado texit Chorineus atheno,
Idem ter socios pura circumluit unda,
Spargens rore leui, & ramo fœlicis oliua.
Lustrauiq; viros, dixitq; nouissima verba.
At pius Æneas ingenti mole sepulchrum
Imposuit, suaq; arma viro, remumq; tubamq;
Monte sub aërio, qui nunc Nisenus ab illo
Dicitur, aeternumq; tenet per secula nomen.*

Atque hæcenus quidem Virgilius, sed nunc videamus, quamdiu fas esset lugere defunctos.

Quamdiu fas fuerit lugere Mortuos.

Scribit Plutarchus Numam Pompilium apud Romanos pro ætati-
bus

Q

bus temporibusq; defuncti, lugendi modum statuisse. Puerum non lugeri trimo minorem, neque etiam natu grandiore, neq; etiam plus mense, qui vixisset ad annos decem, & reliqua quæ de Græco exemplari castigato petenda sunt, cum Latinum mendosissimum sit. Mulieribus quidem viduis decem menses, hoc est, per annum lugere maritum fas fuit, tantus enim Romulo annus institutus fuit; Vnde in Fastis Poeta Ovidius:

*Per totidem menses à funere Coniugis Vxor,
Sustinet in vidua tristitia signa domo.*

Cum de anno decem mēstri ageret. Idem Plutarchus à Numa institutum ait, ut quæ ante decem menses à mariti morte mulier nuberet, grandem vaccam immolaret. Leguntur & in Iustiniani Augusti Codice illa verba: Si qua ex fœminis perduto marito, intra anni spatium alteri festinarit nubere, probro notetur. Scribit Annæus Seneca annum fœminis ad lugendum maiores constituisse, non ut tamdiu lugerent, sed ne diutius. Viris nullum legitimum tempus fuisse, quia nullum honestum. Hæc ille. Aliquos tamen in Repub. viros excellentes annuo matronarum luctu ornatos legimus in Historiis, ut Marcum Brutum, & Valerium Publicolam. Idem ex usu nostris mulieribus in mariti funere permittitur. Sed mali adeò mores ætatem nostram inuasere, ut quæ quintumdecim diem vel vicesimum nō expectauerint ad secundas nuptias, ego ipse viderim. Sed mores hos longe funere peiores, satyricis perstringendos mittamus. At enim ut honestum humanumque putamus mortuos lugere, ita Stoicos quosdam inhumanos non satis probamus, qui maximum flendius in diem vnum duntaxat statuunt, idque Poetæ Græci testimonio comprobatum volunt, qui Nioben infelicem illam matrem, post tot filiorum necem, de cibo cogitasse inducit: quibus & ego alios possem Poetas & Græcos & Latinos adducere, qui eam nimio lachrymatu in saxum diriguisse cecinerunt, perpetuis quasi lachrymarum guttis manans. Sed nos hæc fabulosa mittamus.

Ludi Funebres.

Ludos quoque funebres & Græci & Romani instituerunt, ut supra meminimus, quos inceptari tuba, vel ex hoc Vergilii carmine cognoscimus:

Et tuba commissos medio canit aggere ludos.

Qui vero ludis præerant, Designatores vocabantur, quo nomine & qui funera curant, nonnunquam dicti sunt. Funebrium autem ludorum principium à Græcis incepisse, manifeste ostendit Homerus, à quo suos Funebres ludos Vergilius & Statius desumpserunt. Ea vero funera, quibus ludi adhibebantur, Simpludearia dicta sunt, ut ex Ticinio,
anti-

antiquissimo Poeta colligitur. Indictiua autem dicebantur, quibus non modo ludi adhibebantur, sed & Designatores, atque ideo amplissima putabantur. Dicta verò eo nomine, quod per præcones indicerentur, ut Festus subinnuit. Tametsi eo loci perperam quidam Inductiua supposuit.

Lecti & Lectisternia.

Lectos præterea & Lectisternia in Romanorum exequiis deferri & construi solita à potentioribus legimus, ut in Marcelli pompa sexcenta, in Syllæ sex millia, quod pro fortunæ qualitate scribit factum Seruius Grammaticus.

Imagines, Signa, Armæ.

Sed & nonnunquam imagines & signa in Funeribus præferebantur, ut Lactantius, seu Lutatius Grammaticus obseruat in Papiniana Thebaide, in miraculum scilicet spectantium. Idem etiam innuit Horatius, cum ait:

Atq; imagines ducunt triumphales.

Stattius quoque:

*Ex in magnanimum series antiqua parentum
Inuehitur.*

Vt Historicos hoc loco & alios missos faciam. Solebant cum primis Reges & Principes Urbium antiquitus, quod & nostris temporibus fieri vidimus Pontificibus maximis, tumulari condique cum gemmis aliisque opibus: unde exit illud Satyrici Persii:

Osibullet patrui præclarum funus.

Tametsi passim alio modo exponi à Grammaticis soleat. Certe ego in urbis direptione, cum alia sepulchra pleraque effodi vidi, tum Iulii secundi sepulchrum, ex quo inter cætera Cæsariani milites annulum sustulerunt, in cuius pala Saphyrus erat inclusus ingentis pretii, quem Augustinus Triuultius Card. multis aureis redemit. Vidimus præterea & arma, & ocreas vetustis in monumentis repertas. Sed & Historiæ de sepulchris agunt, in quibus thesauri inuenti sunt. Redeo nunc ad Sepulturas.

Cenotaphia.

Erat & earum genus illud, quam nostri Imaginariam & Inanem, Græci Cenotaphion vocant, cum mortuo iusta absente cadauere soluuntur. Cenotaphium Tranquillus Suetonius honorarium tumulum appellasse visus est, cum de Druso agit. Cæterum, inquit, exercitus ei honorarium tumulum excitauit, circa quem deinceps statuto die quotannis miles decurreret, Galliarumque Ciuitates publice supplicarent.

Funus Imaginarium in Pertinace Capitolinus vocat: Funus, inquit, Imaginarium & cenforium ductum est.

Legitima Sepultura.

Legitima verò Sepultura vocabatur, cum defuncti corpus adesset. Erat & illud Sepulturæ genus, quod per pulueris, vel terræ, vel glebæ iniectionem celebrabatur, cuius Maro & Horatius, aliique meminere, atque in hos in primis Grammatici. Id verò secundum Pontificalem ritum & circa cadauer, & circa absentis corpus solennibus quibusdam sacris fieri consueuerat. Quod & Marcus Cicero in legibus affirmat, & nonnihil ego supra retuli.

Si defunctus domi non extinctus.

At si forte defunctus domi non extinctus erat, cui exequiæ celebrandæ fuerant, domi referebatur, vbi dies septem seruatus, octauo incendebatur, nono sepeliebatur, vnde & nouendiales pulueres vocat Horatius. Sed & Ludi funerales Nouendiales aliquando dicti sunt, & sacra ipsa Nouendialia. Quare nos nostro quodam Hendecasyllabo, rudes & inertes semper sepulturis & cadaueribus quasi vultures inhiantes, sacerdotes, nouendiales, vulturios iocose certe, si minus recte, appellauimus. Ita enim ad ALEXANDRVM RANGON. nostri HERCVLIS FRATREM, cum NEPHRITI EGO, & renum doloribus vrgerer, nec orationi dicendæ propterea interesse possem, cecini:

*At vobis male sit mali dolores,
Bonis qui bona semper inuidetis,
Quin vrgete popas rudes inertes,
Istos vulturios nouendiales.*

Denicales Feriæ.

Adhæc & Denicales feriæ ab antiquis celebrabantur, cum hominis mortui causa familia purgabatur, & tunc nuncupatæ, vt putat Sextus Pompeius, quanquam & non fortassis inerudite, si à Denarii numero deriuentur. Post nonum enim diem, quo tumulo cineres condebantur, decimo purgabantur. De his & Columella & Festus Pompeius meminerunt, Sed & M. Tullius in libris de Legibus, qui tamen locus parum sincere legitur, vt est locupletius obseruatum in nostris annotatis.

Februa.

Februa.

Februa quoque à Romanis, mense FEBRVARIO DITI patri celebrabantur, de quibus, vt alios mittam, copiose & ornate agunt Ouidius Fastorum libro secundo, & Festus Pompeius.

Apotheosis.

Videtur & hoc loco operæ pretium tibi referre Cæsarum & Imperatorum consecrationem, quam *ἀποθεωσις* Græci vocant, id Herodiani præcipui verbis, vt sunt ab Herodiano in Latinam versa. Mos est, inquit, Romanis consecrare Imperatores, qui superstitis filiis vel successoribus moriuntur, quique sunt eo honore affecti relati dicuntur inter diuos. Est autem tota vrbe quasi luctus quidam festæ celebritati promiscuus, quippe functum vita corpus more hominum sumptuoso funere sepeliunt, sed ceream imaginem defuncto quam simillimam effingunt, eamque in Regiæ Vestibulo proponunt supra lectum eburneum maximum & sublimem, vestibus instratum aureis, & quidem imago illa ad ægroti speciem pallida recumbit, circa lectum verò vtrinque magnam partem diei sedent, à læua quidem Senatus omnis vestibus atris amictus, à dextra verò matronæ, quas parentum aut virorum dignitas honorabiles clarasque reddit. Harum nulla vel aurum gestans, vel monilibus ornata conspicitur, sed vestibus albis exilibus indutæ mœrentium speciem præbent. Hæc itaque per septem dies continuos faciunt, medicis ad lectum quotidie accedentibus, inspectumque velut ægrum, deterius se habere subinde pronunciantibus. Deinde vbi iam visus obuisse diem, lectum humeris attollunt equestris senatoriique ordinis nobilissimi ac lectissimi iuuenes, ac per viam sacram in vetus forum deferunt, vbi magistratus Romani deponere Imperiam consueuerunt. Vtrinque autem gradus quidam sunt ad scalarum similitudinem extructi, in quibus altera ex parte puerorū chorus est è nobilissimis atq; patritiis, altera foëminarum illustrium, hymnos in defunctum, pæanaq; canentium, verendo ac lamentabili carmine modulatos, quibus peractis tollunt iterum lectum, atq; extra urbem perferunt in Martium campum, vbi quam latissime campus patet. Suggestus quidam specie quadrangula lateribus æquis assurgit, nulla præterquam lignorū ingentium materia compactus in tabernaculi formam, id quidem interius totum est aridis fomitibus oppletum; extra autem intextis auro stragulis atq; eboreis signis variisq; picturis exornatum: infra verò alterum minus quidem positum est, sed forma & ornatu persimile portis ianuisq; patentibus: tertiū verò & 4. semper superiore contractius, ac deinceps alia donec ad extremum,

C 3

quod

quod est omnium breuissimum, perueniatur. Posses eius ædificii formam comparare turribus iis, quæ portibus imminentes, noctu igne prælato naues in tutas stationes dirigunt. Pharos vulgo appellant. Igitur lecto in secundum tabernaculum sublato, aromata & suffimenta omnis generis, fructus, herbas, succosque omnes odoratos conquirunt, atque aceruatim effundunt: quippe neque gens est, neque ciuitas, neque qui honore vlllo aut dignitate præcellat, quin certatim pro se quisque suprema illa munera Principis honori deferant. Vbi vero ingens aromatum aceruus aggestus est, ac locus omnis expletus, tunc circa ædificium illud adequitant, vniuersi equestris ordinis certa quadam lege, ac recurſu motuque pyrthechico, numeroque in orbem decurrente. Currus item circumaguntur, inſeſſi purpuratis rectoribus, qui personas ferant ducum omnium Romanorum, Principumque illustrium: quæ vbi celebrata sunt, facem capit imperii successor, eamque tabernaculo admouet, tum cæteri omnes vndique ignem subiiciunt, cunctaq; illico fomitibus illis aridis odoramentisque referta igne valido corripuntur, mox ab extremo minimoque tabernaculo tanquam fastigio quodam simul cum subiecto igni aquila dimittitur, quæ in cælum creditur ipsam Principis animam deferre, ac iam ex illo vna cum cæteris numinibus Imperator colitur. Atq; hæc ita quidem ex verbis Herodiani. Illud vero hoc loco tibi animaduertendum, quod tabernaculum illud extremum recte fastigium nuncupatum est. Nam & hoc apud auctores & in nomismatis quibusdam obseruasse, vir antiquitatum studiosus, amicus meus, & quidem est penes me argenteum nomisma, dono mihi datum à B. Diuitio Bibiennate, D. Mariæ in porticu Cardinalis, in quo insculptum est eiusmodi tabernaculum cum inscriptione, **CONSECRATIO**. Post hanc autem apothecin Sacerdos & sodales ipsis in Diuorum numerum relatis Cæsaribus de ipsorum nominibus nuncupatos attribuebant, de quibus crebra est mentio apud Scriptores. Ab his longe diuersa Christianis fiunt, cum à Romano Pontifice maximo in Diuorum sanctorumque numerum quispiam refertur. Nuper à Leone Pontifice maximo magna celebritate & religione, ceremoniisque omnis generis, cum in maiorum & minorum Pontificum, tum cæterorum promiscua hominum frequentia celebrari conspexi, cum in Diuorum numerum D. Franciscum Paludem, virum insigni pietate & religione retulit. Idem postea iterum conspexi, Adriano sexto Pontifice maximo, in ordinem Diuorum Antonium Florentinum Præsulem & Beronem Germanum referente. Sed de his iam satis.

II. De

De Ægyptiorum Funeribus.

NVNC Romanis funeribus Ægyptiorum iure subiunxerim, ut post rerum Dominos vetustissimæ gentis instituta subtexam, atque in primis de eorum Regum sepultura agam, quæ multo apparatu celebratur, ut Diodorus scribit. Cum enim, inquit, Ægyptiorum aliquis à vita decessit, illum omnes communi luctu deflent, vestes discindunt, templa clauduntur, iustitiû indicitur, festiuitates nō celebrantur, luto caput fœdant, totos duos & septuaginta dies linceo & sindone subtus mamas cinguntur C C. aut C C C. permixti sexus, bis interdiu urbem lustrant, luctum lessumq; nouantes, regisq; virtutes ad numeros cōmemorant: cibis, coctis, vino, omni denique mensæ apparatu abstinent, non laucris, non balneis, non vnguentis, non stragulatis lectis, non Venere denique vtuntur, sed per eos continuos dies mœrore & luctu afficiuntur. Interea quæ ad pompam faciunt comparant. Postrema verò die cadauer in arca repositum ante sepulchri aditum collocant. Libellumque de rebus à Rege gestis, breuem recitant, tum si qui sunt, qui velint, Regem vituperant. His autem omnibus præsentes sunt sacerdotes, qui singula censent: adest & populus, qui Regis laudibus applaudit, vitiis reclamat. Quare factum est, ut Ægyptiorum aliqui indigni existimati sint, ut sepulturæ honore honestarentur. Atque ita quidem Ægyptiorum regum exequiæ celebrabantur. Priuatorum verò & popularium sic. Cum quispiam fato functus est, propinqui & amici luto caput deturpant, ciuitatem deflentes circumeunt, interim neque lauantur, nec nisi vile quippiam edunt bibuntq;, neque splendidis vtuntur vestibus.

Tria Sepulchrorum Genera apud Ægyptios.

Sepulchrorum apud ipsos tria habentur genera, sumptuosum, mediocre, humile. In primo argenti talentum, in altero minas viginti, in vltimo quid minimum exponunt. Qui funera curant, eorum impensam domesticis afferunt, petentes quanti velint funus apparari, atque ita inter se componunt. Primus igitur Designator, quem Grammaticum illi appellant, humi cadauere deposito, circa illius illa describit, quantum à sinistra parte incidendum sit: dein qui scindit lapide Æthiopico quantum lapidis designatum est à Grammatico, aperit, statimque currens profugit, quem tum astantes lapidibus & execrationibus insequuntur: mox qui salitores nuncupantur, cadauer in templo delatum, per quæ facta est, scissuram expurgant, omnibus eductis intestinis & interaneis, præter cor & renes, quæ ab alio quopiam vino Phœni-

Phoeniceo lauantur, odoramentisque liniuntur, mox reliquum corpus cedro vnguentisque dies amplius triginta perungunt ii, quibus hæc cura est, myrrhaq; ac cinnamomo, aliisque rebus odoriferis perlinunt, quibus rebus cadauera à corruptione conseruant. Vbi Designatores ita corpus curarunt, vt integrum cum superciliis, palpebris, ceteris membris in dormientis modum quiescere videatur, tum illud ipsius cognatis tradunt. Multi vero Ægyptiorum maiorum suorum corpora multo sumptu sic expurgata cōdiunt, & eorum etiam imaginibus valde oblectantur. Alii autem antequam sepulturæ mandent, cum ludicibus, ad hanc rem destinatis, diem indicūt exequiarum. Mortuum enim Acherusiam paludem, quam & styga quidam nuncupant, transiturum existimant, quam prope Mempsim esse autores prodiderunt. Hanc rem ex Seneca aliter Scriuius recitat. Ait enim circa Syenem locum esse, quem Ægyptii Phylas vocant, apud quem palus est Stryx, quod tristitiam transeuntibus gignat, limosa & papyris referta: Ultra quam brevis est Insula, quæ Abatos appellata est, quod sit inaccessa, cuius & Poeta Lucanus meminit:

Hic Abatos, quam nostra vocat veneranda vetustas.

Lectum est etenim quod vicini populi suorum cadauera ad alteram regionem transferant. Sed si quis forte in fluuio pereat, nec eius corpus inueniatur, post centum annos ei persoluuntur officia, atque hic illud propterea dictum est à Virgilio:

Centum errant annos.

Transmissa vero palude astant Iudices amplius quadraginta in hemicyclo præparato, trahiturque naus, quæ ab illis βαεις dicta est, à Græcis ἡμιβάτης, ad hoc opus ab illis comparata, quibus illa cura imminet. Eam vero nauim Nauta, qui ab illis Charon nuncupatur, regere dicitur, cui pro Naulo danacem soluere consueuerunt (id obuli seu pecuniæ genus à danais, hoc est, vita functis, vel quod δάνα arida dicuntur, appellatur, adeo vt inde Prouerbum emanarit, Danace, quod dicitur de vltimis bonis, aliis vel consumptis vel amissis.) Sane Græci Scriptores Melitutam massam quandam melle conditam seu offam esse tradunt, quæ cum danace vel obolo vita functis dabatur in portitoris mercedem. Alii tamen offam Cerbero offerri prodidere. Sed ad Ægyptiorum instituta redeo, quæ primum ab Orpheo, & mox à Virgilio de Charonte & inferis tradita sunt, id quod & ante me antiqui Grammatici obseruauere. Igitur ultra ripam, antequam in arcam corpus condatur, deducta in palude naui, volenti cuiunque mortuum acculare conceditur. Si quis ab Iudicibus fuerit, vt malus, reprobatus, sepultura caret: & qui itidem iniuste damnasse coniicitur, graui pœna punitur. Post hæc cognati composito

posito luctu & lachrymis demortui hominis laudes recensent, non eo utique modo, quo Græci & Latini consueuerunt, qui genus, familiam opesque celebrant, sed defuncti ipsius à pueritia facta, mores, doctrinam, iustitiam, continentiam, pietatem, religionem, cæterasque virtutes perstringunt, Deosque manes inuocant, precanturque; ut inter pios illum reponant, quibus tota astantium concio læta quadam voce respondet, tum demum cadauet à domesticis & familiaribus sepelitur in propriis sepulchris, sed quibus ea defunt, domi apud firmiorem parietem arca suspenditur. Qui vero ob aliquam ignominie causam sepultura priuantur, domi quidem sine arca seruantur, quorum si ignominiam & delicta posterius eluant, magnifice, ut alii, tumulantur.

Parentum Corpora Creditoribus oppignorata.

Fuit & illa apud Ægyptios consuetudo, ut Creditoribus in pignus darent parentum corpora, quæ qui non redemisset, perpetua infamiae nota inurebatur. Lucianus tamen & Sextus Empericus hoc tantum de Ægyptiorum sepulturis tradunt, eos intestina educere, dein corpora salire. Chrysippus & Cicero condire, & domi seruare. Plutarchus in symposio, cadauera aperire, apriquoque aliquo loco soli exponere, intestina in flumen iacere, reliquum purgatum corpus asseruare. Strabo vero, ab aliis quidem cadauera in flumen præcipitari, ab aliis vero vitro circumdata domi seruari, ab aliis in vasis fictilibus alueolisque quibusdam circum templa defodi & condi. Herodotus, Herodotumque secuti scribunt in hunc prope modum: Vbi vita functus homo est, ferro incuruo inflexoque ad hoc parato cerebrum per nares mortuo educi, locum medicamentis expleri intestinisque purgari, & lapide, ut diximus, Æthiopico illa discindi, odoramentis oppleri, mox consuto illi vulnere nitro saliri, LXX. dies quod ultra non liceret, lugeri (quare Moses cum de Iacobi morte agit, qui in Ægypto decessit, illum ait Iosephi filii iussu, ibi tum præpotentis morte Ægyptio quadraginta diebus conditum, defletumque septuaginta fuisse, inde cadauer linteamine inuolutum, gummi que illitum, in ligneam hominis effigiem ad hoc paratam componi. Alterum dehinc subdit idem Herodotus mediocrium sepulturae genus, tum & tertium, sed quæ nihil fere differant nisi sumptu, ut etiam ante diximus. Demum vero subdit; Vxores vero insignium virorum non statim vita functas tradunt condiendas, ac ne eas quidem foeminas, quæ conspicuæ valde & maioris momenti fuere. Sed triduo atque quadriduo exanimas custodiunt, ea scilicet causa, ne cum ipsis mortuis salinarii concumbant. Quippe aliquando aiunt, quendam ex ipsis coeuntem cum recenti formosæ mulieris cadauere deprehensum, remque à sociis indicatam.

D

catam.

catam. Id quoque obseruant Ægyptii, vt cum quis Ægyptius vel hospes compertus sit mortuus, siue flumine submersus, siue à Crocodilo raptus, ei ciuitati vbi compertus, vel ad quam deiectus sit, necessarium esse illum condire, & honestissimo funere in sacris monumentis sepelire, quæ nulli nisi Nili sacerdotibus fas sit attingere, eos enim supra homines nescio quid existimant. Cur verò Ægyptii vt pleriq; omnes suorum cadauera non cremarent, hanc Herodotus rationem affert. Ægyptii, inquit, persuasum habent, ignem quandam animatam esse beluam, quæ, quæcunque nanciscitur, deuorat atque consumit: at cum est expleta ipsam, & quæ ab ipsa vorata sunt, vnà emori, ac propterea non cremare, nec belluis offerre corpora, vt aliæ pleræque nationes Ægyptii statuerunt: sed ea cōdire ac salire, ne etiam à vermibus consumi possent. Atque hæcenus de Ægyptiorum funeribus dictum.

III.

Assyriorum sepeliendi Ritus.

Eundem ritum ab Assyriis seruari quidam tradunt, verum illi potius cera & melle mortuos condiunt, asseruantque conditos. Reges suos in paludibus relinquunt.

IIII.

Scythæ & Gerrones.

Sed & quæ Scytharum & Gerronum præcipua instituta legitimus, hoc ascribamus loco, atque Regum in primis, quorum ab aliis est diuersus sepeliendi modus. Namque, vt Herodotus scribit, Rex vbi decessit, ingentem & quadratam scrobem effodiunt, dein regis corpus exenterant, ceraque illud vndique circumlinunt, aluum optime expurgant & scelere contrito, thymiamate apii semine & anisi complent, resutumque cadauer ad alias gentes plaustro deferunt, quod illi excipientes aurem recidunt, crinem circumtendent, brachia circumcidunt, frontem nasumque fauciunt manum, sinistram sagittis traiciunt, postmodum cadauer ad aliam rursus gentem, cui imperitent carpento deuehunt, atque inde referunt eò vnde prius discesserant, omnibus regem comitantibus ad id destinatis. Stimulac verò lustratæ sunt omnes nationes, quibus rex viuentis imperabat, apud illas, quæ in extremis habitant, reponunt, cadauerque super thorum in loculo componentes hastas hinc & hinc defigunt, & desuper ligna disponunt, & pallio contegunt. In altera verò loculi parte aliquam ex regiis concubinis iugulatam sepeliunt, atque vna pocillatorem, coquum, equisonem, ministrum, & qui regis erat à nunciis, equosque, & aliarum rerum omnium primitias, cum iis etiam phialas au-

las aureas, aliaque huiusmodi. Hanc tamen Seruius Grammaticus Indorum esse consuetudinem existimauit. His autem quæ iam retulimus circa Regis inferias expeditis, humum certatim iniiciunt, quam maximum tumulum struere parantes. At ubi annum exactum est spacium, iridem rursus agunt, quinquagintaque ex seruis ingenuis strangulatos mactant, totidemque equos, quos eductis intestinis pælea replent, eosque tum quinquaginta iuuenes, tum equos tignis traicientes, dirum spectaculum sepulchro regio circumponunt. Atque hæc quidem Scytharum regum inferiæ. Priuatorum verò & reliquorum in hunc modum fieri solent. Defunctorum corpora condiunt, eaque plaustis imposita proximi ad amicos circumferunt, cadauer excipientes epulum iis, qui illud sequuntur, exhibent, & in hunc modum quadraginta diebus priuatorum hominum comitatus circumagitur, post hæc humatur, si prius tamen cadauer expurgauerint. Caput cerebro euacuant, abluuntque, circa corpus tria ligna statuunt, hinc inde procumbentia: circum hæc lancea pilea obtendunt, quam maxime possunt obstipantes, & in scapham inter ligna pileaque positam, lapides igne candentes iniiciunt, super quos semen cannabis, quæ apud illos preciosissima nascitur, imponunt, unde vapor emanat omni Græcorum suffimento odoratio, quo stupentes odore Scythæ eiulant, stupentque, id quod est apud eos lauacri loco. Neque enim corpora lauant, sed eorum vxores aquam infundentes, cupressos, cedro, aut thuris ligno, ad scabrum aliquod saxum corpus atterunt, mox cum intumuerit, illud medicamentis quibusdam perlinunt, & simul faciem, quæ postero die, amotis medicamentis, conspicua splendidaque apparet.

Alius Scytharum Mos.

Alios esse Scythas legimus, qui inter epulas defunctorum corpora deuorant, quod Lucianus & Tertullianus scribunt. Sed quoniam amplissima latissimaque est Scytharum regio, sunt ex iis aliqui, quibus fere perpetuæ sunt niues, qui parētum cadauera inter niues & glaciem truncis affixa arboribus suspendunt, arbitrati flagitium & scelus esse, ea terræ mandare, scribit Stobæus, Tauros gentem Scythicam qui & Taurici appellati sunt, cum Regibus extinctis gratissimos eorum amicos sepelire, si vero amicus aliquis Regi interierit, pro illius merito regem aut totam aut partem auris abscindere. Apud eundem Stobæum legimus Indos id moris habuisse, ut tot pisces in sepulchrum conicerent, quot hostes, qui sepeliretur interfecisse constaret.

Æthiopum Ritus sepeliendi.

Æthiopus diuersos esse manifeste qui de orbis situ scripserūt, ostendunt: Atlanticos tamen in Africa imprimis celebratos inuenio, quorum sepeliendi instituta Scythicis subiungere non ab ordine alienum mihi visum est: si prius tamen de Regum morte in medium attulero. Scribit Diodorus, Sacerdotes qui circa Meroen Insulam Deorum cultui assistentes inseruiunt, maximam præcipuamque auctoritatem habere, eamq; imprimis, ut cum oportunitas eis visum sit, & expedire, Regibus significare, ut sponte mortem oppetant, quibus dicto audientes Reges nullatenus abnuentes, voluntario eam subeūt, aliquosq; apud illos esse, qui cum Rege libenter occumbant, nec deesse, qui, si forte Rex aliqua corporis sui parte debilis sit, ut Regem imitentur, ea se parte mutilant priuantq;, adeo verum est quod à lepido Poeta canitur:

Mobile mutatur semper cum Principe vulgus.

Quod & à Philosopho multo ante scriptum fuerat. Priuatorum vero Æthiopum, quemadmodum diuersa eorum regio, ita varia quoque sepeliendi institutio. Alii quidem defunctos in fluminibus abiiciunt, id elementum optimum arbitrantur. Sextus quidem Empericus hos Ichthyophagos nuncupatos ait, hoc est, ut quidam verterunt, Piscedulos: idque ea ratione ab ipsis fieri prodit, ut à piscibus cadauera vorentur, quod piscibus ii victitent. Alii sunt Æthiopes, qui vitreis vasis conclusos mortuos suos conseruant, ut nepotibus & posteris eorum sint notæ effigies, & idcirco eorum sæpe sunt memores. Herodotus tamen rem ita explicat. Posteaquam, inquit, Æthiopes, qui Macrobiani vocantur, mortuum arefecerunt, totum gypso inducunt, picturaque exornant, & eius quoad fieri potest effigiem repræsentant. Dein sepulchrum ei è vitro, quod apud illos abundat & passim effoditur, circumdāt, in cuius medio defunctus interludet, nihilque fœditatis vel tetri odoris exhibet, sed omnia pene viuo assimilis. Sepulchrum hoc ipsum propinqui per annum intra ædes seruant, omniumque illi rerum primitias offerunt, anno vero exacto efferunt, extraque urbem statuunt. At eorum alii fictilibus urnis condientes, circa Templorum septa sepeliunt, & per hoc maximum habent iusiurandum. Quidam & Satis hoc attribuunt, ut retro diximus.

V.

Indorum sepeliendi Consuetudo.

Indorum quoq; multiplex variaq; sepeliendi consuetudo.

Par-

Parentes mactantur.

Quidam parentes, priusquam annis aut morbo aliquo in maciem eant, velut DEORVM hostias mactant, cæforumque vîceribus epulari fas & maxime pium est. At vbi senectus aut morbus incessit, procul à cæteris abeunt, mortemque in solitudine, nihil anxii sollicitiue expectant.

His prudentiores, quibus sapientiæ studium contingit, mortis tempus non expectant, sed semet ignibus ingerendo, eam læti & hilares accersunt. Scribit Egesippus eos primum protestari, quod discedere velint, nec ideo vllum obstrepere. Deinde vbi apparatus mortis processit, eos lætos in silire ardentem pyram, & astantibus valedicere, dolere quidem mulieres, quasi subsidio destitutas, & paruulos liberos, quod derelinquantur. Alios vero cæteros benedicere, nec inuidere, quod meliores ipsi ad splendidiora loca & ad puriora consortia festinent. Hoc idem & suo carmine Lucanus testatur:

*Quiq; suas struxere pyras, vniq; calentes
Conscendere rogos.*

Hunc insuper & alium alias nationes moriendi morem habere legimus, vt dicemus.

VI.

Padæi.

Padæos gentem Indicam scribit Herodotus, ægrotantes interimere ac epulari, mulieresque mulieribus idem officii præstare, etiam si negent ægrotare, qua causa, inquit, pauci apud eos ad senectutem peruenire dicuntur, & si perueniant mactari itidem comeduntur, Plinius apud Indos linum gigni prodit, quod Latini viuum, Græci Asbestinon ex argumento naturæ vocant, quod ignibus non absumitur, Ex eo factas Plinius se vidisse mappas ait, & ego ex aliis hoc tempore audiui: ex eo funebres confici solebant tunicæ, quæ Regum fauillam corporis cremati à reliquo separarent cinere. Maurus vero Honoratus in Commentariis Virgilianis Indorum consuetudinem scribit fuisse, vt quoties eorum Reges moriantur, cum his dilecti equi, serui, & vna de Vxoribus, quæ Regi charior fuisset, incenderetur, inter quas de hac ipsa re magna erat contentio. Solinus, alique nonnulli non modo Regum Vxores hoc facere, sed & priuatorum prodiderunt. Solini verba ascribam. Apud Indos, inquit, quibus ad viuendi rationem propensior cura est, multæ Vxores in eiusdem viri cocunt matrimonium, & cum maritus

homo esse defierit, apud grauissimos iudices suam quæque de meritis agunt causam, & quæ officiosior cæteris sententia vicerit iudicantium, hoc palmæ refert præmium, vt arbitrato suo ascendat rogum coniugis, & umbris eius semetipsam det inferias, cæteræ nota viuunt. Lucianus verò Indos *μυία*, hoc est medulla circumlini. Alii Indis, qui Macrobiani cognominati sunt, hoc ipsum attribuunt. In vulgatis Luciani Codicibus male, vt puto *ύά* pro *μυία* legitur. Diuersa ab his Sextus Pyrrhonius. Indorum enim, ait, aliqui, vulturibus cadauera lancinanda attribuunt. Aliqui Taxillis hoc tribuunt, vt Hieronymus scribit, & ante Hieronymum Aristobulus, vt est apud Strabonem, qui Taxillam urbem locupletissimam & insignem Indiæ scribit, qui eius regem Taxillum, quod recte se erga Alexandrum gesserat, ab eo honoribus ad inuidiam reliquorum, accumulatum. Alii hoc quod diximus de Vulturibus liberas fecitasse prodiderunt. Sed mirum hoc, cum Procopius hac solum causa à Persis prouocatos scribat, quod Christianorum ritu defunctorum corpora sepelirent. Verum hoc potuit diuersis temporibus contigisse.

VII.

Calacia Gens.

Indicam insuper gentem Calaciæ scribit Herodotus, quæ parentibus vescatur. Vnde, inquit, interrogatus à Dario, quantum pecuniarum peterent, vt patres igne cremarent, illos respondisse, iube Rex meliora ominari. Sunt & apud Indos sapientes Brachmannæ, qui mirabiliter mortem contemnunt, quod cum ab aliis tum à Strabone traditur, seq; ad eius contemptum mire exercebant. Idem Megasthenes prodidit. Notissima est de Calano Historia, qui se ultro incendio obtulit, cum iam mori decreuisset. Nicolaus Damascenus & Philosophus & Historicus scribit à se visum Zarmanochegam Indum, qui satis fortunatus Athenis se cremauit, quod abunde vixisset, in cuius tumulo ita inscriptum fuit. Zarmanochegas Indus ex Barcho iuxta patrios Indorū mores se ipsum immortalem faciens, hic iacet. Atque de Indis hucusque.

VIII.

Græcorum sepeliendi Ritus.

Iam verò Græcorum sepeliendi morem afferamus, quos Lucianus ait cadauera cōbussisse, q; & manifestius ex Poetis colligimus, atq; in primis Homero, qui in Patrocli funere rem clarissime executus est, in cæteris ea fere quæ nostri. Cæterum qui pro patria occubuiissent, longe honestiore exequiarū honore afficiebantur, quā rem luculentissime describit Thuc. & propterea eius fermè verbis hic tibi ascribam. Facto, inquit, triduo
ante

ante exequiarum diem tabernaculo, mortuorum ossa proponebantur, & suorum quisq; reliquiis, si quid libuisset, imponebat. Cum efferebantur, singularum tribuum singulas arcas, suæ cuiusque tribus ossa continentes vehiculo deportabant, vnus præterea totus inanis constratus simul deferebatur, eorum quorum ossa non extarent, vel inter cæsorum corpora reperti non fuissent. Educebant verò funus voluntarii quique promiscuo vel ciues vel hospites, cum interea fœminæ aliqua defunctis necessitudine coniunctæ lachrymantes deflerent: ossa sepulchro publico composita inferebantur, quod Athenis quidem iuxta Callisti monumentum fuerat in suburbanis, quo in loco semper qui in pugna occiderant, sepeliri consuevere, præter eos, qui in Marathone occiderant, quorum singularem fuisse virtutem existimâtes, eodem in loco monumentum erexerunt. Postea verò quam sepulturæ traditi omnes fuissent, vir eloquentia præstans ex numero seligebatur, qui in defunctorum laudes luculenter haberet orationem. Extant ad hunc diem Orationes elegantissimæ hac de re Lysia, Demosthenis & Periclis seu Thucydidis, quas nunc me vidisse recordor. Athenienses quidem adeò sepulturæ eorum, qui in bello occubuissent, curam habuere, vt si quis ducum bello peremptos sepulchro honestare neglexisset, capitis pœna puniretur, quare & summos duces, quia cæsos nauali pugna in mare deiecerât, graui supplicio affecere. Quin & cum occisorum pro patria cadauera minus assequi possent, dispersa eorum ossa & dissipata, diligenter exquirere, & humo mandare curæ fuit, cæteraque facere, quæ superius modo commemorauimus. Vnde de Nicia egregio Atheniensium Imperatore traditur, quod omnem exercitum subsistere iussit, vt duos tantum peremptos milites sepulturæ mandaret. Cimon quoq; Miltiadis filius se captiuum exhibere non dubitauit, vt pater sepulturæ traderetur. Sed hæc publica. Priuatum verò morem fuisse tradit M. Tullius Atheniensibus à Cecrope institutum, hoc est, terra humandi, quod cum proximi fecerant, obductaque terra erat, frugibus obferebatur, vt sinus & gremium quasi matris mortuo tribueretur, solum autem frugibus expiatum, vt viuis redderetur. Verum cum apud eos increuisset funerum & sepulchrorum magnificentia vsque ad luxum, Demetrius Phalereus eam minuit lege, & ante lucem voluit cadauera efferri, sepulchrisq; nouis modum finiuit. Nam super terræ tumulum noluit quid statui, nisi columellam, tribus cubitis non altiore, aut labellum, quin & certum his magistratum præfecit. Illud præterea humandis defunctis ab Atheniensibus obseruatum, vt orientem versus cadauera vertere solerent, contra verò ad occidentem Megareses & Phœnices.

IX. Lac-

Lacedæmoniorum Funera.

Nec parua incuria omiserim Lacedæmoniorum Regum funera, quæ à parcissima licet Ciuitate, multo tamen & magnifico apparatu celebrari solebant, id quod imprimis ostendit Herodotus. Nam equites inquit per vniuersam Laconum regionem Regis interitum pronuntiabant, fœminæ per urbem ollas pulsitabant. Interea dum hæc sic fierent, ex singulis domibus mas & fœmina sese præ luctu & lachrymis fœdabant, quod si facere renuissent, grauib. pœnis mulctabantur. Regiis exequiis ex omni Lacedæmoniorum regione necessarios quosque & vicinos adesse oportebat, qui simul ad Regis funus coniuncti conuenissent, promiscuo sibi vicissim frontes pulsabant cum gemitu & ululatu, optimum quemque vltimum fuisse Regem vociferantes. Si quis vero eorum bello periisset, eius simulachrum effingebant, totoque splendide ac magnifice strato componebant, perque decem dies continuos, qui regio funeri dicabantur, iustitium indicebatur, & fielebant fora, nec interrim magistratum confessus ullus erat, verum assiduus luctus. Atq; hæc Spartiatarum Regum inferiæ. Ciuiles vero exequias Lyncurgum ita statuisse accepimus, vt nihil cum mortuo sepeliretur, puniceo tantum amictu velatum & olæ fronde cadauer terræ obduceretur. Eiusdem quoque lege sancitum, vt in vrbe & secus Deorum templa sepulchra construerentur, vt Plutarchus docet, à quibus, vt diximus, Christiani ipsi nostrum institutum sumpsisse videri possumus. Lugendi vero tempus ad vndecimum diem illis præfinitum fuit, duodecimo Cerei rem sacram faciebant, luctumque soluebant.

X.

Argiuorum Ritus.

Argiui ex Græcis omnibus in funeribus albis vestibus, ablutis aqua, teste Socrate, soli induebantur, in quibus & sacrum illud erat, quod ἱγασίον illi vocabant, in quo & carnes coctas exhibebant, vt Plutarchus refert. Præterea circumlitos mortuos condire solitos, scribit Cicero, vt quam maxime corpora diuturna permanerent. Hoc & Assyriis, vt paulo ante diximus, attribuitur.

XI.

Persarum sepeliendi Ritus.

Strabo etiam, Sola, inquit, sepeliunt corpora Persæ, cæra oblinentes, MAGOS VERO INSEPVLTOS AVIBVS EDENDOS DIMITTUNT.
D. Hic

D. Hieronymus Persas, inquit, non prius cadauera humare, quam aut ab alite, aut à cane traherentur. Idem & Procopius. Idem & Agathius in secundo Historiarum cum de sepultura ageret Merméroes Persarum Regis viri strenuissimi. Tunc inquit, in destinatum locum solum nudumque cadauer Regis mortui reliquerunt, canibus simul & auibus, eiusmodiq; cæteris carniuoris obscenisq; animantibus vorandum, quando quidem inquit, hunc Persæ seruant sepeliendi ritum, vt nudata à canibus & feris ossa per campos dispersa mancant. Neq; enim aut urna condere, aut terra obruere defunctorum corpora fas est Persis. Hæc ferme ille. Lucianus tamen Persas sepeliri tradit. Quod autem Persæ suorum cadauera non cremarent, vt Græci, in promptu causa est, quod DEVM ipsi ignem arbitrantur, eumq; colunt, & propterea nefas illis videtur, DEVM hominum cadauera depasci. At verò Curtius in lugubri veste Persarum coniuges & liberos in funere tonderi prodidit. Non homines modo, sed & iumenta quoq; testis est Herodotus in ultimo, cum de nece agit Mafistii, viri apud Persas spectatissimi. Suetonius etiam Tranquillus cum Grammatici interitum describit: quin & Barbaros, ait, quosdam Regulos ferunt barbam posuisse, & vxores capita rasisse, ad indicium maximi luctus.

De Tonsura Capillorum.

Sed postquam incidimus in tonsuræ mentionem, scribit Plutarchus Græcos, si quid eis aduersi accidisset, viros capillos aluisse, foeminas tondisse, vt supra quoque meminimus. Scribit Herodotus Argiuos capita tondisse, cum superati à Lacedæmoniis fuissent in agri Thyraei contentione, ac si in maximo luctu constituti fuissent. Vnde, ait, legem tulerunt, ne quis comam aleret, donec Thyrcas recuperassent. Stobæus ex Nicolao Damasceno, Philosopho & Historico apud Græcos doctissimo, morem recitat fuisse, quod si quis apud Indos maximum aliquod peccatum admisisset, à Rege tonderi iubebatur, tanquam apud eam gentem tonderi maxima sit ignominia & dedecus. Sed de Capillorum tonsura si minus forte accurate, copiose tamen scripsimus super illud Mosis, non in rotundum caput attondebitis, quare iam nunc in viam redeo.

Scribit Sextus Empericus Persarum morem esse vita functos in crucem tollere, nitro salire, & postmodum corio contegere. Persarum Magos ac sapientes scribit Cicero suorum corpora non humare, nisi sint antea à feris laniata. Parthi eadem ferme quæ Persæ instituta seruauere, hoc est, defunctorum cadauera canibus auibusq; lanianda proponere, nudaq; post ossa terra condere.

E XII Hy-

Hyperborei ad Arcton.

Hyperborei ad arcton morem hunc custodiunt. Mors, inquit Plinius, non nisi satietate vitæ epulatis delibutisque senibus luxu, ex quadam rupe in mare salientium, hoc genus sepulturæ beatissimum. Eadem scribit Mela Pomponius.

XIII.

Co Insula.

Hæc Lex in Co Insula ad Hellespontum posita fuisse proditur, ut Sexagenarii aconito vitam finire cogerentur, ne videlicet desides absumerent fortium virorum cibaria.

XIV.

Troglodyta.

Troglodytarum sepultura fuisse pene ridicula videri potest. Nam ut est à Diodoro proditum Paliuri ramusculis corpus obligabant, ceruicemq; cruribus annectebant, inde cadauer ipsum eminentiori loco depositum saxi & lapidibus obruebant. Dein super saxorum cumulum, nullo de suorum morte affecti dolore capræ cornu deponentes cum risu abibant. Sextus Pyrrhonius eadem fere omnia, nisi quod de Paliuri ramo non meminit.

XV.

Insula Baleares.

In Insulis quæ Balearides nostris, à Græcis Gymnasides vocantur, illud quidem moris fuit, ut eius qui esse desiit, lignis quibusdam corpus membratim in frustra conciderent, & mox concisum in vas componerent, tum demum saxorum ac lapidum aceruo accumularent, id quod Diodorus Siculus scriptum reliquit.

XVI.

Nasamones Africani.

At Nasamones Africana gens, sedentes vita functos sepeliebant, idq; maxime obseruabant, ut cū quis animam efflare cœpisset, sedentē constituerent, ne supinus occumberet, quod scribit Herodotus. Silius verò Italicus Nasamonas in mare sua cadauera, & in pelagus proiecisse cecinit.

XVII. Pa-

XVII.

Panebi in Libya.

Panebi populi Libyæ, cum eorum Rex moriebatur, reliquum quidem corpus eius sepeliebant, ut Stobæus tradit, caput verò abscissum & inauratum in Templo suspendebant, ac consecrabant.

XIIIX.

Nabathæi, Arabes, Sabæi.

Nabathæi atque Atabes, nec non Sabæi defunctorum corpora stercorebus similia putabant, atque ideo regum suorum ac ducum cadauera in sterquiliniis, cæno fimoq; obtegebant, dein terra condebant.

XIX.

Massageta Parentes comedunt.

Massageta verò Scythica gens eos miserrimos ac infelicissimos putabant, qui infirmitate ac morbo decumbentes morerentur, talesque feris bestiisque vorandos proiciebant. Vnde cum parentes & propinqui in senium vergerent, iugulabant, eosq; in frustra concisos, & ouium ac pecudum carne permixtos, in mensa appositos absumebant. Satius rati à se illos, quam à vermibus absumi. Idem ferme scribit Herodotus in primo. Septimius verò Tertullianus in libris aduersus Marcionem institutum hoc Pontices gentibus ascribit. Patentum, inquit, cadauera cum pecudibus cæsa conuiuiis conuorant, qui non ita discesserint maledicta mors est.

XX.

Colchi.

Colchos mortuos non sepelisse scribit Stobæus, verum ex arboribus suspendisse, quod genus sepulturæ ærium fuit.

XXI.

Derbices.

Derbices gens Scythica Hyrcanis proximi eos qui septuagesimum annum excessissent, iugulabant, & in conuiuiis appositos necessarios & propinquos ad epulas conuocabant. Abstinebant verò à Veturarum carnibus, eas tantum præfocatas condebant. Atqui si ante id temporis spacium aliquis fato cessisset, non esse, sed terrâ condere solebant.

Caspia Parentes.

Caspia parentibus, ut septuagesimum annum instare viderent, occludunt, illosque recte admodum observant, ut fame intereant. Alii tradunt, ubi ad id ætatis pervenerint, inter sylvas in lectulo destitui, finem rei observantibus & prospicientibus suis. Quod si forte suprauolantes aues unguibus & rostro iacentes discerpserint, summum eos felicitatis gradum assecutos arbitrantur. Si verò à canibus & feris dilanientur, eos quidem beatos ac felices existimant, sed non æque ut ii qui à volucribus discerpti sint. At si neque ab his, neque ab illis, eos perinde ac infelicitissimos lugent.

XXIII.

Eruli.

Eruli, qui Danubii accolæ sunt, eam teste Procopio consuetudinem in sepeliendis suis habent, ut senibus quidem & morbo male habentibus fas non esse existimarent diutius vitam producere. Verum ubi aliquis ita esset affectus, propinquos rogare cogebatur, ut se quanto ocyus ex humanis delerent, tum verò proximi & cognati ingentem pyram lignis struere, ut super eam tanquam fastigium quoddam, hominem morti destinatam collocare. Ad hæc aliquis nulla ei necessitate coniunctus, pugione illum conficere, cognati ignem rogo iniicere, cremati ossa legere, terra condere, legibus obligantur. At verò defuncti vxor si non multo post iuxta viri sepulchrum laqueo vitam finiisset, perpetuæ ignominie nota inurebatur.

XXIV.

Bactriani & Hircani.

Bactriani & Hyrcani suos ætate confectos canibus obicere consuevere, quos quidem canes propterea publice alebant, suæque linguæ vocabulo Sepulchrales vocabant. Quod immane facinus Nicanor apud Bactrianos Alexandri præfectus cum emendare tentasset, pene, ut scribit Hieronymus, regnum amisit. De Hyrcanis quidem in hunc prope modum modum Cicero: In Hyrcania, inquit, plebs publicos alit canes, optimates verò domesticos, atque pro sua quisque facultate canes parat, à quibus lanietur, optimamque eam censent esse sepulturam. Idem Sextus Empiricus asserit. Sunt qui & canes ipsos sepulchrales ideo nuncupent. At D. Hieronymus non à canibus solum lacerari tradit, sed & volucribus semiuiuos lancinari, atque ut canit Lucretius:

Vina vident vino sepeliri viscera busto.

Tiba

XXV.

Tibareni Scythia.

Tibareni, qui Scythiæ populi sunt, quos senes dilexerunt patibulis affigunt, id quod & Persas facere ait Sextus.

XXVI.

Essedones.

Essedones Scythiæ & ipsi populi, parentum suorum funera cantibus læti prosequi dicuntur, conuocatisque propinquorum cœtibus, cadauera ipsa dentibus laniant, pecorumque visceribus mixta, vt de Massagetis retulimus, conuiuiis inter epulas apponunt. Osse autem capitis, quod cranium vocamus & caluariam, poculi loco habent, quod & auro circumornant, vt Solinus autor est & Mela. Alii Celtis hoc attribuunt, quod modo de Capitis osse dixi. Aliter ab Herodoto traditur, ait enim, defuncti caput denudatum purgatumq; inaurant, eoq; pro simulachro vtuntur, agentes illi quotannis maiores & hostias & ceremonias.

XXVII.

Albani.

Albanos montis Caucaſi incolas, defunctorum curam nullam habuisse, sunt qui tradant, eosque cum opibus & pecuniis reliquisque eorum rebus pretiosis quibuscunque parentes sepelire, iam olim consueuerant, ne scilicet diuitiæ post obitum relictæ defunctorum memoriam desideriumq; afferrent, autor Strabo, vnde & parum diuites fuisse à scriptoribus produntur.

XXVIII.

Lotophagi.

Lotophagi Libyæ populi suorum cadauera in pelagus iacere consueuere, ea suasi opinione, minimum interesse, humone an humore corpora dissoluantur.

XXIX.

Paones.

Pæonas Laertius in stagna suos iam vita functos proiicere scriptum reliquit. Suos & Ichthus ophaphi, vt dictum est.

XXX.

Phryges.

Phryges igne cremare, vt Græci, consueuere, mox sepelire. Alia

Sacerdotum consuetudo, quos decem cubitis erectos constituunt sublimes super lapidum struem, nec ut cæteros defodiunt, quod idem scribit Stobæus.

XXXI.

Lycii.

Apud Lycios non morem duntaxat, sed legem etiam fuisse accepimus, ut non nisi veste muliebri lugerent, idque ob eam rem factum, ut cultus deformitate commoti, se maturius à mœrore abducerent, cum luctum intelligerent effœminatum esse, & mollem, & à viri gravitate dignitateque maxime alienum.

XXXII.

Thraces.

Thracum varia sunt instituta, ut variae quoque eorum gentes.

XXXIII.

Trusi.

Trusi enim qui inter eos connumerantur, ubi in lucem infantes editi sunt, lugent: ubi quis naturæ concessit, læti atque hilares, per jocum læticiamque humare soliti sunt, arbitrati eos ex tot vitæ incommodis liberatos. Stobæus & Causianis hoc attribuit. Certe & Hesiodus, qui & ipse Thrax fuit, natales hominum lugens, ut ille ait, gaudet in funere.

XXXIV.

Getæ.

Getæ & ipsi Thraces à plerisque existimati, ut Hieronymus & Orosius scribunt, idem faciunt à Zamolxi edocti. Fuit verò, ut scribit Herodorus, Zamolxis homo Pythagoræ quondam discipulus, qui in patriam reuersus cum animaduèrteret, Thraces male viuere & inscite, eorum ipse edoctus Ionicum viuendi genus & mores ipsis dedit & leges, docuitque & persuasit popularibus eas seruantibus, post obitum eos ad sese in eum locum ituros, ubi superstites omnium bonorum compotes essent futuri. Per hoc diuinitatis opinionem consecutus, è Thracum se conspectu abduxit atque euauit, maximo sui desiderio post se relicto. Ad hanc mittere consueuere, cum nàui quinque remigum, nuncium quempiam, ex se ipsis sorte delectum, præcipientes, ea quibus ipsi tum indigerent, cumq; ita mittentes, eorum quibusdam negociû dabatur, ut tria iacula tenerent, aliisq; comprehêsis, eius qui ad Zamolxin mitteretur, manibus pedibusq; hominem agitanter, in sublime iactarent ad iacula, qui si in præsens extingueretur, propitium sibi DEVM arbitrabantur, sin minus, ipsum nuncium insimulabant, asseuerantes malum il-

lum illum esse virum. Hoc in simulato alium mittebant, dantes adhuc viuenti mandata. Sed præter hæc pleraque alia de Zamolxi à Strabone traduntur, deq; eius cultu, vt cæteros tum Græcos, tum Latinos, in præsentia scriptores præteream.

XXXIV.

Crestones.

Crestones & ipsi Thraciæ populi his superiores id sepeliendi moris habent, vt quæ vxor magis dilecta à viro sit, ea mactata cum viro sepeliatur. Sed optimatum, qui apud Thraces sunt, Herodotus hanc sepeliendi consuetudinem esse prodidit. Triduo, inquit, cadauer proferunt, mactatisq; quotidie victimis comessantur, mox deslent, tum defuncti corpus crematum terræ mandant, congestoq; desuper tumulo certamina proponunt, sed singulorum tantum hominum, quæ *μνησθῆναι* dicuntur. Sed de Thracibus in vniuersum plura Pomponius & Solinus, qui vt sunt breuitatis studiosi, ita loquuntur. Vna, inquiunt, gens Thraeces habitant, aliis, aliisq; præditi & nominibus & moribus. Quidam feri sunt, & ad mortem paratissimi Getæ utiq; id varia opinio perficit: alii redituras putant animas abeuntium: alii etsi non redeant, non extingui tamen, sed ad beatiora transire: alii emori quidem, sed id melius esse quam viuere. Itaque lugentur apud quosdam puerperia, natiq; deslentur: funera contra festa sunt, & veluti sacra cantu lusuq; celebrantur. Ne fœminis quidem segnis est animus super mortuorum corpora interfici, simulq; sepeliri votum eximium habent, & quia plures simul singulis nuptæ sunt, cuius id sit decus apud iudicatuos magno certamine affectant. Moribus datur, estq; maxime lætum, cum in hoc contenditur, vincere. Mœrent alii vocibus, & cum acerbissimis planctibus efferunt. At quibus consolari eas animus est, arma opesq; ad rogos deferunt, paratiq; vt dictitant cum fato, si detur in manus vel pacisci vel decernere, vbi nec pugnæ nec pecuniæ locus sit, manentq; dominon procis nupturæ. Atque hæc quidem ex Mela magis, quam Solino.

XXXV.

Macedones.

Macedonibus nullum tam solenne munus fuisse proditum est, quam suos sepelire.

XXXVI. *Gal.*

Galli.

Gallorum in sepeliendis'cremandisque cadaueribus ritus his prope verbis à Cæsare sexto belli Gallici Commentario refertur: Funera sunt, inquit, pro cultu Gallorum magnifica & sumptuosa, omniaque quæ viuis cordi fuisse arbitrantur in ignem inferunt, etiam animalia, & paulo supra hanc memoriam (hoc est, ipsius Cæsaris) serui ac clientes, quos ab iis dilectos esse constabat, iustis funeribus confectis, vna cremebantur. Et hæc quidem Cæsar. Mirum quidem est, quod de iisdem tradit Pomponius: Æternas, ait, Druidas apud eos animas asserere, vitamque esse alteram ad manes. Itaque cum mortuos cremant ac defodiunt, acta viuentibus olim negotiorum ratio, etiam & exactio crediti, defertur ad inferos, erantque qui se in rogos suorum, velut vna victuri libenter immitterent. At vero Massiloenses inter Gallos eruditissimi, utpote à Grecis oriundi, eodem die quo funus esset elatum domestico sacrificio adhibito, necessariorum ac cognatorum cōuiuio celebrato, luctum finire consuevere.

XXXVII.

Germani.

Germanorum vero funera ita describit Cornelius Tacitus, ut illorum nulla esset ambitio, id solum obseruarent, ut clarorum virorum corpora certis lignis cremarentur, struem rogi nec vestibus nec odoribus cumulerent, sua cuique arma quorundam igni & equus adiciebatur, sepulchrum cespes erigebat, monumentorum arduum & perperosum honorem & grauem defunctis aspersionabantur, lamenta & lachrymas cito, dolorem & tristitiam tarde ponebant: sceminis lugere honestum. Vtrique vero, hoc est, Germani & Galli hac tempestate, ut Christiani Christianorum exequiis & cæremoniis mortuos sepeliunt.

XXXVIII.

Iudæi.

Iudæorum consuetudinem esse corpora condere potius, quam cremare more Ægyptio, idem Tacitus autor est, quod & in Iudæorum sacris libris manifestius conspicitur: quem morem & hodie ab iis, qui dispersi ac palantes nullis certis sedibus vagantur, seruari videmus. Condiri vero odoramentis & aromatibus, candidisque inuolui lineaminibus, cum eorum, tum Euangelica doctrina docet. Magnos autem
adeo

adeò sumptus in suis sepeliendis aliquando fecisse scribit Iosephus, ut plerique ea causa ad inopiam redigerentur. Illud addit D. Hieronymus: Flentes, inquit, vsque hodie Iudæi, nudis pedibus in cinere volutati, sacco induti, ex superstitione Phariseorum, prius cibum lentis accipiunt, signantes, quali edulio primogenia perdiderint: & merito, ait Hieronymus, quia resurrectionem CHRISTI non credentes Antichristi parantur aduentui. Hoc quidem ille, qui & alio loco, libro scilicet in Hieremiam tertio: Mos, inquit, hic fuit apud veteres, & vsque hodie in quibusdam permanet Iudæorum, ut in luctibus incidant lacertos, & caluitium faciant, quod & Iob fecisse legimus, manifestius Propheta ipse. Non sepelientur, ait, neque plangentur, & non se incidant, & neque caluitium fiat pro eis, & non frangent inter eos lugenti panem ad consolandum super patre suo & matre, & domum conuiuii non ingredieris ut sed eas cum eis, & comedas & bibas. Quæ Prophætæ verba morem ostendunt hæc facta fuisse in funeribus. Sepeliri verò in agris, & obstrui sepulchrorum ostia saxis & lapidum molibus antiquitus mos fuit. Nunc quidem ut plurimum exilia sunt, cippo tantum & gleba terræ contenti, vel tegula fictiliue Plintho, vel si qui magis marmoreo lapide. Illud utique Iudæi religiose antiquitus seruauerunt, ut nec hostem quidem insepultum dimitterent, ne dum qui patibulo fuisset suffixus.

XXXIX.

Turca.

Turcarum quoque funera his addere par visum est. Solent igitur qui inter Turcas optimates sunt, sua sibi sepulchra construere iis potissimum in locis, vbi solitarium sit solum, & nullo tempore cultum, in viridariis scilicet & in specubus: tamen si apud eos etiam sint cœmeteria, vbi populares passim & vulgares terra, ut nostri, obruuntur. Potentiorum inquam & optimatum funera, eorum sacerdotes, quos patrio illi vocabulo Thallamamas vocant, pro hominis fortuna & conditione multi comitantur, identidem hoc Carmen concinnantes: DEVS EST, DEVS ET VERVS DEVS ET MAOMAN DEI NVNCIVS. Efferunt verò Turcæ cadauera in caput, ut Hebræi quoque, non in pedes, ut nos. Consequuntur funus necessarii ac propinqui, & post hos hinnientes equi, hamis quibusdam naribus affixis, & cum his humi tracta insignia & vexilla ducunt, & hastas fractas, & huiusmodi cætera nonnunquam & equos inuersis ephippiis constratos. At verò Turcarum Reges alii templa & Xenodochia pro sepulchris construunt, quibus & prouentus annuos, & redditus opulentos adscribunt ad inopum & pauperum subsidia. Solent id quoque plerique eorum principes efficere, ut circum sepulchra, cæterasq; arbores viuientes serant, simul & violas, & halantium florum omne genus, addunt

dunt & his marmoreos titulos, suis inscriptos literis. At verò Turcarum sepulchra oblecta sunt quædam, quædam detecta, hoc est, sub diuo, ut apud nos quoq; Primatum quidem sepulchra quotidie fere novis stragulis ac palliis obteguntur. Adduntur & his Diademata, quæ vulgo TURBANT vocantur, variisque omnia floribus inspargunt. Turcæ verò funerum luctus finiunt tertio plerunque die, nonnunquam octauo, conuocatis ad epulas & conuiuia amicis & propinquis, ubi & sermones habentur temporis & rei congrui. Non ideo tamen scæminæ, Matres scilicet & vxores, sororesque, ac cuiusmodi reliquæ, à luctu cessant, quæ frequentius sepulchrum adeunt, suamque sortem deflent, eiulatum nostratum haud parum imitantes. Atque hætenus quidem paucioribus tibi, quam potui, Turcarum funera sum executus.

XL.

Christianorum Funera.

Nunc summam nostra Christianorū instituta tibi attingam, quod ea notissima sunt. Defunctorum nos corpora, ut antiquitus Romani, lauamus, & ut cuiusque vitæ conditio, proprio habitu, hoc est, ut Pontifex pontificio, rex regio, ornatu, vel ut sibi quisque testamento legato iussisset, induimus, & humanæ redemptionis insigni præeunte cruce præcedentibus omnis ordinis sacerdotibus, ultimo loco subsequenti-
bus necessariis & propinquis, pullatis atratisq; cadauere sandapila medio loco cōstituto, ad templa & cœmeteria deferimus, ubi de more peractis iustis vel terra condimus, quod vulgare & plebeium est, vel marmoreis sepulchris, quod ciuilius, vel prophyticis labris, vel aheneis, quod Principum est, & potentiorum, nonnulli etiam balsamo, alii sale & melle condiunt, & in templorum fornicibus arculis picatis ceratisue suspendunt oblectis sericeis, aureisue tegumentis, cum tamen illud à nostris maxime proprium existimetur, TERRAM TERRÆ REDDERE, quæ, ut canit Lucretius; QVONIAM OMNIPARENS, EADEM RERVM EST COMMUNE SEPVLCHRVM. Sed & apud Xenophontem Cyrus id sepulturae genus commendat, quod & antiquissimum fuisse M. Tullius declarat.

Peroratio Autoris.

Hætenus quidem quantum memoria complecti potui, de variis gentium sepeliendi institutis disserui, quibus, ut puto, longe facilius Sili Italici carmina intelliguntur, quæ sunt in XII. Punicorum, quo nullus, ut mihi quidem videtur, varios sepeliendi ritus breuius complexus est, ut eo loci facile iures, oratorii partes eum quam Poëtæ potius obisse, ita enim Scipionem cum Appii vmbra loquentem inducit:

Namq;

*--Namq; (inquit) istaper omnes
 Discrimen seruat populos, variatq; iacentum
 Exequias, tumuli & cinerum sententia discors,
 Tellure, ut perhibent, is mos antiquus Ibera.
 Exanima obscænus consumit corpora vultur,
 Regia cum lucem posuerunt membra probatum est;
 Hircanis adhibere canes: Aegyptia tellus
 Claudit odorato post funus stantia saxo
 Corpora; & à mensis exanguem haud separat umbram,
 Exhausto instituit Pontus vacuare cerebro
 Ora virum, & longum myrrhata reponit in auum.
 Quid qui reclusa nudos Garamantes harena
 Infodiunt, quid qui sauo sepelire profundo
 Exanimés mandant Libycis Nasamones in oris:
 At Celta vacui capitis circumdare gaudent
 Ossa (nefas) auro, & mensis ea pocula seruant.
 Cecropide ob patriam Mauortis sorte peremptos
 Deceueresimul communibus urere flammis.
 At gente in Scythica suffixa cadauera truncis
 Lenta dies sepelit putri liquentia tabo. Hæc Silius.*

MIRACULA SEPVLCHROVM.

SED iam sepulchrorum miracula, quæ toto terrarum orbe clarissima habita sunt, libello modum imponant. Etenim superius gentes memorauimus, quarum in constituendis monumentis ingens fuit ambitio, atque in primis Ægyptii, cuius Reges & pyramides primi, & obeliscos, & irremeabiles struxere labyrinthos. Nam & Hecataeus, qui tempore Lagi Thebas profectus est, ut fidelius Ægypti Historias conscriberet. & post eum alii, tradunt Ægyptiorum Regum sepulchra talia fuisse, ut eis nulla alia comparari possint. Ægyptii vero Sacerdotes quadraginta septem regia monumenta commemorant, quæ miraculosissima fuerint. Ad Lagi tamen Ptolomæi tempora decem & septem duntaxat superfuisse dicuntur. Celebrant item ea, in quæ Iouis concubinas Ægyptii conditas asserebant. Verum illud multo maxime celebratur, quod Simandii Regis fuisse perhibetur, cuius in præsentia formam tibi præscribam. Eius sepulchri circuitus decem stadiorum fuit, cuius aditus porta, quæ duorum ferme iugerum latitudine, altitudine quadragin-

taquinque cubitorum fuit, variis constructa marmoribus, quam primum ingressis offerebatur peristylus, quaque versum quatuor iugum, in quo pro columnis animalia sex, & decem cubitorum, ad morem antiquum insculpta fuerant. Tota vero superioris recti structura ex duorum passuum lapidibus, stellis dispositis colore cœruleo erat adornata. Dein alter erat aditus à priori porta non absimilis, verum sculpturis multo copiosior, in cuius ingressu tres erant statuæ ingentes positæ, Memnonis (ut aiunt) opus, quarum una colossi instar erat altissimi, hinc & hinc pusillas duas filias, ut videbatur, habens, mirabili tum naturæ, tum artis ingenio. Titulus in eo talis:

Rex Regum Simandius sum: Si quis, qualisue fuerim, & ubi iaceam nosse velit, meorum aliquid operum exuperet.

Erat & signum aliud Matris viginticubitorum, in cuius capitis vertice tria regia ornamenta cum essent, id (puto) innuebant, *quod filia, uxor & Regis mater fuisset.* Post hæc & alter peristylus erat, longe superiore pulchrior, in quo Bactriana ipsius Regis pugna erat efficta. In medio peristyli duo erant ingentes statuæ, ex unico marmoris frusto confectæ, ad quas ex peristylo tres aditus patebant. Tum ædes erant suspensæ columnis, & in ea lignæ statuæ innumerabiles, hinc ludices, & inde Principes videbantur. Dehinc Deambulatorium & Regis signum, Deis immortalibus ex sibi allatis tributis dona offerentis, quotque annuatim millia ex tributo Rex acciperet. Post hæc etiam fuit Bibliotheca cum huiusmodi inscriptione: *Animi medicamentum.* Et post ipsam Bibliothecæ inscriptionem, omnium DEORVM Ægyptiorum imagines & Regis munera offerentis. Domus hæc sequebatur, in qua Iouis & Iunonis lectisternia viginti, & statuæ Regis ipsius, ubi Rex erat sepultus. Circum hanc domum erant habitacula variis depicta animalibus, quæ versus sepulchrum ascendere videbantur. Circumibat monumentum aureus circulus unius cubiti crassitudine, ambitu vero & circuitu trecentorum sexagintaquinque, in quo dies anni & astorum cursus inscriptus erat, quem circulum usque ad Cambisis tempora permanisse, testis est Diodorus Siculus. Et tale quidem Simandii Regis monumentum fuisse legimus.

Meridis Sepulchrum.

Meridis vero Regis sepulchrum labyrinthus fuit omnium maximus, quæ traduntur in Ægypto de illo, cum varie à Scriptoribus scribatur, eorum opiniones nō est quod hoc loco referam. Pyramidum quoque amplitudinem portentosam sepulchrorum causa construxit, ut

Diodo-

Dionysius & Herodotus aliique affirmant, tametsi Plinius præter hanc & alias afferat. Sunt quid operis Ægyptios ab Æthiopibus mutuatos existimant, apud quos primum erectæ fuerunt, sed enim Pyramidum aliæ quidem trium laterum, aliæ quatuor fuisse manifeste ex authoribus colligimus. Illa autem inter reliquas celebrata est, quæ Amasidis Regis fuisse creditur. Item ea, quam sibi Chemis Rex posuit, quem Cheopen, ni fallor, vocat Herodotus. Fuit & illa, quæ Rhodopidis meretriculæ fuisse traditur, illius, inquam, Rhodopidis, quam Charaxus Sapphus frater perditæ amauit, quam rem periniquo animo Sappho tulisse, liquido ex eius carminibus patet. Falluntur nonnulli, qui putarunt, Myerini hanc fuisse Pyramida, cum alia quidem illa fuerit. De quo & illud passim ferebatur, quod is fato sanctam filiam in boue lignea condidisset, & apud se, illius ut leniret desiderium, in aula regia asseruabat, iussitque ut qui mysteriis & sacris præessent, illi quotidie parentarent. Vidimus & ipsi Romæ, si non tantas, similes tamen, ut quæ C. Cæstii fuit. Fuerunt & Obelisci aliqui eadem sepulchrorum causa erecti (ut Ægyptios taceamus) duo illi, qui erant in monumento Augusti Romæ ab Ammiano celebrantur, quorum alterius hoc tempore ingentia frustra & crepidines repertæ sunt. Stat & adhuc qui in Vaticano à Claudio Cæsare positus fuit, Mausoleum vero in Caria, ab Artemisia Regina in Mausoli viri & fratris memoriam constructum, & inter septem orbis miracula repositum fuit. Vnde & apud Græcos de re magna prouerbium, *ἡγεῖν καὶ ταφῆς*. Sed & Porßenæ Regis labyrinthus apud Hetruriæ ciuitatem Clusium, sepulturæ loco ab eo Rege positum fuit, in quo & Pyramides addidit, ut ex Varronis autoritate Plinius recitat. Huius quidem Labyrinthi & hodie vestigia cernuntur. Quid, nonne notum est & vrbes nonnullas conditas pro sepulchris, ut Antinoi ciuitas ab Adriano constructa in dilecti adolescentis memoriam, & monumentum? Quid, nonne Bucephalam ab Alexandro de equi sui nomine? Sed & flumina sepulchri loco nonnullis fuisse legimus, ut est de Tyberino apud Romanos nota historia. Ut apud Medos Hydaspes, de quo in Poetis agemus. Item fluuius Pythopolites à sepulchro Pythæi Regis, de quo Plutarchus agit. Maria etiam sepulchri loco fuere, ut leariū, Ægæum, Hellespontus, Erythræum, à submersis sepultisq; Regibus nuncupata. Verum hoc de Erythra adnotaui, quod in Tyrina fuit non longe à Carmania sepultus, cum huiusmodi Inscriptione:

Hic tumulus pelago late dominantis Erythra.

Celebratur & apud Barbaros Nini Regis sepulchrum. Nam, ut scribit

F 3 bit

bit Diodorus, sepultus fuit Ninus in regia, molis ingentis condito à se monumento, nouem stadiorum altitudine. Ctesias Gnidius non nouem, sed decem prodidit, ex quo loco facile vrbs tota spectari poterat. Vnde Poeta Ouidius de Pytamo & Thysbe, qui mutuo amore concordēs Babylone fugiebant, ita cecinit:

Conueniunt ad busta Nini.

Quem locum admodum ieiunc exposuisse videntur Interpretes. Laudatur item Zarinae sepulchrum, quæ Sacarum Regina fuit. Erat vero pyramis trilatæ, quæ in summitate & altiore fastigio colossus aureum habuisse fertur.

Helena Iudæa Monumentum.

Helenes Iudææ memorabile monumentum fuisse Iosephus & Ege-sippus indigenæ, tum Græcus Pausanias prodiderunt. Nitocris etiam Assyriorum Reginae sepulchrum ea ratione celebratur, quod posteros elusit, thesauros sub ea mentita, quo multo post Darius est deceptus, in eo enim multo labore effosso has literas scriptas reperit: Nisi pecunia esses infatiabilis, & turpis lucri cupidus, non defunctorum urnas aperuisses, sed pluribus hoc Herodotus. Artachæ Xerxis Præfecti memorabile fuit monumentum, quod ab vniuerso illo Xerxis exercitu tellure congesta constructum fuit. Sed & Sardanapali sepulchrum epitaphiumque celebratum est. Nec minus & Cyri Regis, quod non ad Ægyptiorum Regum luxum Rex potentissimus sibi parauit, sed ad plebeiam fere mediocritatem, quod cum Alexander recludi mandasset, nihil in eo præter clypeum putrem & arcus duos Scythicos & acinacem reperit, quod Curtius Regem miratum ait: Vberius tamen ab Arriano laudatur, eiusque Cyri Epitaphium. Commendatum quoque Augusti Cæsaris monumentum, quod Romæ lapide quadrato constructum legimus, & arbore opertum perpetuo virenti, in cuius monumenti summitate Augusti ipsius statua erat posita, cuius reliquæ molis non procul à Tyberi extabant superioribus annis, hodie qui marmora effodiunt, funditus pene diruere. Manet adhuc Adriani moles, quam bellis Gothorum pene disiectam, statuisque ac signis nudatam scribit Procopius, demum à Romanis Pontificibus, postquam urbem Romam adepti sunt, instauratam, muris, propugnaculis ac fossis munitam, qua non Tyberi alluitur, in arcis munitissimæ formam redactam nunc conspiciamus.

Iouis Sepulchrum.

Nunc tibi mitto Iouis sepulchrum, quod fabulosum multis carminibus est decantatum, ut cum alii, tum Picus noster in suis commentariis

riis luculēter ostendit. Mitto & Thaphosirin urbem in Ægypto, in qua sepultum Osirim nomen indicat. Mitto & Serapidis sepulchrum, quod Ruffinus, Alcmenæ, quod Plutarchus, Isidis, quod Diodorus commemorant. Mitto & Mahometis, vel vt rectius vocatur Magmedis, Turcarum Prophetæ, quod ex Magnetis fornice & Chalybe aëre suspenso vulgus fabulatur. Mitto & alia pene innumerabilia Diuorum, Pontificum, Cæsarum, Regum. Sed non sine piaculo illud præterierim, quod omnes summo cultu, summaque reuerentia, si minus corpore, animis saltem purgatis adire debemus, quod est in Iudææ vrbe Hierosolyma, CHRISTI DEI & seruatoris nostri, cuius o possessores essemus, qui eius nomine, vtinam non immerito, Christiani nuncupamur.

Hactenus tibi de sepulturis, & vario sepeliendi ritu, CAROLE, differui, scio plurima me fugisse, multa tamen de industria præterui, quæ tamen non ascripsisse minoris sint monumenti. Quod si studiū hoc nostrum aliqua ex parte tibi non aspernabile visum fuerit, multū mihi collatum arbitror, præcipue cum te tuapte natura & instituto ad bonas artes semper propensioris animi fuisse intelligam, teq; ab auunculo tuo, viro integerrimo & probatissimo, non declinare conspiciam. Superest verò, mi CAROLE, vt, quoniam mortale nobis contingit corpus, animus verò immortalis, enitatur, vt animi memoriam post mortem relinquamus immortalem, dumq; sepulturas hasce legimus, earum iacturā facilem esse putemus, quin illud potius agamus, quod Pericles ait, vt exuti mortalitate, sine sepulchro, sine etiam titulo, si ita contingat, nostri memoriam magis apud DEVM immortalem in cælo, bonorum omnium operum remuneratorem, quam in sepulchris, & marmoratis eorum inscriptionibus conseruari putemus, mortisq; ipsius memores semper dum viuimus simus. Nam nec aliam ob causam, vt à principio diximus, summum in Philosophia finem Platonem in assidua mortis cogitatione posuisse videmus, nisi quod per eam & vitia fugimus, & ad virtutes accendimur, quibus rebus in summi & tremendi tempore iudicii, vna cum corporibus non iam mortalibus surrecturi, donati illustri sempiternoq; domicilio, cum Deo gloriosissimo optimoque æternum beato æuo perfruemur.

F I N I S.

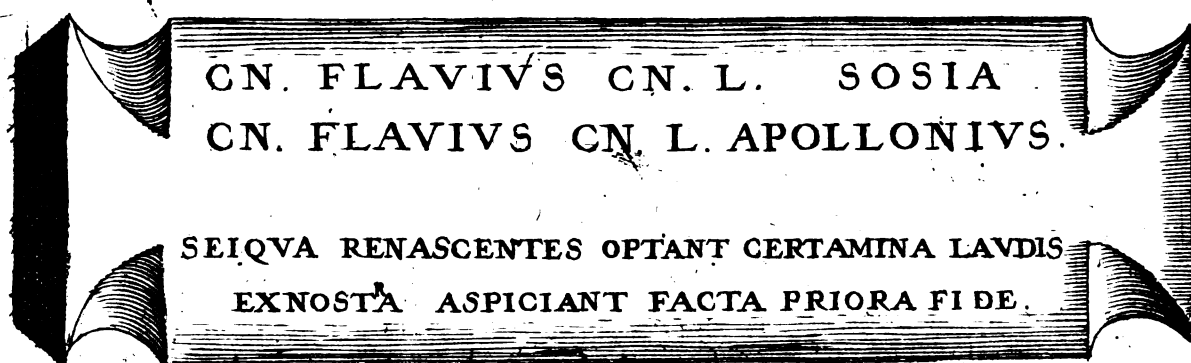
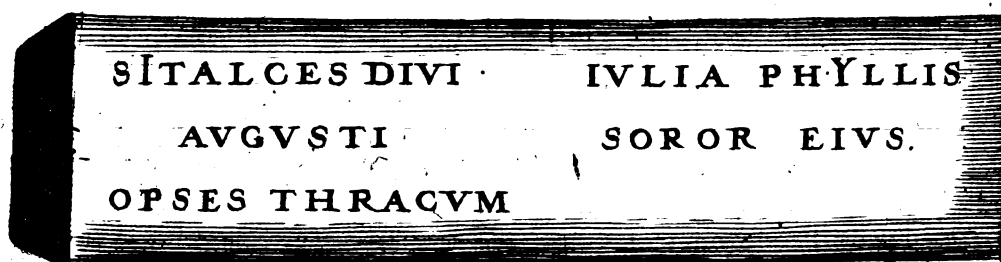
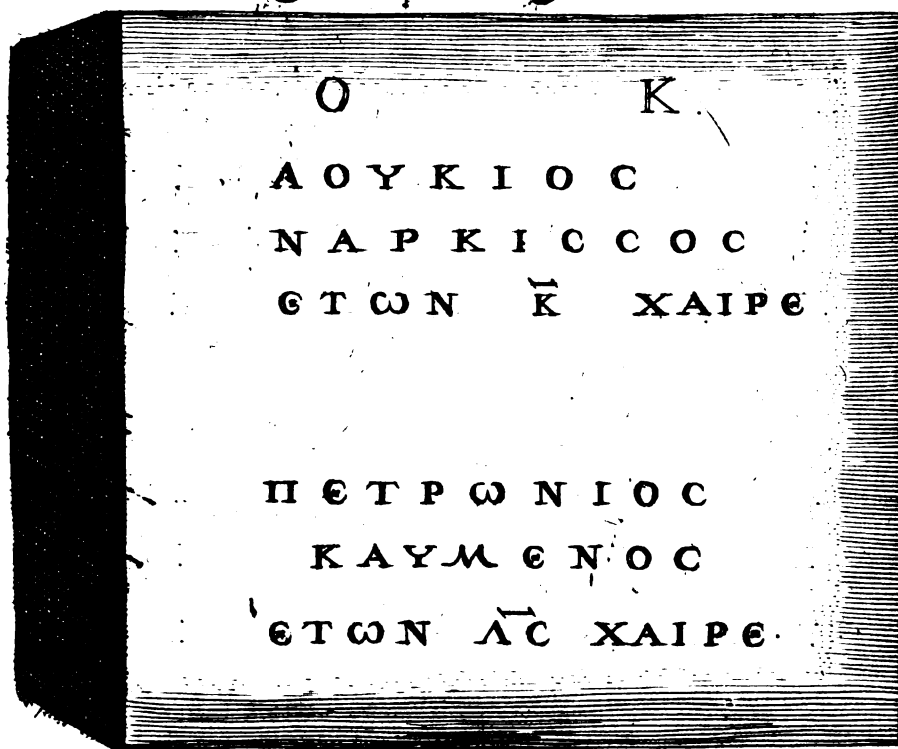
Aquid Marium Qelfinum.

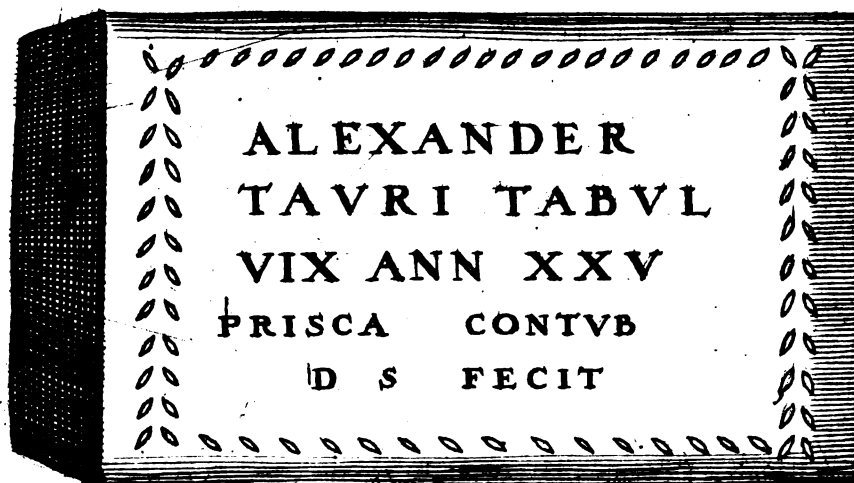
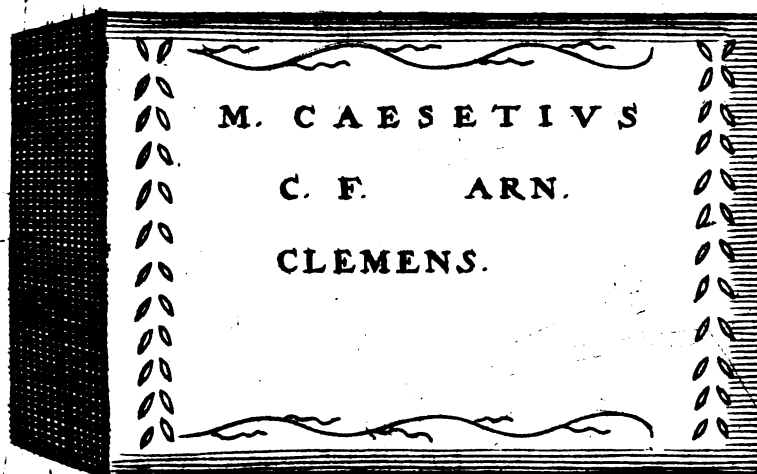
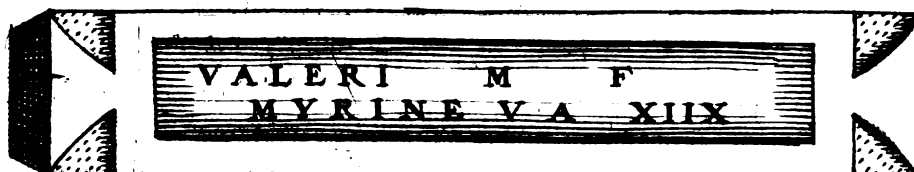
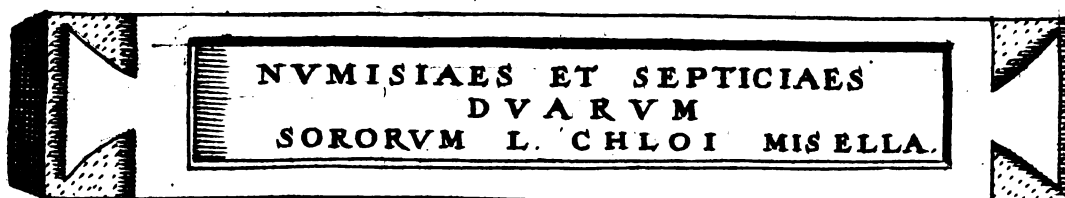
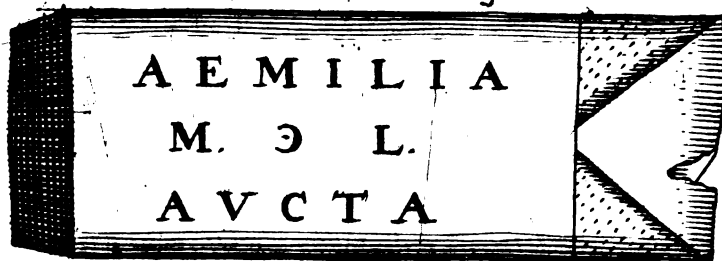
T. VESCIS T. F
VELTERTI.

C. CESTIO D. L. QUIETO
VIX. AN. I. MENS. XI.
DIEBUS XXVIII. V.
PINDARVS F. CARISSIMO.

T. STATILIVS
MALCHIO
AD VESTEM,

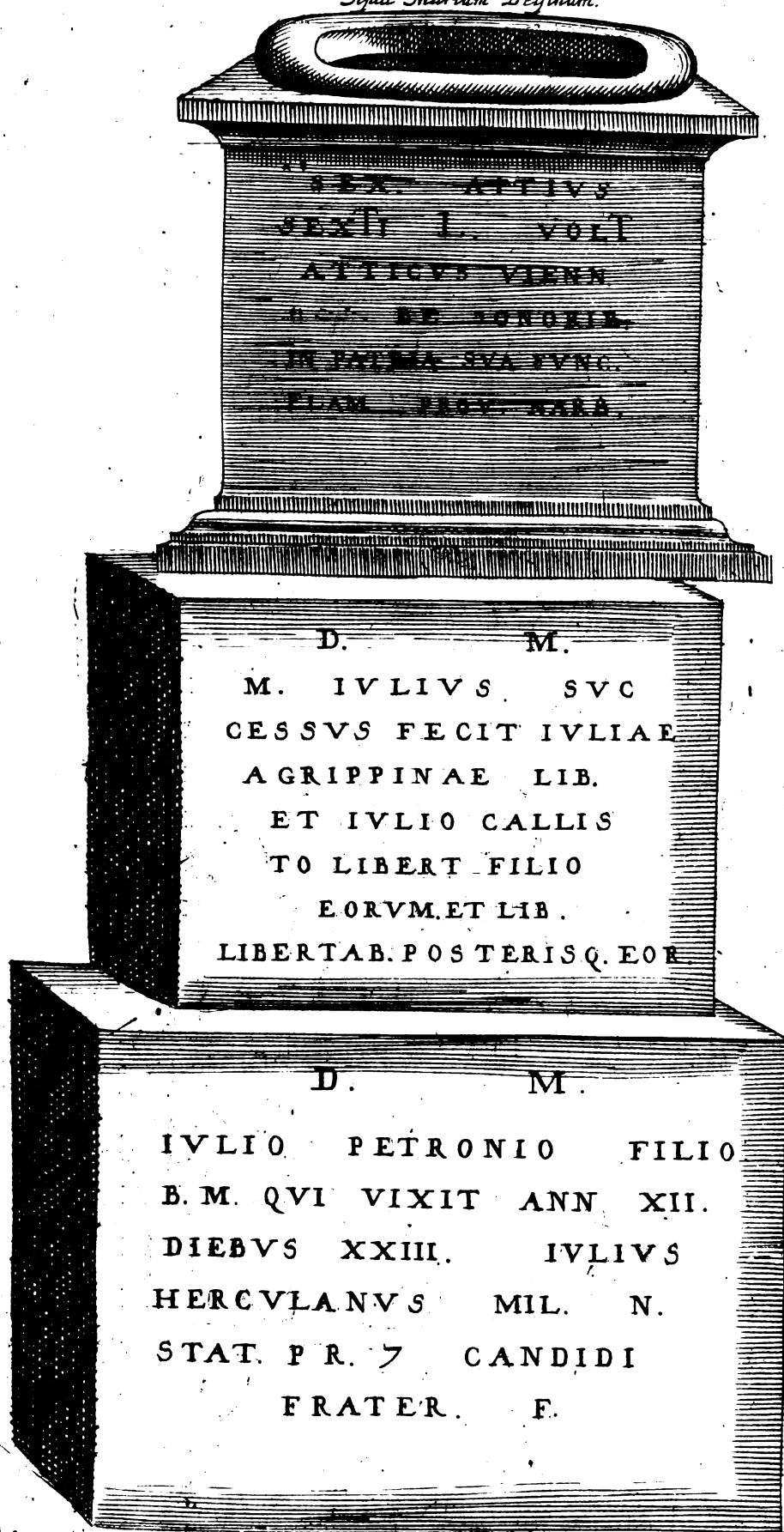
TI. CLAVDIVS AVG. LIB.
IANVARIVS CVRATOR
DE MINVCIA DIE XIII.
OSTIO XLII & ET
ANONIA TYCHE VXSORE EIVS
PITVANIANI SOLARIA DE SVA
IMPENSA FECERVNT.

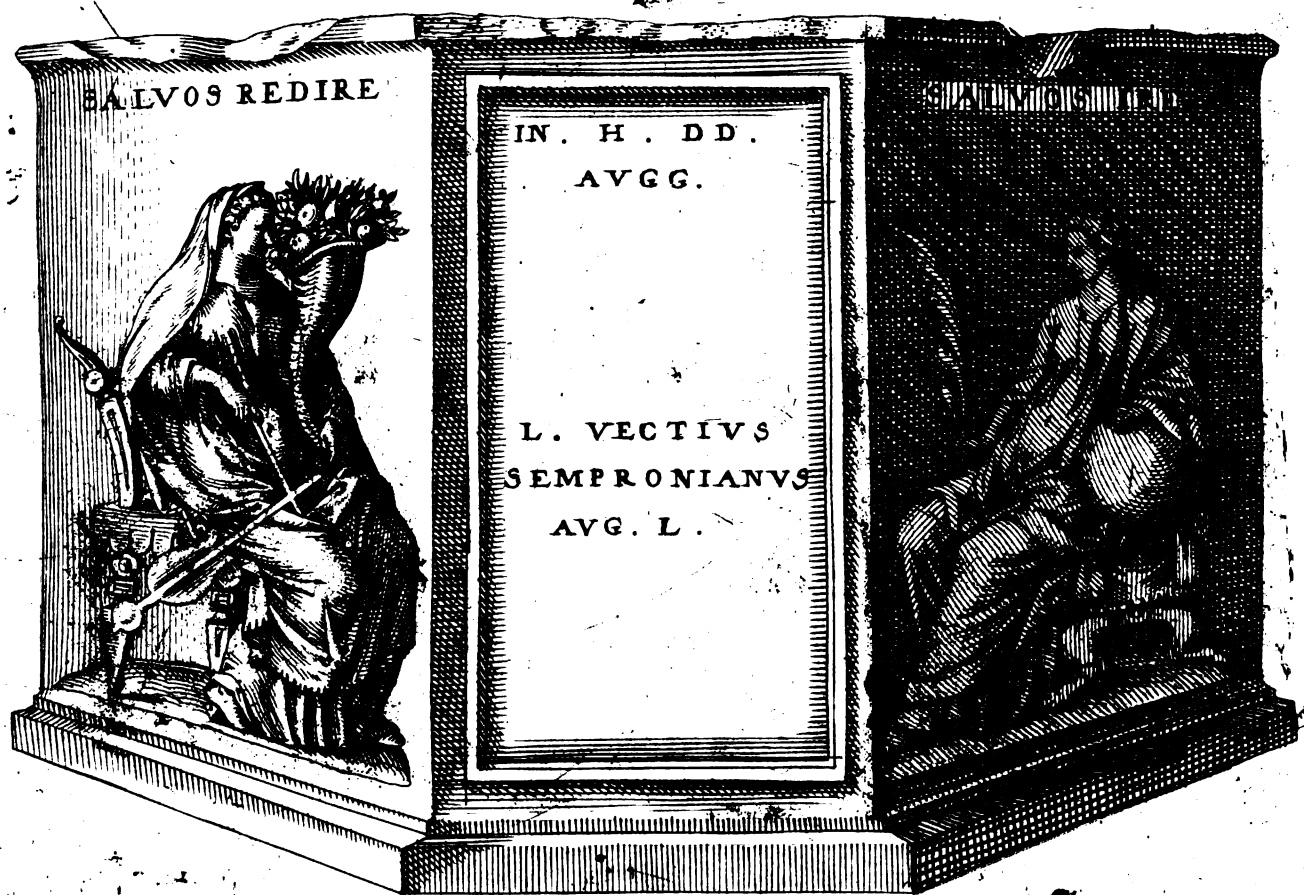
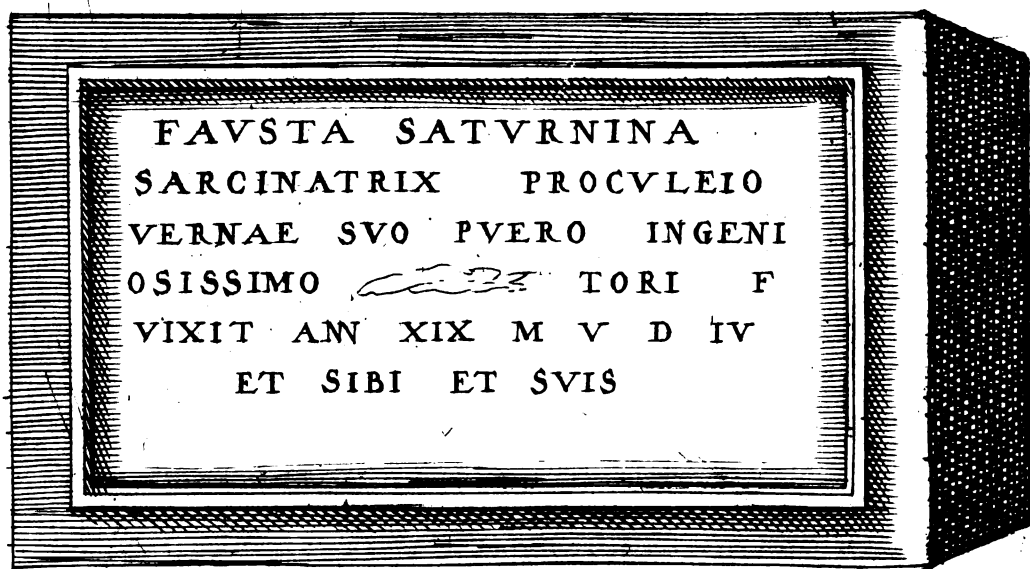

Apud Marium Delfinum.

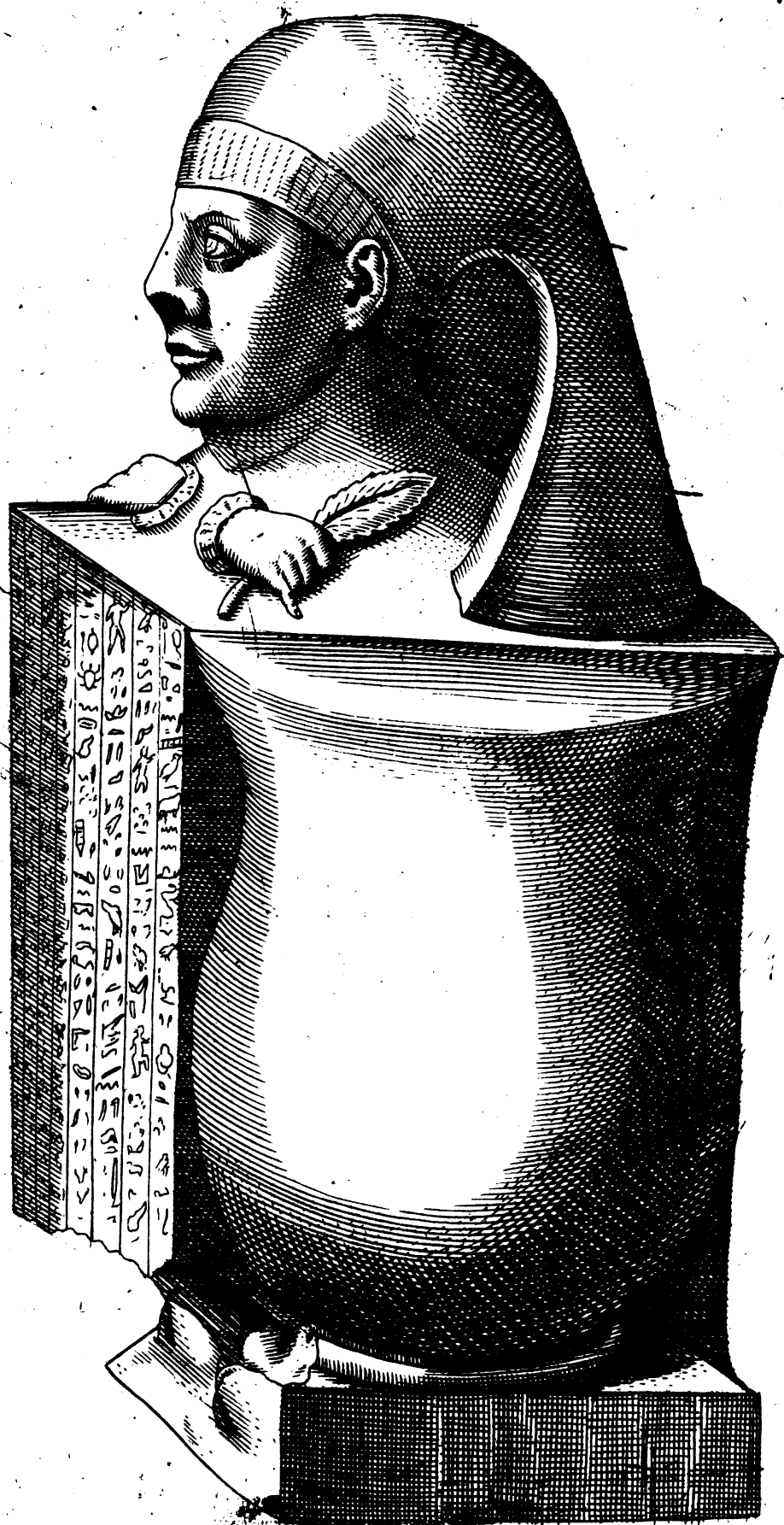
4

Apud Marium Desinium

P. CARM.
SOSTHE.
MEDIC.

III. VIR AVG.
ANCHAR.

D. M.
RELATIVS C. L. ARCHIATR.
SIBI ET IVLIAE.
PRIMAE
CONIVGI INCOMPARABILI

Agut Martine Desfray

D. C. M.
 VIVIVS PRI
 SCVS FABIAE
 PLOCINI CON
 IVGI SVAE BE
 NEMERENTI
 ET SVIS POSTERISQVE EOR.

D. M. EEIO.V. AN.V M.VI. D.XV
 NATALI FRATRI EIVS V.XVI.M.
 III.D.XX.L. AFINIVS.NEPTES SOSIA
 GENESIS FILIS CARISSIMIS
 FECERVNT SIBI POSTERISQVE
 SVIS. IN. F.P.III. IN. AG.P. III.

C. IVLIVS CAESAR III. SINE COLEGA DICT. D. L. SESTIVS. P. F.

VF Q. FABIVS MAXIMVS. C. TREBONIVS C. F. M. CLAVDIVS M. F. L. A. P.

C. CANINIVS C. F.

L. MVNATIVS. PAVL. AEMILIVS

C. IVLIVS CAESAR DICT. IV. M. AMILIVS M. EQ. QAEMILIVS LEP. ID. M. LO

C. IVLIVS CAESAR. V. M. ANTONIVS M. F. M. APPVLEIVS. SEX. F. P. SI.

VF P. CORNELIVS. P. F.

C. SENTIVS SATVRN. Q. LVC

C. VIBIVS C. F. PANSA

VF M. VINVCIVS P. F. C

VF C. IVLIVS CAESAR A HIRCIVS A. F. P. CORNELIVS P. F. CN. Q.
C. CARINAS. C. F. V. F. Q. PAEDIVS Q. F.
P. VENTIDIVS. P. F. C. FVRNIVS C. F. C. IVN.

AEMILIVS. M. ANTONIVS IMP. CAESAR. III. VIR. R. P. S. CL. L. DOMITIVS CN. F. D. COR

EX. A. D. V. H. DEC. AD. P. R. K. I. IAN. SEXT

VF. L. TA.

MVNATIVS L. F. M. AEMILIVS M. F. M. DRVSVS L. F. L.

ANTONIVS SVLPICIVS. CENS. LVSTR. N. F. MILICINIVS. M. F.

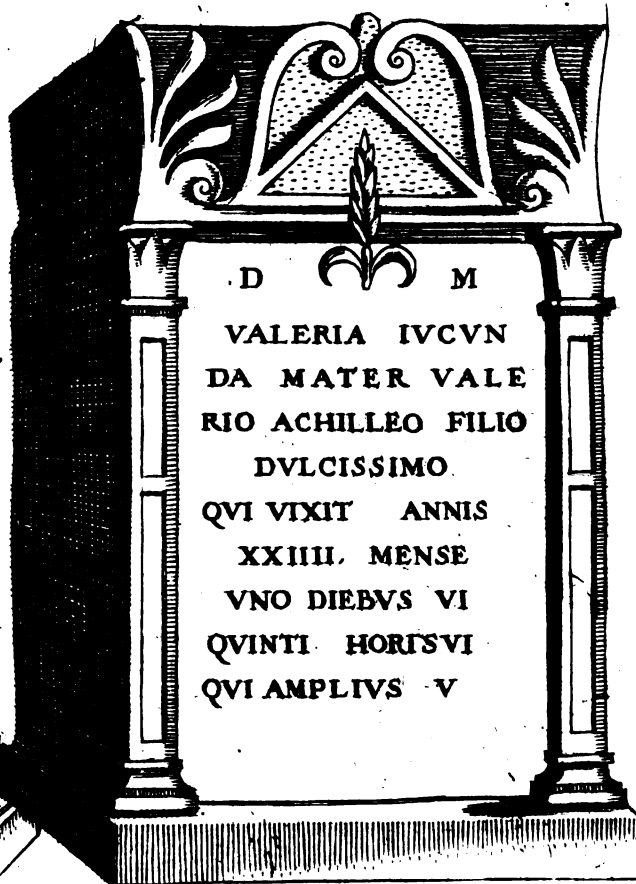
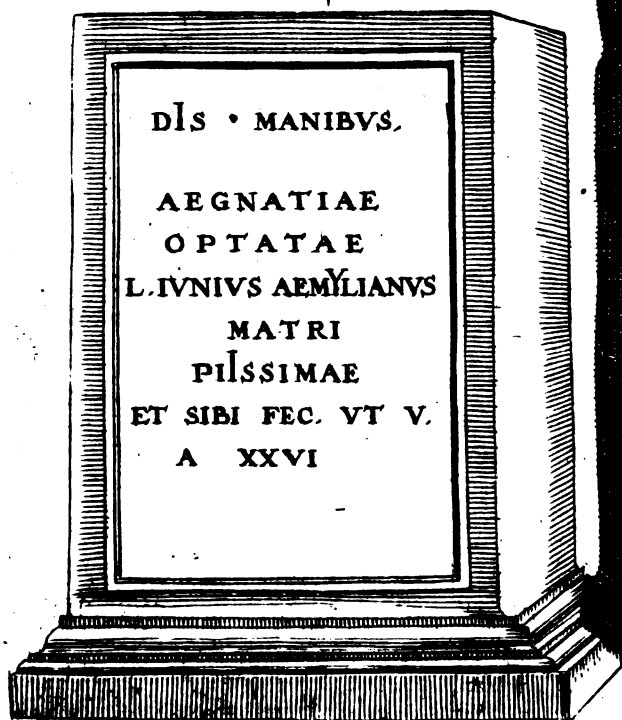
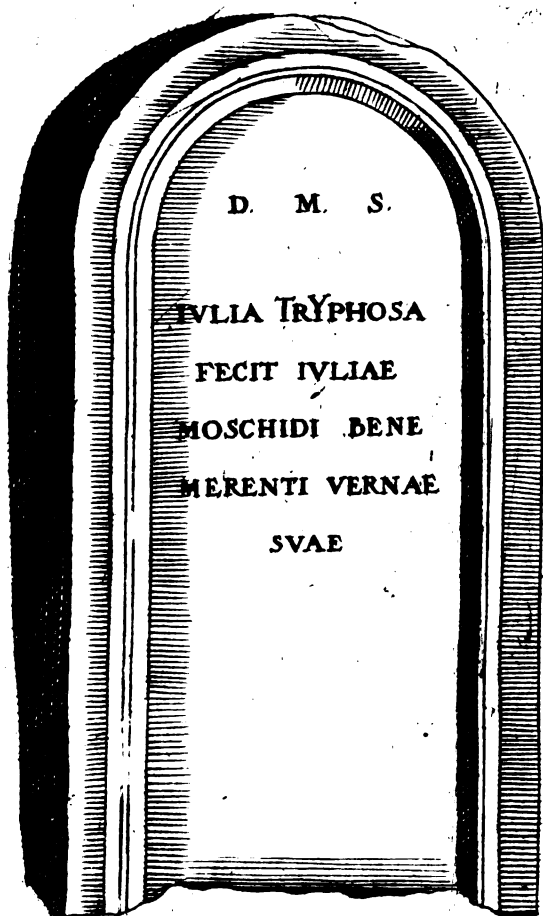
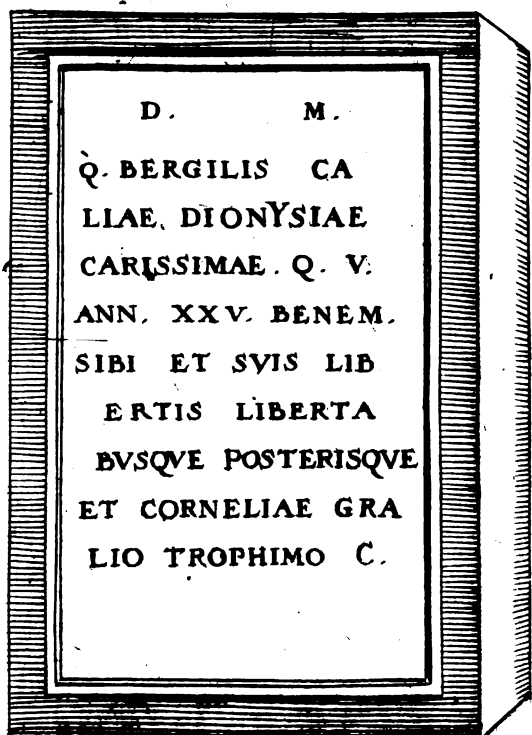
ANTONIVS P. SERVILIVS. P. F. TI. CLAVDIVS TI. F. P.

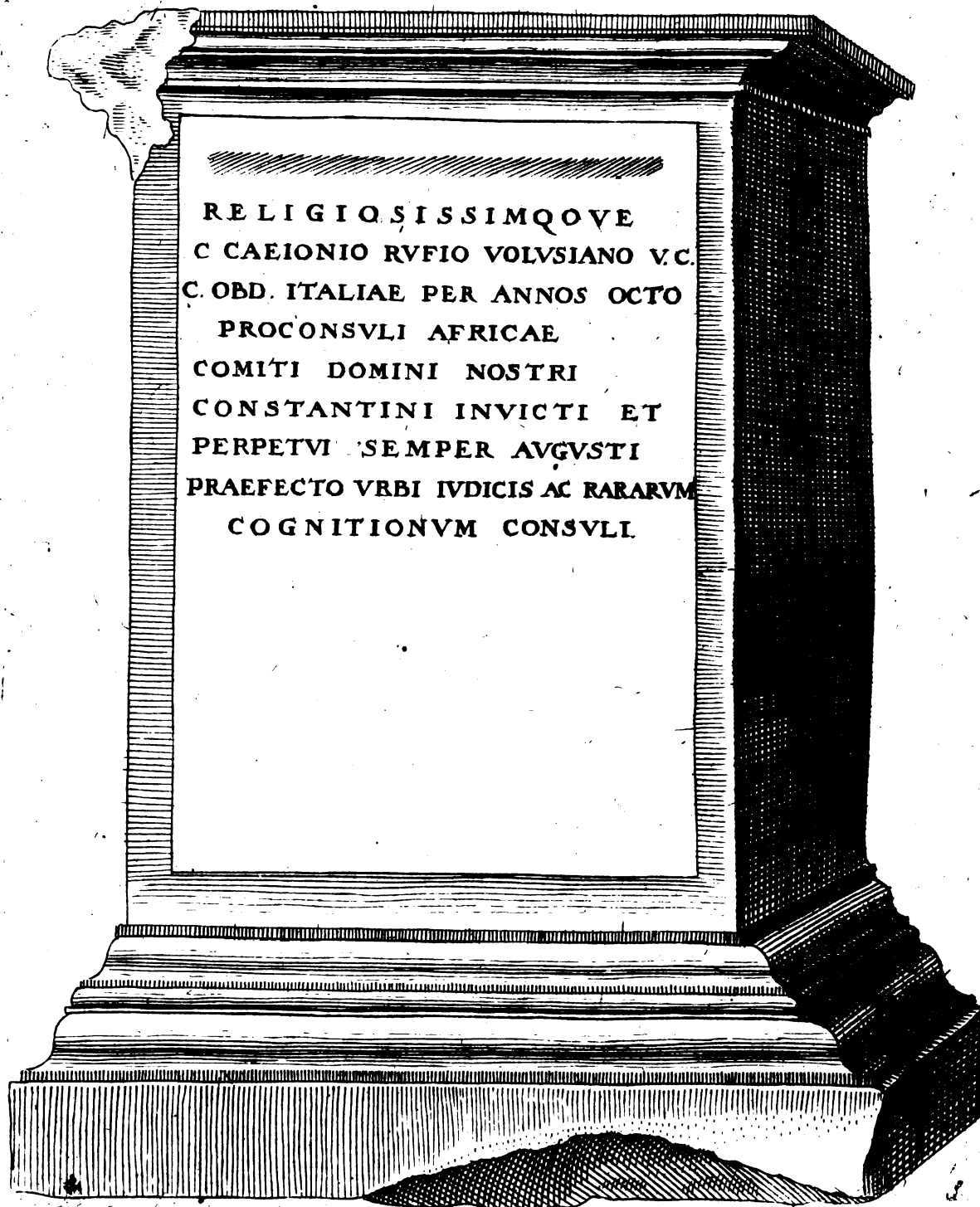
P. DOMITIVS M. F. C. ASINIVS CN. F. M. VALERIVS M. F. P.

V. F. L. CORNELIVS L. F. M. P. CANDIDVS P. F. VF C. VALGIVS C. F.

C. CANINIVS

Non procul a turri Arantiorum

RELIGIOSISSIMQVE
C CAEIONIO RVFIO VOLVSIANO V.C.
C. OBD. ITALIAE PER ANNOS OCTO
PROCONSVLI AFRICAE
COMITI DOMINI NOSTRI
CONSTANTINI INVICTI ET
PERPETVI SEMPER AVGVSTI
PRAEFECTO VRBI IVDICIS AC RARARVM
COGNITIONVM CONSVLI

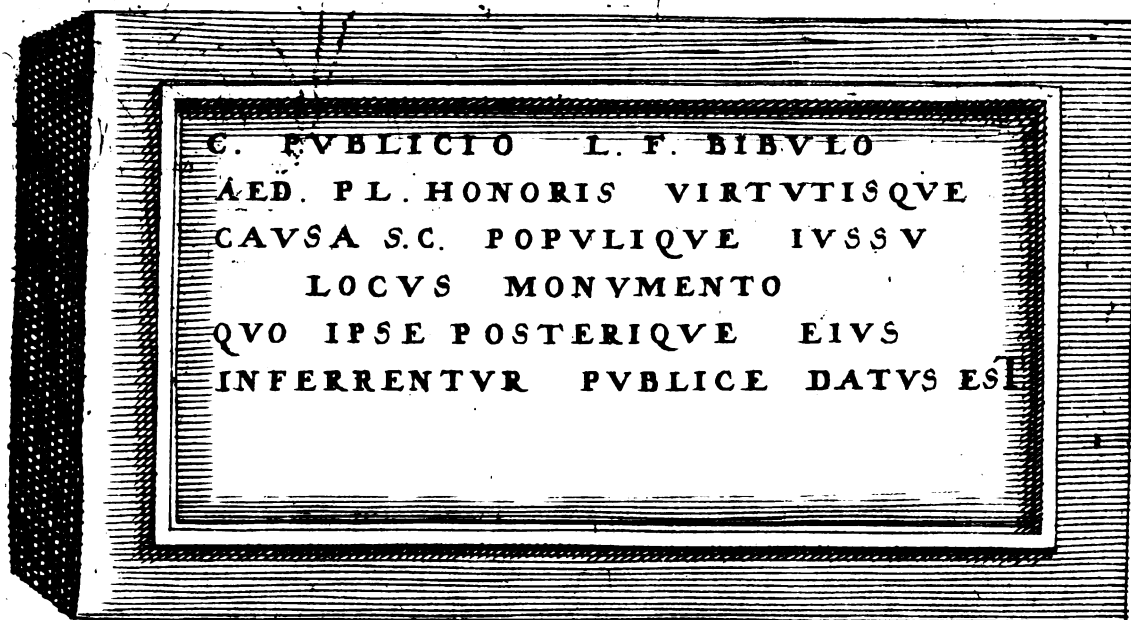

SABINAE
AVGVST

MAGISTRI QVINQVENNALES
COLLEGI FABRVM TIGNAR LVSTR. XXIII
Q. NVMISIVS. MARITIMVS
M. VALERIVS. FELIX
A. LARGIVS. CARVS
T. FLAVIVS ONESIMVS
L. NAEVIVS L.F. PHILIPP.
Q. HORTENSIVS TYRANNVS
Q. LOLLIVS HERMA
IN MAGISTERIO DEFVNCTI.

C. PVBLCIO L. F. BIBVLO
AED. PL. HONORIS VIRTVTISQVE
CAVSA S.C. POPVLIQVE IVSSV
LOCVS MONVMENTO
QVO IPSE POSTERIQVE EIVS
INFERRENTVR PVBLICE DATVS EST

Prope Deganam Victorem: in Campo Martio.

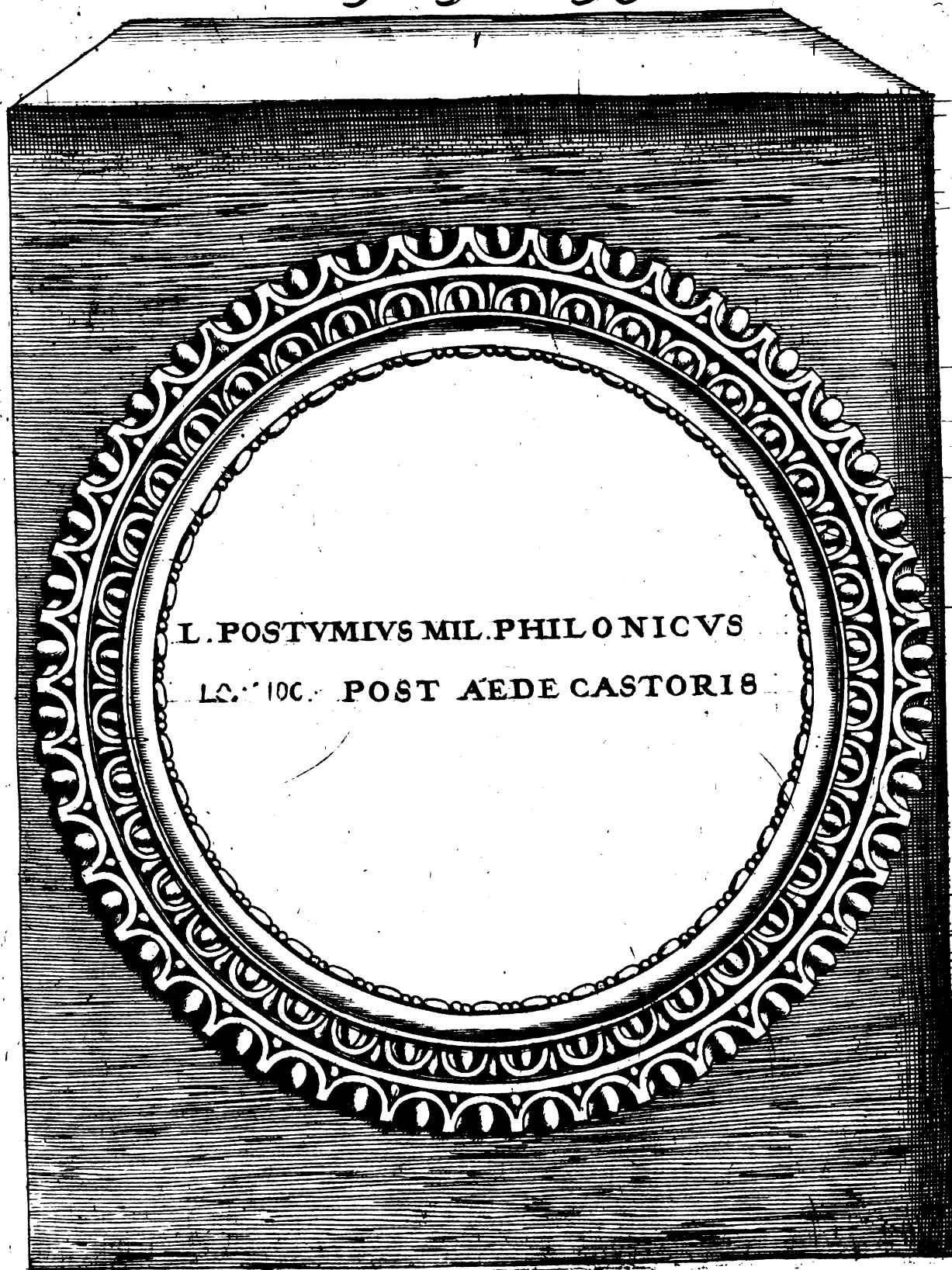

SILVANO SANCTO
L. VALERIVS SOLON
PORTICVM EX VOTO FEC.
DEDICAVITQ. KAL. APRIL
PISONE E COSS.
BOLANO

DIS MANIBVS
ANTONIA CHARIESSA
IMMVNIS SIBI ET
M. ANTONIO MIRTILO
CONTVBERNALI SVO
BENEMERENTI DEDIT
ET M. ANTONIO
BOETHO.

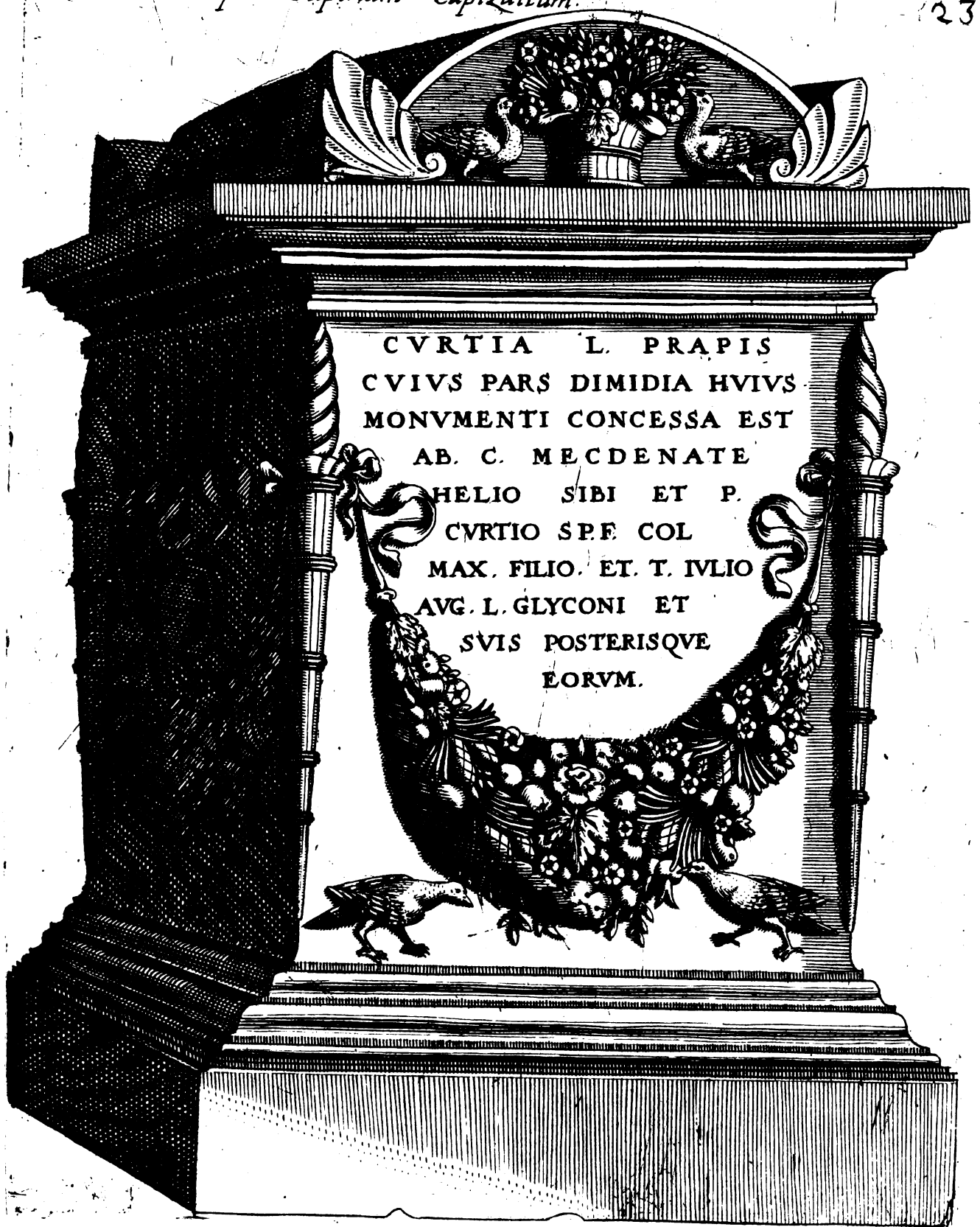

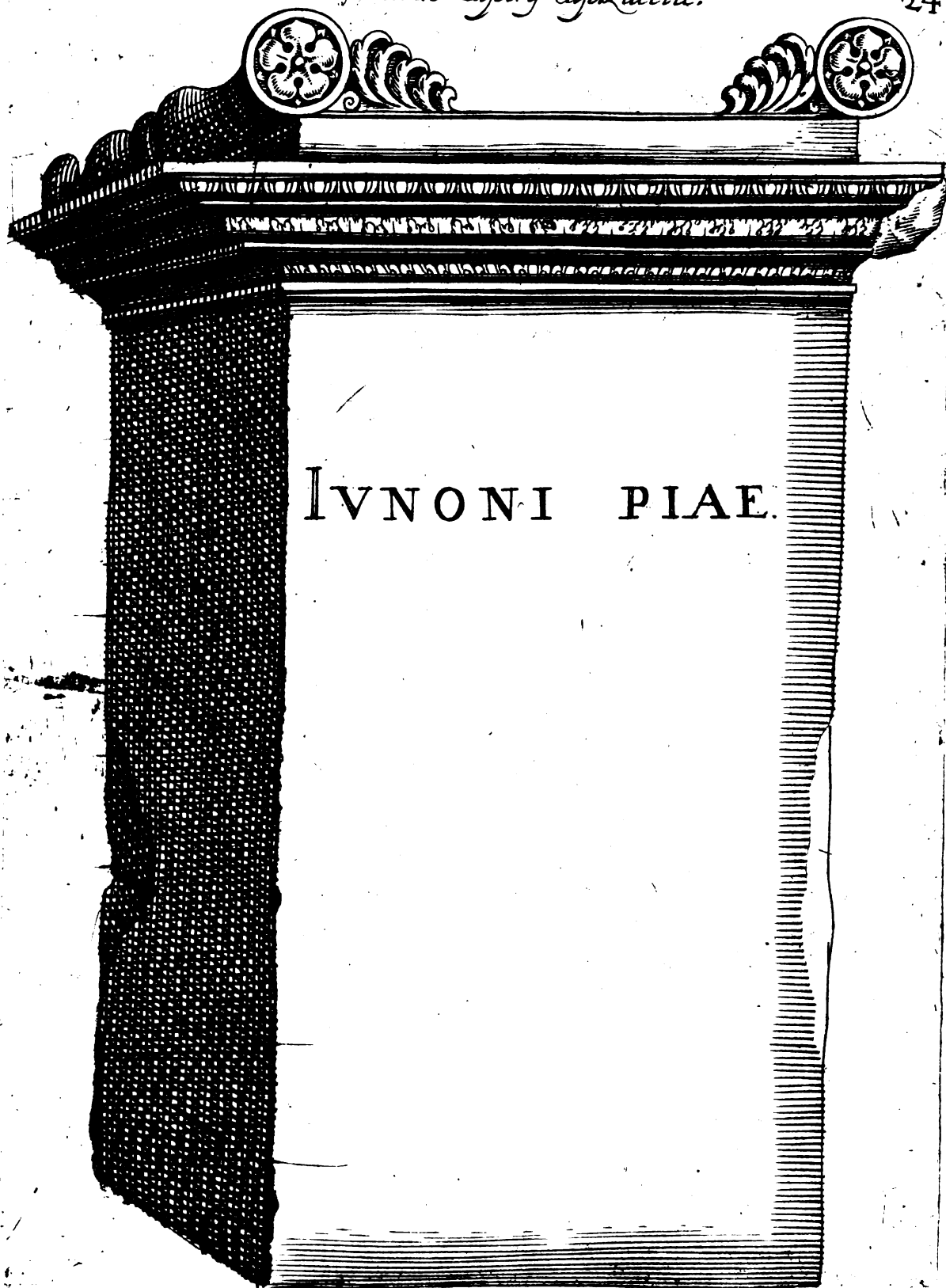

*Apud Papirium
Capizuccam.*

SÆCULO FELICI
ISTAS SACERDOS
IOMI SALVTARIS
CONSECRATIO

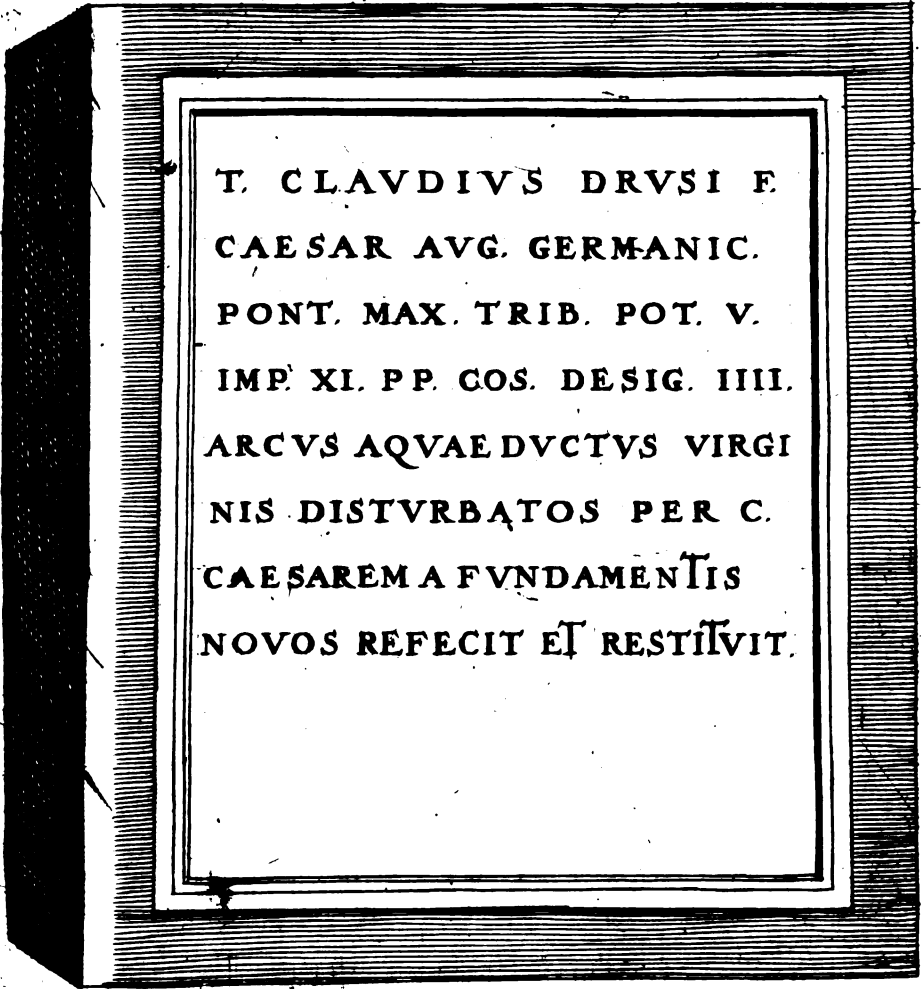
SEM CAPRI QVICVNQVE SVBIS SACRARRA FAVNI
 HAEC LECE ROMANA PAVCA NOTATA MANV.
 HERCIVS HICIACEO MECVM MAVRILLA QVIESCIT
 QVA SOROR ET GENITRIX QVAE MIHISPOXSAFVIT.
 VERANEGAS FRONTEMQ TRAHIS AENIGMATA SPHINGOS
 CREDIS SVNT PŶTHIO VERAMAGIS TRIPODE.
 ME PATER ENATA GENVIT MIHI IVNCITVR ILLA
 SIC SOROR ET CONIVXSIC FMIT ILLA PARENS.

Ad aqueductum fontis Virginis.

HVIVS NYM PHA DOCI BACRI CVSTODIA FONTIS
 DORMIO DVM BLANDAE SENTIO MVRMVR AQVAE
 PARCE MEVM QVISQVIS TANCIS CAVA MARMORA SOMNV.
 RVMPERE SIVE BIBAS SIVE LAVERE TACE.

26.
*In hortis Collotiorum.
in aquae ductu Virginis*

T. CLAVDIVS DRVSI F.
CAESAR AVG. GERMANIC.
PONT. MAX. TRIB. POT. V.
IMP. XI. PP. COS. DESIG. IIII.
ARCVS AQVAE DVCTVS VIRGI
NIS DISTVRBATUS PER C.
CAESAREM A FVNDAMENTIS
NOVOS REFECIT ET RESTITVIT.

Apud Colloium

V F L. SESTIVS P. F.	
M. CLAVDIVS M. F.	L. AR
L. MVNATIVS. P. AEMILIVS.	
Q. AEMILIVS LEPIDVS.	M. LO
M. APPVLEIVS SEX. F.	P. SI
C. SENTIVS SATVRN.	Q. LV
V F M. VINVTIVS P. F.	
P. CORNELIVS P. F.	CN. C
C. FVRNIVS C. F.	C. IV
CL. L. DOMITIVS CN. F.	P. CO
	L. TA
M. DRVSVS L. F.	L.
M. LICINIVS M. F.	
TI. CLAVDIVS TI. F.	
M. VALERIVS M. F.	
V F C. VALGIVS C. F.	
C. CANINIVS	

GERMANICO CAESARI
TI. F. DIVI AVG. N.
DIVI IVLI PRON.
COS.

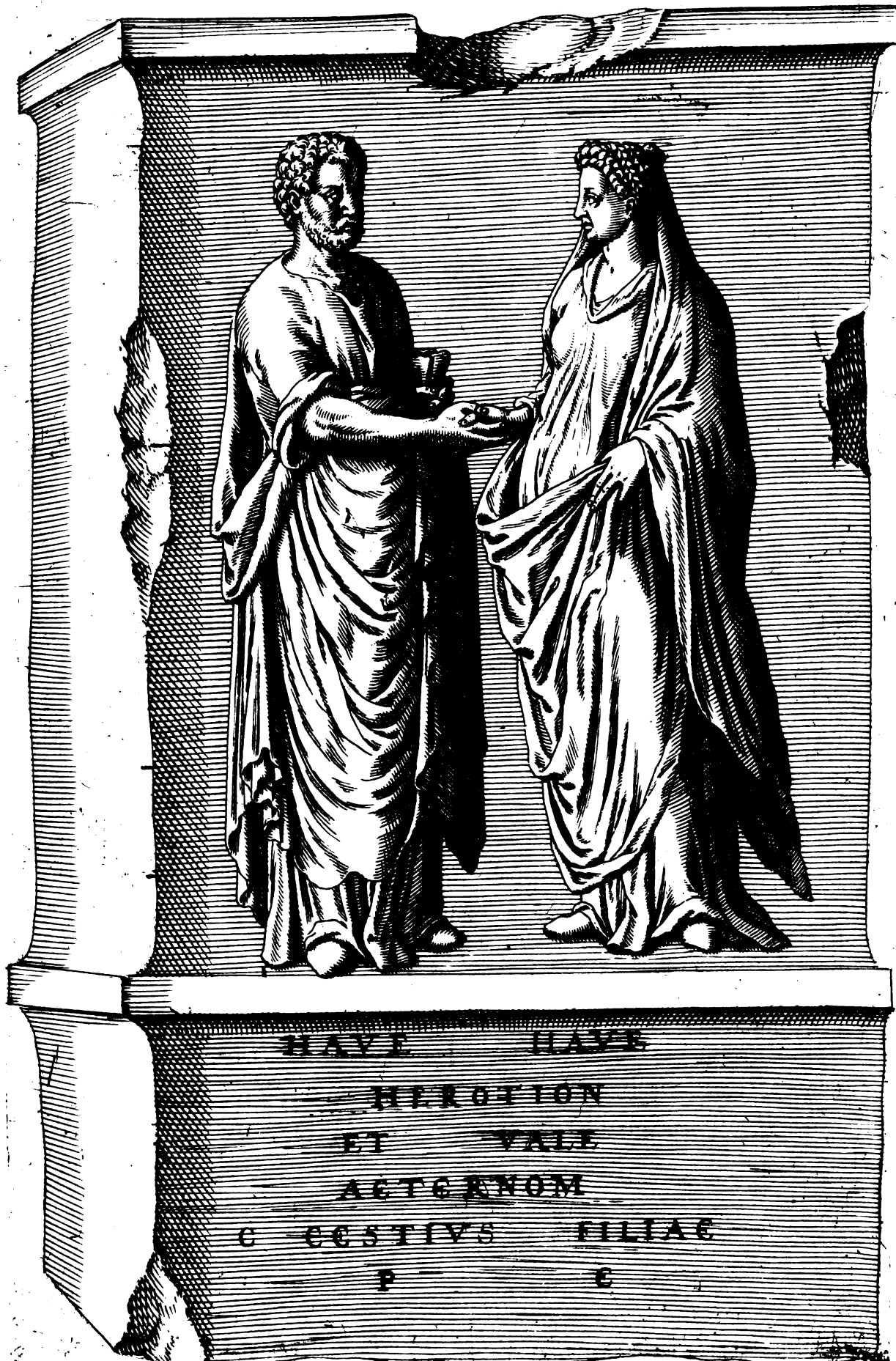
L. TVRPILIUS L. F. GEMINUS
AED. D. S. P.

P. QVINTILIUS SEX. F. VARVS
COS.

LVDOS VOTIVOS PRO REDITV
IMP. CLAVDIO TI. F. NERONE

IOVI OPTIMO MAXIMO FECIT
TI. CLAVDIO TI. F. NERONE
CONLEGA

EX S C.

HABE HABE

HEROTON

ET VALE

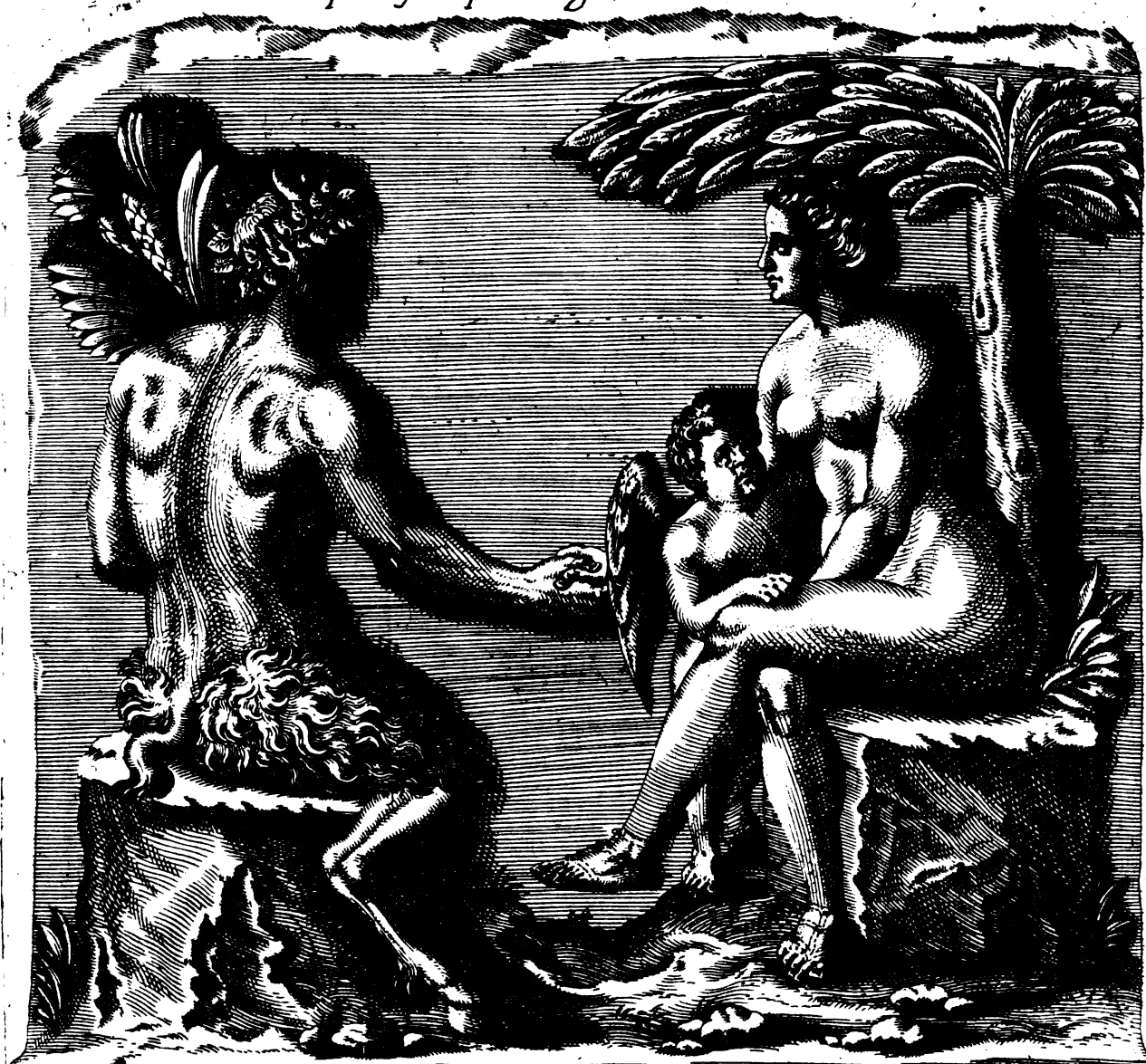
ACTERNOM

C CESTIVS FILIAC

P C

*Non procul a fonte Lotreio
qui Est Aqua Virginis.*

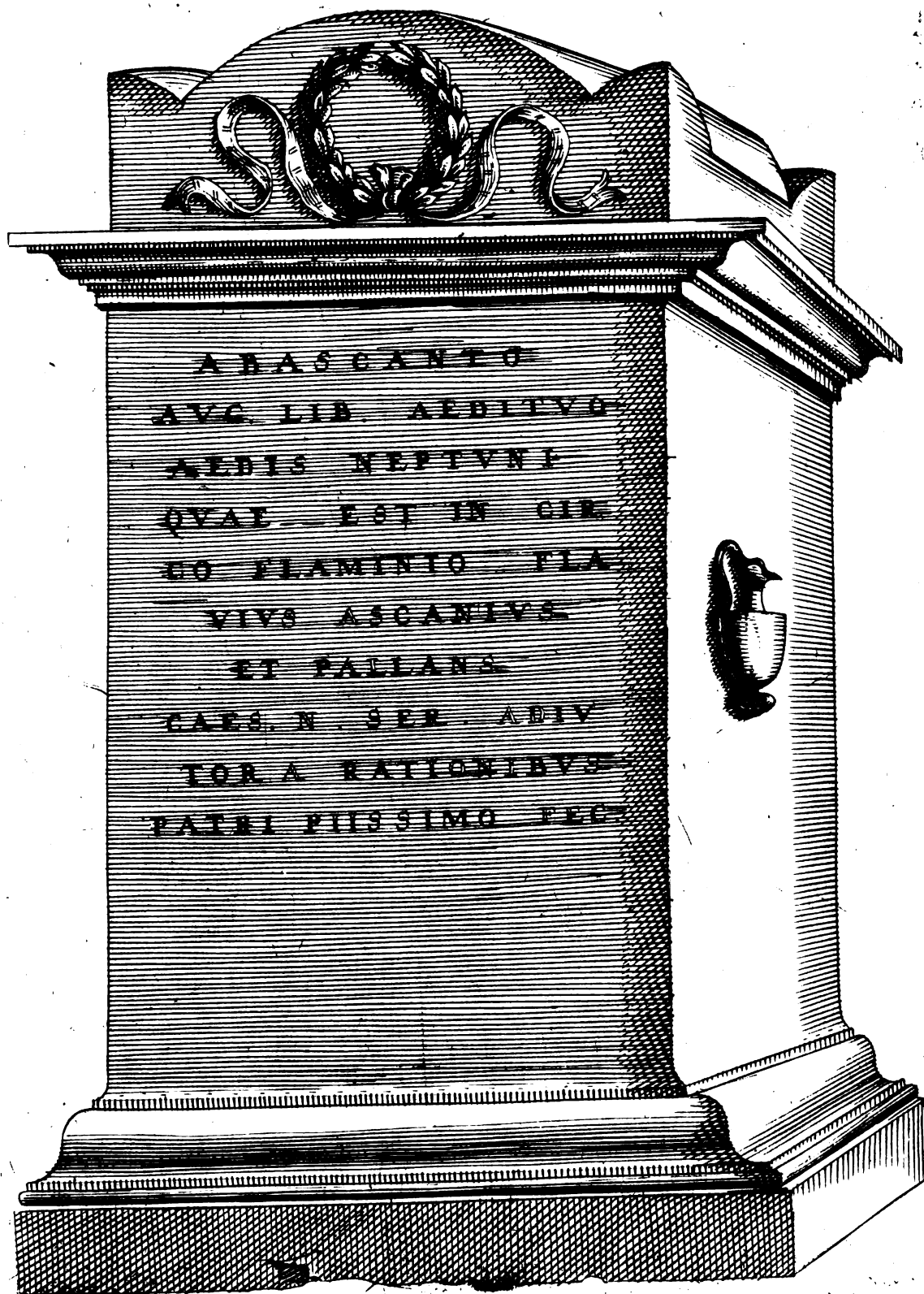
30

SILVANO LITTORALI ET MUSAE

LACHES.

In templo Sanctae Mariae, in Campo Martio.

*Non procul q̄ templo S. Rochi: qua itur
ad portam populi.*

32

LARIBVS AVGG SACRV M.

C. SEMPRONIVS PISO.

Ο ΜΗΡΟΣ

ΗΡΩΝ ΚΑΡΥΚΑ ΑΡΕΤΑΣ ΜΑΚΑΡΩΝΤΕ ΠΡΟΦΗΤΑΝ
 ΣΑΛΜΟΝ ΔΟΞΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΑΣΑΙΟΝ
 ΜΟΥΣΕΩΝ ΕΓΓΙΟΣ ΟΜΗΡΟΝ ΑΓΓΕΛΑΤΟΝ ΣΤΟΜΑ ΜΟΥ ΜΟΥ
 ΠΑΝΤΟΥ ΟΡΑΣ ΤΟΥΤΟΝ ΑΛΙΔΑΛΟΝ ΑΡΧΕΤΥΠΟΝ

ΟΥΚ ΕΒΟΕ ΕΧΤΙΝ ΣΜΟΙ ΦΡΑΣΙΝ ΓΕΝΟΣ ΟΥΔΑ ΟΝΟΜΑΥΤΟ
 ΝΥΝ ΔΕ ΚΑΙ ΜΑΝΟΥ ΠΑΝΤΑΣ ΑΦΩΣΕΡΕΩΙ
 ΠΑΤΡΙΣ ΜΟΥ ΧΩΡΟΝ ΠΑΣΑΤΟ ΟΥΝΟΜΑ ΦΑΣΙΝ ΟΜΗΡΟΝ
 ΕΣΤΙ ΔΕ ΜΟΥ ΧΑΙΟΝ ΟΥΚ ΕΜΟΝ ΟΥΔΕΝ ΕΠΟΣ

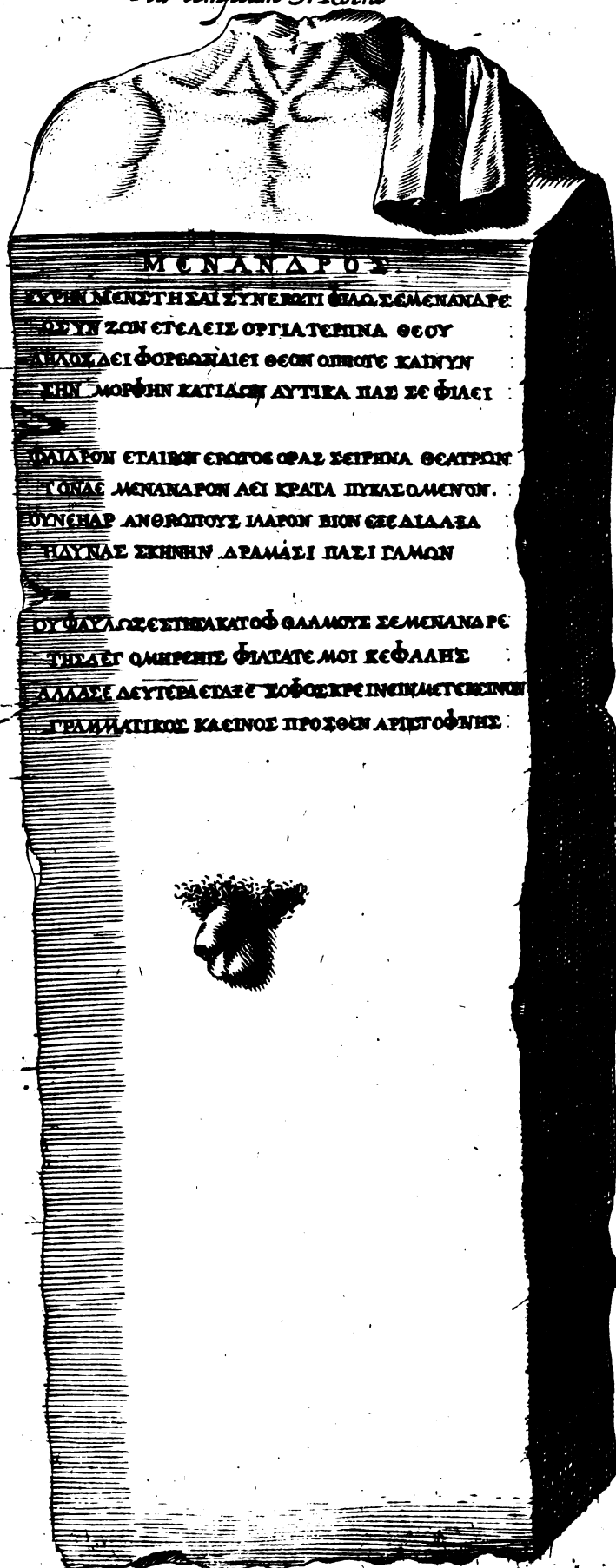
ΕΙ ΜΕΝ ΟΝΗΤΟΣ ΟΥΣΙΠΩΔΑ ΘΑΝΑΤΟΝ ΞΕ ΕΠΟΙΗΤΑ
 ΜΟΥΣΑΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΩΝ ΝΗΜΑΔΕ ΚΑΘΕ ΑΝΑ
 ΕΠΙΔΕΛΑ ΑΘΑΝΑΤΟΣ ΠΟΙΕΝ ΟΝΗΤΟΙΣ ΞΕΛΕΙΦΟΜΟΥΣΙΝ
 ΟΥΜΑΣ ΕΤΑΥΤ ΕΚΡΙΝ ΞΕΝΕ ΠΟΙΗΤΑ ΦΡΟΝΕΙΝ
 ΑΛΛ' ΕΓΓΙΟΝ ΤΟΛΗΘΕΣ ΕΠΕΙΤΟ ΣΑΦΕΣ ΔΙΑΦΕΥΤΕΙ
 ΑΝΟΡΩΤΟΝ ΦΑΣΙΝ ΟΕΙΣ ΟΜΗΡΟΣ ΠΕΛΕΙΝ.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ

ΕΥΡΗ ΜΕΝΕΤΗ ΧΑΙ ΕΥΝΕΒΕΤΙ ΦΑΟΣ ΕΜΕΝΑΝΔΡΕ

ΜΕΥΝ ΖΩΝ ΣΤΕΛΕΙΣ ΟΡΓΙΑΤΕΡΗΝΑ ΘΕΟΥ

ΑΛΛΟΙ ΔΕΙ ΦΟΡΩΝΑΙΣΙ ΘΕΩΝ ΟΙΩΣΤΕ ΚΑΙΝΥΝ

ΕΝΗ ΜΟΡΦΗΝ ΚΑΤΙΑΣΕΝ ΑΥΤΙΚΑ ΠΑΣ ΣΕ ΦΙΛΙ

ΦΑΙΔΡΩΝ ΣΤΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΟΣ ΟΡΑΣ ΣΕΙΡΗΝΑ ΘΕΑΙΡΩΝ

ΤΟΝΔΕ ΜΕΝΑΝΔΡΩΝ ΔΕΙ ΚΡΑΤΑ ΠΥΚΛΟΜΕΝΩΝ.

ΕΥΝΕΧΑΡ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΙΑΤΩΝ ΕΙΩΝ ΕΞΕΔΙΔΑΤΑ

ΠΑΥΝΔΕ ΣΚΗΝΗΝ ΔΡΑΜΑΣΙ ΠΑΣΙ ΓΑΜΩΝ

ΟΥ ΦΑΥΛΟΕΣΤΗΘΑΚΑΤΟΦΘΑΛΜΟΥΣ ΣΕ ΜΕΝΑΝΔΡΕ

ΤΗΔΕΓ ΟΜΗΡΕΙΣ ΦΙΛΑΤΕ ΜΟΙ ΚΕΦΑΛΗΣ

ΑΛΛΑΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣΤΑΣ ΕΥΦΟΚΡΕΙΝΙΝΙΜΤΕΒΕΙΝΩΝ

ΓΕΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙΝΟΣ ΠΡΟΧΩΝ ΑΡΙΣΤΟΦΩΝΕ

D^IS MANIB
L. AVIANO L.F. PVB.
VALERIANO
MEDICO VIX.
ANN. XLVII. M. IX. D. XV.
L. AVIANVS LL. STEPHANVS
PATR. PER. AG. CVR.

D^IS MANIB
C. CAECILII C. F. SAB.
AQVILAE
CAECILIA. C. L. MOSCHIDI
C. CAECILIVS DIAETVS
MEDICVS
FILIO ET LIB. CONIVGI
SVAE PISSIMIS.

AEMILIO PAVLO PAPINIANO
PRAEFECTO PRAETORIO IVRIS
CONSULTO QVI VIXIT ANNOS XXXVI.
MENS. X. DIES III
PAPINIANVS HOSTILIUS
EVGENIA GRACILII TVREATO
ORDINE IN SENIO
HEV PARENTES FECERVNT
FILIO OPTIMO

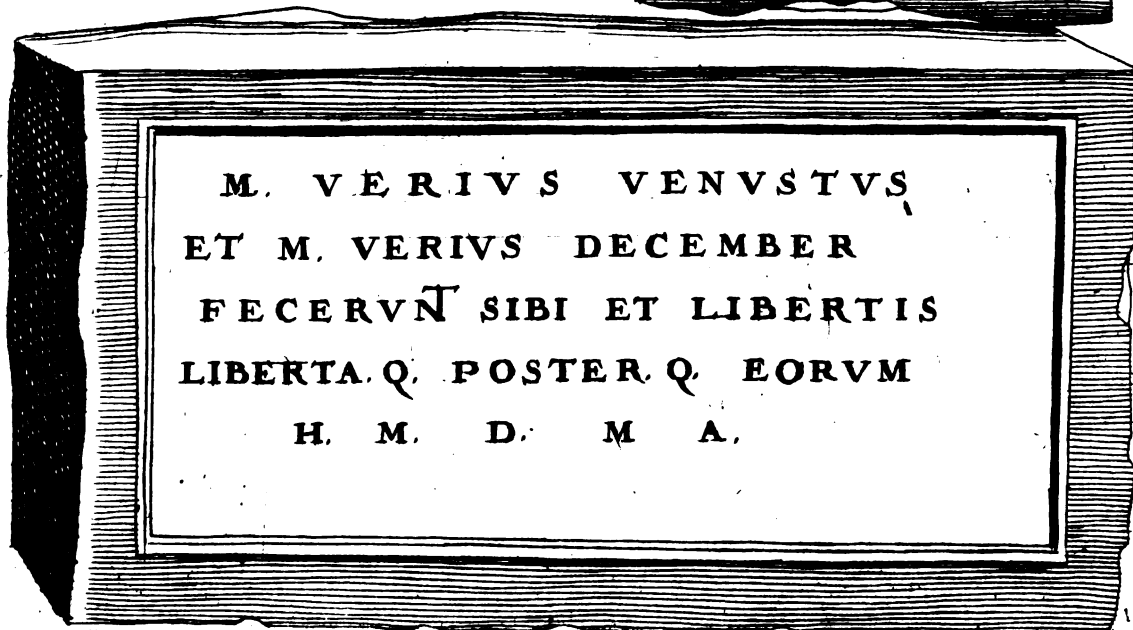
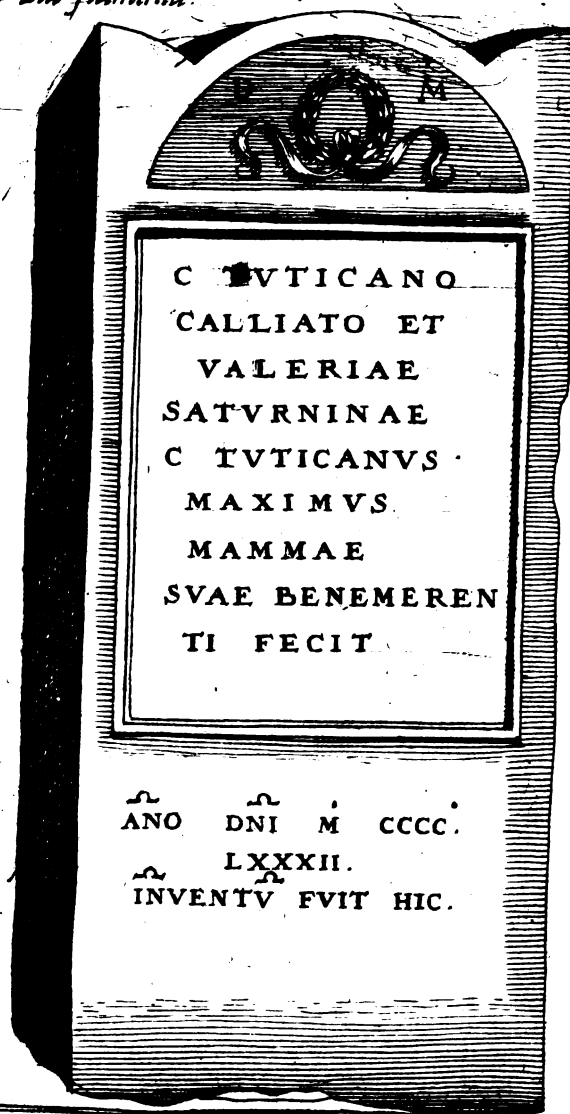
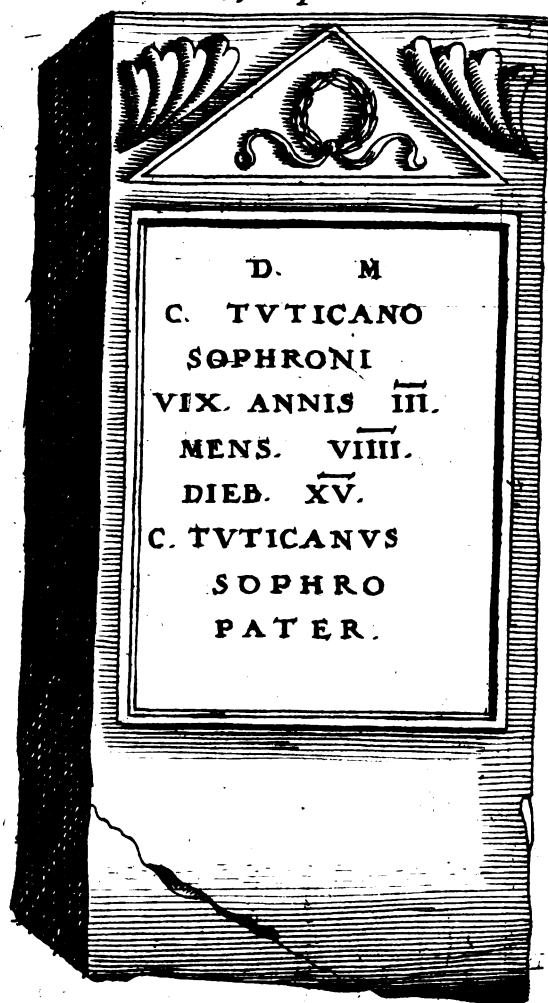

ΙΟΥΦΑΛΛΩΙ ΚΟΡΥΝΗΦΩΡΩΙ
 ΚΗΠΟΦΥΛΑΚΙ ΚΑΣΠΤΟΜΑΣΤΙΓΙ
 ΕΥΕΡΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΔΟΚΙΑΣ ΧΑΡΙΝ
 ΛΑΜΦΛΑΧΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

*In Hortis Iulii de Monte Pontificis Maximi
extra portam Flaminiam.*

37

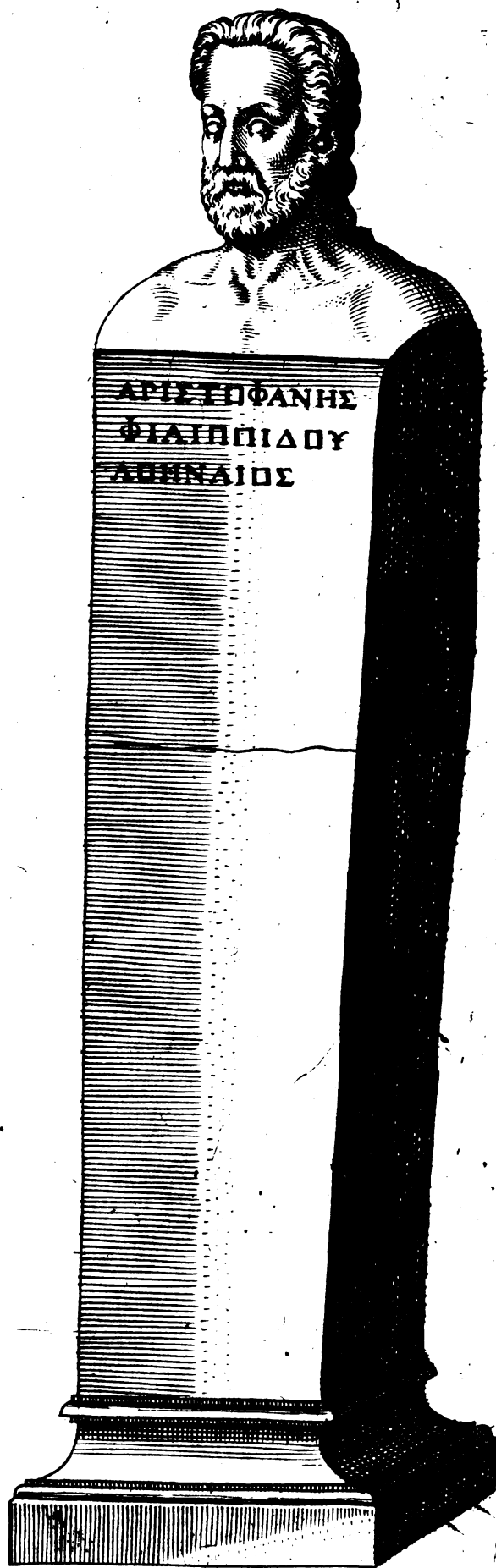
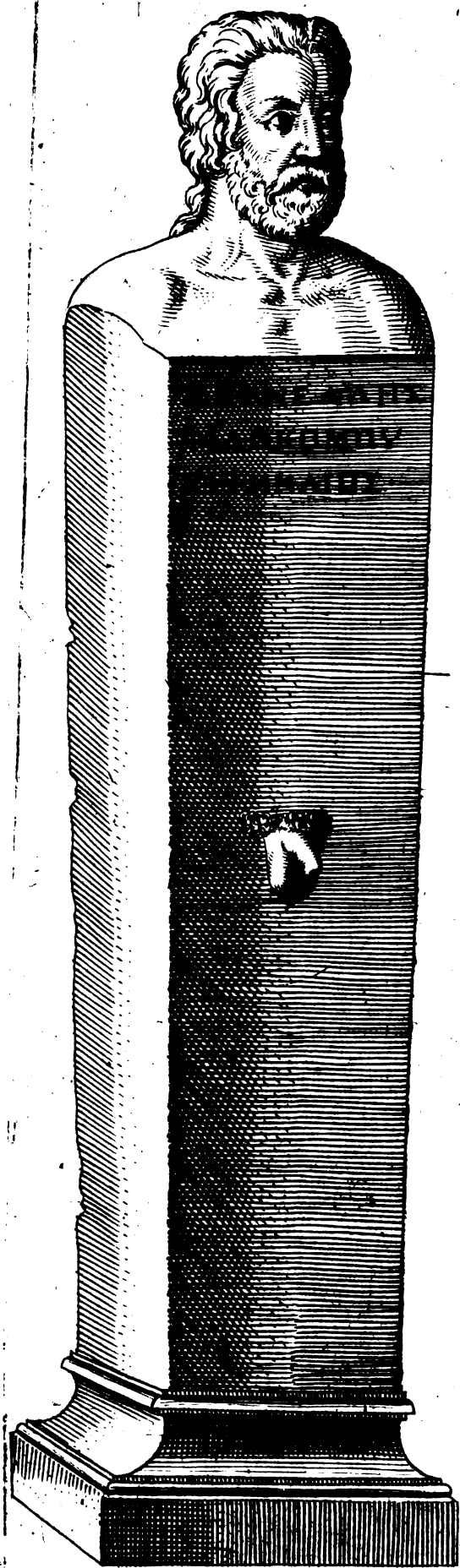

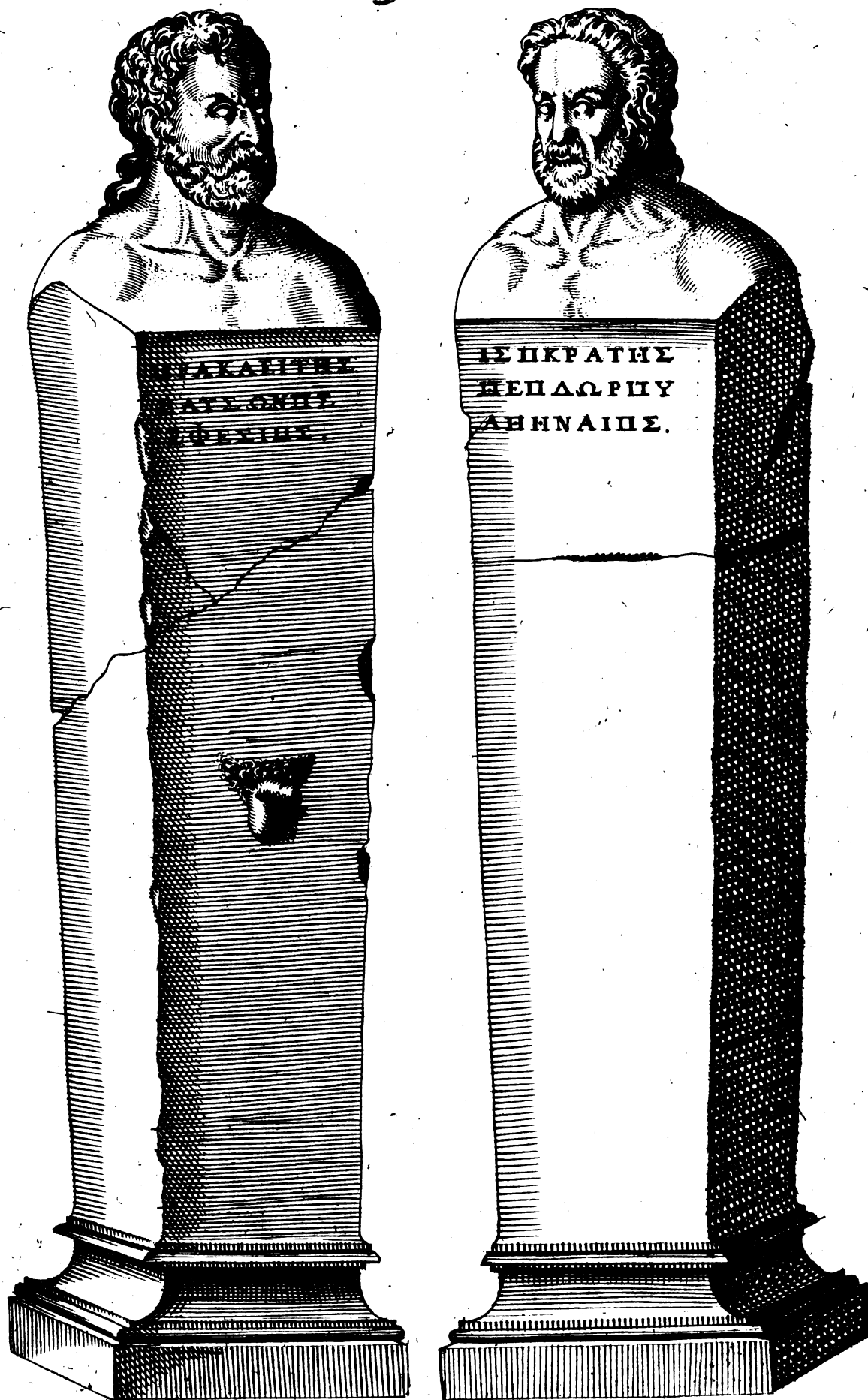
D. M.
L. IVLI GENNAE
VIX ANN XXXV
PVPLIA HELPIS
CONIVGI BENEME
RENTI ET L.
IVLIVS RESTITVTVS
FILIVS FECERVNT
SIBI ET SVIS POSTERIS
QVE EORVM

D. M.
T. NAVI NIO PRIS
CO. VIX. ANN. II.
DIEBVS VIII
T. NAVINIUS PHI
LADESPOTIVS ET COR
NELIA FELICITAS
PARENTES FILIO
CARISSIMO

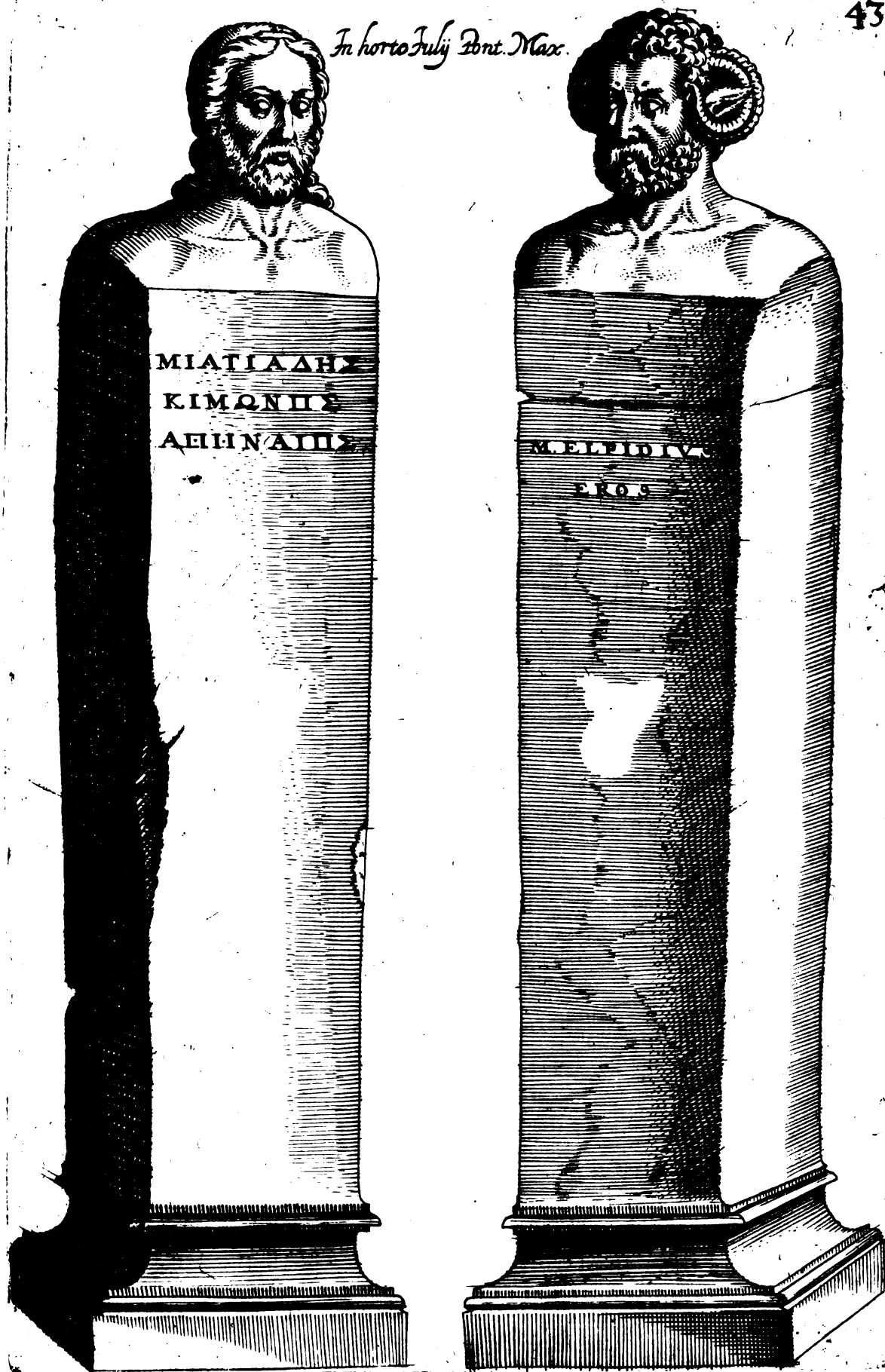
D. PRAESIDIAE SVAE ET FELIX
HELPIDI V. AN XXIII. FRATER. SORORI
M. V. FECIT PRAE SVAE B.M.D.S.
SIDIA HELPIS SVAE.

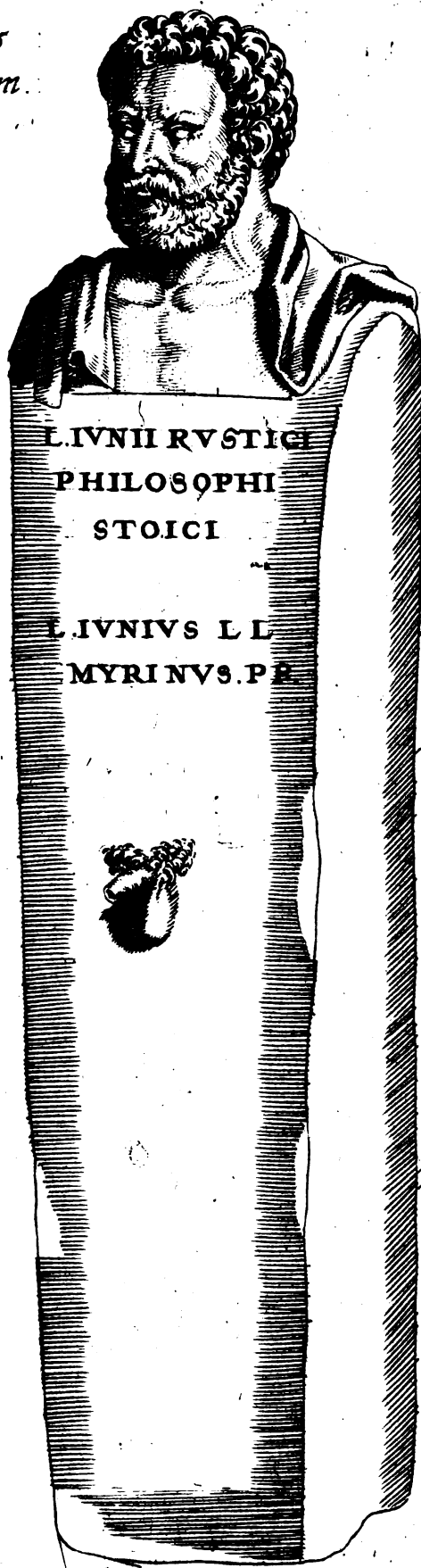

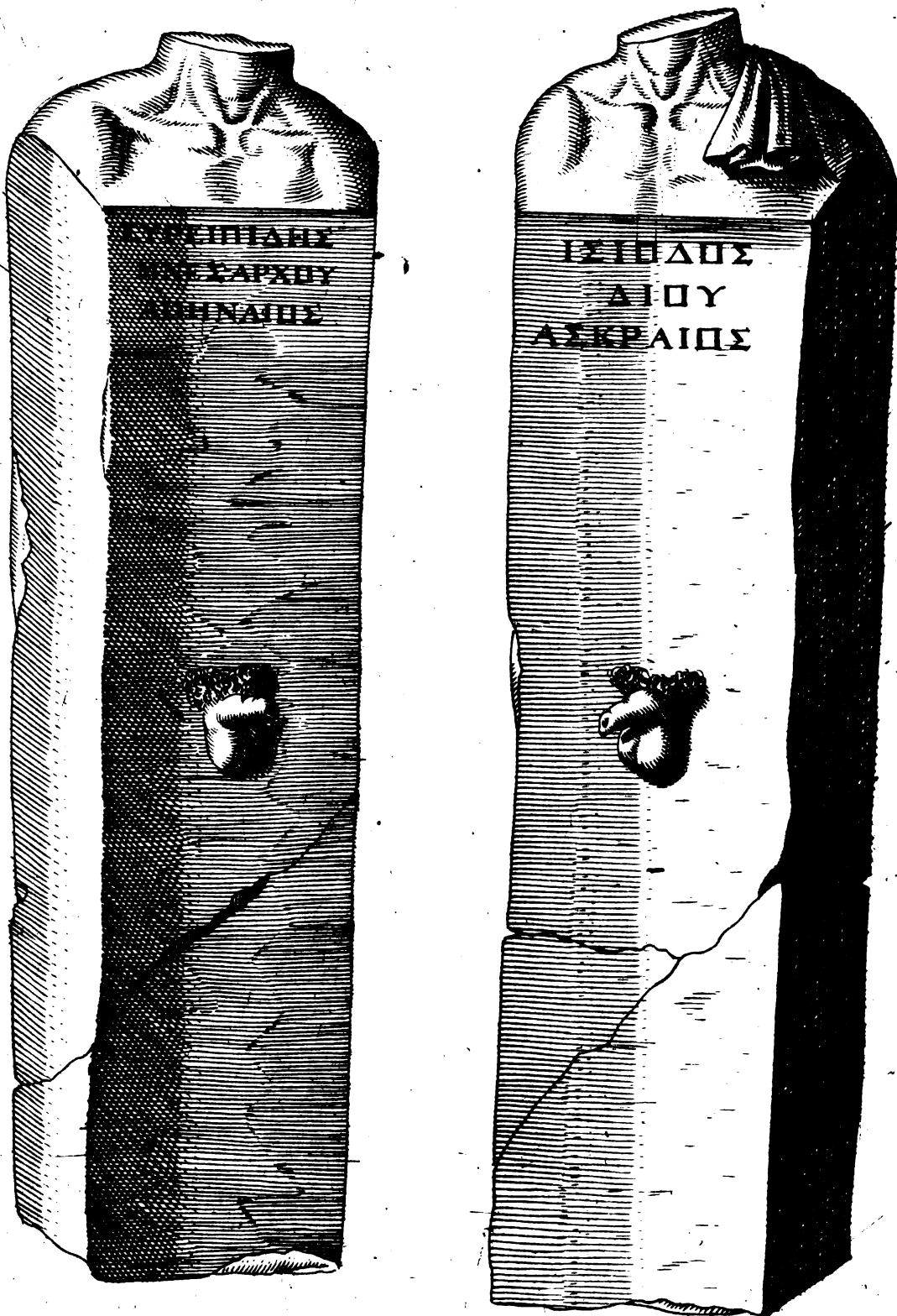

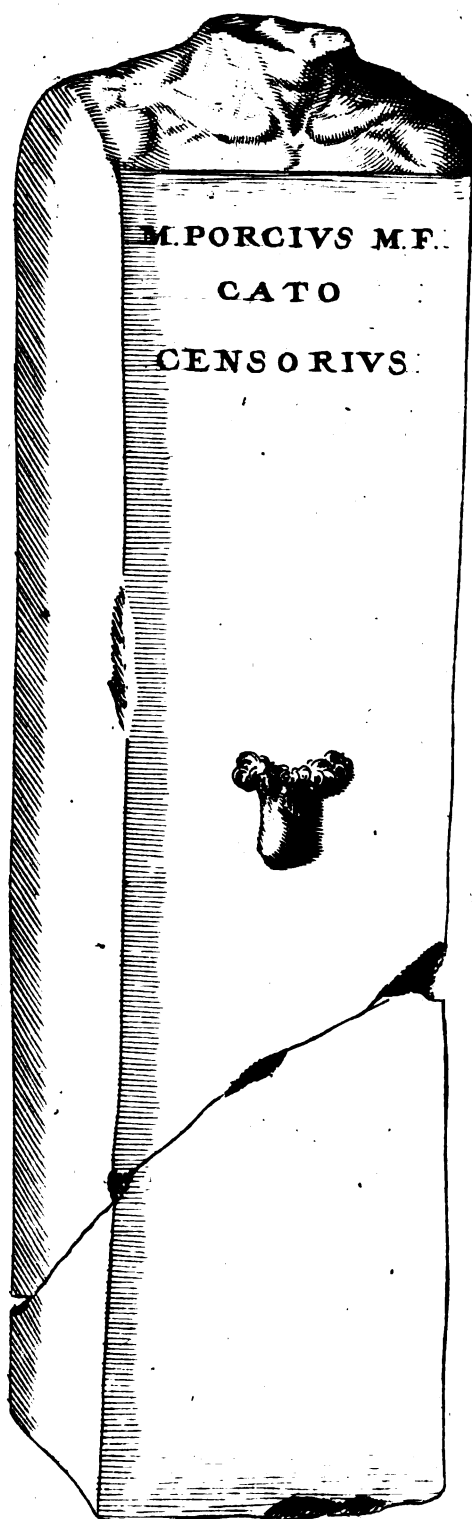
In horto Julij Pont. Max.

*In aedibus Cardinalis
Farnesij.*

M. PORCIUS M.F.
C A T O
CENSORIVS.

*Apud Cardinalem
Carpensem.*

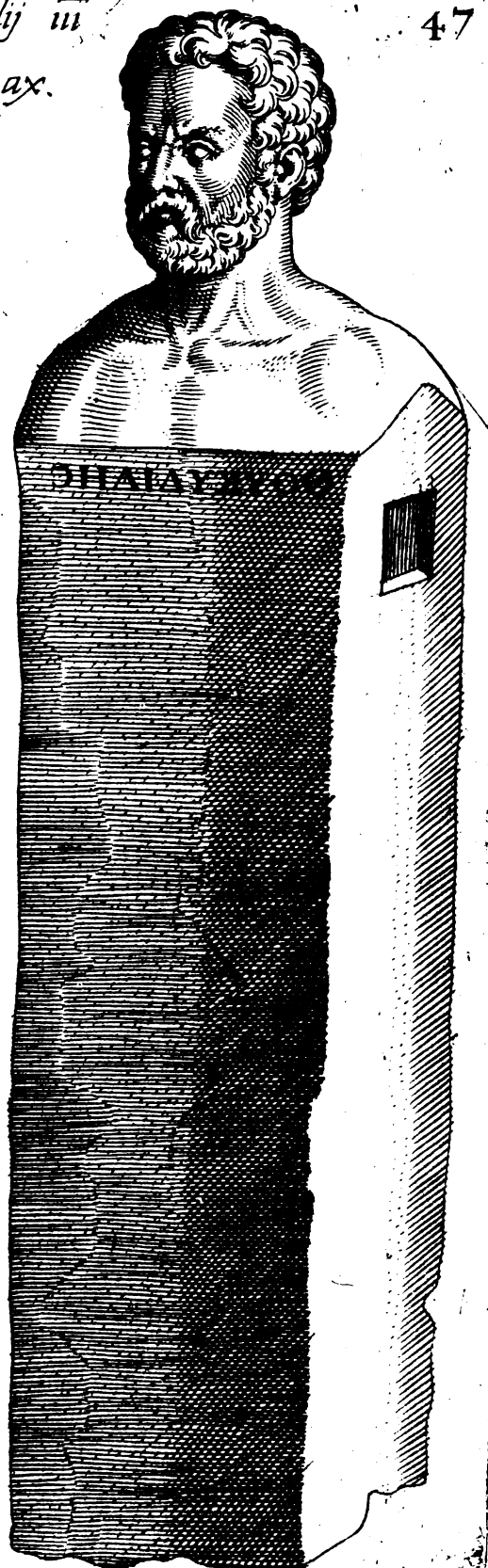
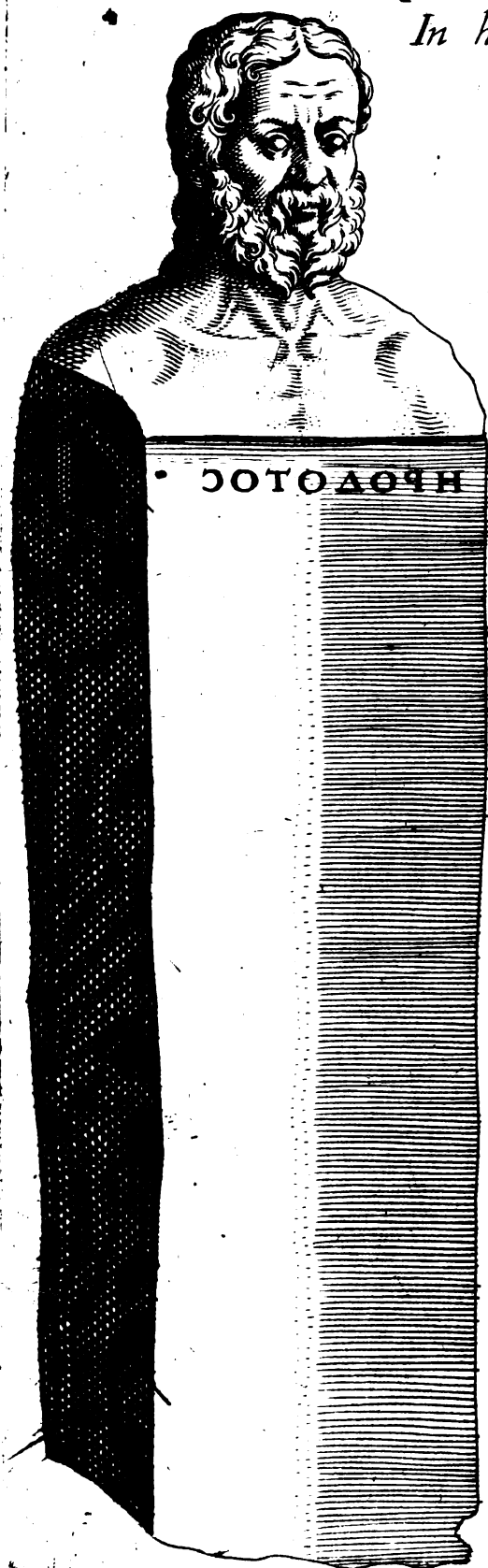
46

ΑΡΙΣΤΗΡΕΙΤΟΝ
ΠΕΠΤΙΜΠΥ
ΑΘΕΝΑΙΠΕ.

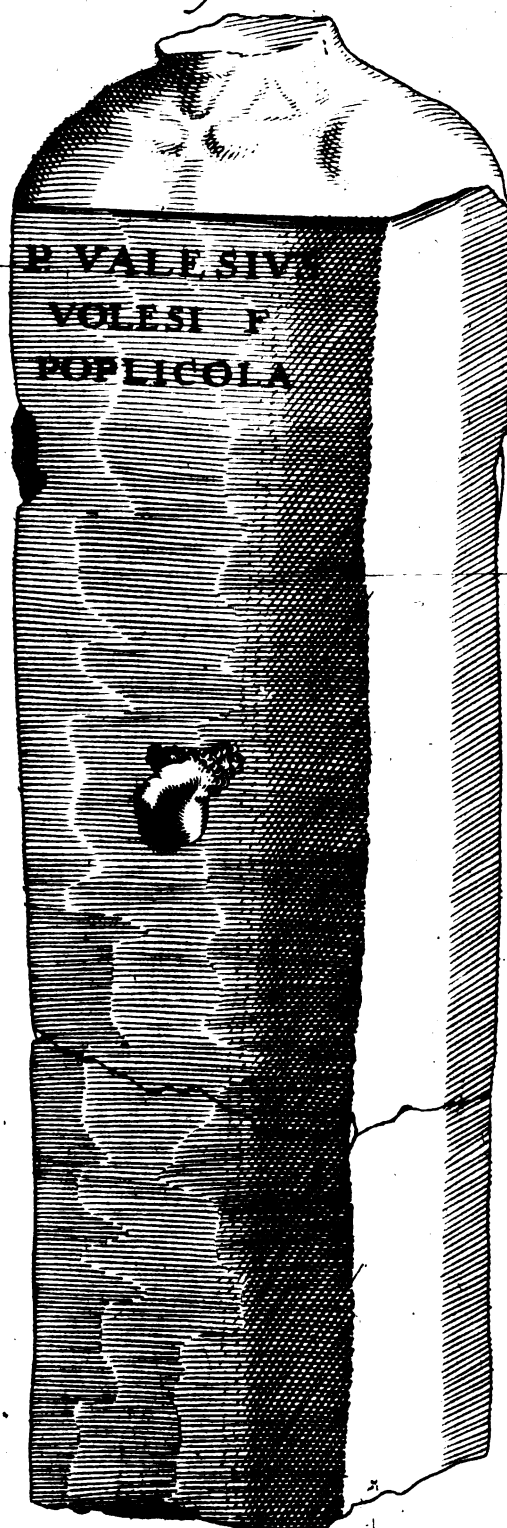
*In hortis Iulij m
Pont max.*

47

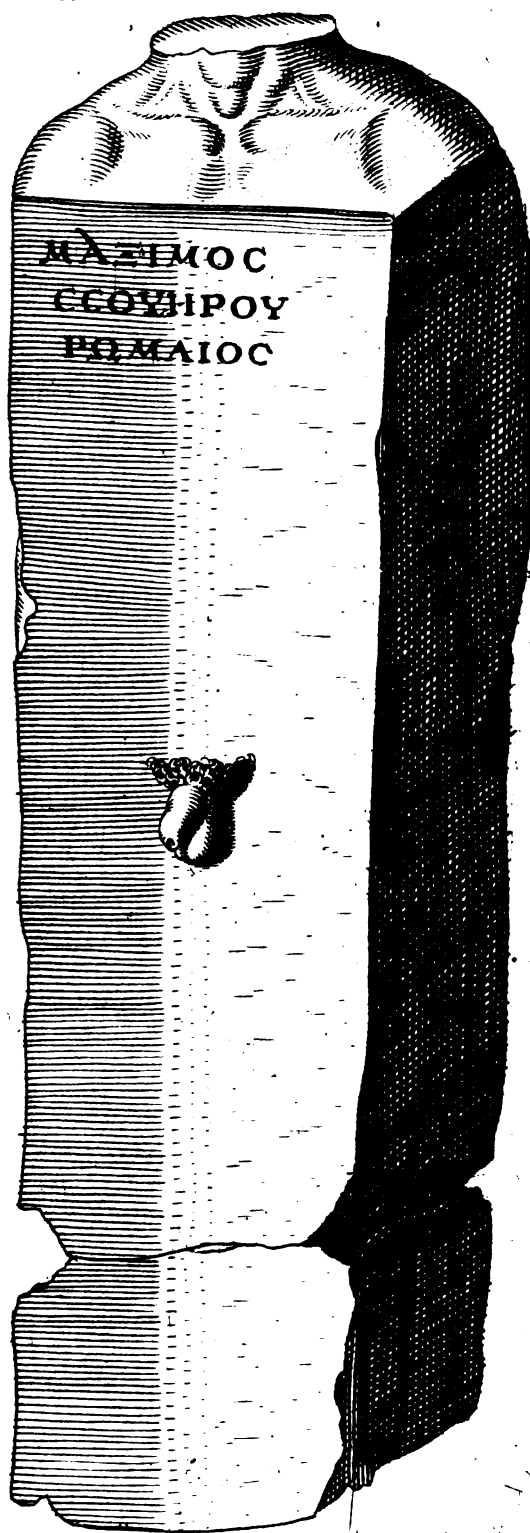
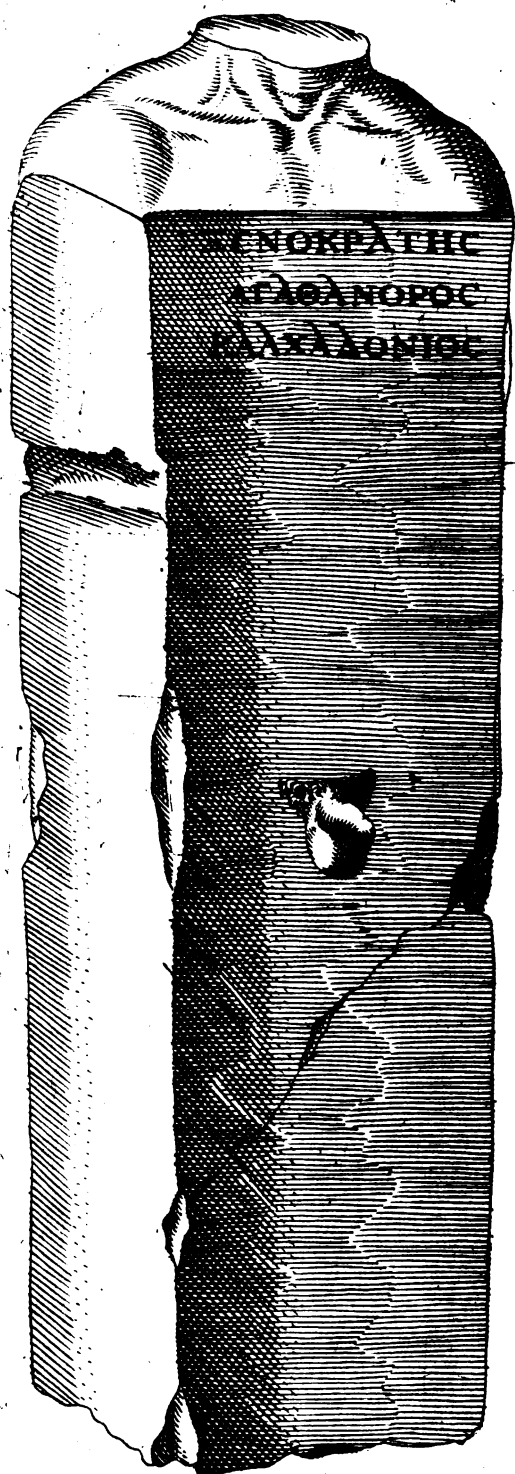
in domo Card: Zenonis

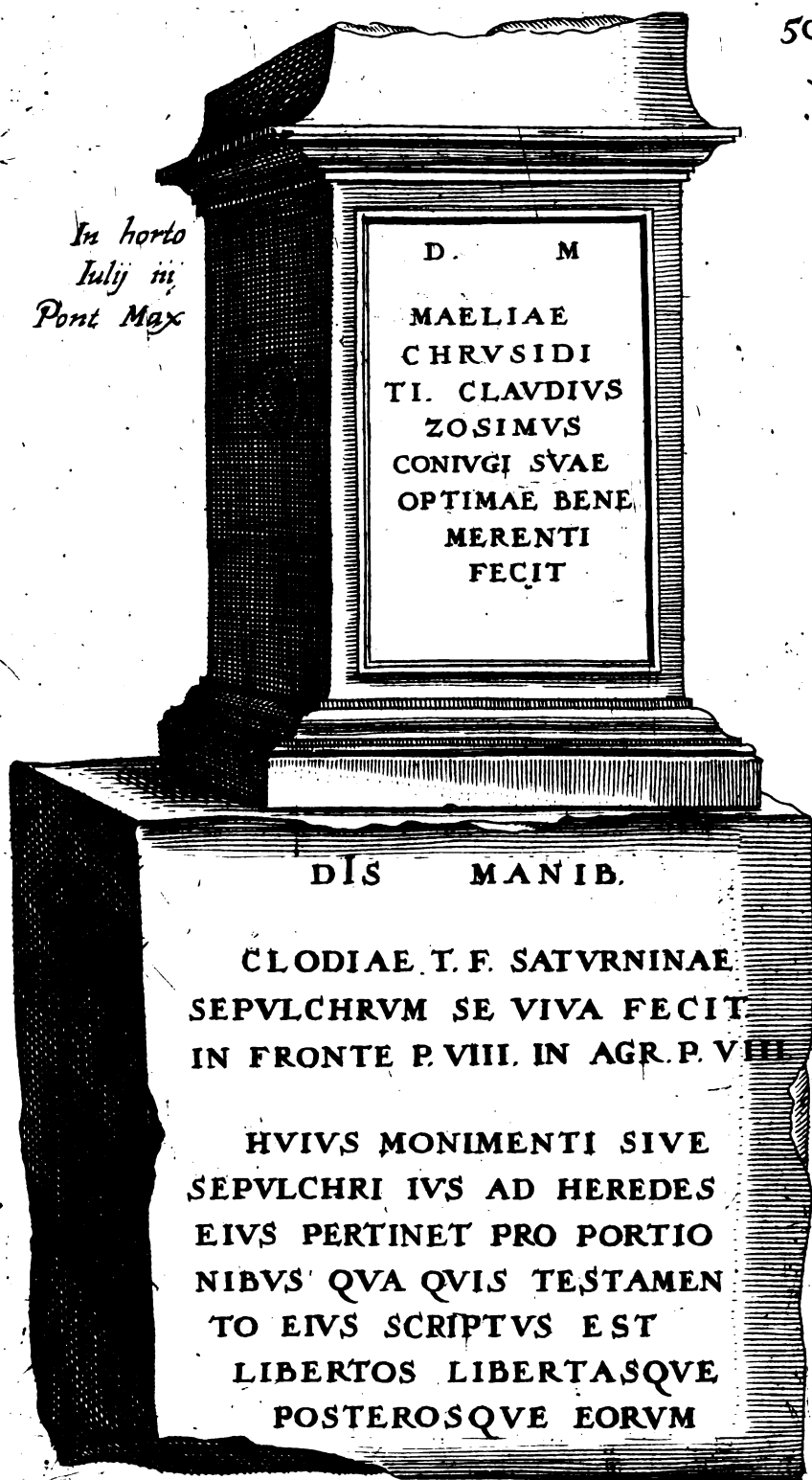
*translatum ad domum
Achillis Maphæi*

*Apud Octavianum Zenencem non procul
a Campo Floræ*

49

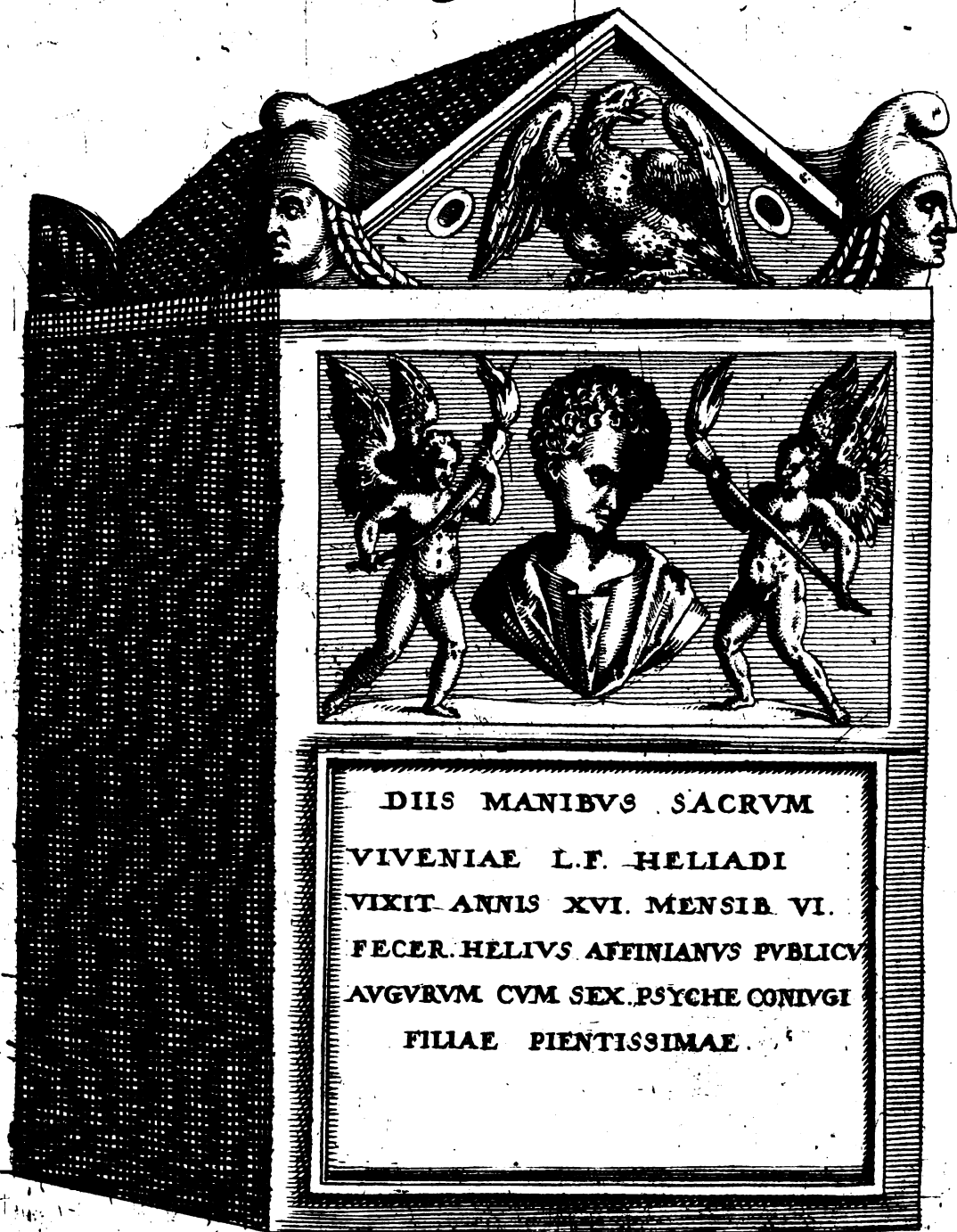

*In horto
Iulij in
Pont. Max*

In horto Julij in Pont. Masc.

51

DIIS MANIBVS SACRVM
VIVENIAE L.F. HELIADI
VIXIT ANNIS XVI. MENSIB. VI.
FECER. HELIVS AFFINIANVS PVBLICV
AVGV RV M CVM SEX. PSYCHE CONIVGI
FILLAE PIENTISSIMAE

DIS MAN
CLAVDIAE LEPIDILLAE
EX PROVINCIA
BELVICA AMBIANAE
FECERVNT LIBERI
EIVS LEPIDVS ET
TREBELLIVS MATRI
OPTIMAE

HIC MATRIS CINERES
SOLA SACRAVIMVS ARA
QVAE GENVIT TELLVS OSSA
TEGIT TVMVLO

D. M.

C. IVLIVS THAMYRVS

L. IVLIO CARO

VERNAE SVO BENE

MERENTI FECIT ET

IVLIA TROPHIME

MATER. VIXIT ANN. III

MENS. VIII. DIEB. X.

M D M M

AVR POLVORO
NIVS FRATRI
SVO POLVORO
NIO BENEME
RENTI ET IVL
MARCIANA CON
IVNX FECERVNT

D M.

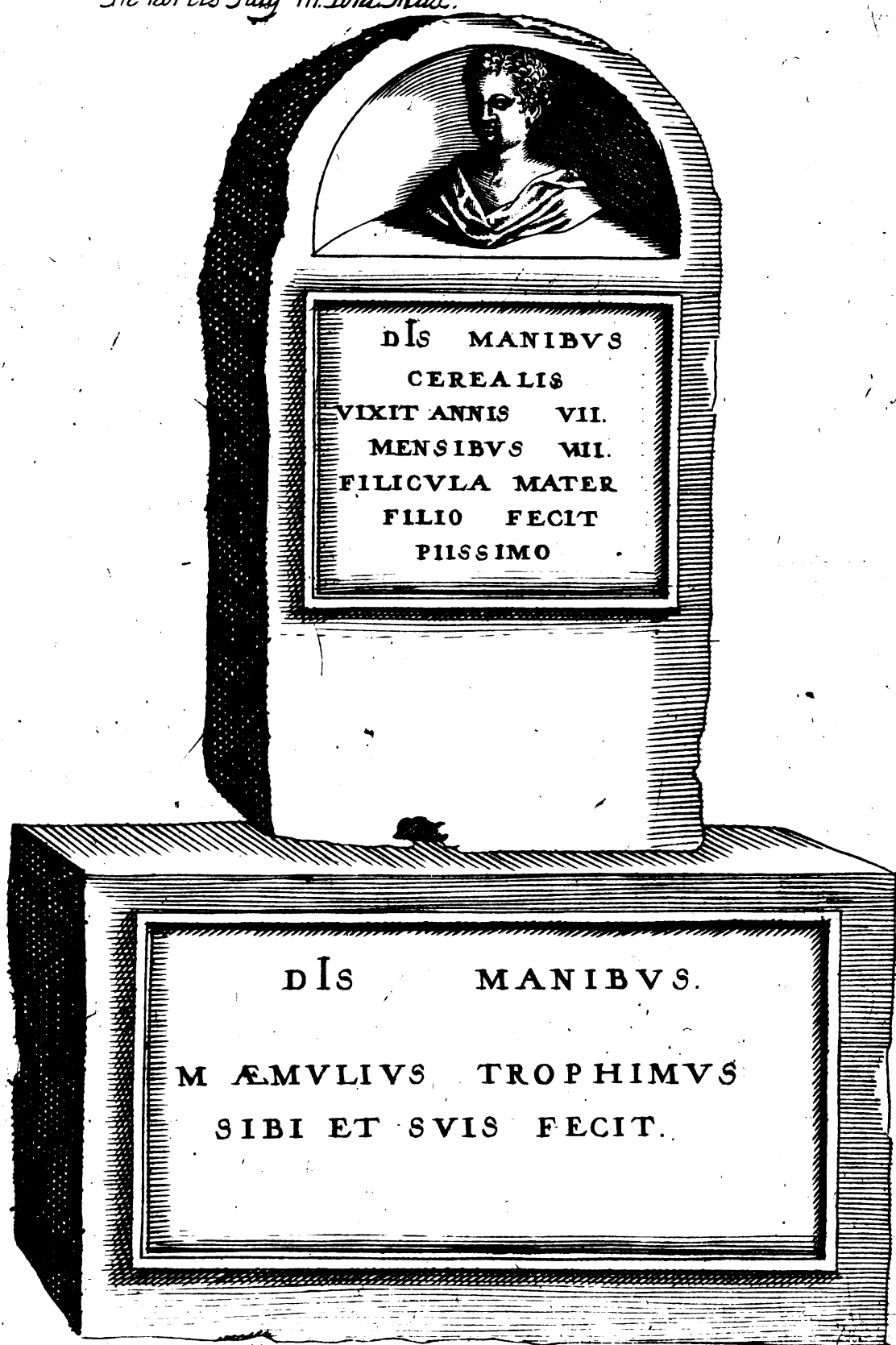
DANG CONSIDIO
ALCIDH TATAM
HNMHRNTI
ITEM. C CONSIDIVS
ALCIDVS / PATRONO
BNHMHRNTI
I. IBHRTIS LIBERTAS
QVH POSTHISQVH

D. M.
ANNAEAE
LAMPADI
O. COSIDIVS
ALCIDES
CONIVGI
B. M. FE.

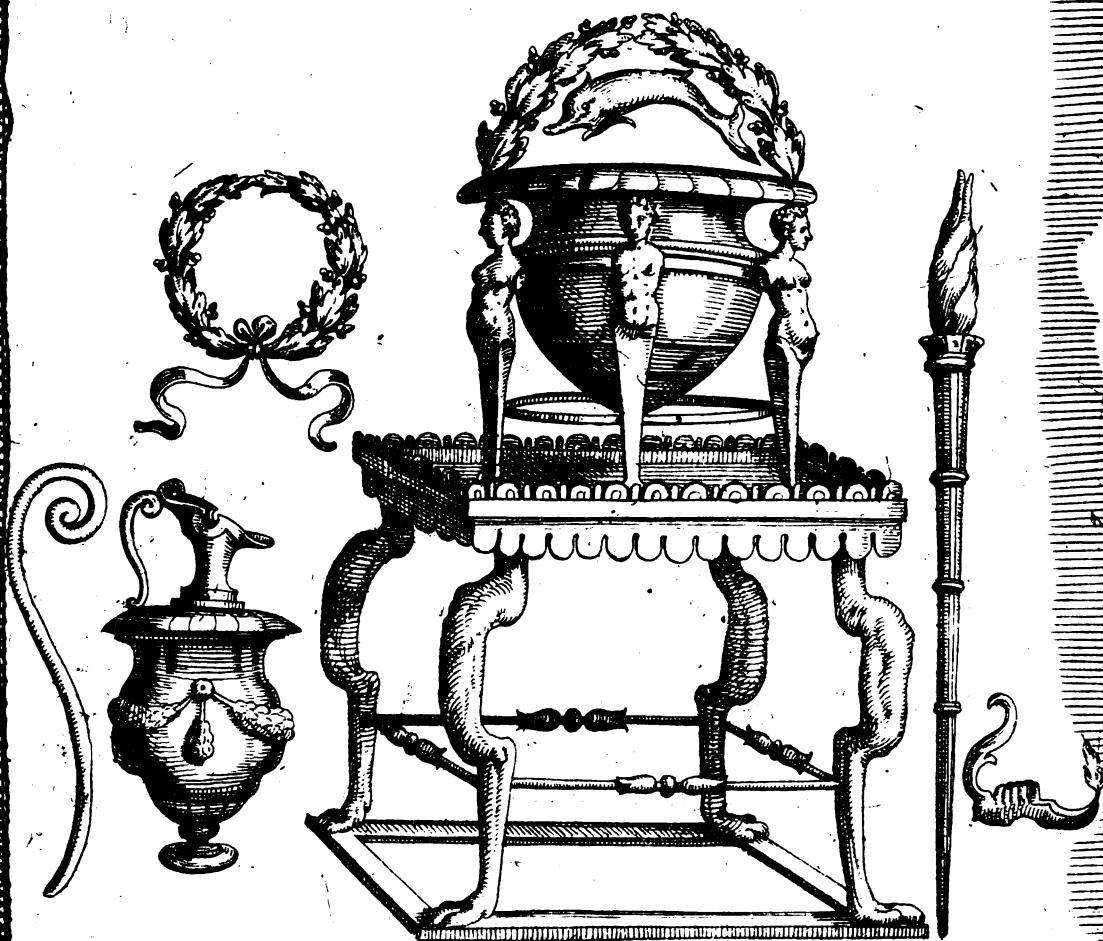
L. CAELIO
L. F. POL.
C. CLEMENTI
HASTA MIL
COH. XII. VRB.
IVLI. VIX. ANN
XXIII. MILIT. ANN. V.
VALERIUS
FESTVS ET IV LIVS
ENCOLPVS
HEREDES POSVERVNT

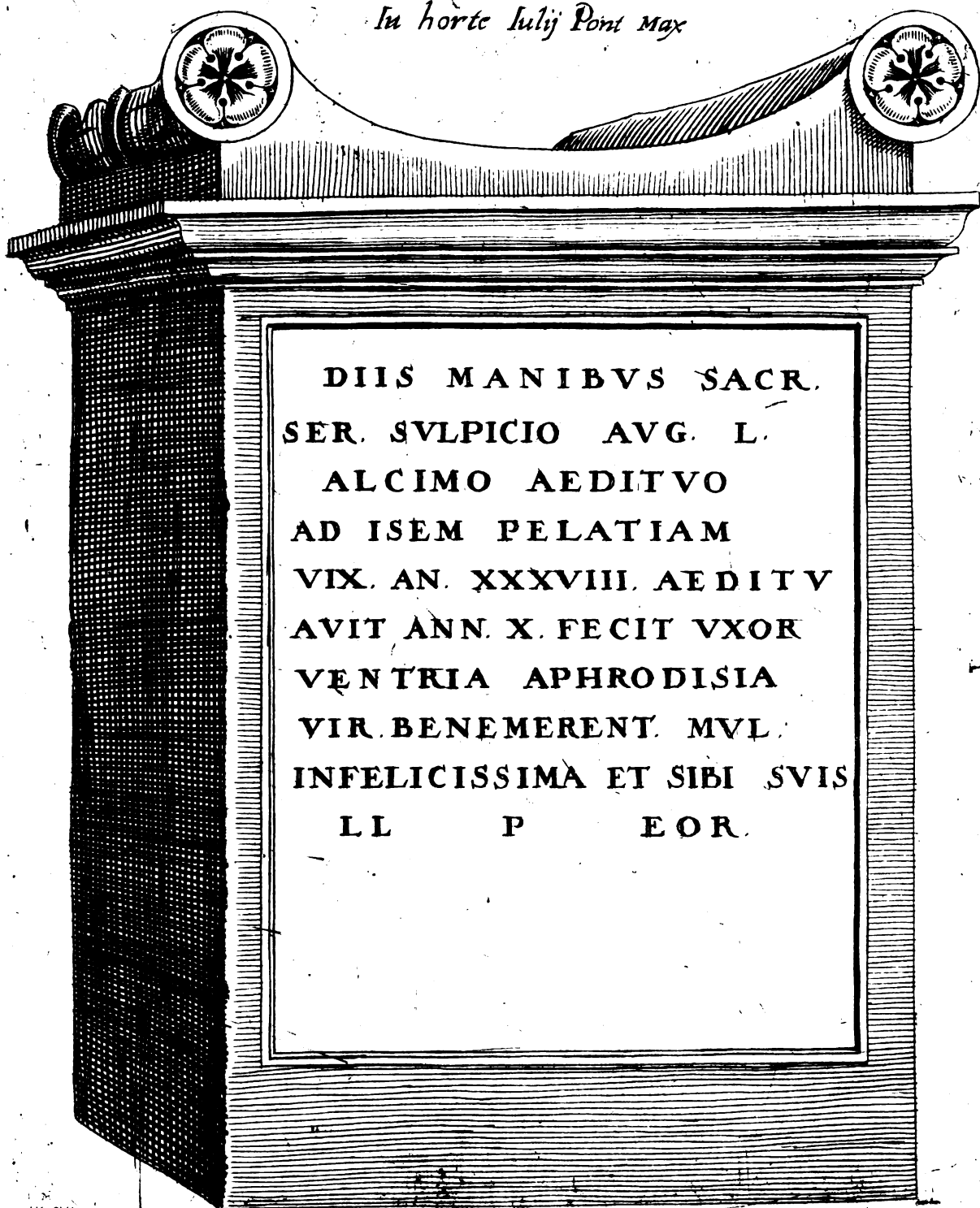

IMP. CAES. VESPASIANO
AVG. PONT. MAX. TR. POT.
COS.
AVGV RV M COL
RR P S.

PRO SALVTE
AVGG.

In horte Iulij Pont Max

DIIS MANIBVS SACR.
SER. SVLPICIO AVG. L.
ALCIMO AEDITVO
AD ISEM PELATIAM
VIX. AN. XXXVIII. AEDITV
AVIT ANN. X. FECIT VXOR
VENTRIA APHRODISIA
VIR. BENEMERENT. MVL.
INFELICISSIMA ET SIBI SVIS
LL P EOR.

D. M.

CAMPANO FILIO
DVLCISSIMO BENE
MERENTI FECIT
PATER THRECEDIP
NVS ET MATER
ATTICE ET SOROR
CELERINA Q.V.A.III.
M.V. D XXV.

D. M.

C. SVETONI
DIODORI AMICI
OPTIMI MEMORIAE
FECIT POSTHVMIVS
FORTVNATVS ET
PRIMITIA LIB.
EIVS PATRONO
B M.

D. M.

CLODIO PRINCIPALI
FEC. CORNELIA AM
CILLA AMICO FEC
B.M. Q. V. ANNIS
XXVIII. M. X. ET SIBI

D. M.

PLAVTIAE
PRIMIGENIAE
FECIT
M. COCCEIVS
THEOPOMPV.S.

RECEIVED
JAN 10 1900
U.S. DEPT. OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D.C.

OFFICE OF THE
SECRETARY OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D.C.

RECEIVED
JAN 10 1900
U.S. DEPT. OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D.C.

OFFICE OF THE
SECRETARY OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D.C.

DI M
TI CLAVDIO
PRIMO FECIT
MATRINIA LESBIA
ET POSTERISQ
SVIS.

D. M.
TI. CLAVDIO
EPAGATHO
VIX. AN. XVIII.
LICINIA
VITALIS FILIO
P. F.

D. M.
MVNALIVS FE
LIX. VIXIT AN.
NOS III. M. X.
D. XX. PATER
FELIX

D. M.
ASINIAE
CAINIDI
CONIVGI
B. M. F.
IVLIVS
MVSAIVS

P. PEREGRINO
CONSUMMATAE PE
RITIAE MEDICO
ET MIRAE PIETATIS
IVVENI

COMINIA FAVSTINA
MATER
INFELISSIMA

/ F . C

V. F.
C. TERENCEVS
FRVCTVS

SIBI ET

ATTICO SER

QVI VIXIT ANN. XX

LITERATVS GRÆCIS

ET LATINIS

LIBRARIVS

PONTES DIXIT CCC.

IN FRONT. P. XV.

IN AGR. P. XV.

EVTYCHVS AVG. LIB. NERONIANVS

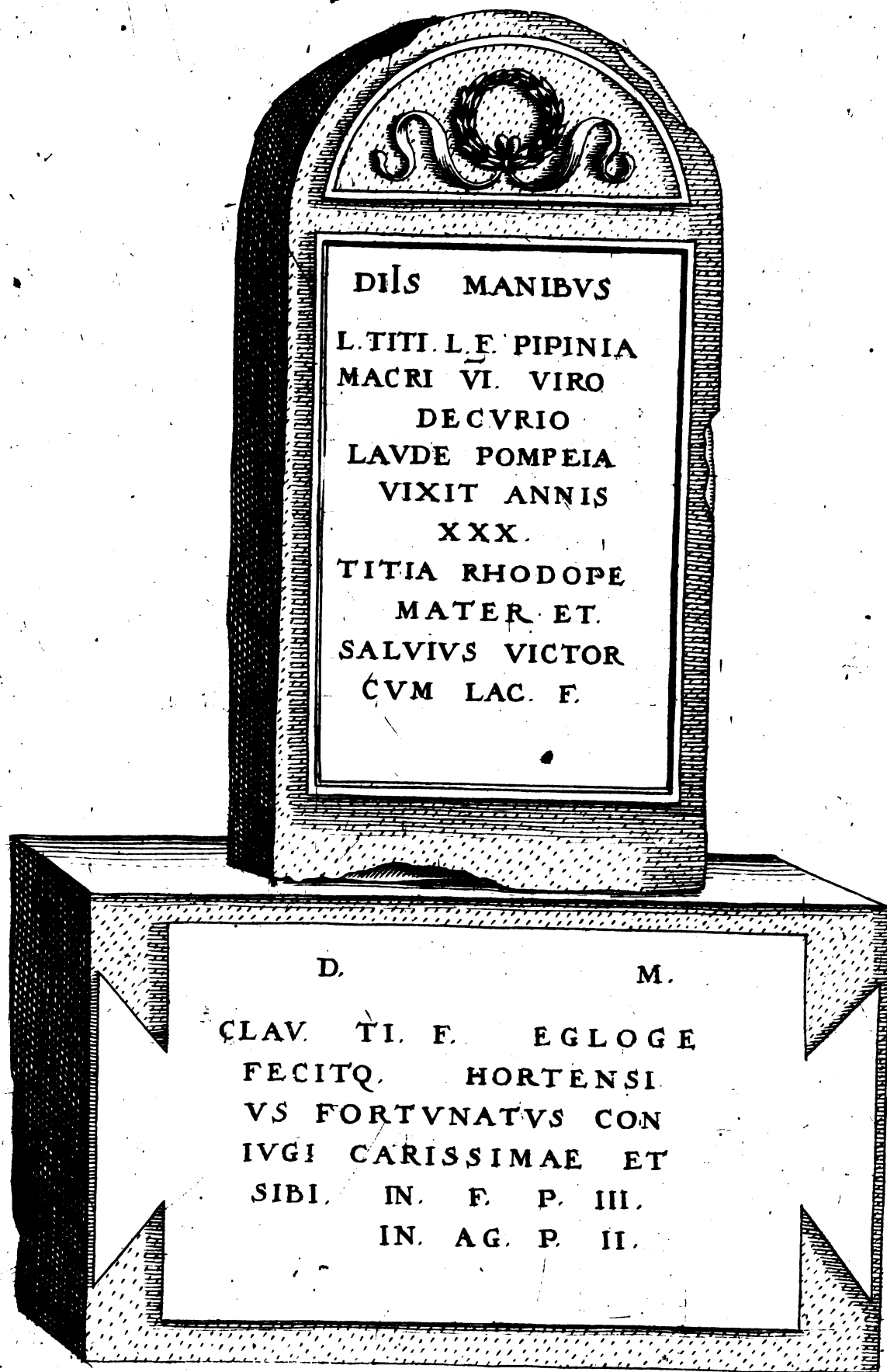
MEDICVS LVDI MATVTINI

FECIT SIBI ET IRENE LIB. CONIVGI

CARISSIMAE BENEMERITAE.

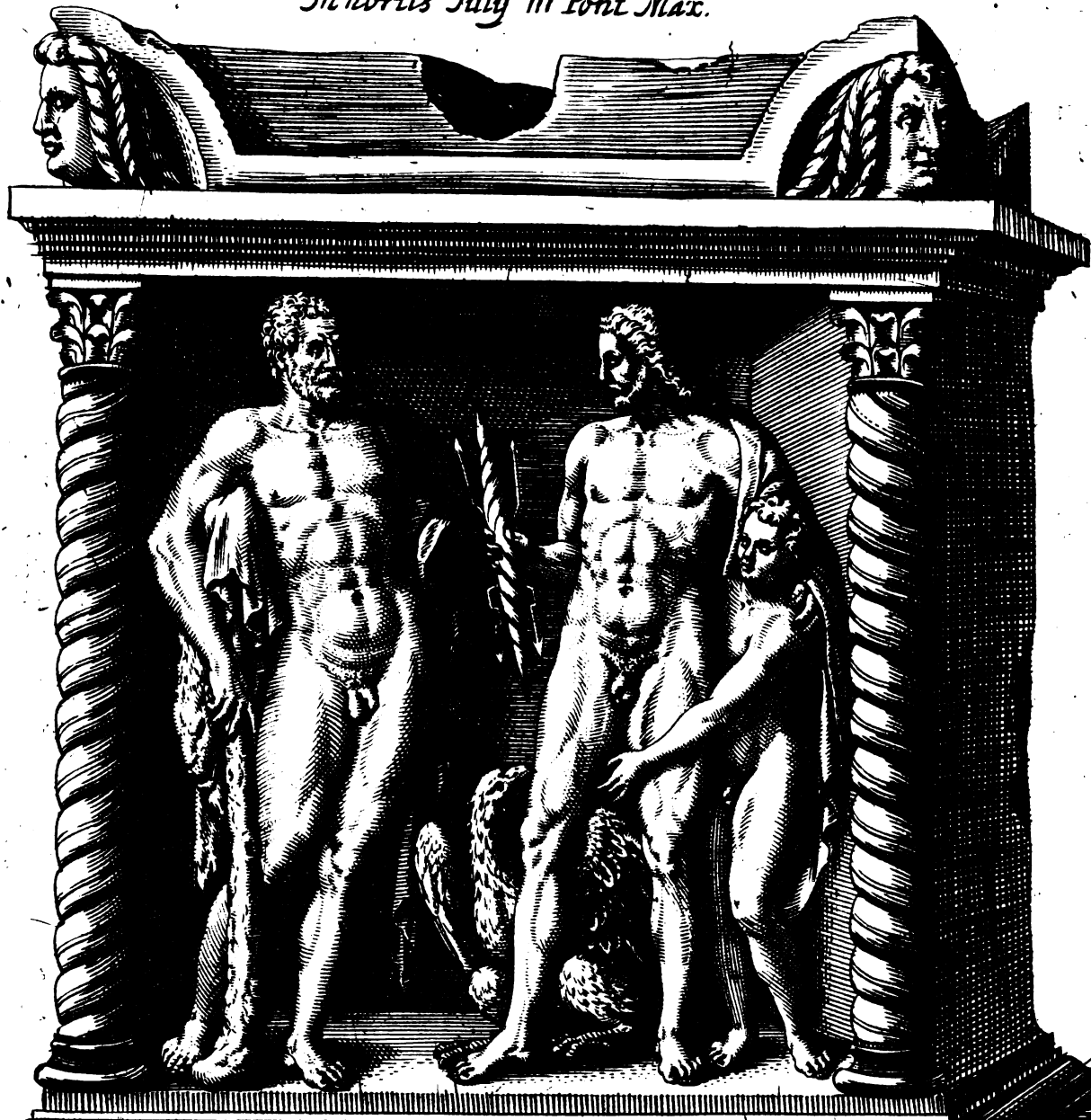
ET LIBERTIS LIBERTABVSQ.

POSTERISQ. EORVM.

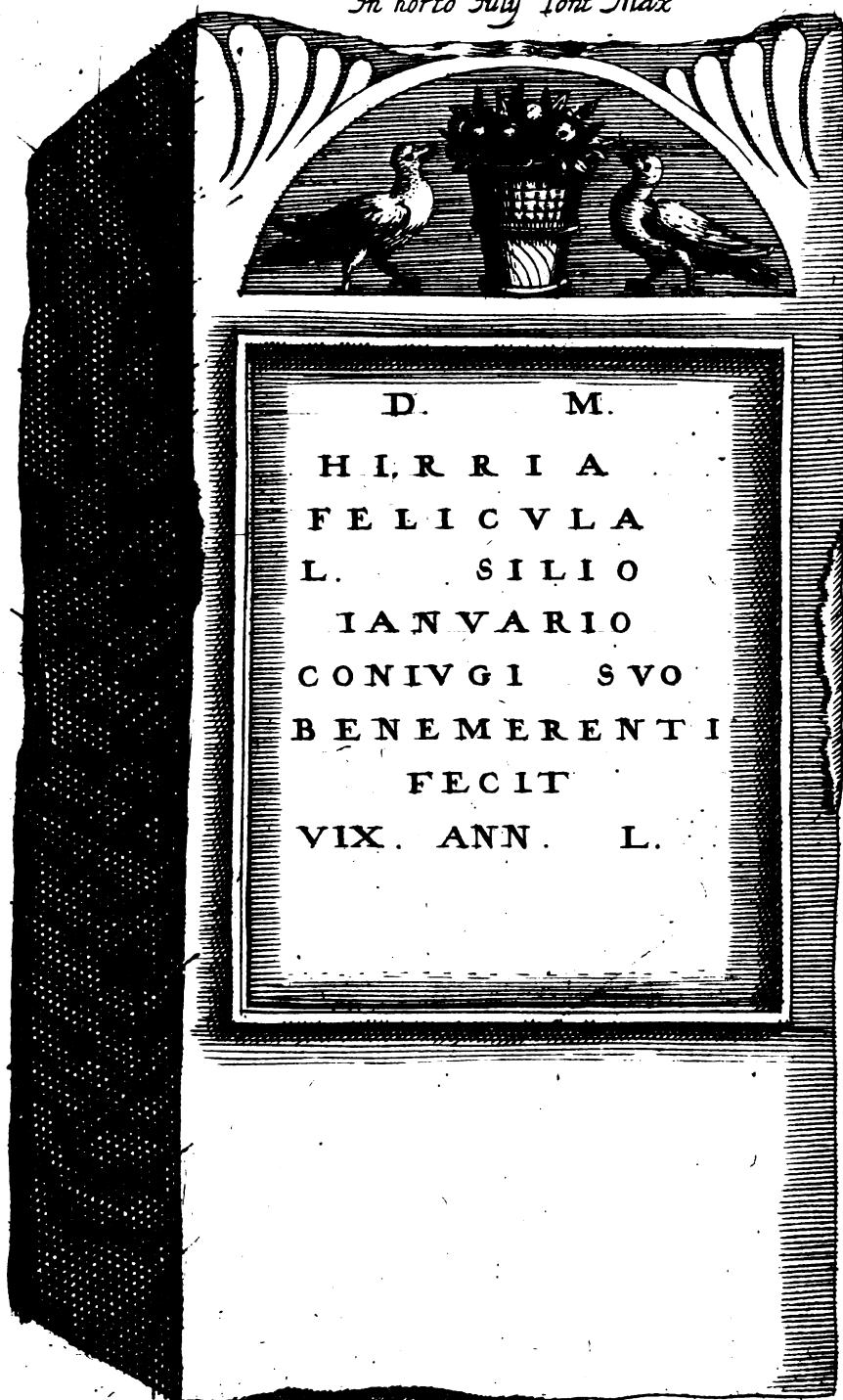

In hortis Julij in Pont Max.

A. 68

DIS MAGNIS SACRVM
COR LAMIA
EX VOTO.

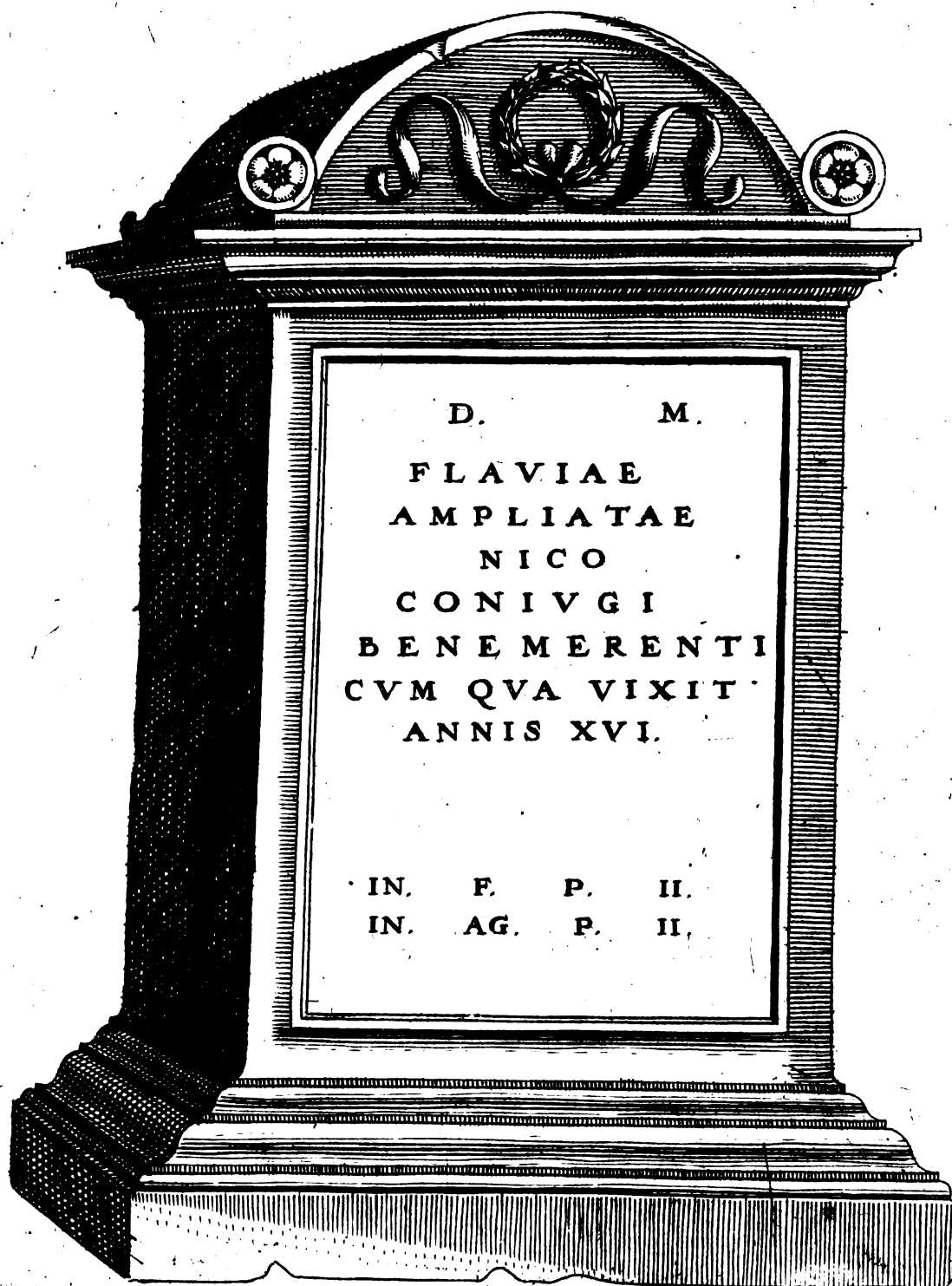

D. M.
VICIRIAES
EVHODIAES
V. A. XIX.
C. IVLIVS MAR
TIALIS ET PE
TILLIA AMPLI
ATA FILIAE PI
ENTISSIMAE FE
CERVNT

D. M.
C. VASIDIVS
ZOSIMVS ET
IVLIA VICTO
RINA PAR. F.
VASIDIAE ZO
SIMAE BENEM
ERENTI QVAE
VIXIT ANNIS
VII. MENS. VII.
DIES VII.

DIS MANIB.
GAMVS AVG. L. PRAE. PAVRI
ESCARI FECIT SIBI ET
FLAVIAE TYCHE CONIVGI
BENEMERENTI ET LIBERTIS
LIBERTABVSQVE SVIS POSTERISQVE
EORVM
FELICI CAES. N. VERNAE POSTERISQVE
ET P. AELIO AVG. L. CONSTANTI FILIO.

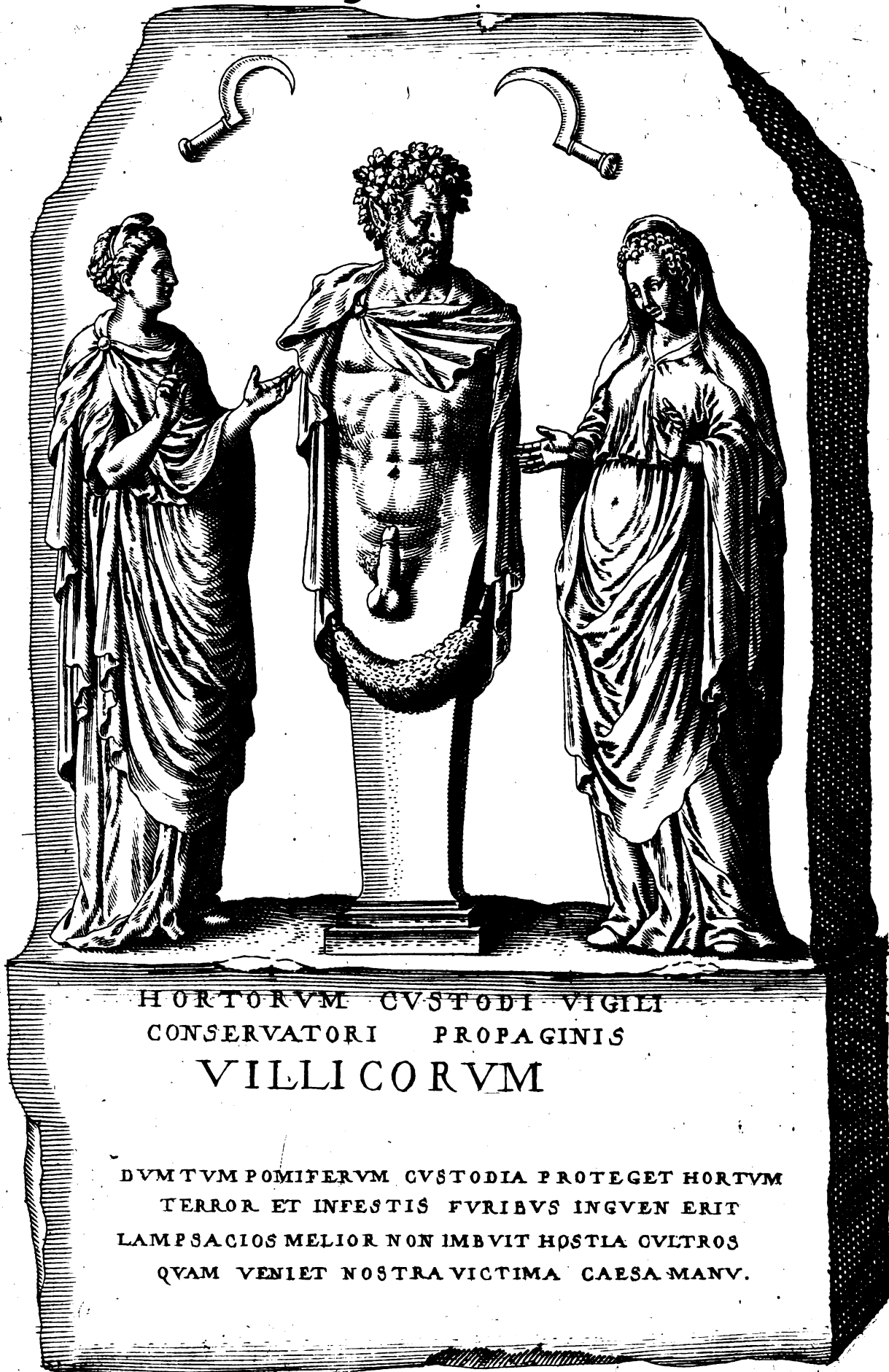
In horto Iulij in Pont. Max.

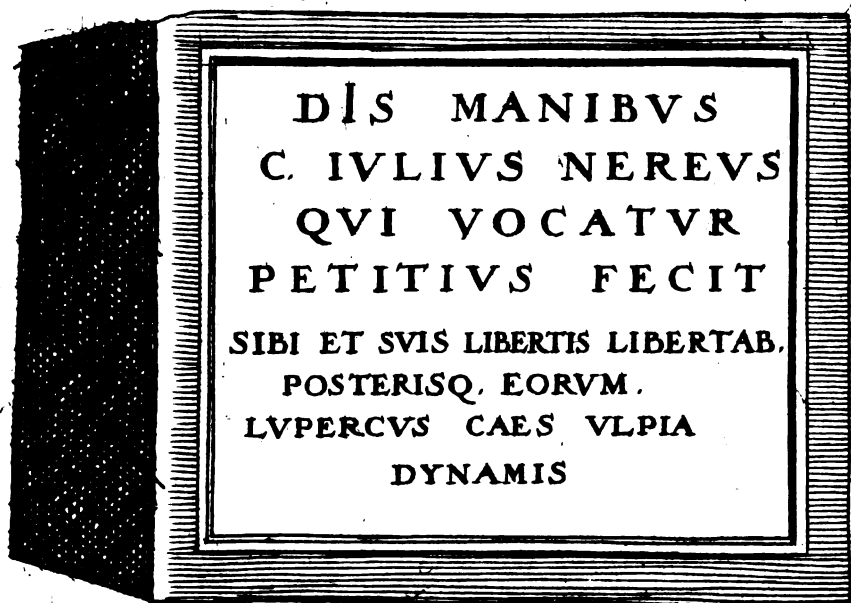

DIS MANIBVS

C. ALBIOISIAE FECIT
L. ARISTIVS ANICETVS
ET ALBIA HELPIS
PATRONO FECIT
BENEMERENTI.

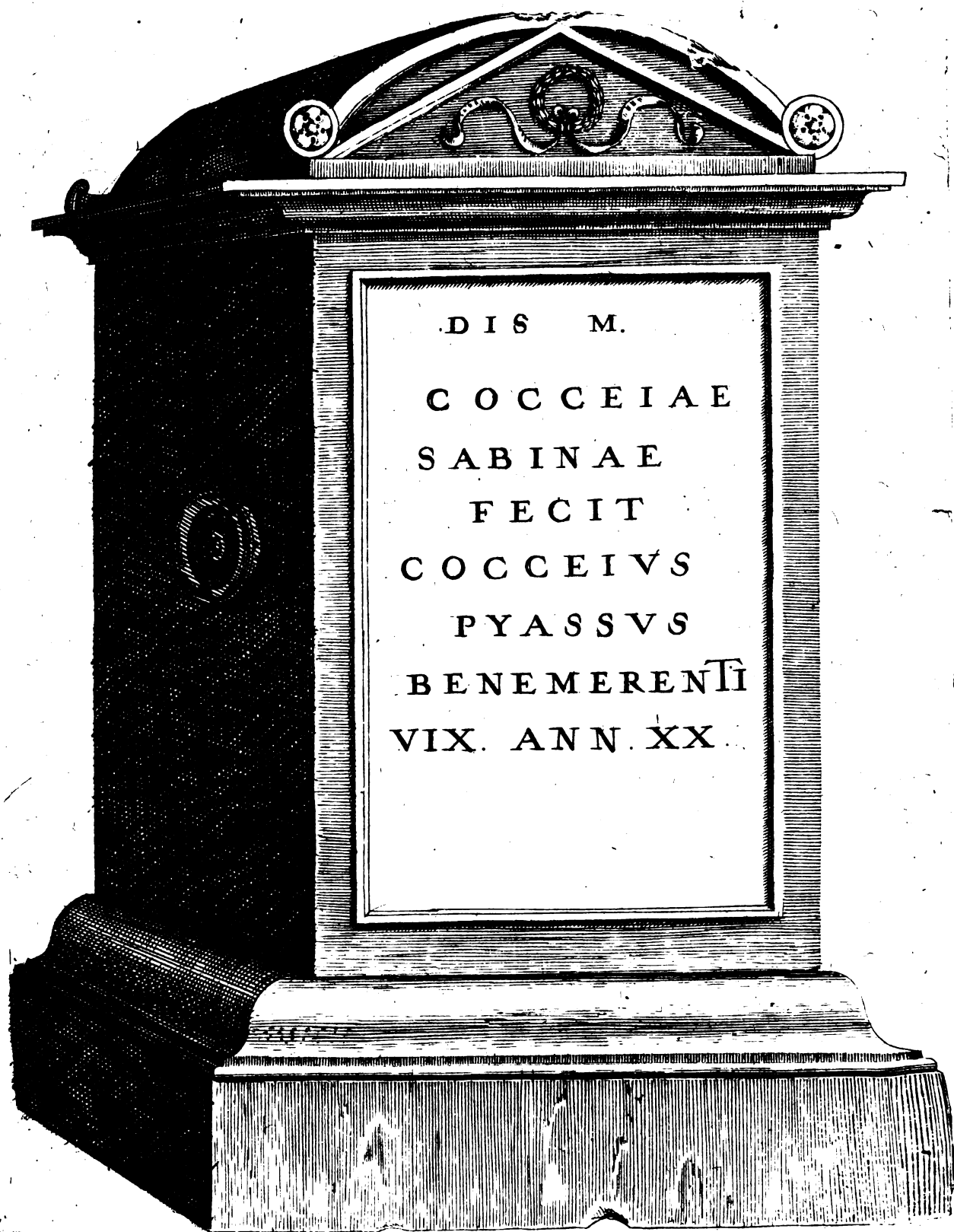
In hortis Iulij in Pont. Max.

SANCO SEMI PATRI

DE DECVM̃A VICTOR TIBI LVCIṼ MVM̃MIṼ DONVM̃
MORIBVS ANTIQVEIS HOC PRO VSVR̃A DARE SE SE
VISVM ANIMO SO PERFECIT S̃A PACE ROGANTE
COGENDO DISSOLṼENDEI VT FELICIA FAXIS
PERFICIAS DECVM̃AM VT FACIAT VERAE RATIONIS
PROPTET HOC ATQVE ALIEIS DONEIS
DES CVNGTA ROGANTI

DIGNE DOCTILOQVEIS PICTVREIS CONDECORAVIT
REGINAE JVNONI SVPREMAE CONJVGI TEMPLVM̃
MARCVS LVDIVS ELOTAS AETOLIA ORIVNDVS
QVEM NVNC ET POST SEMPER OB
ARTEM HANC ARDEA LAVDAT.

In hortis Iulij iii Pont Max

77

ΘΕΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ

ΚΥΝΟΡΟΝΟΙΣ ΤΟΙΣ

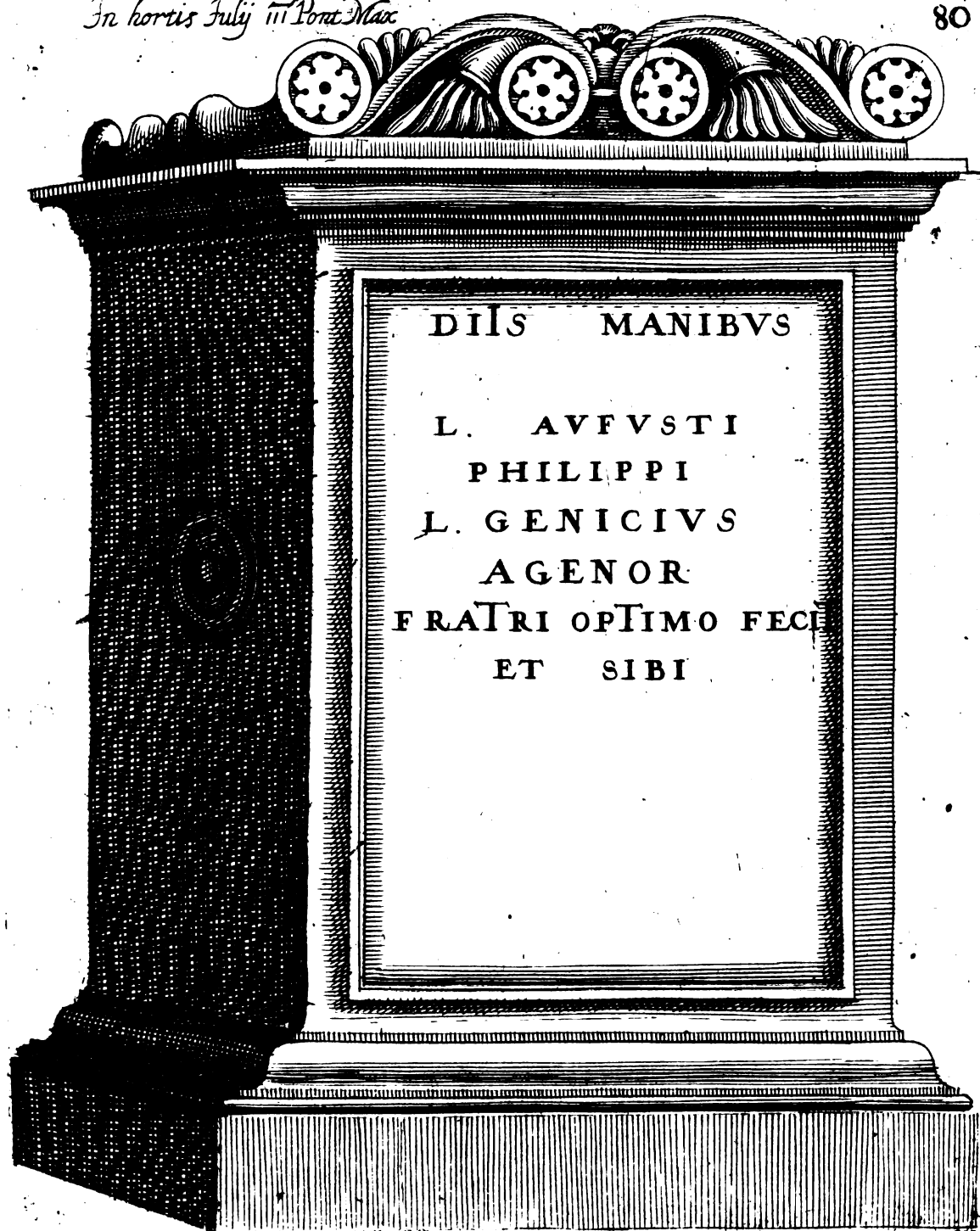
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ

ΘΕΟΙΣ

ΙΣΙΑΣ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ

ΑΝΘ

DIIS MANIBVS

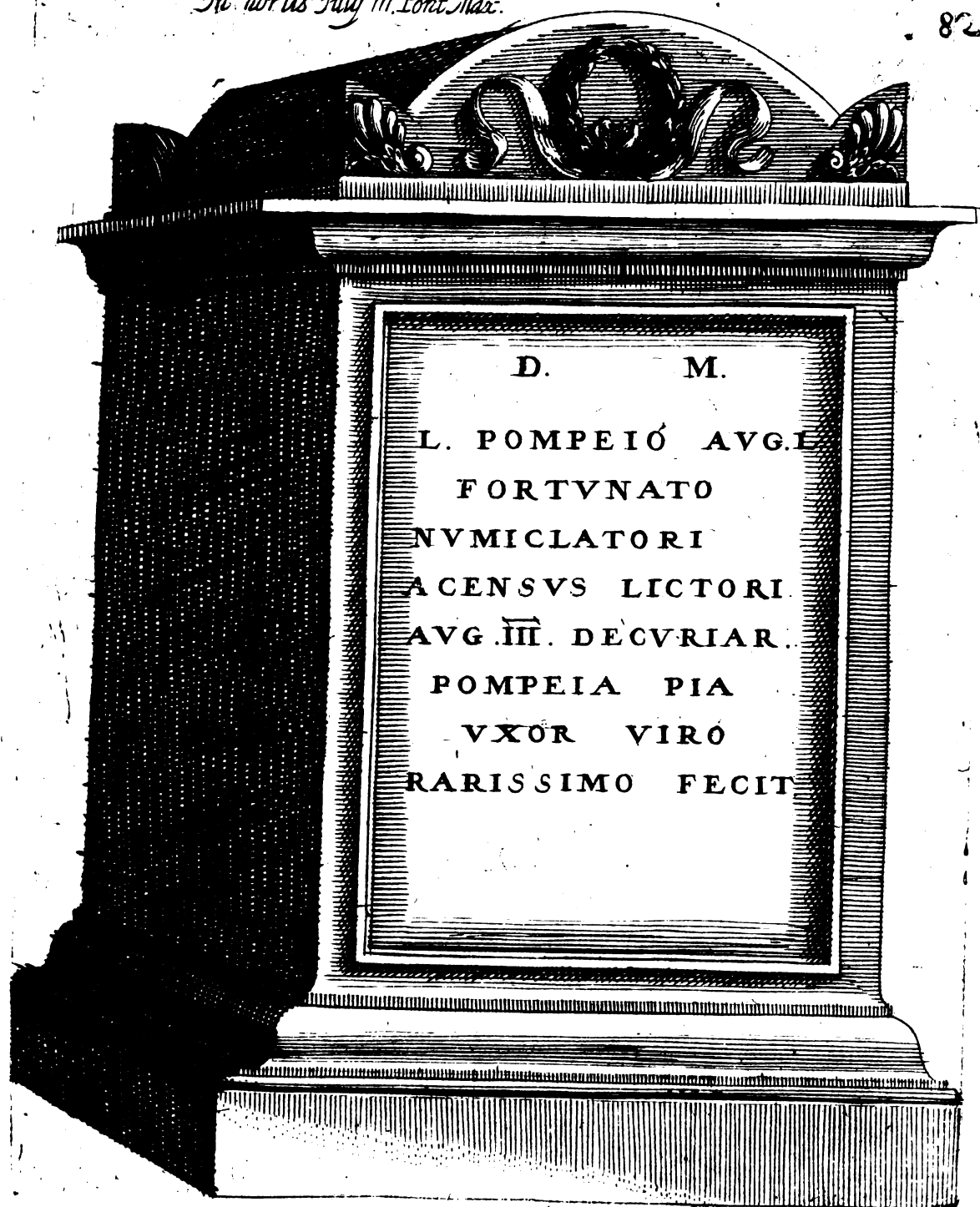
L. AVFVSTI
PHILIPPI
L. GENICIVS
AGENOR
FRATRI OPTIMO FECIT
ET SIBI

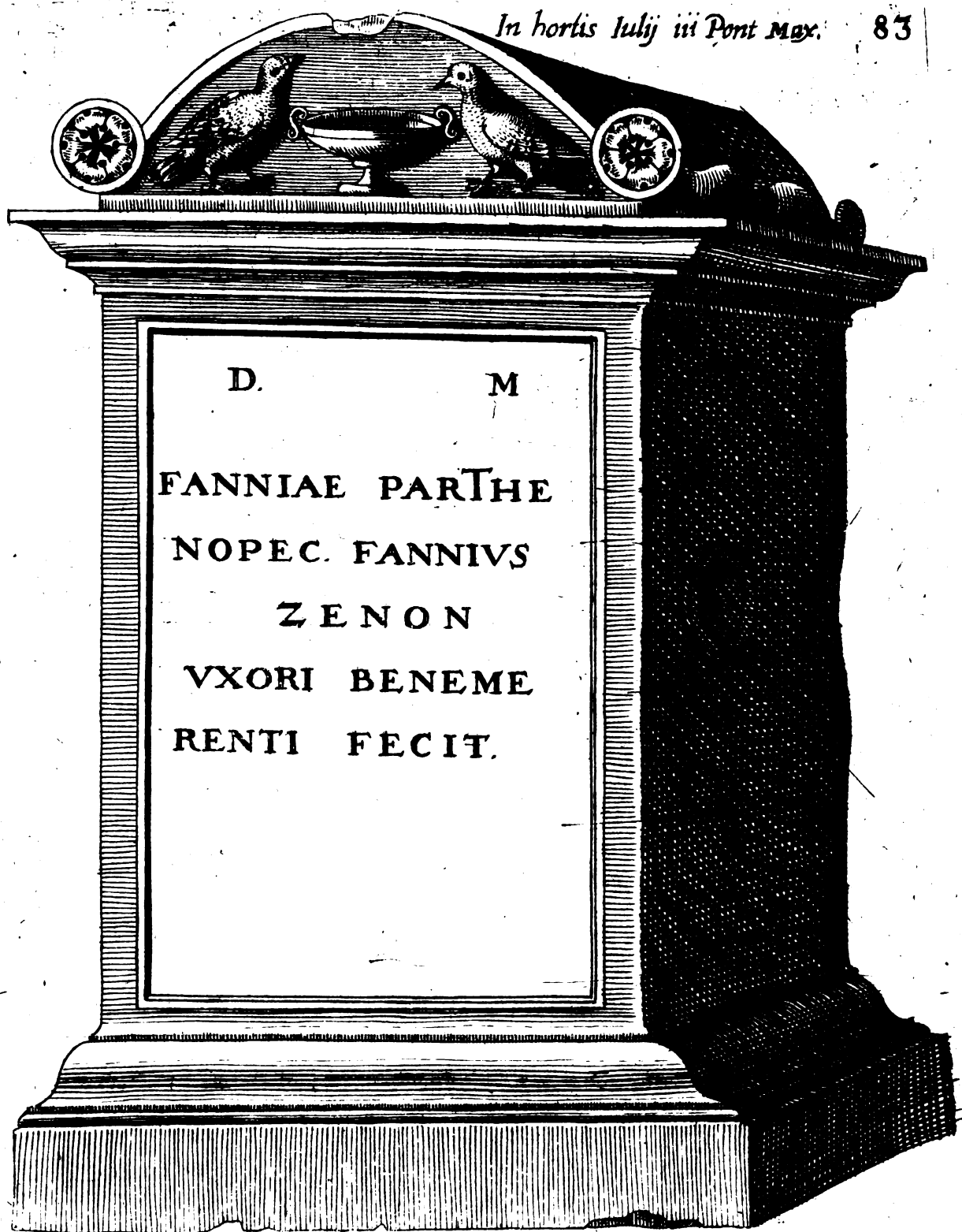
TV QVAE TARPEIO COLERIS VICINA TONANTI
VOTORVM VINDEX SEMPER FORTVNA MEORVM
ACCIPE QVAE PIETAS PONIT TIBI DONA MERENTI
EFIGIEM NOSTRI CONSERVA DIVA PARENTIS
CVIVS NE TACEAT MEMORANDVM LITERA NOMEN
CAESIVS HIC IDEMQVE TITVS PRIMVSQVE VOCATVR
QVI LARGAE CERERIS MESSIS FRVCTVSQVE RENATOS
DIGERIT IN PRECIVM CVI CONSTAT FAMA FIDESQVE
ET CVI DIVITIAS NECTIT PVDOR IRE PER ALTOS
CONSVETVS PORTVS CVRA STUDIOQVE LABORIS
LITORA QVI PRAESTAT FESSIS TVTISSIMA NAVTIS
NOTVS IN VRBE SACRA NOTVS QVOQVE FINIBVS ILLIS
QVQS VMBER SVLCARE SOLET QVOS TVSCVS ARATOR
OMNIBVS HIC ANNIS VQTORVM MORE SVORVM
CENTENAS ADICIT NVMERO CRESCENTE CORONAS
FORTVNAE SIMVLACRA COLENS ET APOLLINIS ARAS
ARCANVMQVE VII QVORVM CONSENTIT IN ILLO
MAIESTAS LONGAE PROMITTENS TEMPORA VITAE
ACCIPE POSTERITAS QVOD PER TVA SAECVLA NARRES
TAVRINVS CARI IVSSVS PIETATE PARENTIS
HOC POSVIT DONVM QVOD NEC SENTENTIA MORTIS
VINCERE NEC POTERIT FATORVM SVMMA POTESTAS
SED POPVLI SALVO SEMPER RVMORE MANEBIT

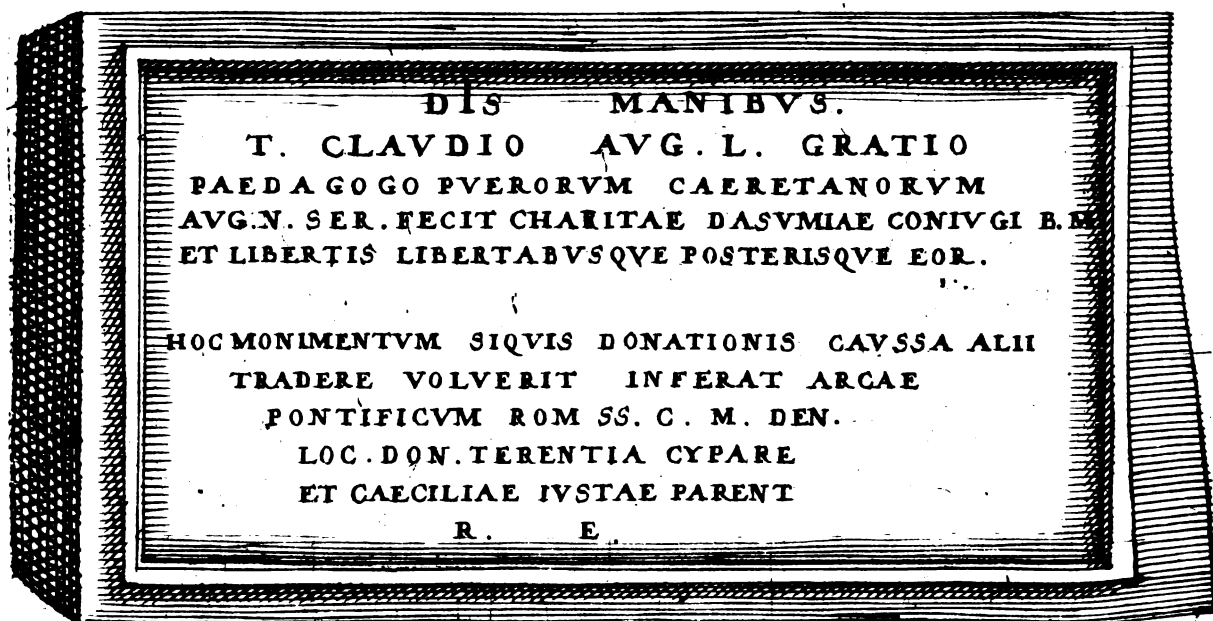
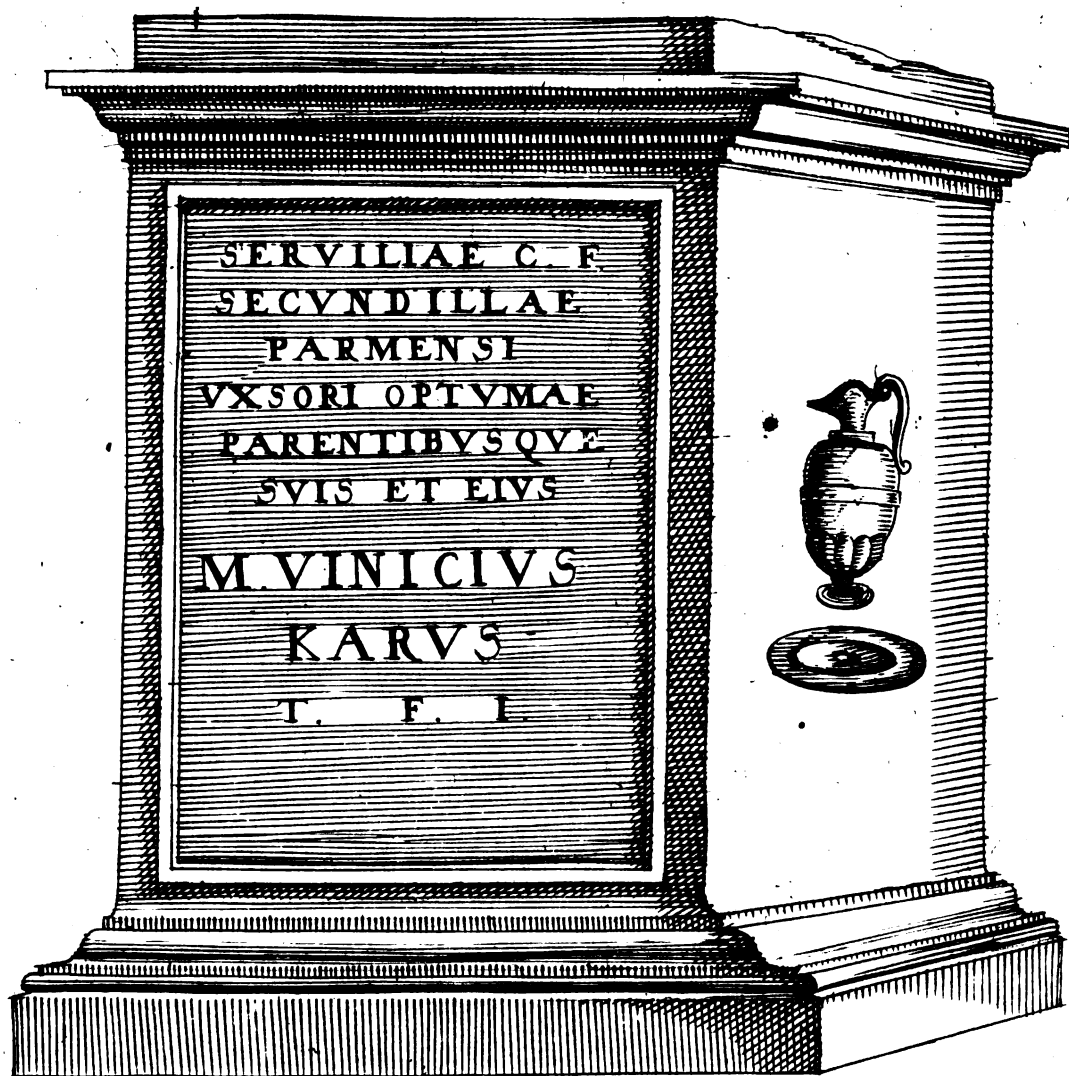
In hortis Julij m. Pont. Max.

82

D. M.
L. POMPEIÓ AVG. E.
FORTVNATO
NVMICLATORI
ACENSVS LICTORI.
AVG. III. DECURIAR.
POMPEIA PIA
VXOR VIRO
RARISSIMO FECIT

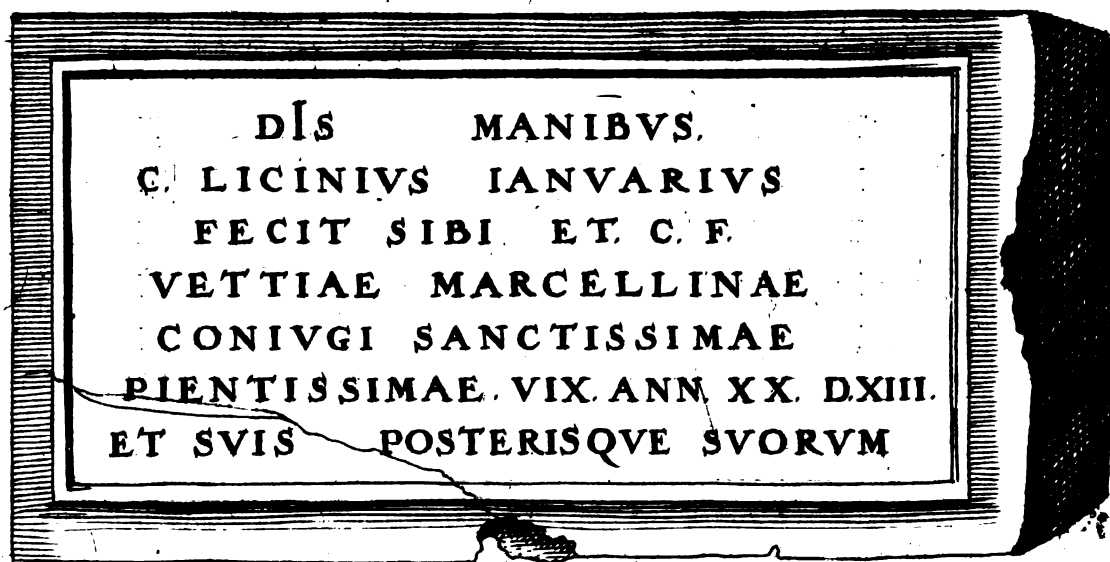
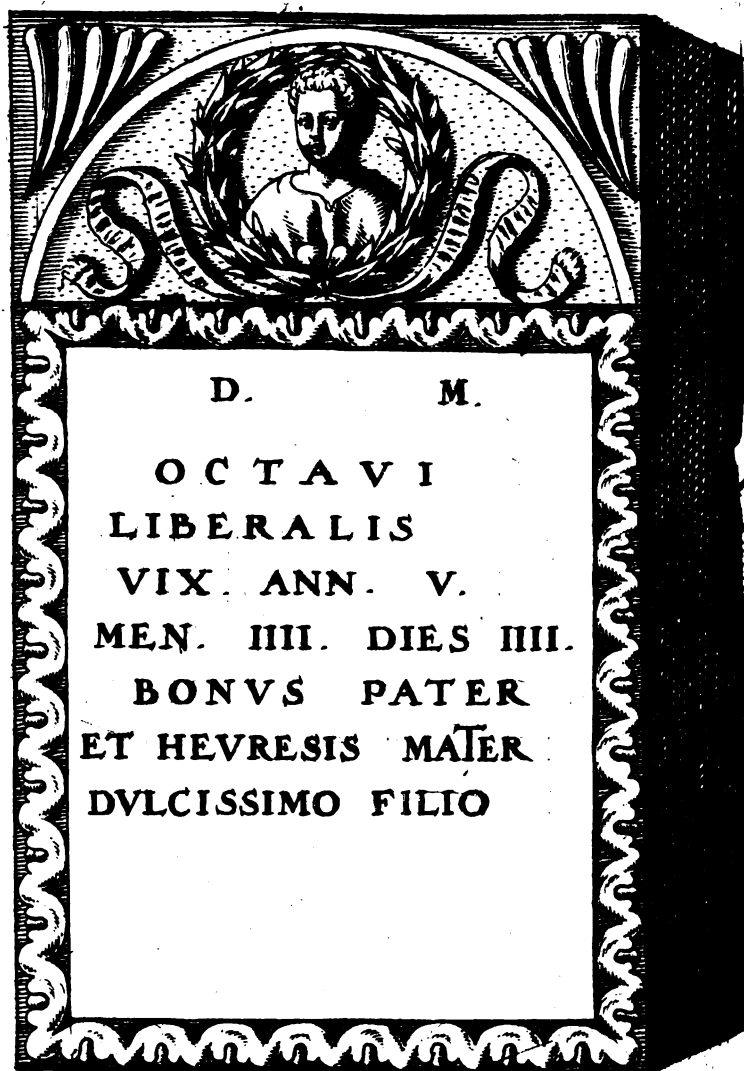
D. M.
DAMALAE
VIX. ANN. III.
M. I. DIEB. II.
FECIT
PYLADES PATER
FILIAE PISSIMAE

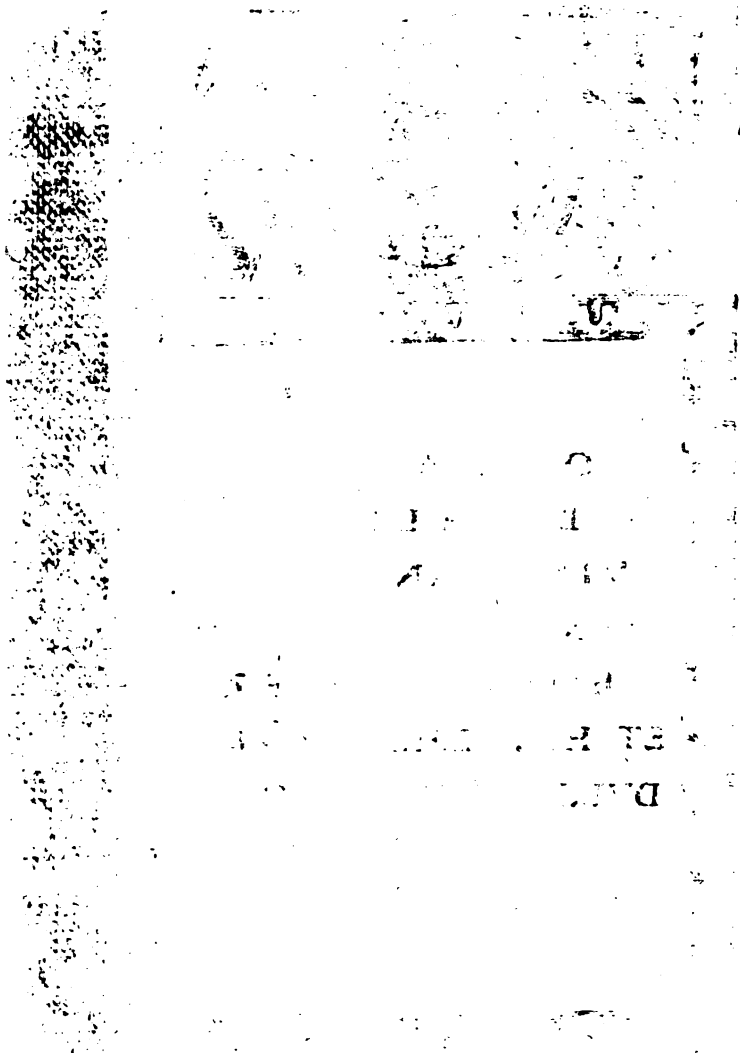
DIIS
MANIBVS
SCAPTINIAE
PRIMAE
VIX. ANN. XLV.
PLAVIA NAPE
MAMMAE
PIENTISSIMAE
FECIT.

D. M. S.
CORNELIO HELVI
PHILIPPI SER.
EX LVSTITANIA MVNICIPI
COLLIPRONENSI
ANN. XXI
VICTOR ET CELER FRATRI
D. S. F.

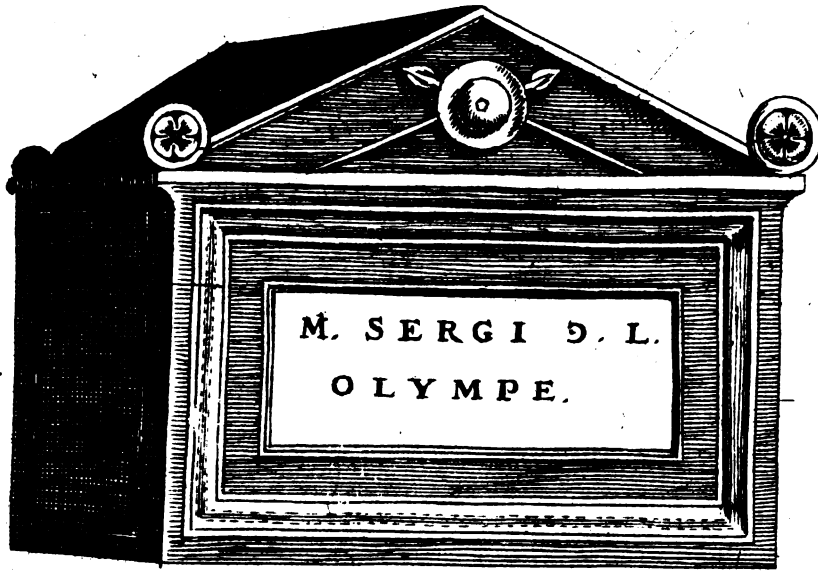
D. M.
M. LVCEIO C. L.
FELICI
VIX. ANN. XL.
FECIT
IVSSEIA DONATA
CONIVNX.

ITEM COLLIBERTA

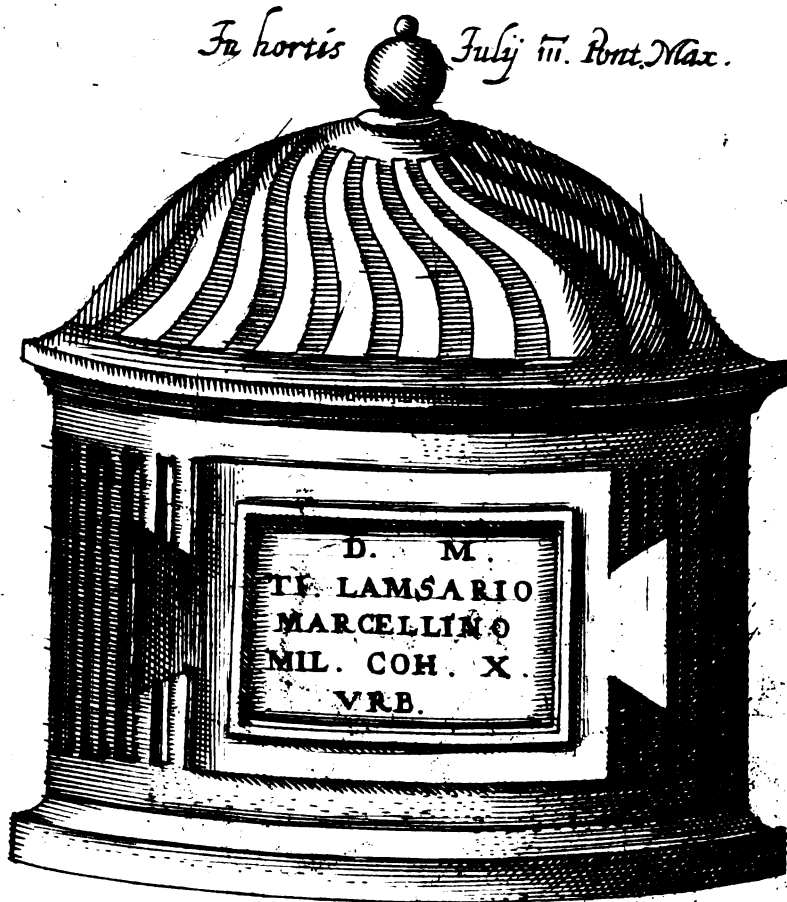
THE
RECORD
OF
THE
CITY OF
BOSTON
1864

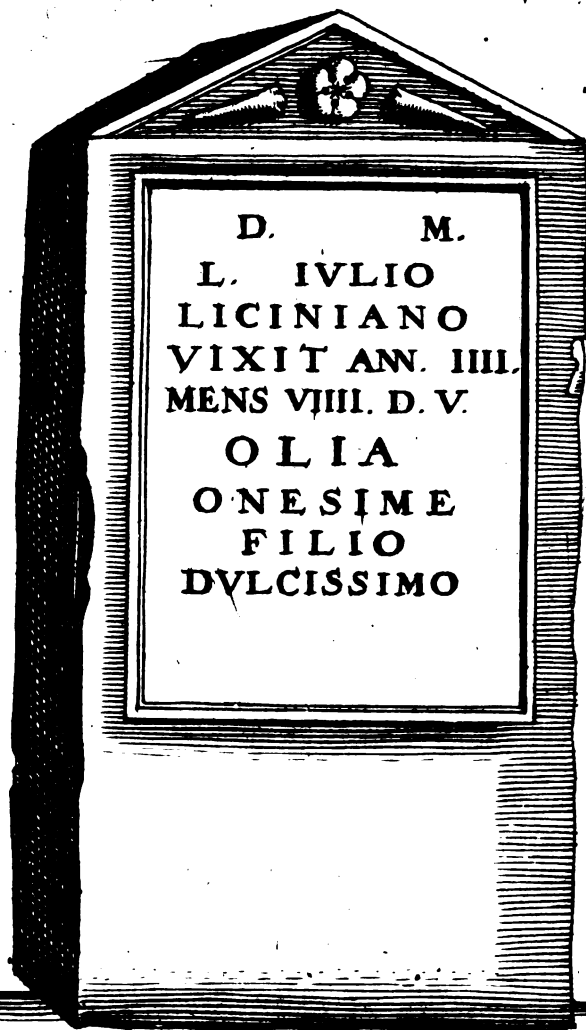

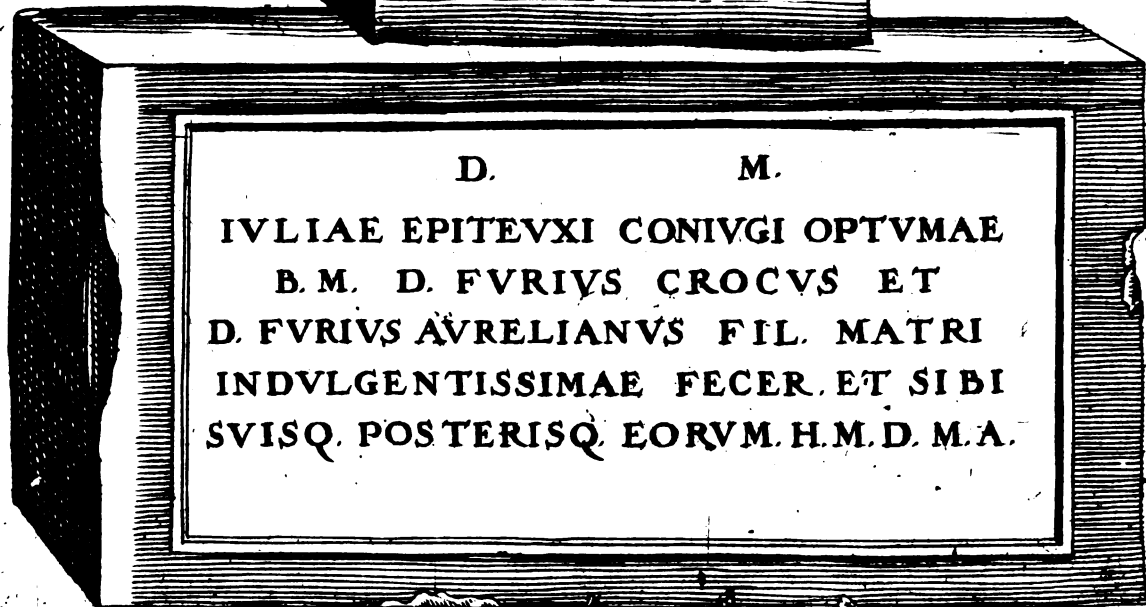
In hortis Julij m. Pont. Max.

25

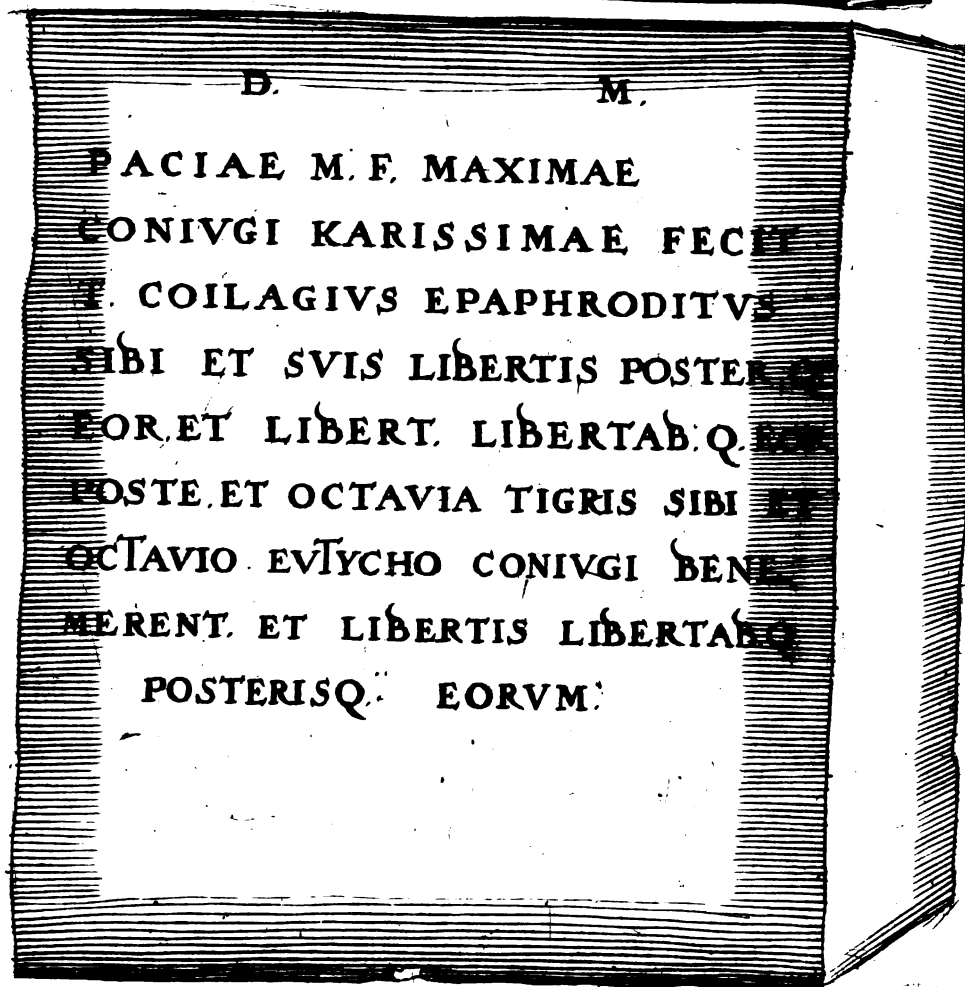
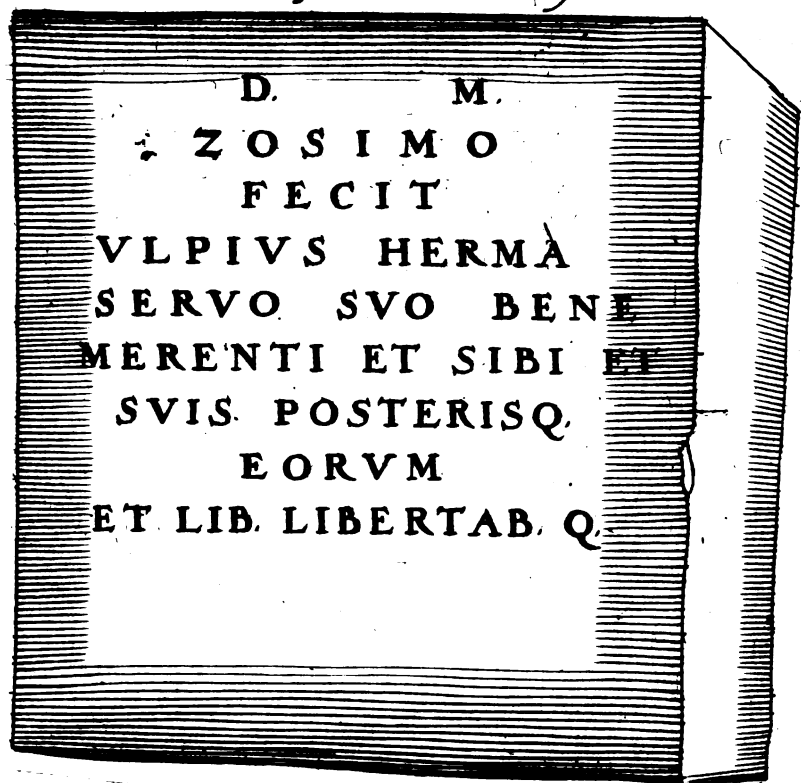

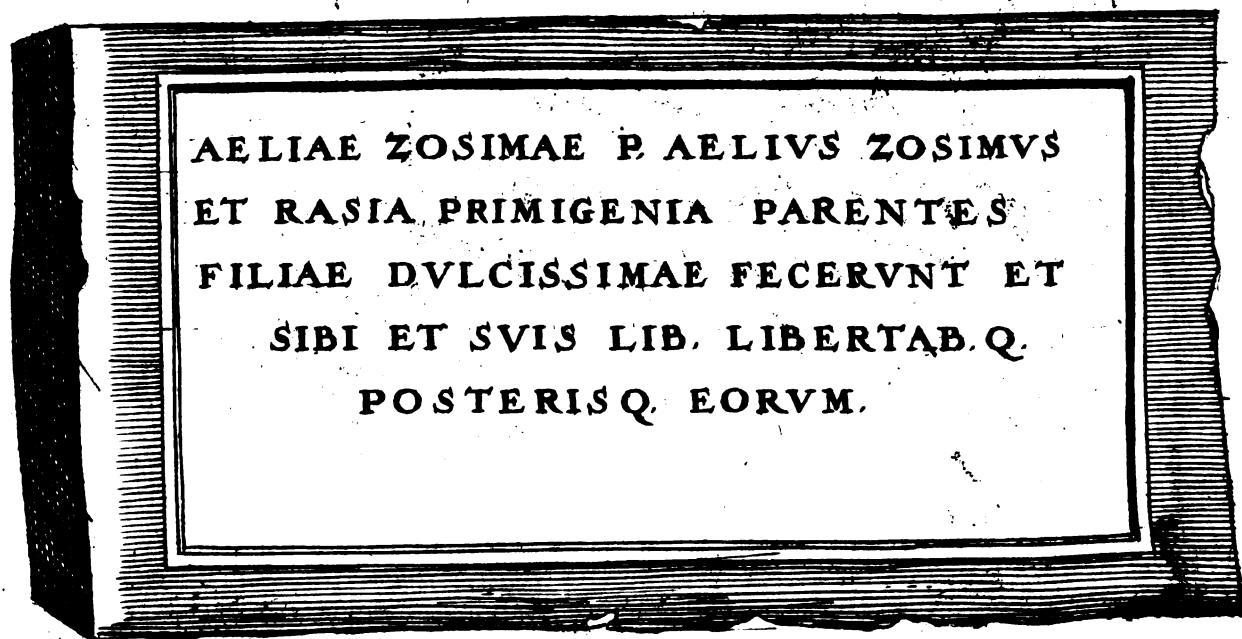
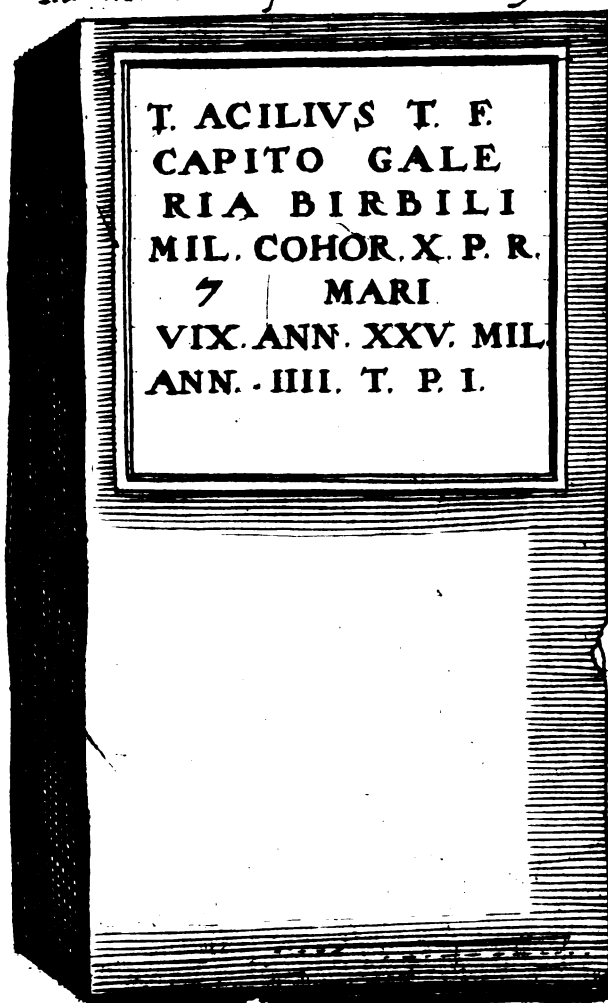

D. M.
L. IULIO
LICINIANO
VIXIT AN. III.
MENS VIII. D. V.
OLIA
ONESIME
FILIO
DVLCISSIMO

D. M.
IVLIAE EPITEVXI CONIVGI OPTVMAE
B.M. D. FVRIVS CROCVS ET
D. FVRIVS AVRELIVS FIL. MATRI
INDVLGENTISSIMAE FECER. ET SIBI
SVISQ. POSTERISQ. EORVM. H.M.D. M.A.

D.

M.

CLAVDIAE PRIMAE
QVAE VIX. ANN. X.
MENS. XI. DIEBUS
XXV. C. SOTHERICVS
ET CLAVDIA TYCHE
PARENTES
FILIAE DVLCISSIM
FECERVNT

DIIS MANIBVS. IVNONI
AEMYLIAE HERACLIANAÆ
FECIT AEMYLIA PYRALIS
ET VERA CONIVGI SVAE
BENEMERENTI

D.

M.

P. POSTVMIO PRISCO
PATRI FECIT
P. POSTVMIVS FORTVNATVS
SIBI ET LVCCEIAE
HELIADI CONIVGI
B. M. POSTERISQ. SVIS.

D.

M.

SEVERIANAE PARAMYTHIADI
P. MARCIVS STEFANVS CONIVGI
SANCTISSIMAE ET SIBI ET LIBERIS
LIBERTABVSQVE POSTERISQVE
EORVM
L. AVRELIVS FELIX AVG. LIB. ET
ANTONIA VICTORIANA FECERVNT
ET SIBI

CVIVS PATER NATVS MISER DESIDE
RIO NATAE DIEM ET NOCTEM CVM
LACRVMIS TRAXIT VITAM MALAM
MORTVVM ME QVOQVE FVNERARI
IVSSI REBVS LVGVBRIS QVIBVS VIVOS
PARAVI LECTO STRAGVLIS FORENSI PENVLA
NIGRIS OMNIBVS OSSAMEA IN ARAM MIX
TACVM FILIAE VNA REQUIESCUNT. HOC
SOLATIUM MECVM ERIT CIRCA ARAM LIB
ERTIS LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EOR
VM. ET QVIBVS PERMISERINT HAGLEGEVT
QVOTIENS QVIS EORVM SVIS CORONAS PONENT
ARAM NOSTRAM CORONENT. ATIMETO LIB.
CVIVS DOLO FILIAM AMISI RESTEM ET CLA
VVM VNDE SIBI COLLVM ALLIGET.

In hortis Julij in Pont. Max.

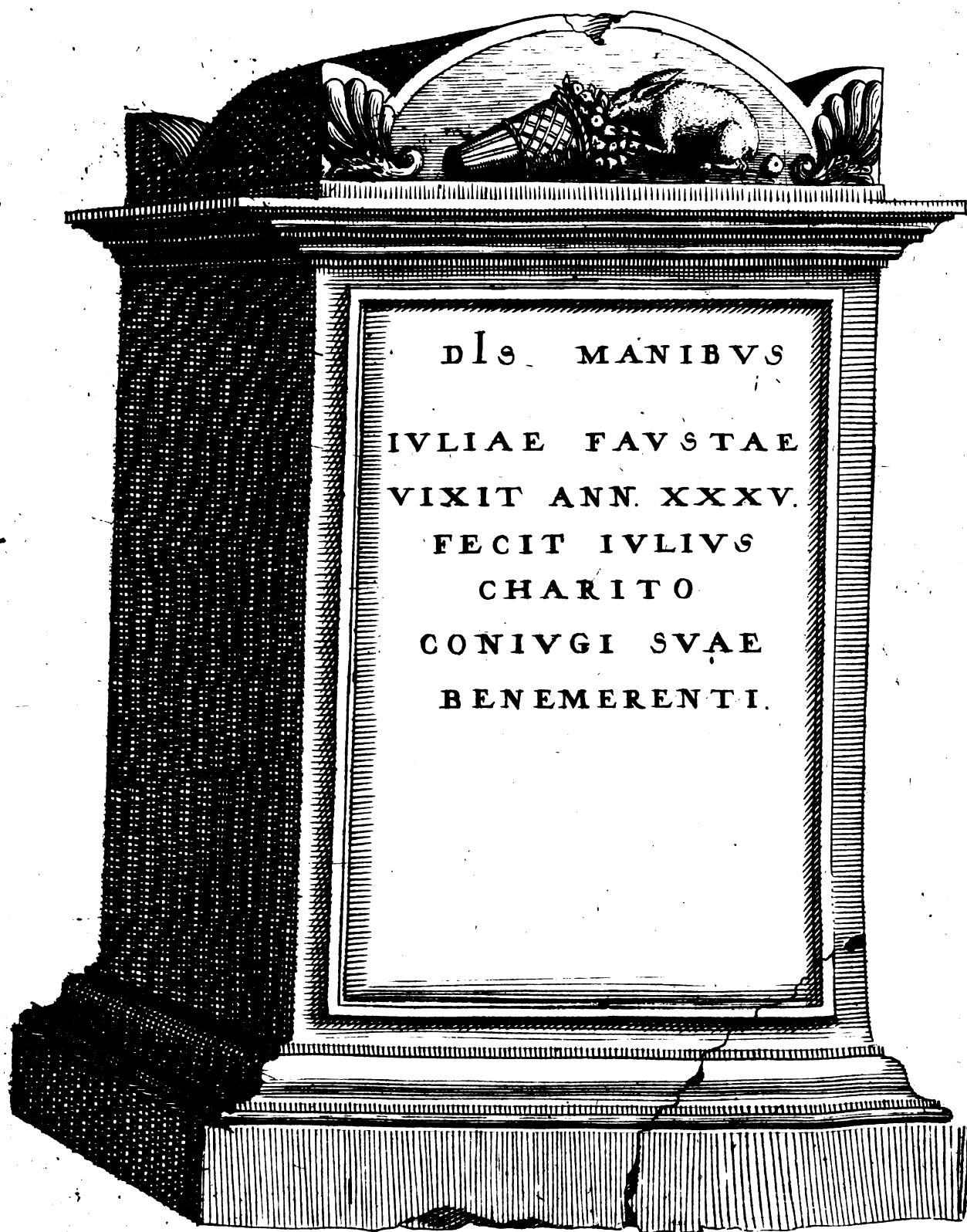
DIS MANIBVS

L. MARCIO TROPHIMO

MARCIA RHODOPE

FECIT.

CONIVGI SVO BENEME
RENTI. VIXIT ANN. XXXX.

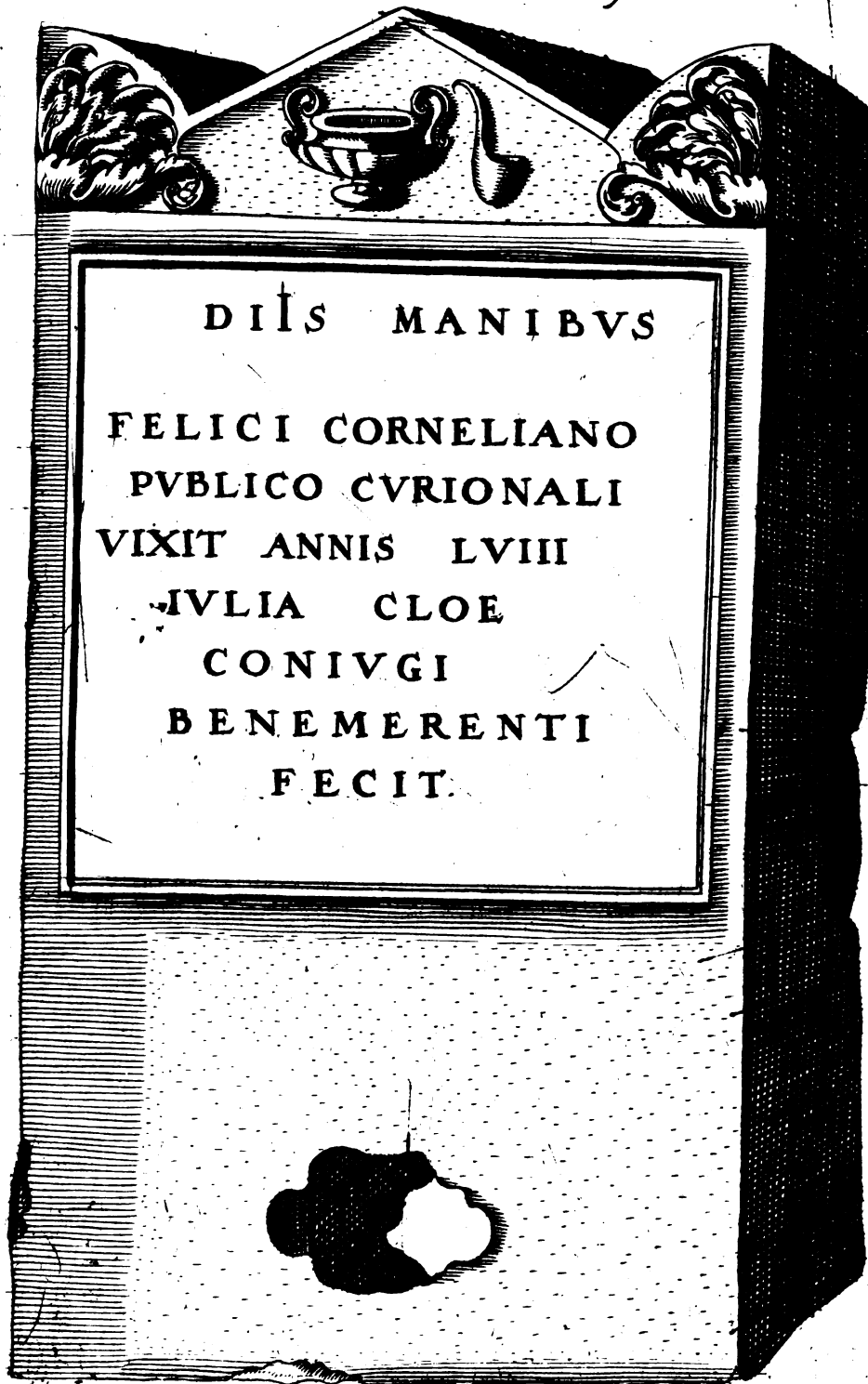
In hortis Iulij in Port Max

In hortis Iulij Pont. Max.

DIIS MANIBVS

FELICI CORNELIANO
PVBLICO CVRIONALI
VIXIT ANNIS LVIII

JVLIA CLOE

CONIVGI
BENEMERENTI
FECIT.

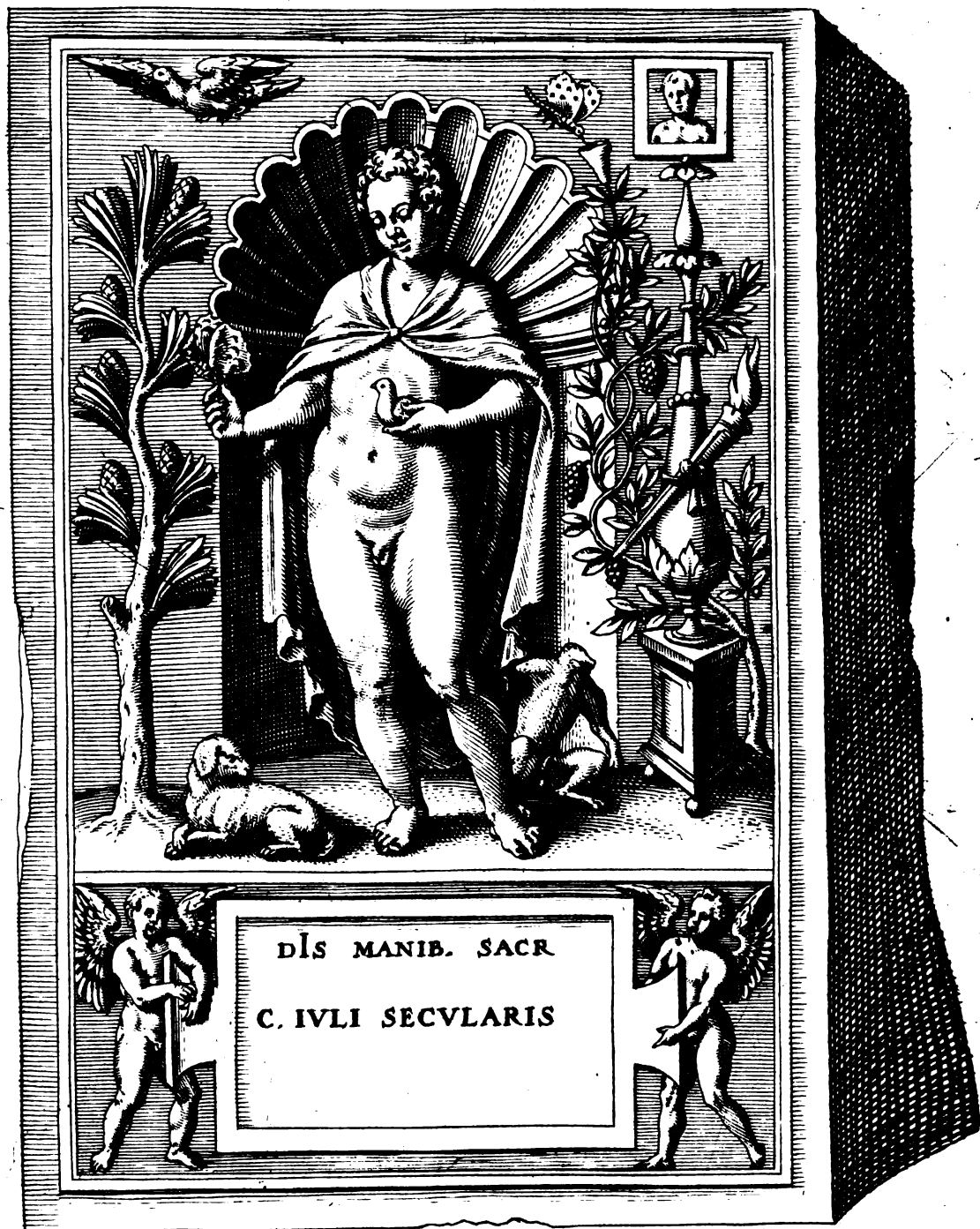
Ο. Κ.
ΜΥΡΟΠΝΟΥΙΝΑΝΩ
ΝΟΡΑΥΛΗ

TI. CLAVDIVS
CHRESIMVS OB HON.
QVINQVENNALITATI
COLLEGIO DENDROPHOR
ROMANOR. QVIBVS EX
S.C. COIRELICET. ARGEN
TI P.X. ET H8.XMILIA N
REDDIDIT

QVAE DIVISA SVNT POPVLO PERGRADVS

NVMMIO ALBINO ET FVL. AEMYLIANO COSS.

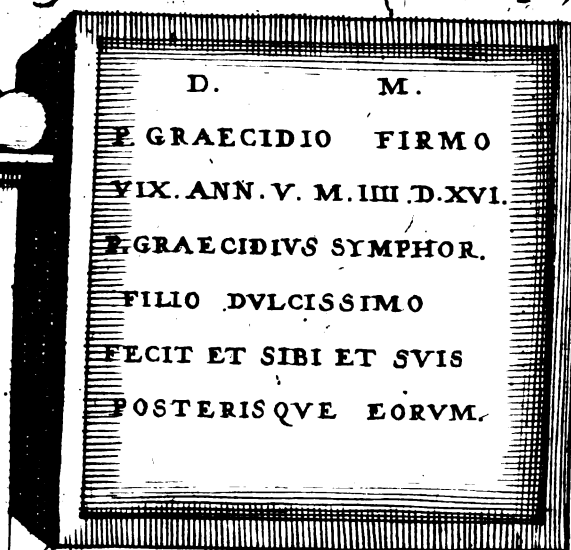
In hortis Iulii 1771. Pont. Max.

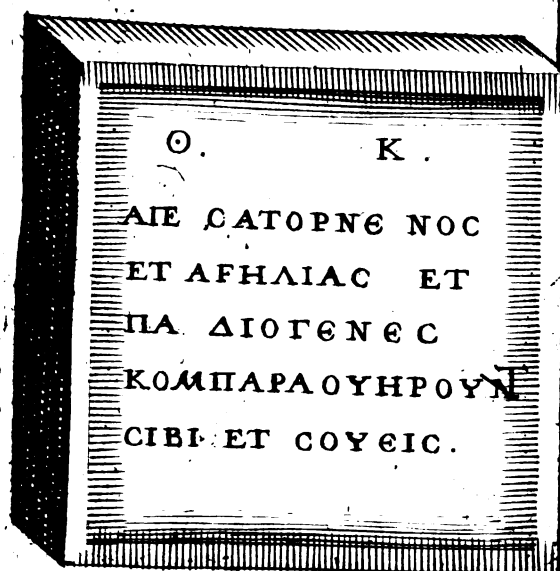

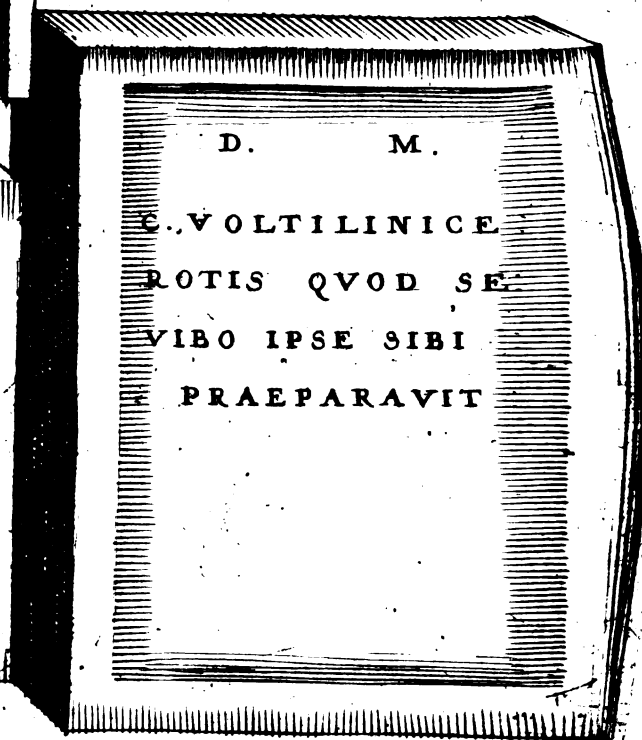
TI. CLAVDIO
SILVANO
VIX. ANNIS
XIII. M. XI. D. XXVI.
CVRTIA
SERVATA
MATER FILIO
PIENTISSIMO

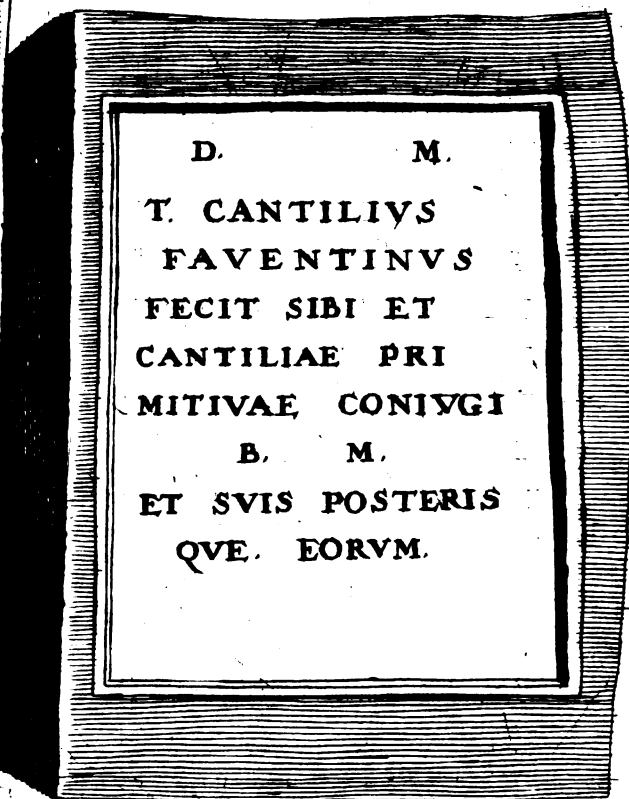
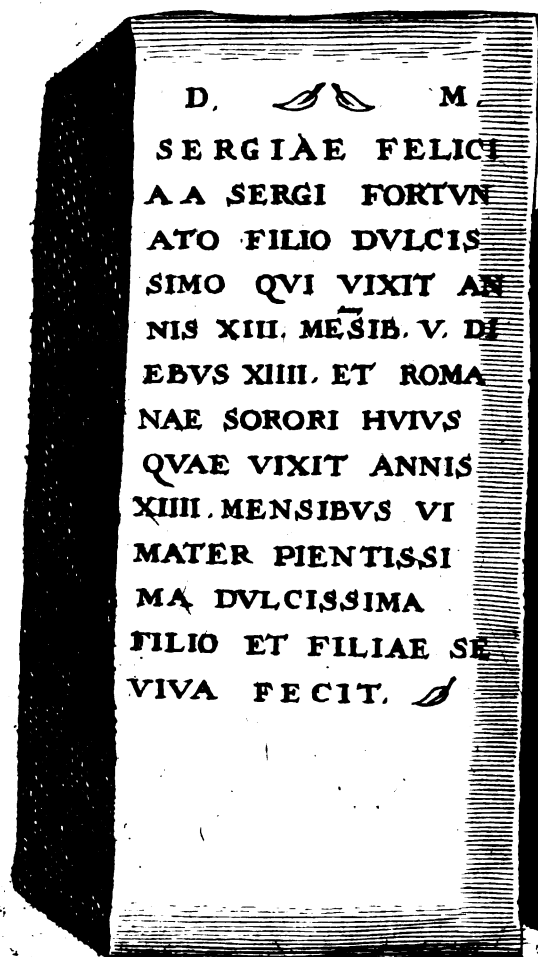
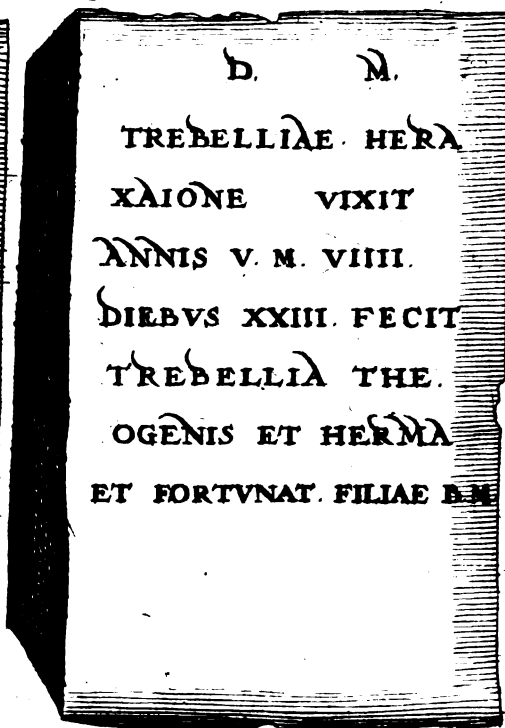
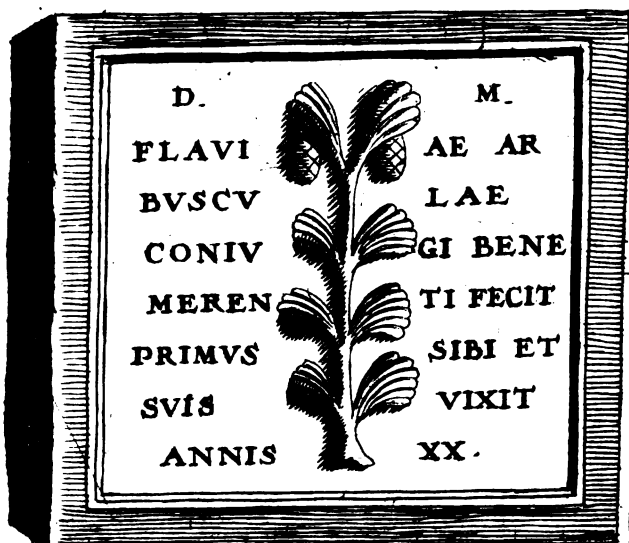
D. M.
P. GRAECIDIO FIRMO
VIX. ANN. V. M. III. D. XVI.
P. GRAECIDIUS SYMPHOR.
FILIO DVLCISSIMO
FECIT ET SIBI ET SVIS
POSTERISQVE EORVM.

Θ. Κ.
ΑΙΕ ΣΑΤΟΡΝΕ ΝΟC
ΕΤ ΑΦΗΛΙΑC ΕΤ
ΠΑ ΔΙΟΓΕΝΕC
ΚΟΜΠΑΡΑΟΥΗΡΟΥΝ
CIBI ET COYEIC.

D. M.
C. VOLTILINICE
ROTIS QVOD SE
VIBO IPSE SIBI
PRAEPARAVIT

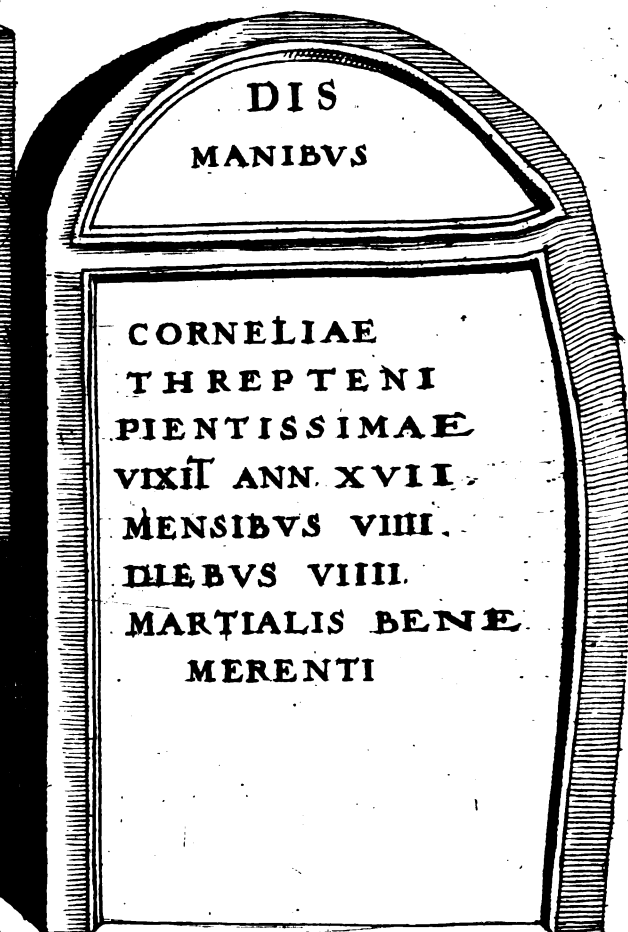
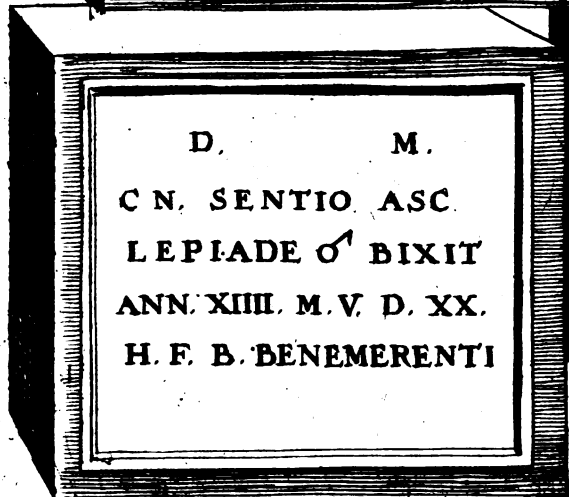
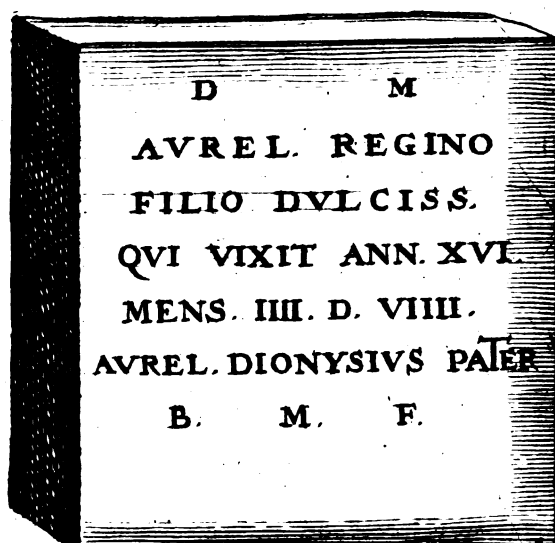
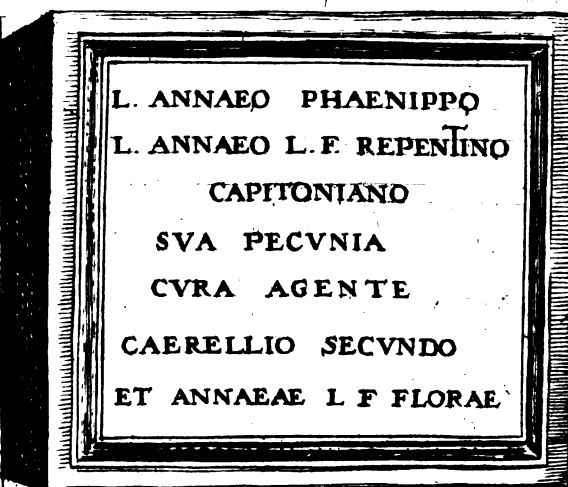
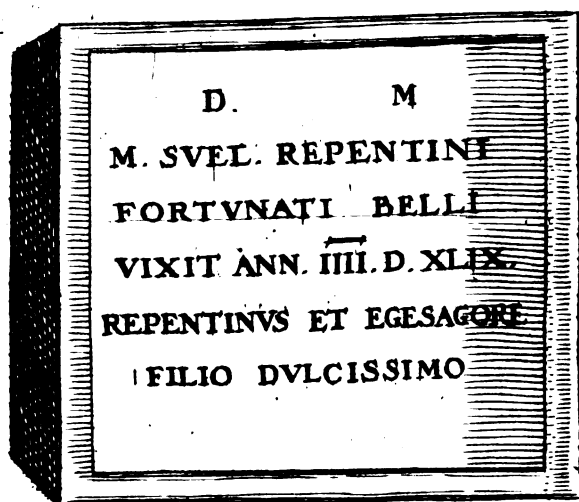
D M
L IVLIVS AGATHOPVS
IVLIAM CALLISTAN
NI PATRONAM SVAM
FECIT BHNHMRHNI

DIS MANIB.
T. FLAVIO NATALI
AVG. LIB. FLAVIA
HELPIS FRATRI SVO
PHISSIMO BENEME
RENTI VIXIT ANN. VIX.

D M
SEX MANLI SATVRNINI
VIPIA VENERIA VXOR
FECIT ET SIBI
POSTERISQVE
SVIS

D M
Q FVRIO
PRIMITIVO
ALVMNO

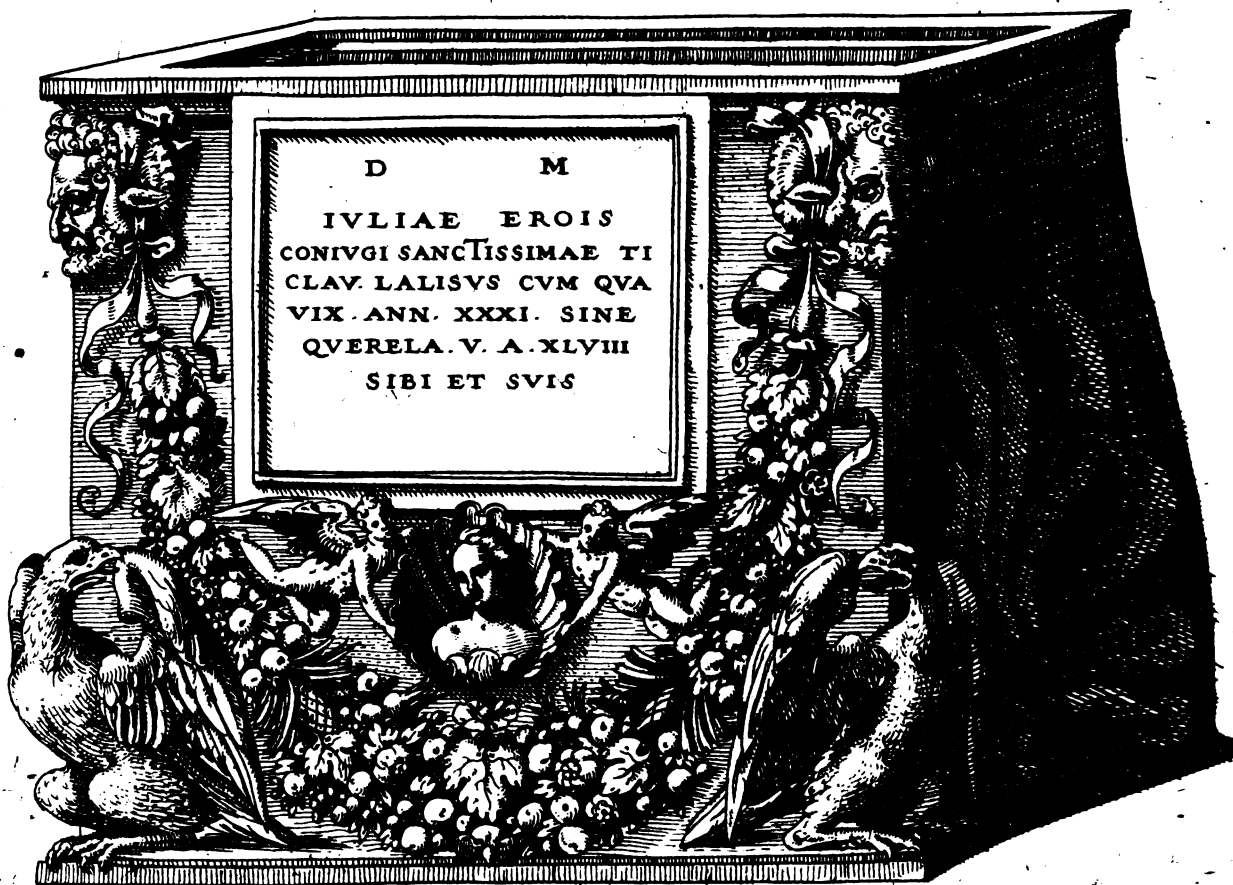
DIS MANIBVS S
L. DOMITI EVARISTI
QVI VIXIT ANN. VI. M.V. D. X.
L. DOMITIVS EVARISTVS PATER
FECERVNT F. S. BENEDICTO
HOC NOMEN INPOSERVNT SODALE
SIBI ET SVIS ET POSTERISQ. EORVM

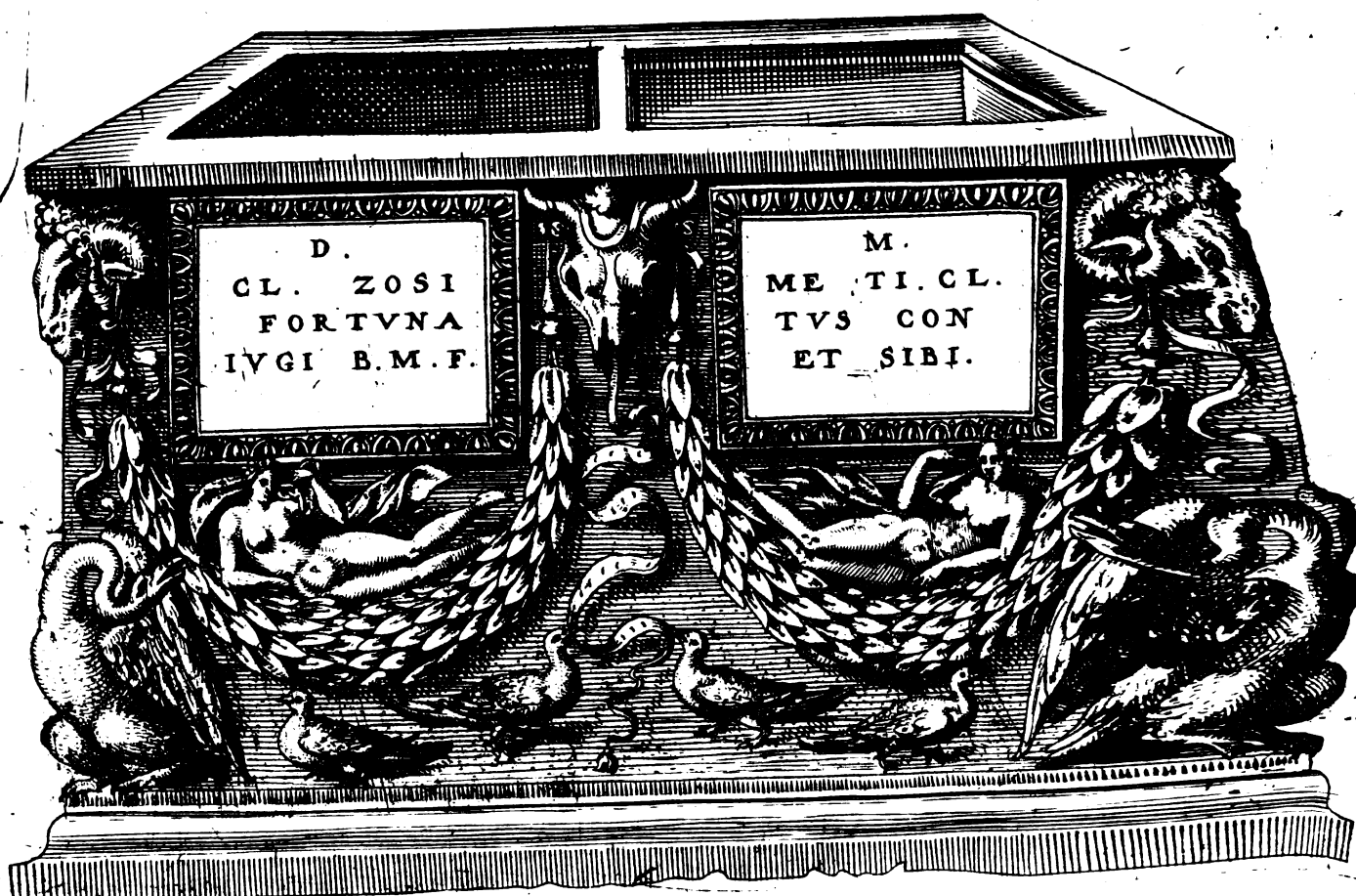
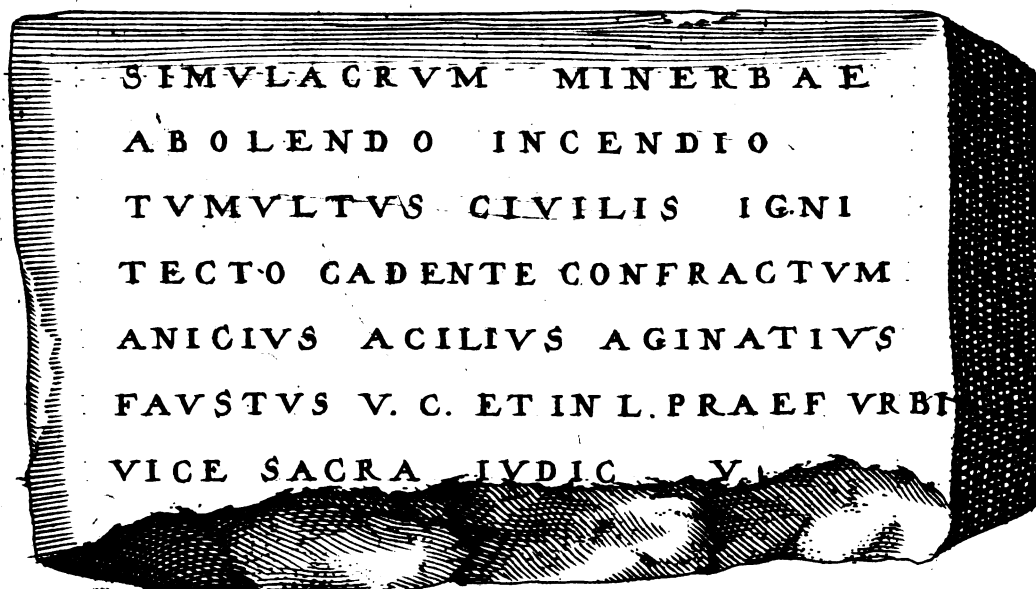
In hortis Iulij III Pont. Max.

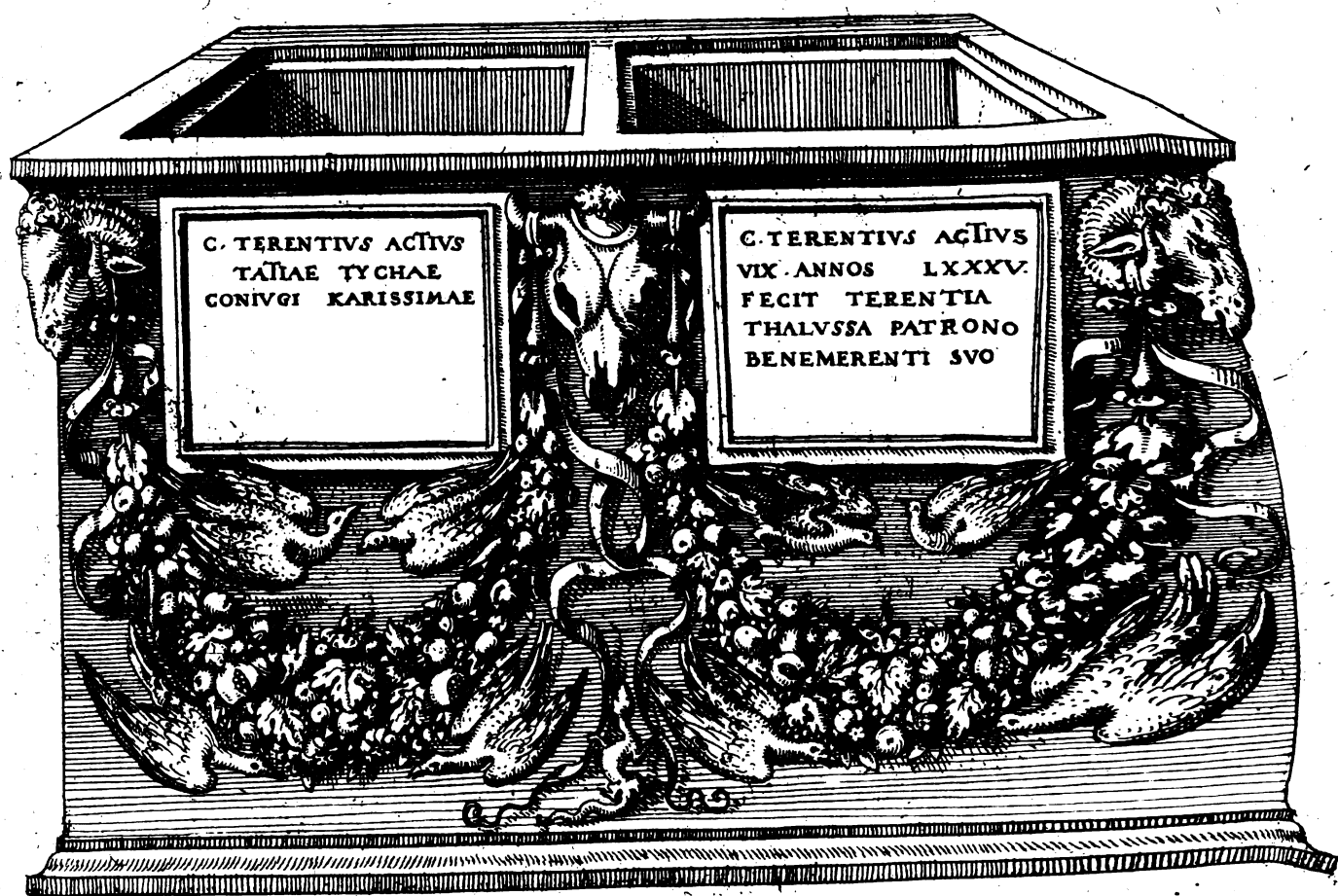
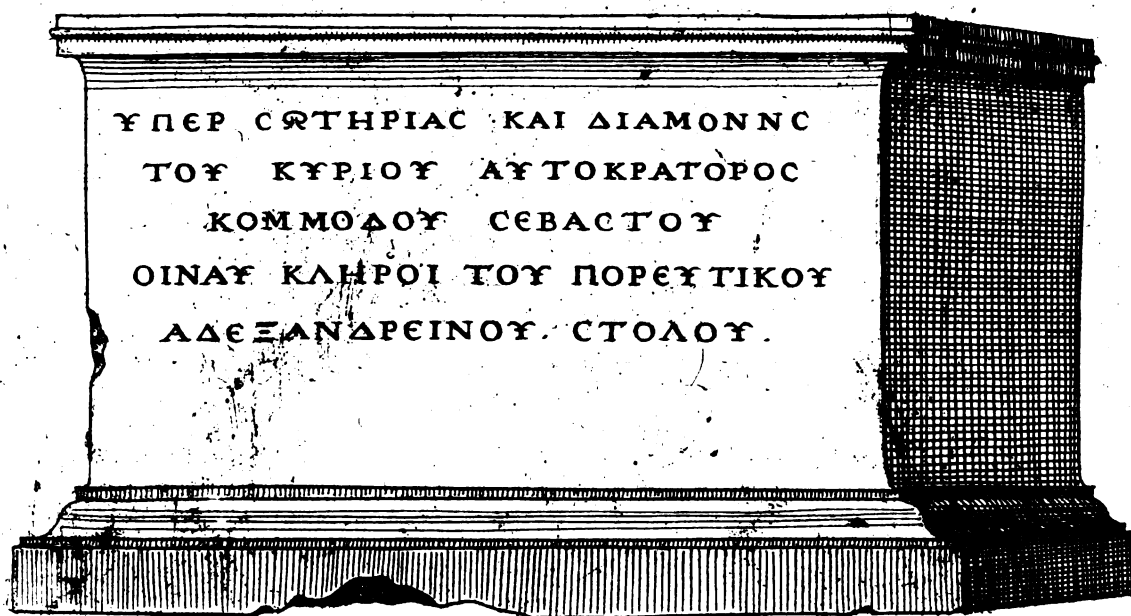
D^S M. D. IVNIO HERMETI
CONIVGY KARISSIMO D. IVNIO
D. F. DECEMBRO VIX. ANN. IX. M. VI.
ET P. NOVIO NUMERIANO. VIX.
ANN. XIV. M. VII. FILIS DVLCISSIMIS
ET LIBERTIS LIBERTABVSQ. POSTER
EORVM FECIT NUMERIA
MAXIMILLA MATER INFELCISS.

D M
IVLIAE EROIS
CONIVGI SANCTISSIMAE TI
CLAV. LALISVS CVM QVA
VIX. ANN. XXXI. SINE
QVERELA. V. A. XLVIII
SIBI ET SVIS

In hortis July in Pont. Max.

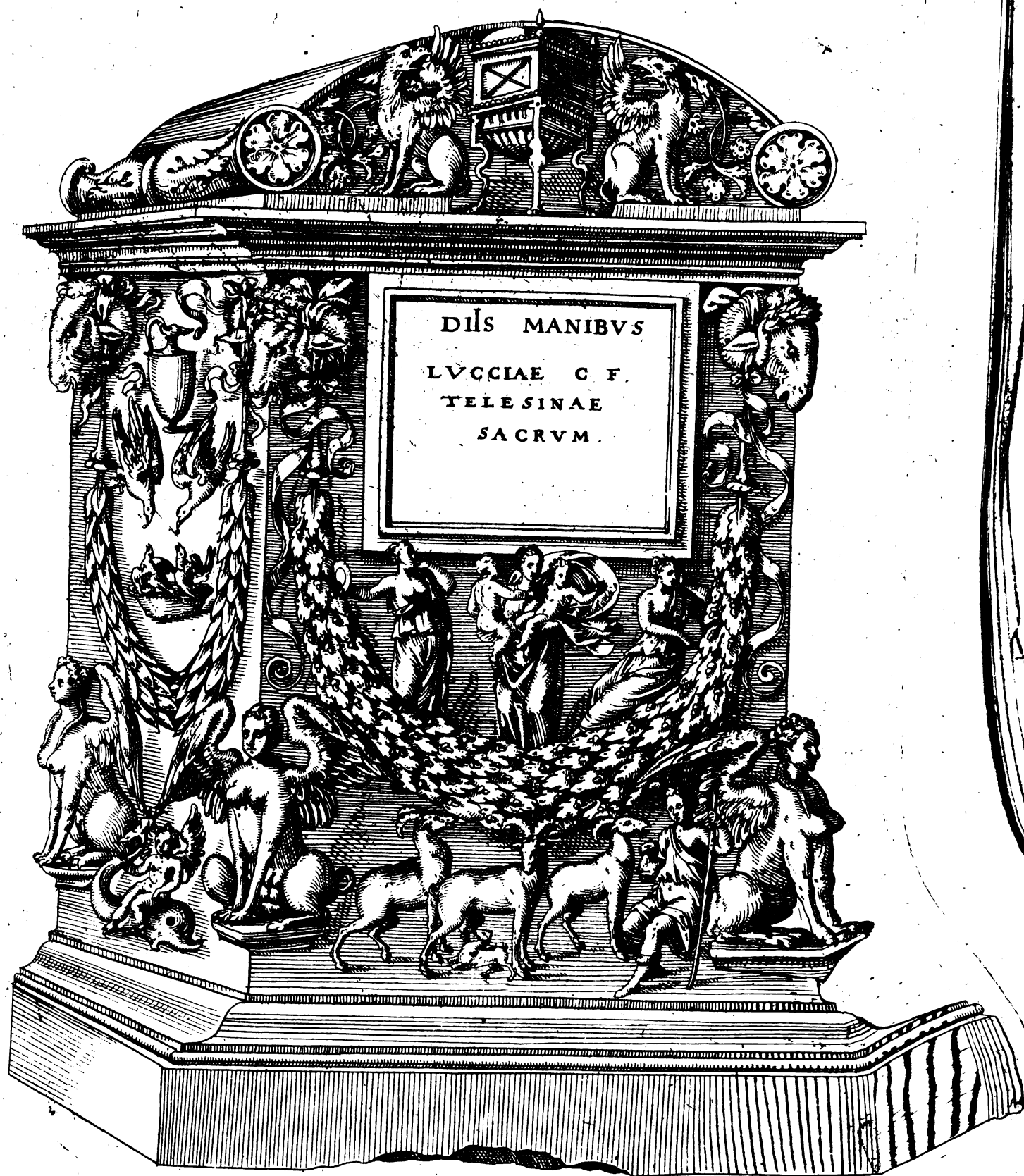
*In hortis Iulij in
Pont Max*

INNOCVVS APER ECCE IACES NON VIRGINIS IRA NEC MELEAGER
ATROX PERFODIT VISCERA FERRO. MORS TACITA OBREPSIT SVBITO FECITQVE
RVINAM QVAE TIBI CRESCENTI RAPVIT IYVENILE FIGVRAM.

T. STATILIO VOLAPRO MENSORI
AEDIFICIOR. VIXIT. ANNIS XXII. M. VIII. D. XV
T. STATILIVS VOL. PROCVLVS
ACCENSVS VELATVS ET ARGENTARIA
EVTYCHIA PARENTES FILIO OPTIMO ET
ORCIVIAE ANTHIDI VXORI EIVS SIBIQ. ET SVIS
LIBERTIS LIBERTABVS POSTERISQ. EORVM

*Ad portam Ostiensem
e regione montis Testacei.
annexum monibus.*

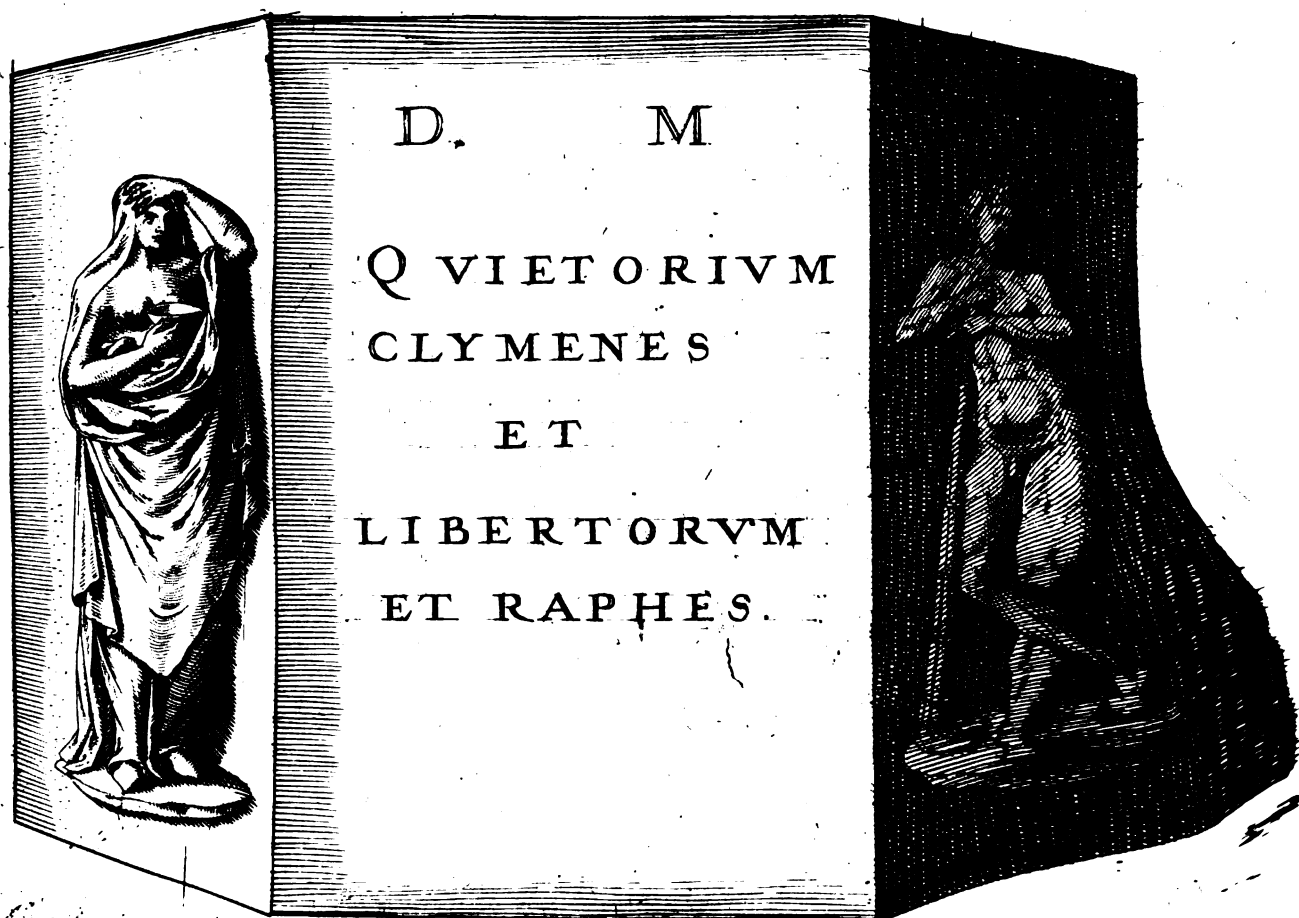

L. MVMIVS. ACHAICVS
PRAEF. COH. TRIB. MIL. AB
EPIST. T. CAES. DIVI AVG. F.
ITEM A RAT D CAES. DONATVS
STATVA EQV ITEM HAST. PVR
ITEM COR. CIV
ET DIVIS AVGG. AVCTORIB
OMNIB. ORNAM. PRAET.
EX SC. DONATVS
NEPTINO DD

*In vinea Caesarum ubi sunt
Horrea Diocletiana ad Tiberem*

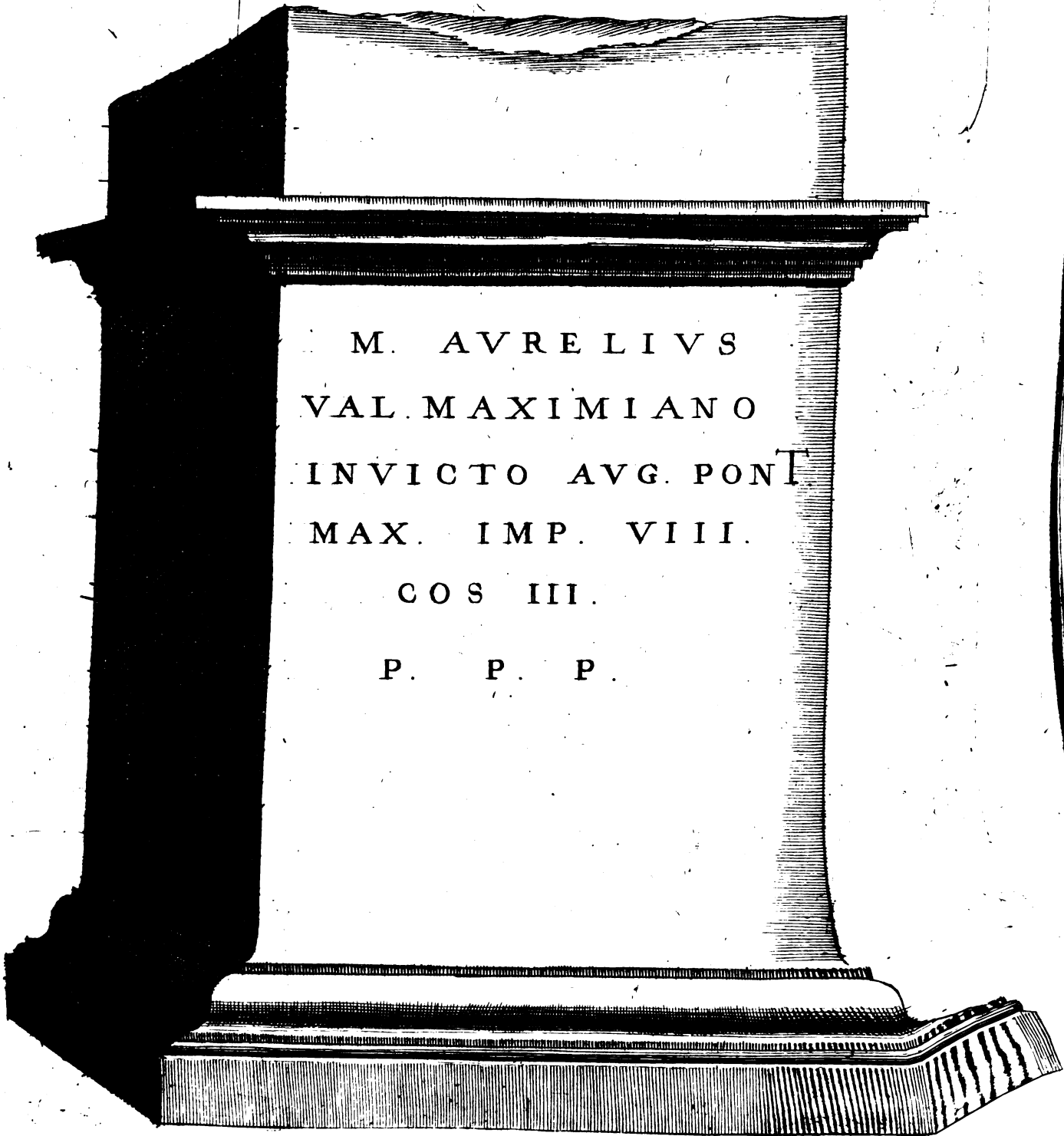
119

COELIA VXOR SALVE.
IVLIA FILIA SALVE.
VALETE.

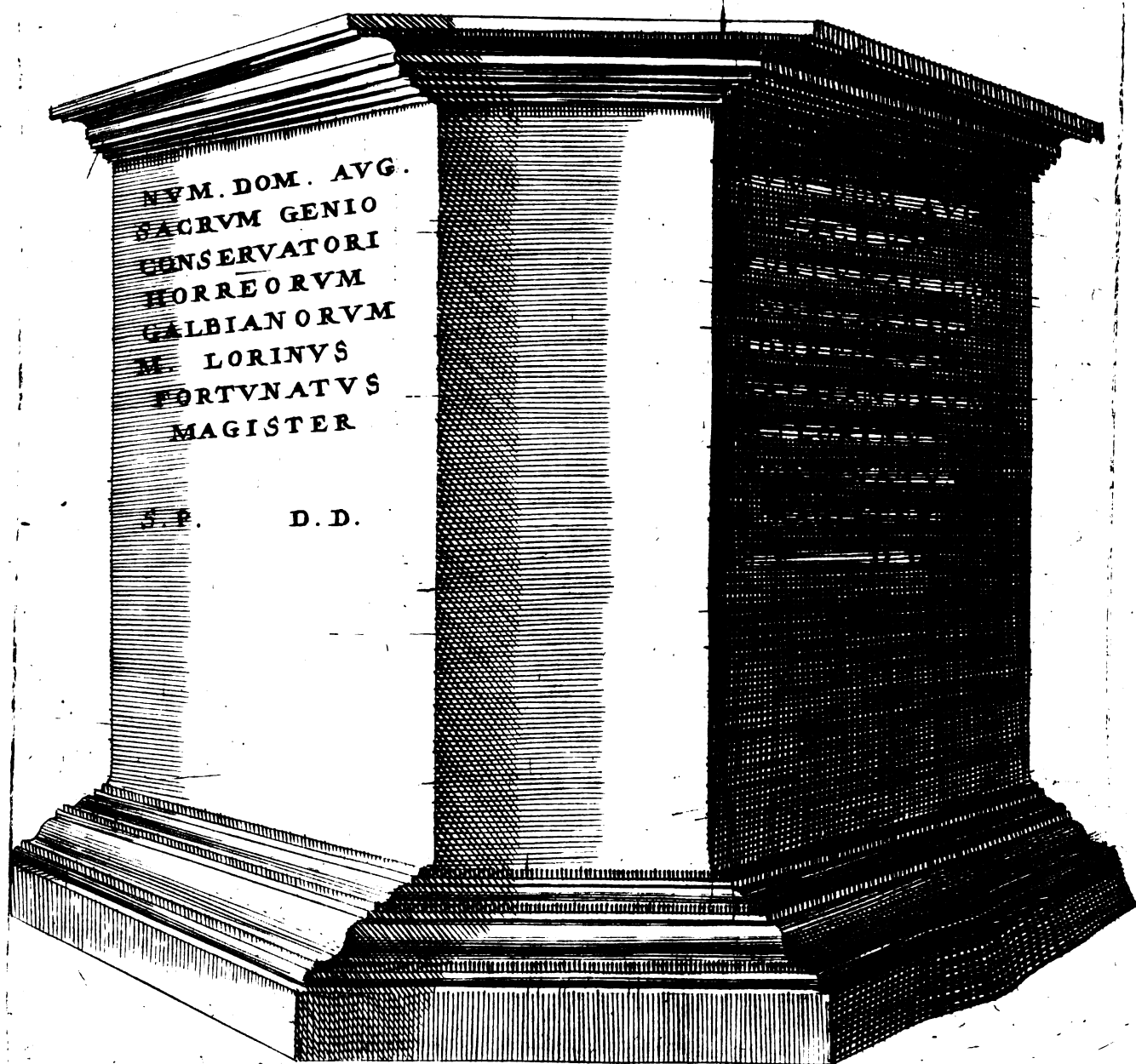

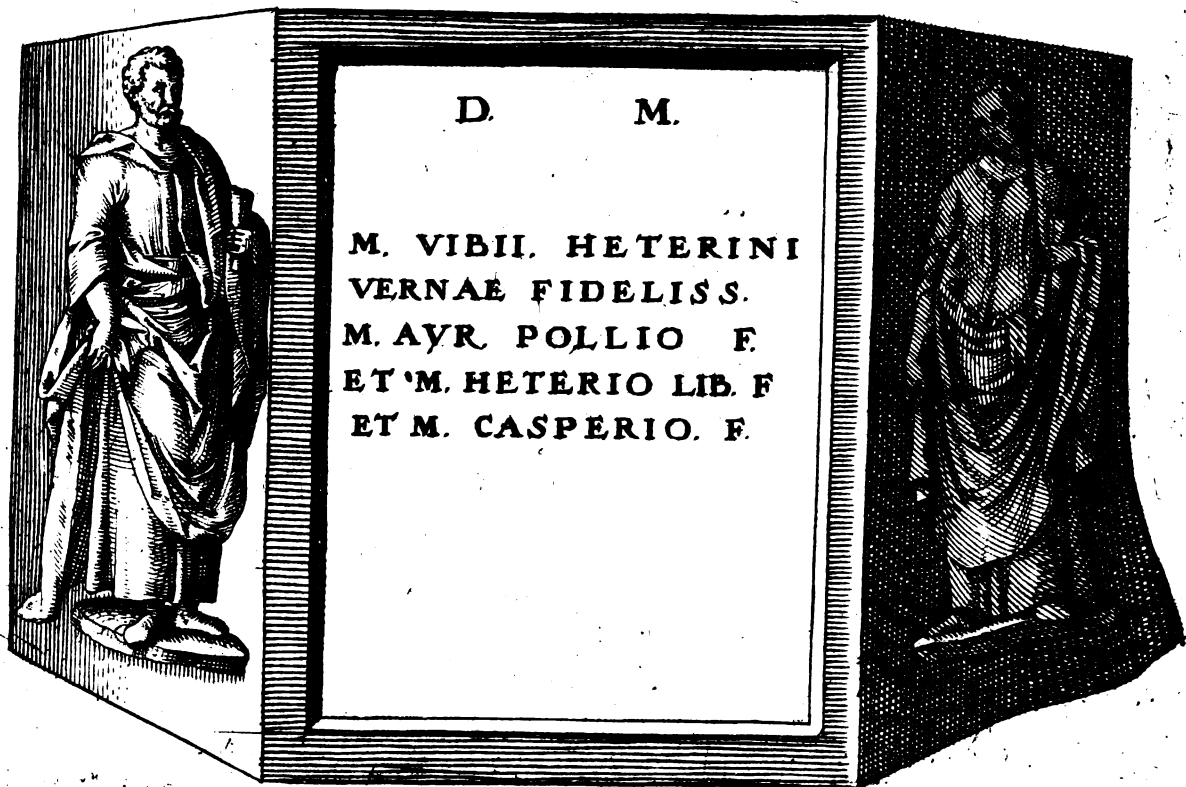
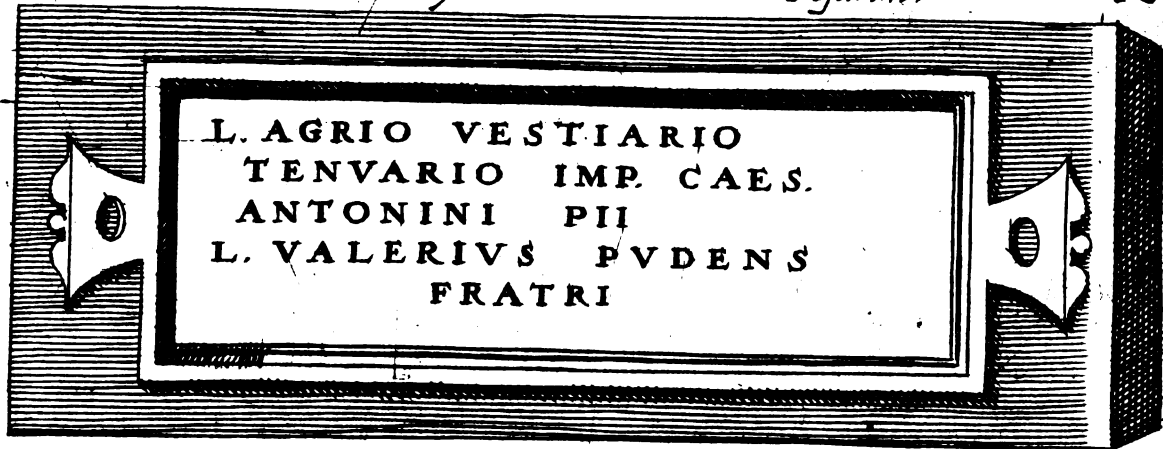
Non procula vinca et hortus Iulij Casaeim.

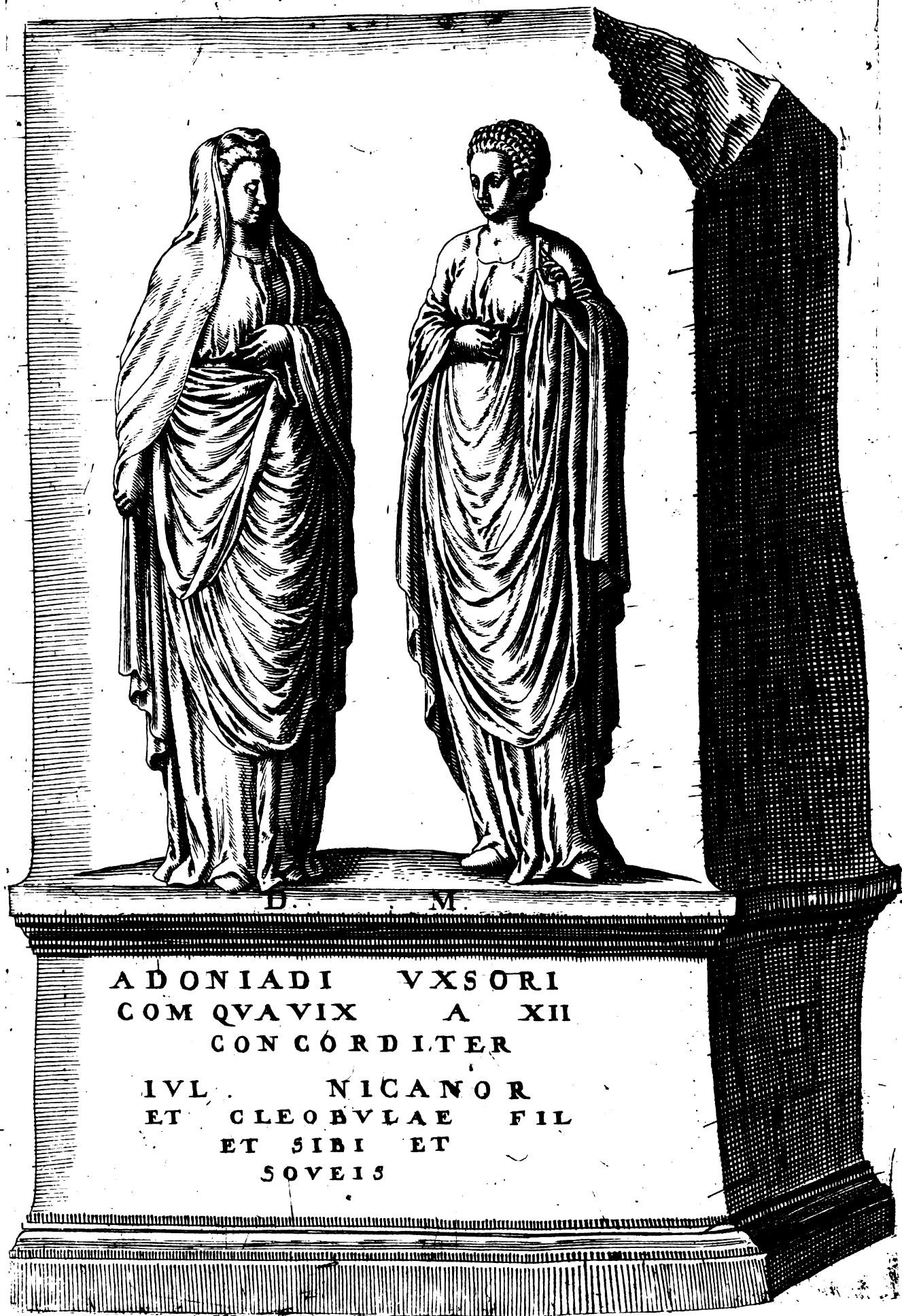
120

M. AVRELIVS
VAL. MAXIMIANO
INVICTO AVG. PONT
MAX. IMP. VIII.
COS III.
P. P. P.

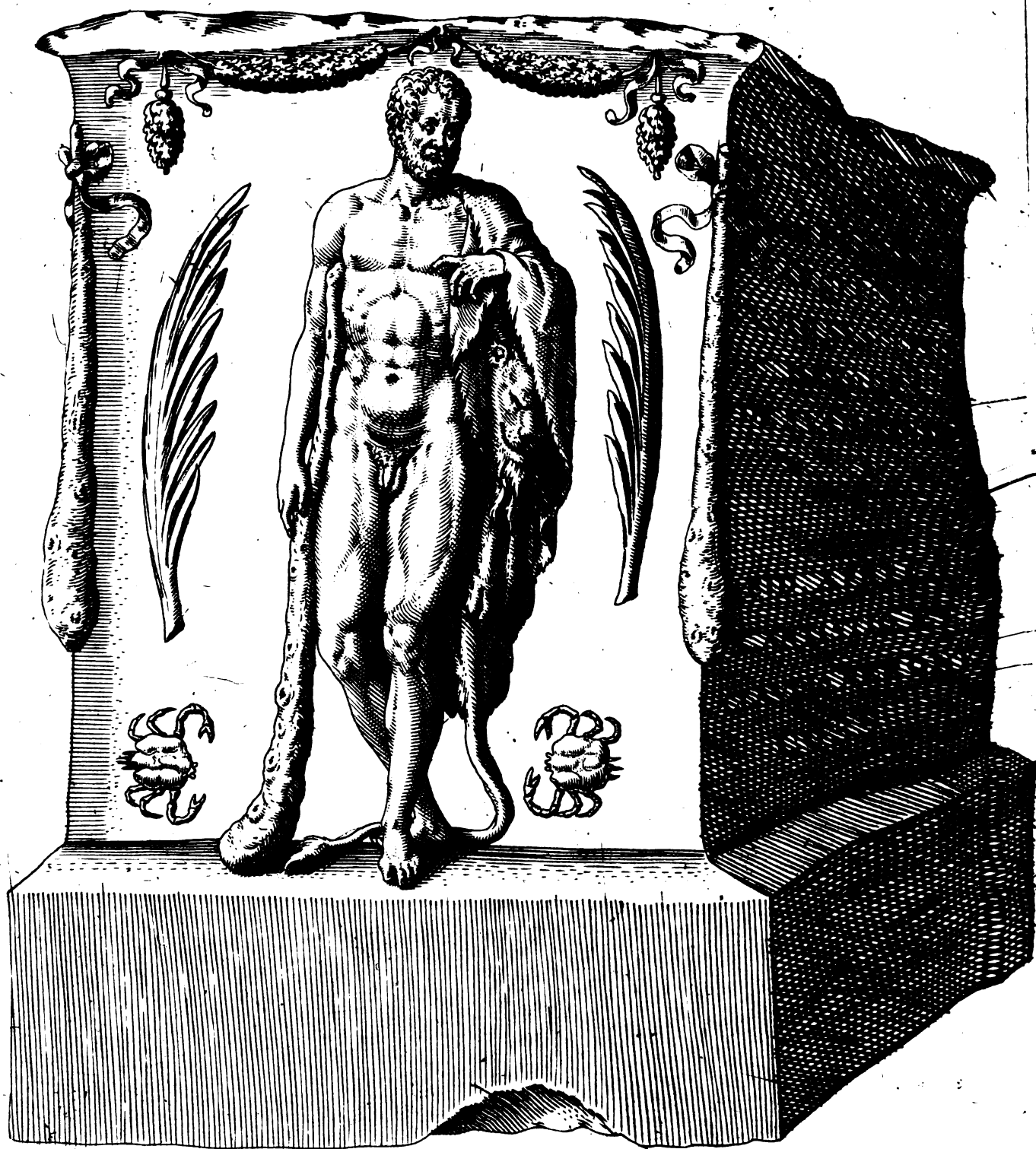

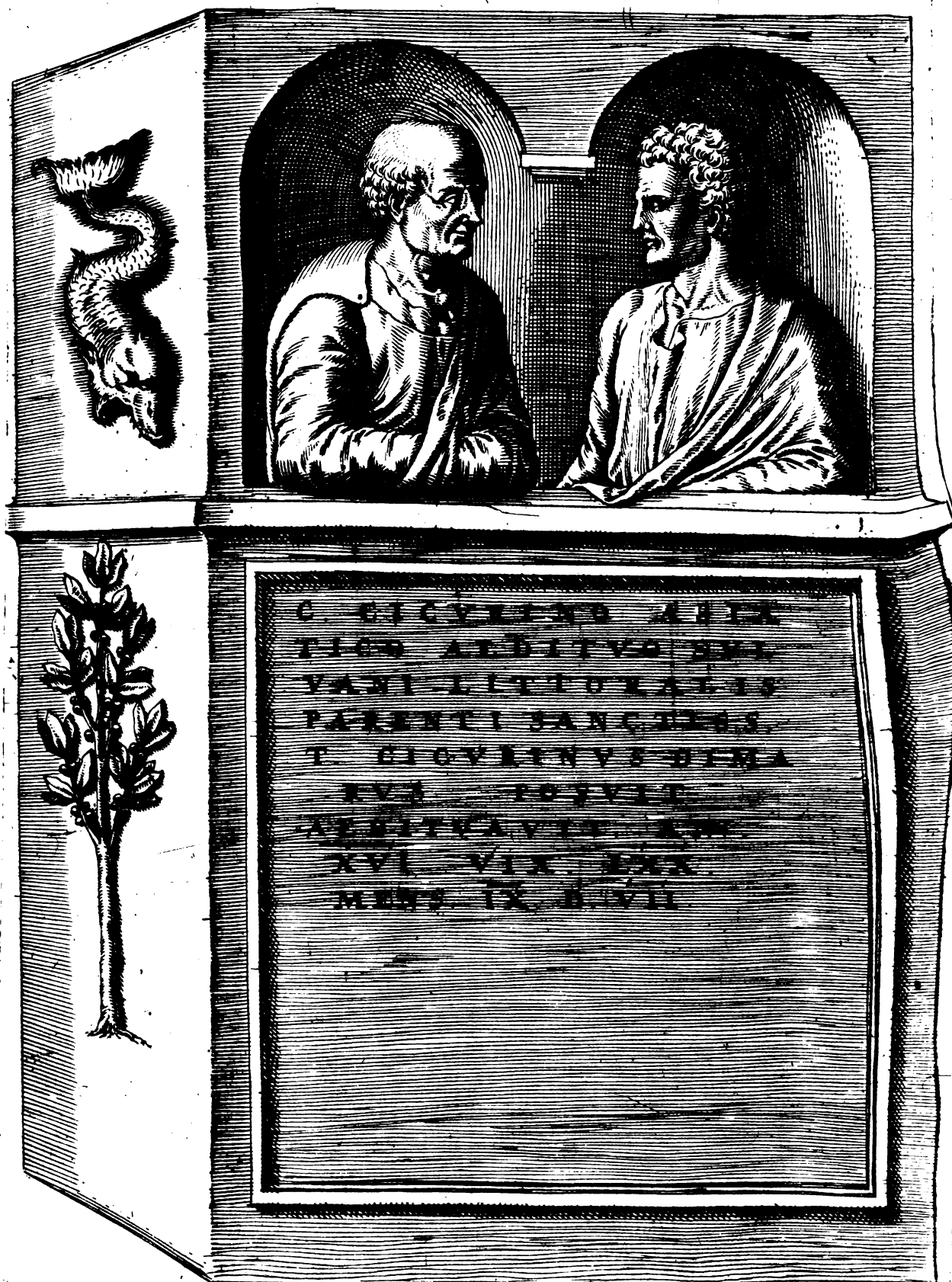
*Extra portam
Ostiensensem
Primum hoc est in
templo S. Pauli.*

*Hoc sub altari vicino
ubi S. Paulus capite
irucatus est Vulgo
alle tré fontanè.*

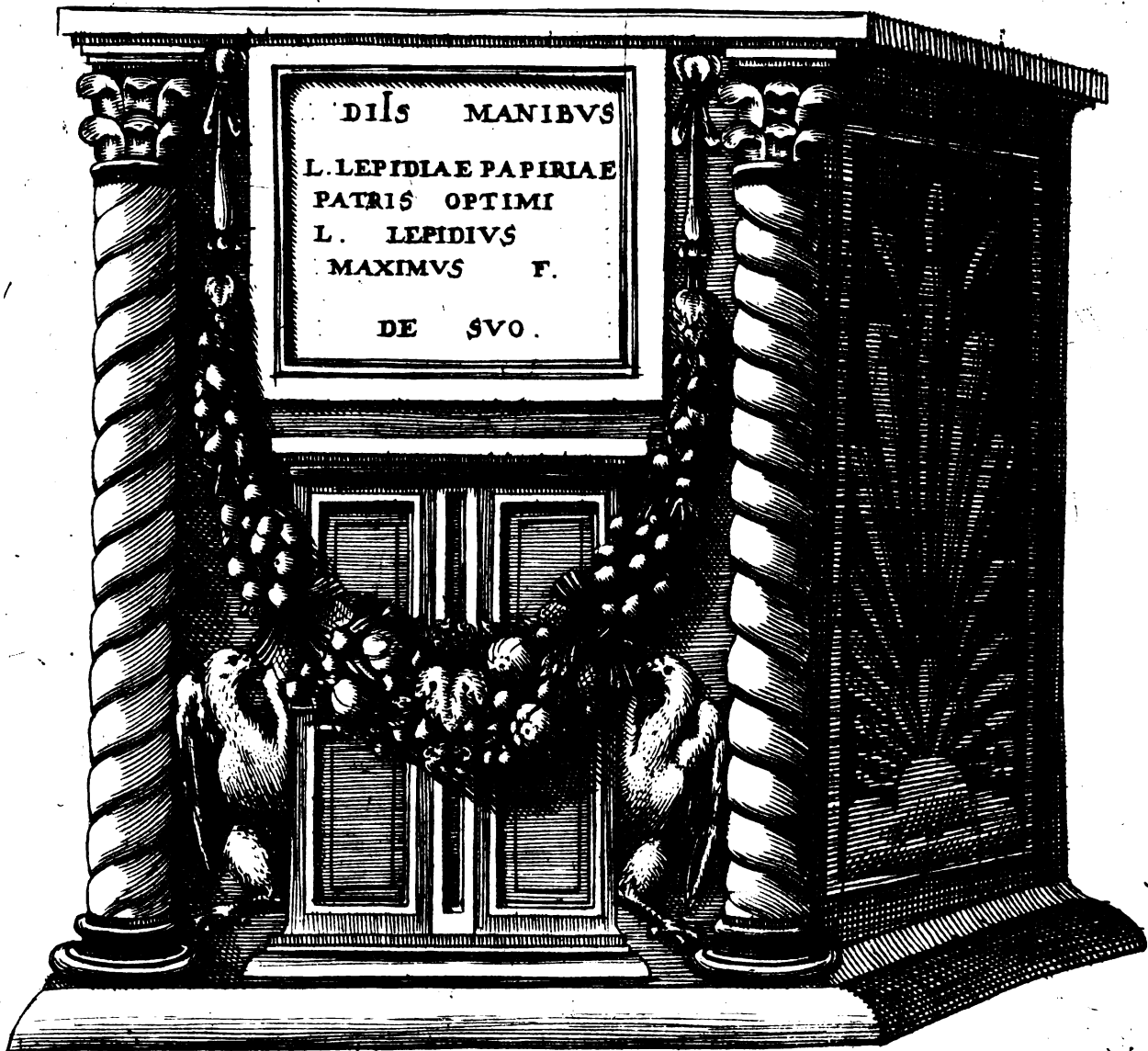

Ad Horrea Duclium.

DILS MANIBVS
L. LEPIDIAE PAPIRIAE
PATRIS OPTIMI
L. LEPIDIVS
MAXIMVS F.
DE SVO.

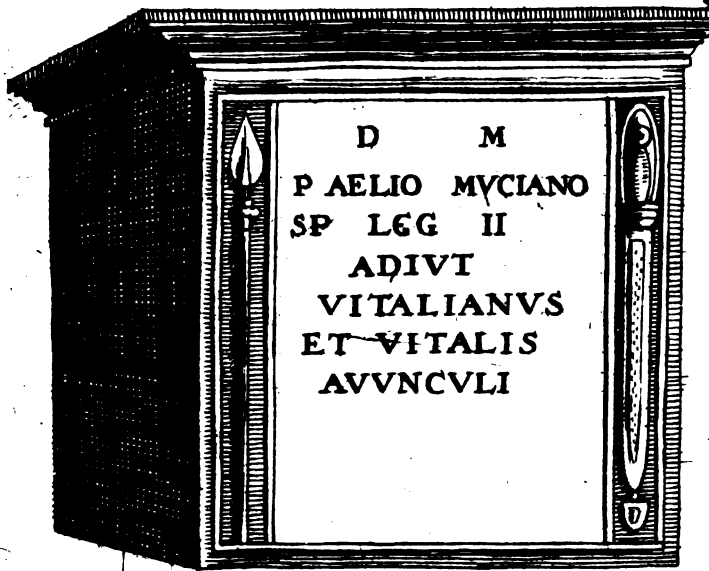

HERCVLI MVSARVM PYTHVS.

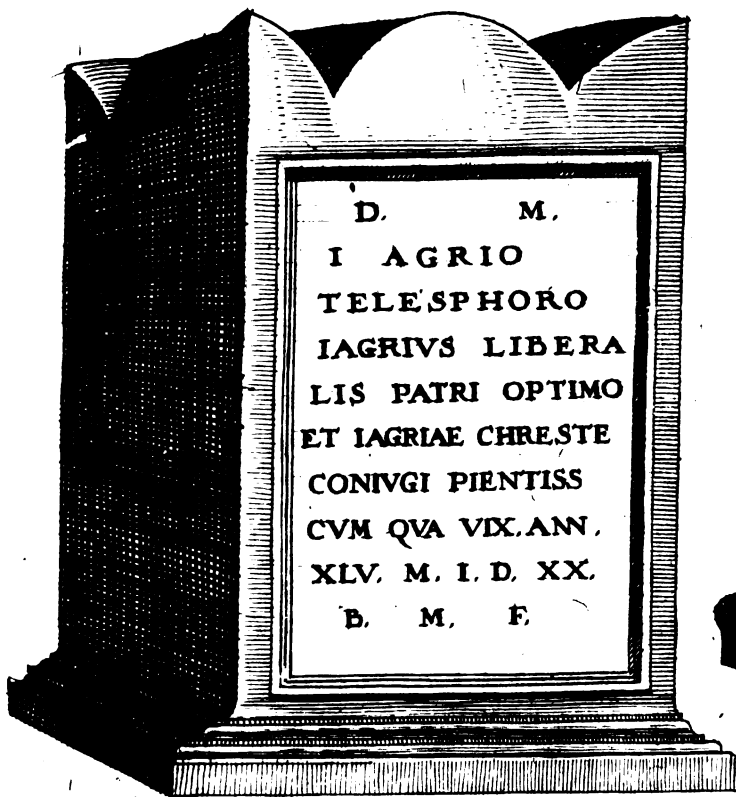
GENIO

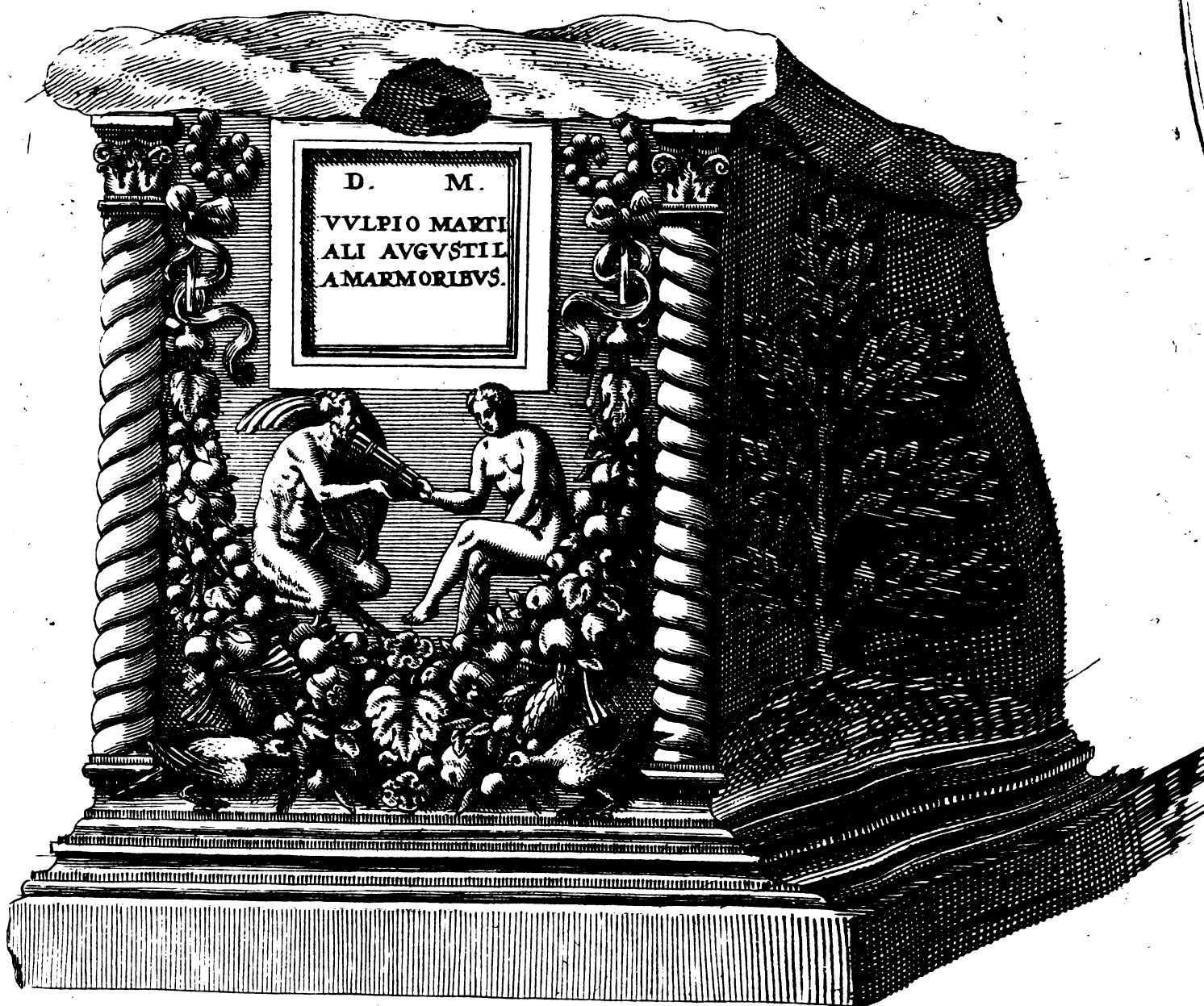
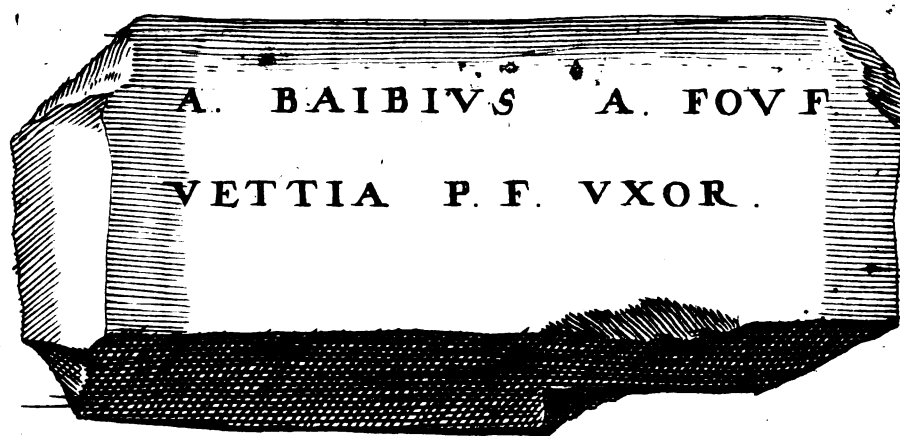

Saxum hoc est in altaris base

Ante templum S. Sebastiani

Ad S. Bebastianum Via Appia.

Ad S. Sebastianum.

D. M.

C. VALERII IANVARII
POPILIA FAVSTINA
CONIVGI BENEME
RENTI.

GENIO FAGNENE

LYDA.

M. DIOCLES MIL. COH. 7 MAG.
MVNICIP. ALTIN. SEVER.
NIC. OP. FORT. D. S. D.

In Hippodromo
Castrensi
Via Agria

Ad S. Eustachium

IMP. CAES. DIVI IVLI F. AVGVSTVS. PONTIFEX. MAXIMVS
COS. XII. TRIBVNIC. POTESTAT. VIX. IMP. XIII. RIVOS
AQVARVM OMNIVM REFECIT.

IMP. CAES. M. AVRELIVS ANTONINVS PIVS FELIX
AVG. PARTH. MAX. BRIT. MAX. PONTIF. MAXIM.
AQVAM MARCIAM VARIIS CASIBVS IMPEDITAM PUR-
GATO FONTE EXCISIS ET PERFORATIS MONTIBVS
RESTITVTA FORMA ADQVISITO ETIAM PONTE NO-
VO ANTONINIANO IN SACRAM VRBEM SVAM PER-
DVCENDAM CVRAVIT

IMP. TITVS CAES. DIVI. F. VESPASIANVS. AVG. PONT.
MAX. TRIB. POT. IX. IMP. XV. CENS. COS. VII. DESIGN-
RIVVM AQVAE MARCIAE VETVSTATE DILAPSVM
REFECIT ET AQVAM QVAE IN VSV ESSE
DESIERAT REDVXIT.

1912

1

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

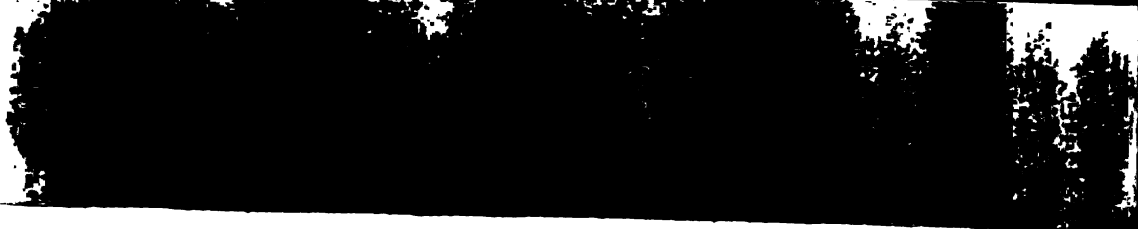
1912

1912

1912

1912

TI. CLAVDIVS DRVSI F. CAESAR AVG. GERMA
NIC. PONTIF. MAXIM. TRIBVNIC. POTEST. XII.
COS. V. IMP. XX VII. PATER PATRIAE AQVAS CLAV
DIAM EX PONTIBVS QVI VOCABANTVR CERV
LEVS ET CVRTIVS A MILIARIO XXXXV. ITEM
ANIENEM NOVVM A MILIARIO XII. SVA IMPER
SA IN VRBEM PERDVCENDAS CVRAVIT
IMP. CAESAR VESPASIANVS AVG PONT MAX
TRIB. POT. II. IMP. VI. COS. III. DESIG. IIII. P P.
AQVAS CVRTIAM ET CERVLEAM PERDVCTAS A
DIVO CLAVDIO ET POSTEA INTERMISSAS DILAPSASQ
PER ANNOS IX. SVA IMPENSA VRBI RESTITVIT.
IMP.^{TI.} CAESAR DIVI F. VESPASIANVS AVG
PONT. MAX. TRIB. POT. X. IMP. XVII. PP. CENSOR
COS VIII AQVAS CVRTIAM ET CERVLEAM PER
DVCTAS A DIVO CLAVDIO ET POSTEA A DIVO
VESPASIANO PATRE SVO VRBI RESTITVTAS
CVM A CAPITE AQVARVM A SOLO VETVSTATE
DILAPSAE ESSENT NOVA FORMA REDVCENDAS
SVA IMPENSA CVRAVIT.

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is arranged in several paragraphs, with some lines appearing as distinct horizontal bands of light gray.]

IMPP. CAESS. DD. NN. INVICTISSIMIS PRINCIPIBUS ARCADIO
ET HONORIO VICTORIBUS AC TRIUMPHATORIBUS SEMPER
AVGG. OB INSTAURATOS VRBIS AETERNAE MVROS POR
TAS AC TVRRES EGESTIS IMMENSIS RVDERIBUS EX
SVGGESTIONE V.C. ET ILLVSTRIS MILITIS ET MAGIS
TRI VTRIVSQUE MILITIAE STILICHONIS AD PERPE
TVITATEM NOMINIS EORVM SIMVLACRA CONSTITVIT.

CVRANTE FL. MACROBIO LONCINIANO V.C.

PRAEF. VRBIS D N M Q. EORVM.

In frontispicio Panthci

M. AGRIPPA. L. F. COS. TERTIVM. FECIT.

IMP CAESAR L SEPTIMIVS SEVERVS PIVS PERTINAX
ARABICVS ADIABEN PARTH MAXIMVS PONT MAX TRIB
POT XI COS III PP PROCOS ET IMP CAESAR M. AVRELI
VS ANTONINVS PIVS FELIX AVG TRIB POTEST V COS
PROCOS PANTHEVM VETVSTATE CORRVPVVM CVM ONNI
CVLTV RESTITVERVNT

DA

100-443887-100

DATE RECEIVED _____

...and the fact that the *de novo* mutation rate is low, the number of mutations in the genome is small. The number of mutations in the genome is small.

301.1.1.1

The Journal of Law, Economics, & Organization, V16 N1

1. *Chlorophyll a* and *Chlorophyll b* were determined by the method of Arar and Collins (1971).

1. *Journal of the American Medical Association*, 1990; 263: 1025-1028.

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 278: 1039-1044.

1. *Chlorophyll a* (Chl *a*)

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 277: 1033-1036.

1. *Journal of the American Medical Association*, 1997; 277: 1033-1036.

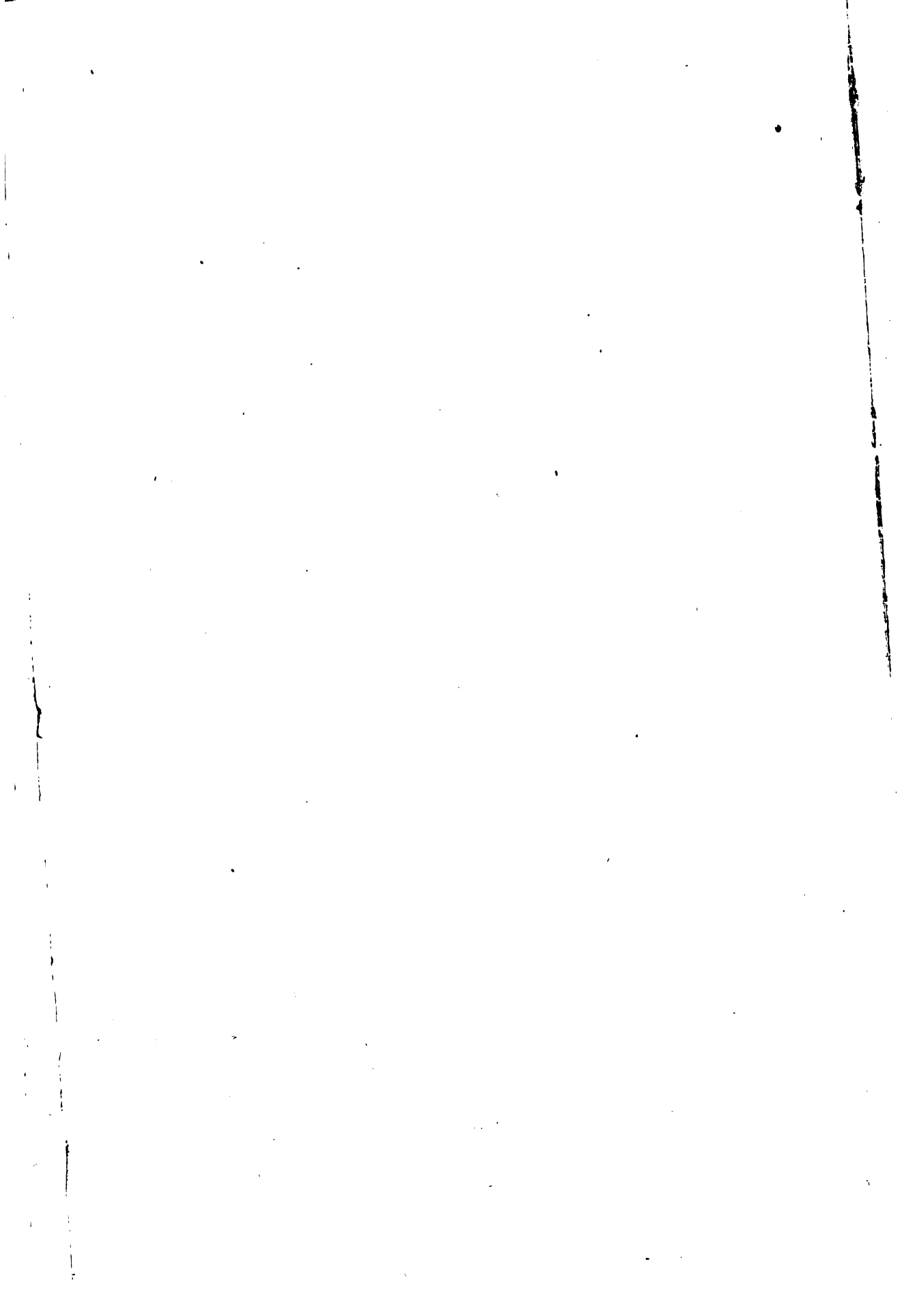
1. *Chlorophyll a* and *Chlorophyll b* were determined by the method of Arar and Collins (1971).

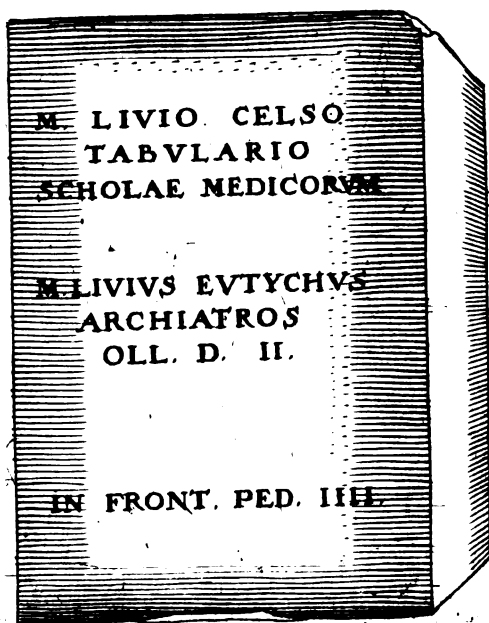
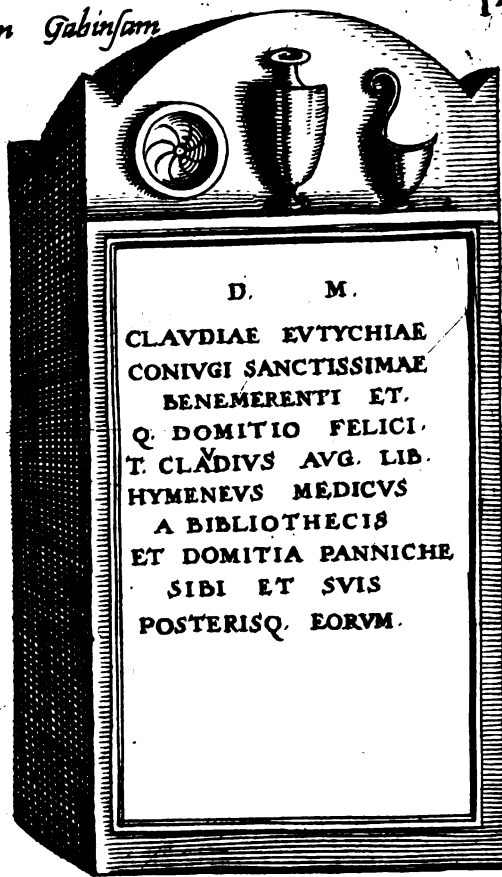
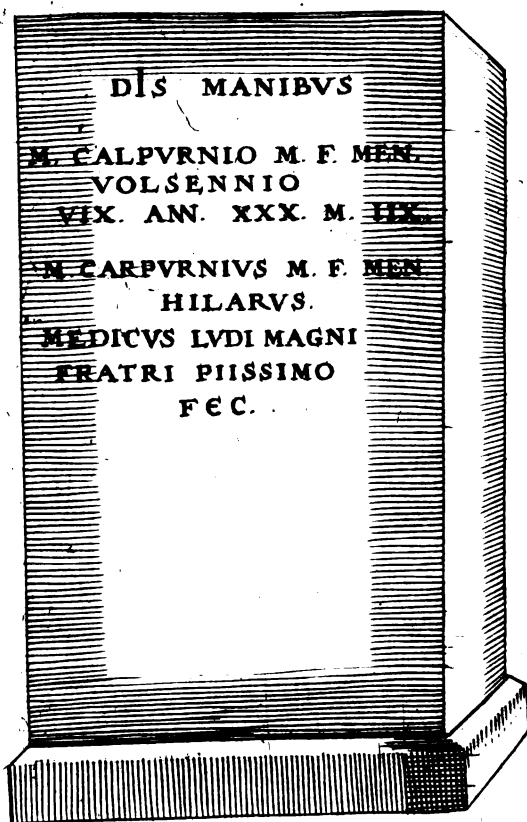
[illegible]

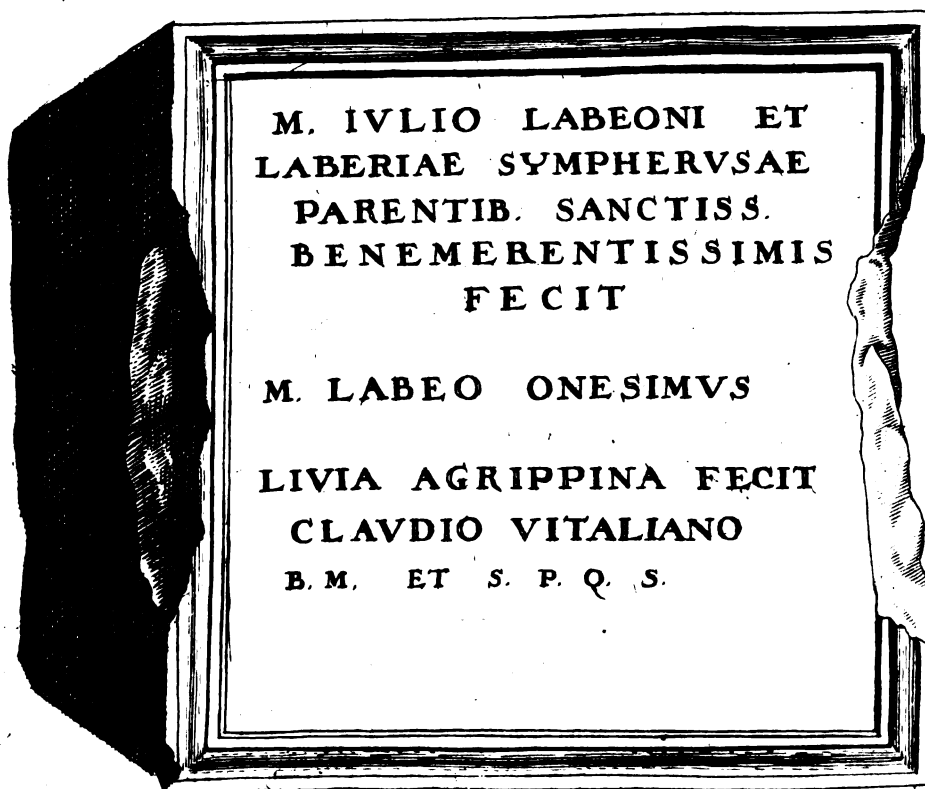
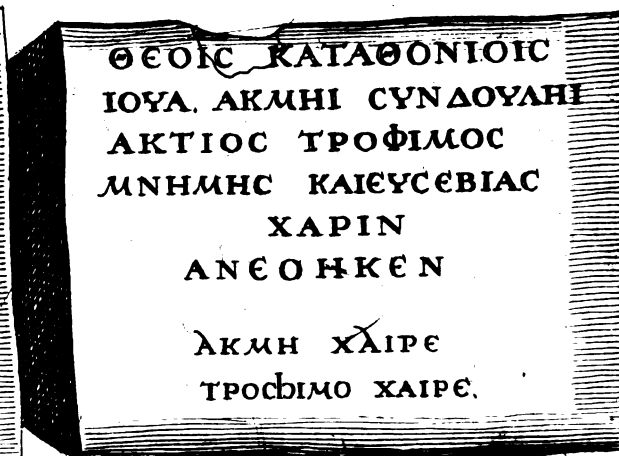
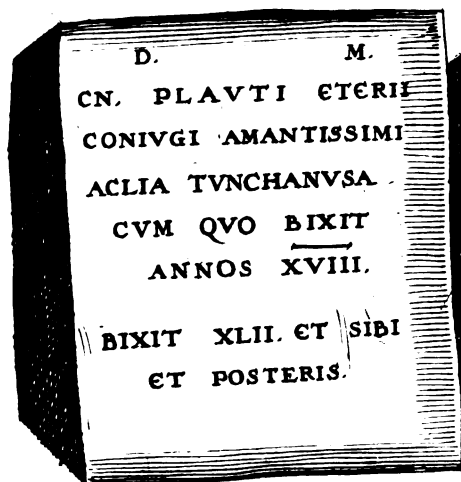
12. *Chrysomelidae* (12 spp.)

IMPERANTE D.N. PISSIMO AC TRIUMPHALI
SEMPER AVG. IVSTINIANO PP. AVG. ANN. XXXVIII
NARSES VIR GLORIOSVS EX PRAEPOSITO SACRI PA
LATII EX CONS. ATQVE PATRICIVS POST VICTORIAM
GOTHICAM IPSIS EORVM REGIBVS CELERITATE
MERABILI CONFLICTV PVPLICO SVPERATIS ATQVE
PROSTRATIS LIBERTATE VRBIS ROMAE AC TOTI
VS ITALIAE PESTITVTA PONTEM VIAE SALA
RAE VSQVE AD AQVAM A NEFANDISSIMO TO
TILA TIRANNO DES TRVCTVM PVRGATO FLVM
IN ALVE IN MELIOREM STATVM VAM
QVONDAM FVERAT RENOVAVIT.

QVAM BENE CVRVATI DIRECTA EST SEMITA PONTIS
ATQVE INTERRUPTVM CONTINVATVR ITER
CALCAMVS RAPIDAS SVBIECTI GVRGITIS VNDAS
ET LICET IRATAE GERNERE MVRMVR AQVAE
ITE IGITVR FACILES PER GAUDIA VESTRA VIRITES
ET NARSEM RESONANS PLAVSVS VBIQVE CANAT
QVI POTVIT RIGIDAS GOTHORVM SVBDERE MENTES
ET DOCVIT DVRVM FLVMINA FERRE IGVVM

Ad portam Latinam

Ad portam Latinam

145

AEMYLIAE PHVLLIDI
FILIAE MANSVETISSIMAE
ET SVPERA SEXVS SVI
CAPTVM ET AETATEM
PRVDENTI
IVL. ELICIVS
PATER INFELIX
ET SIBI ET CIRIAE
ATHENAI DI VXSORI
OPTVMAE BENEMERENTI
F. ET SVIS FECIT
POSTERISQVE.

D M
LVCIO SEVERIANO
FILIO
VIX. ANN XVIII
DXII. ET VALERIAE
APOLLINARI
ET AGATHVS AE
MAMMAE
IVL. CHRESTVS
FECIT
ET SIBI ET SVIS.

NYMPHIS
QVAE SVB COLLE
SVNT ARVLAM
NVMIA CANTERIA
NVMINI
ADIVT. DEVOT
CVM STATVA
ISIS
ET TABVLATO.
D D

C. TORRANIVS SACERDOS
HERCVLIS LVCI MONTANI
ARAM CVM BASE MARMORIA
DIS MAGNIS
QUALIS EST IN AVENTINO
TEST P. C.

